კოლინ პაუელისა და ჯონ მაკეინის წერილები ნინო ბურჯანაძეს A2

ცესკო-ს შეცდომა ქუთაისში A3

სპეცსამსახურები B6

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

© გაზეთი 24 საათი

პარასკევი, 12 დეკემბერი, 2003 წელი. №321 (533)

ფასი 50 თეთრი

გაზრდა შემცირების გზით

ბოლშევიკია სააკაშვილი თუ ლიბერალი?

სოსო სიმონიშვილი

2 ნოემბრის წინასაარჩევნო პერიოდში "ნაციონალები" და სააკაშვილი ხალხს შეჰპირდნენ, რომ მცირე და საშუალო ბიზნესს გადასახადებს შეუმცირებდნენ, ხოლო პენსიებს გაზრდიდნენ. ეს განცხადება ბევრმა „ექსპერტმა" და, მათ შორის, მაშინდელმა ფინანსთა მინისტრმა მირიან გოგიაშვილმა პოპულიზმად მონათლა, ხოლო აკაკი ასათიანმა ამ განცხადებას ბოლშევიზმი უწოდა. ამ შეფასებებით ხსენებულმა ბატონებმა დაგვარწმუნეს, რომ ეკონომიკისა და გადასახადების შესახებ ისეთივე ზერელე წარმოდგენა აქვთ, როგორც - ტოტალიტარიზმისა და ლიბერალიზმის შესახებ.

მოგეხსენებათ, დღეს არსებული სახელმწიფოები ლიბერალურ და ტოტალიტარულ ტიპებად შეიძლება დავყოთ. ბოლშევიზმი, ფაშიზმი და სხვა მისთანანი ტოტალიტარული სახელმწიფოს ფილოსოფიური დოქტრინებია, ხოლო ლიბერალიზმი - თავისუფალი სახელმწიფოსი. ტოტალიტარულ სახელმწიფოში პიროვნება - მოქალაქე დათრგუნულია, მისი არჩევანის თავისუფლება უკიდურესად შეზღუდულია. ლიბერალურში - პირიქით, მოქალაქის უფლებები უზრუნველყოფილია და მათ შორის უმთავრესია არჩევანის უფლება - ყოველგვარი არჩევანისა - რწმენის, სინდისის, გადაადგილების და, რაც უაღრესად მნიშვნელოვანია, იმის არჩევანისა, თუ რაში დახარჯოს ადამიანმა მისი ინტელექტუალური თუ ფიზიკური შრომით შექმნილი ფასეულობა, რომელიც ჩვენს ცივილიზაციაში ფულის ეკვივალენტშია გამოხატული. ტოტალიტარული სახელმწიფო, ყველა სხვა არჩევანთან ერთად, ამ არჩევანსაც უზღუდავს ადამიანებს. ის ართმევს მოქალაქეებს მათი მონაგარის განკარგვის უფლებას და უდიდესი ნაწილი ბიუჯეტში მიაქვს, „სახელმწიფო საჭიროებებისათვის". ასეთ სახელმწიფოს მიაჩნია, რომ მოქალაქენი ხარბები, ძუნწები და კაცთმოძულენი არიან. ამიტომ სახელმწიფომ მათ მათივე

გაგრძელება A2 გვერდზე

შევარდნაძემ სისხლი არ დაღვარა, აბაშიძე ამაზე წამსვლელია

აცხადებენ აჭარლები

გიორგი ასანიშვილი

ცენტრალური ხელისუფლება აჭარის ტერიტორიაზე 4 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნების ჩატარების შესახებ ასლან აბაშიძეს სამართლისა და კანონის ენაზე უნდა ელაპარაკოს - ასეთ დასკვნას აკეთებენ ორი მოწვევის პარლამენტის წევრი თამაზ დიასამიძე, ქობულეთის რაიონის მაჟორიტარი დეპუტატობის ყოფილი კანდიდატი კობა ხაბაზი და ფილოსოფოსი მიხეილ მახარაძე. გუშინ, კინოს სახლში გამართულ პრესკონფერენციაზე მათ, ძირითადად, იმ პრევენციულ ზომებზე ისაუბრეს, რომელთა მიღებაც აჭარის ლიდერს უკან დაახევინებს.

გაგრძელება A2 გვერდზე

ვახტანგ ბახტაძის ფოტო

"თუ აჭარის მოსახლეობა დაინახავს, რომ ცენტრალური ხელისუფლება მათი უფლებების დასაცავად იბრძვის, მაშინ ისიც უფრო გაბედულად ამოიღებს ხმას აბაშიძის წინააღმდეგ", - ამბობენ აჭარლები.

"ყველაფერს მაინც აბაშიძე წყვეტს"

შს მინისტრისთვის მნიშვნელობა არა აქვს, ვინ იქნება აჭარაში მინისტრი

ინგა ალავიძე

გუშინ, გვიან ღამით, უშიშროების საბჭოს საგანგებო თათბირზე, გუნდური პრინციპით მომუშავე ძალოვანმა მინისტრებმა მოქმედ პრეზიდენტს ტრადიციულად ანგარიში ჩააბარეს ქვეყანაში არსებულ კრიმინოგენურ სიტუაციაზე.

"კვარციტის" სქელტანიან მასალებს დამატებული ახალი სკანდალური საქმე – "კვარციტის" ოქროს ზოდების საზღვარგარეთ გატანის თაობაზე, "ეი-ი-ეს თელასის" მენეჯერის ნიკა ლომინაძის მკვლელობა, შიდა ქართლში კონტრაბანდის წინააღმდეგ დაწყებული ბრძოლა, სატელეფონო ტერორისტთა ანონიმური შეტყობინებების მატება და აჭარის შსს-ში განხორციელებული საკადრო ცვლილებები - სავარაუდოდ, ძალოვანებმა ნინო ბურჯანაძეს ამ თემების შესახებ ჩააბარეს დეტალური ოპერატიული ინფორმაციები. ყოველ შემთხვევაში, უშიშროების საბჭოს სხდომიდან გამოსული სამართალდამცველები მასმედიის შეკითხვებს ტრადიციად ქცეული მოკლე ფრაზით პასუხობდნენ: **"მიმდინარეობს გამოძიება, ოპერატიული მოსაზრებიდან გამომდინარე, ჯერჯერობით, ვერაფერს გეტყვით, როცა საჭირო გახდება, შეიტყობთ ყველაფერს."** თუმცა, ერთადერთი საკითხი, რის თაობაზეც ძალოვანები კომენტარს აკეთებდნენ, აჭარაში განხორციელებული საკადრო ცვლილება. საუბარია, აჭარის შს მინისტრად ჯემალ გოგიტიძის დანიშვნაზე. აღსანიშნავია, რომ არც ერთი ძალოვანი უწყების ხელმძღვანელი არ ფლობს ინფორმაციას აჭარის შინაგან საქმეთა მინისტრის თანამდებობაზე ჯემალ გოგიტიძის დანიშვნის შესახებ.

ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის მოვალეობის შემსრულებლის ჯემალ გახოკიძის განცხადებით, შს მინისტრის თანამდებობაზე

გაგრძელება A2 გვერდზე

პოდიუმიდან ესტრადაზე

ლევან ხერხეულიძის ფოტო

ია კიწმარიშვილი და ირინა ონაშვილი.

ცესკო-ში ატმოსფერო იძაბება

დღეს, საღამოს ექვს საათზე პრეზიდენტობის მსურველებმა ცენტრალური საარჩევნო კომისიის კანცელარიას 50 ათასი მხარდამჭერის ხელმოწერა უნდა ჩააბარონ. რამდენიმე დღის განმავლობაში ცესკო-ს საოქმო განყოფილება ხელმოწერებს შეამოწმებს და მხოლოდ ამ პროცედურის დასრულების შემდგომ გახდება ცნობილი, რამდენი კანდიდატი იბრძოლებს პრეზიდენტის სავარძლისათვის. გუშინ მხარდამჭერთა ხელმოწერები ცესკო-ში სამმა კანდიდატმა – მიხეილ სააკაშვილმა, ქართლოს ღარიბაშვილმა და ზურაბ ქელეხსაშვილმა წარმოადგინა. დანარჩენ კანდიდატებს ცესკო-ში დღეს ელოდებიან.

თამარ მჭედლიშვილი

გუშინ ცნობილი გახდა, რომ საარჩევნო მარათონს უკვე გამოეთიშა ოთხი კანდიდატი – ბიძინა ხარიბეგაშვილი, გიორგი ყორღანაშვილი, სერგო ავქსენტიევი და ლიანა ამანათაშვილი.

მიხეილ სააკაშვილის ნდობით აღჭურვილმა პირმა – გივი თარგამაძემ ცესკო-ში 101 084 მხარდამჭერის სია წარადგინა. მისი თქმით, "სააკაშვილის მხარდამჭერთა სიის შეგროვება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ერთი კვირის განმავლობაში მიმდინარეობდა" და მას იმედი აქვს, რომ გადამოწმების შედეგად სიებში რაიმე წუნი არ აღმოჩნდება. **"სიების შეგროვებაზე თავი დიდად არ მოგვიკლავს, თორემ გაცილებით მეტი იქნებოდა"**, - დასძინა თარგამაძემ და კიდევ ერთხელ განაცხადა, რომ მიხეილ სააკაშვილს რეალური კონკურენტი არ ჰყავს. ნაციონალები ამის თაობაზე წუხან კიდეც, რადგან, იმავე თარგამაძის განცხადებით, **"თუნდაც ერთი რეალური კონკურენტის ყოლა ცუდი არ იქნებოდა, რადგან საპრეზიდენტო არჩევნებს მეტი სპორტული ინტერესი ექნებოდა".**

პოლიტიკური გაერთიანება "მძლეველის" ერთ-ერთმა ლიდერმა ზურაბ ქელეხსაშვილმა 53 ათასი მხარდამჭერის ავტოგრაფები ცესკო-ს საკუთარი ხელით მიართვა.

გაგრძელება A3 გვერდზე

ამერიკა რუსეთს უახლოვდება

დავით აფრასიძე

"ბიბისის" ცნობით, აშშ სახელმწიფო მდივნის მოადგილე მარკ გროსმანი საათნახევარი ესაუბრა კრემლის მაღალჩინოსნებს და უთხრა, რომ ვაშინგტონი აღმოსავლეთ ევროპისა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე სამხედრო ბაზების განლაგებას აპირებს. გროსმანმა იქვე დასძინა, რომ ეს რუსეთის წინააღმდეგ მიმართული ნაბიჯები არაა. მოსკოვი კი მაინც შეშფოთებულია. "რუსეთის საზღვრებთან ნატო-ს სამხედრო სტრუქტურების ნებისმიერი მოახლოება ლოგიკურ შეშფოთებას იწვევს ჩვენში,"- ამბობს რუსეთის თავდაცვის მინისტრი სერგეი ივანოვი. გროსმანს პრესასთან საუბარში არ დაუდასტურებია, არის თუ არა საუბარი ბაზების განლაგებაზე პოლონეთსა და აზერბაიჯანში. თუმცა, აზერბაიჯანის თავდაცვის მინისტრი საფარ აბიევი არ გამორიცხავს, რომ ბაქოში, სავარაუდოდ, ამგვარი წინადადების განხილვა მოუწევთ.

გაგრძელება A5 გვერდზე

ვარდების რევოლუციის აჩრდილმა გოგიტიძე მინისტრობამდე მიიყვანა

ასლან აბაშიძე აჭარაში კონტროლის შესანარჩუნებლად გადამჭრელ ზომებს მიმართავს. "რუსთავი-2"-ის გადაცემების აკრძალვითა და "კურიერის" ყურებისთვის სადამსჯელო ზომების შემოღებით, სასურველი შედეგის ვერმიღწევა, სრული საფუძველი აღმოჩნდა იმისთვის, რომ თავისი ხელისუფლების გასამაგრებლად ირგვლივ შემოკრებილი ერთგული მხარდამჭერნი უკანდასახევი გზის არმქონე ქვეშევრდომებით შეეცვალა; ამიტომ სულაც არ გახლდათ მოულოდნელი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრად ჯემალ გოგიტიძის დანიშვნა.

სოფიკო ჩხაიძე

უკვე აღარავისთვისაა საიდუმლო, რომ აჭარის მოსახლეობისთვის აბაშიძისა და მისი კლანის რეჟიმში ცხოვრება აუტანელი გახდა. ეს არც არის გასაკვირი. საქართველოს უახლეს ისტორიაში "აბაშიძის რეჟიმის" სახელით შესულმა წყობამ ყველაფერი გააკეთა აჭარის მოსახლეობის ზომბირებისთვის. ვარდების რევოლუციის აჩრდილმა ეს მცდელობა კიდევ უფრო გაამძაფრა.

გაგრძელება A7 გვერდზე

შიდა ქართლის ახალი გუბერნატორის რეალური საქმეები

"ერგნეთის ბაზრობა" ძველი ხელისუფლებისთვისაც პერიოდულად ხდებოდა მსჯელობის საგანი და სპეცღონისძიებების ჩატარების ობიექტი, მაგრამ როგორც ყველას კარგად მოეხსენება, მიუხედავად ქულების ჩასაწერად გამოვლენილი ფაქტებისა, კონტრაბანდის ამ წყაროს რეალურად არავინ დაპირისპირებია. აქედან გამომდინარე, ერგნეთის და, ზოგადად, ე.წ. სამხრეთ ოსეთის მიმდებარე ტერიტორიების პრობლემა დღესაც აქტუალურია.

თამარ კაპიტაძე

რეგიონებში საკადრო ცვლილებების ფონზე პირველი რეალური ნაბიჯი შიდა ქართლის ახალმა გუბერნატორმა ირაკლი ოქრუაშვილმა გადადგა. იგი კონტრაბანდისტებსა და ნარკობიზნესმენებს დაუპირისპირდა. ყოველივე ამან მოსალოდნელზე დიდი აჟიოტაჟი გამოიწვია. ამის მიზეზი კი გუშინ, გამთენიისას, ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში, საქართველოს უშიშროების სამინისტროს სპეცდანიშნულების რაზმის რამდენიმე ჯგუფის მოულოდნელი გამოჩენა გახდა.

სპეცრაზმის თანამშრომლები ე.წ სამხრეთ ოსეთის მიმდებარე ტერიტორიაზე, სოფელ მეღვრეკისთან, იმ ადგილას განლაგდნენ, სადაც რამდენიმე თვის წინ შერეული სამშვიდობო ძალების საგუშაგო იყო განთავსებული.

გაგრძელება A7 გვერდზე

პოლიტიკა

შესაძლოა, პრეზიდენტობის კანდიდატი ყოფილი პრეზიდენტის მეზობელი გახდეს

პრეზიდენტობის კანდიდატს მიხეილ სააკაშვილს ფიზიკური ლიკვიდაციის საფრთხე ემუქრება. გუშინ კანცელარიაში მიიღეს გადაწყვეტილება სააკაშვილის დასაცავად სპეციალურ ღონისძიებათა გატარების შესახებ.

A3

ეკონომიკა

დროებითი ხელისუფლება მსოფლიო ბანკთან ახალი, 40-წლიანი პროგრამის პერსპექტივას განიხილავს

როგორც მსოფლიო ბანკის წარმომადგენლობაში აცხადებენ, მსოფლიო ბანკსა და საქართველოს ახალ ხელისუფლებას შორის მომავალი თანამშრომლობის პერსპექტივების განხილვა გახლავთ.

A4

უცხოეთი

დასავლეთი მოლდოვაში საერთაშორისო სამშვიდობო ძალების შეყვანას მოითხოვს

დნესტრისპირეთში, ისევე როგორც სხვა პოსტსაბჭოთა კონფლიქტებში, ყველაზე რთული მოსაგვარებელია რუსული სამხედრო ბაზებისა და რუსული "სამშვიდობო ძალების" პრობლემა.

A5

საზოგადოება

მოდუნების საფუძველი არ გვაქვს

ნოემბრის დღეებში ისინი უმაღლესიდან უმაღლესში დადიოდნენ, სტუდენტებს მხარდაჭერისკენ მოუწოდებდნენ და ჰპირდებოდნენ, რომ მათთან ისევ მალე დაბრუნდებოდნენ, ოღონდ - ახალ საქართველოში. ამ დღეებში ისინი დანაპირებს ასრულებენ.

A6

სამართალი

ინგლისში გასატანად გამზადებული „კვარციტის„ ოქროს ზოდები პროკურატურამ დააყადაღა

სამართალდამცველები საუბრობენ ლევან მამალაძისა და მისი "კლანის" წარმომადგენლების საეჭვო საქმიანობის შესახებ, მაგრამ მათი ზეპირსიტყვიერება სამართლებრივ "არტახებში" არ მოქცეულა.

A7

ამინდი

თბილისი	8	☼
ქუთაისი	14	☁
ბათუმი	17	☼
სოხუმი	14	☼
ფოთი	17	☼
თელავი	7	☁
ზუგდიდი	16	☼
გორი	7	☼
ახმეტა	8	☼
ჭიათურა	11	☁

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1575
ევრო	2.6233
გირვანქა სტერლ.	3.7521
რუბლი	0.0733

A2 პოლიტიკა | A3 პოლიტიკა | A4 ეკონომიკა | A5 უცხოეთი | A6 საზოგადოება | A7 სამართალი | A8 დღესასწაული

B1 ნომრის სტუმარი | B2 რევიუ | B3 რევიუ | B4 სპორტი | B5 სპორტი | B6 სპეცსამსახურები | B7 სხვადასხვა | B8 სხვადასხვა

ოფიციოზი

ძვირფასო ქალბატონო პრეზიდენტო!

ძალიან სასიამოვნო იყო მაასტრიხტში თქვენთან კიდევ ერთხელ შეხვედრა. ეს ვიზიტი ისტორიული მომენტი გახლდათ და ის უთუოდ გამოდგებოდა მსოფლიოსთვის იმის დასტურადაც, რომ საქართველო ახალ კურსს იღებს, ახალი მიმართულებით იწყებს სვლას. მე მესმის ის სირთულეები, რაც თქვენსა და თქვენი მთავრობის წინაშე ამ ეტაპზე დგას და ძალიან ვაფასებ საქართველოს მომავალზე თქვენს ზრუნვას.

ლინ პასკომ მოკლედ მომახსენა თქვენთან წინა კვირას გამართული ნაყოფიერი შეხვედრების შესახებ. ჩემთვის ძალიან სასიამოვნოა, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებს შეუძლია, დაეხმაროს საქართველოს ზოგიერთი გადაუდებელი საბიუჯეტო პრობლემის მოგვარებაში. ველი, რომ ჩვენს ორ ქვეყანას შორის მჭიდრო თანამშრომლობა გაგრძელდება დემოკრატიის, საბაზრო ეკონომიკის რეფორმებისა და უსაფრთხოების საკითხებზე. ჩვენ ძალიან კარგად გვესმის, რომ საქართველო ახლა ისტორიულ გზაჯვარედინზე დგას და ჩვენც თქვენს გვერდით გვიგულეთ.

კეთილი სურვილებით

კოლინ პაუელი

თქვენს უდიდებულესობას, საქართველოს მოქმედ პრეზიდენტს, ნინო ბურჯანაძეს

ძვირფასო ქალბატონო მოქმედო პრეზიდენტო:

ნება მიბოძეთ, მოგილოცოთ: თქვენს კოლეგებთან ერთად თქვენ საქართველოს ახალ ეპოქაში შეუძღვით. ქართველმა ხალხმა უპასუხა უფრო ღია და დემოკრატიული მთავრობის შექმნის მოთხოვნას. მეც მჯერა, რომ თქვენ და ახლანდელი ხელისუფლება ყველაფერს გააკეთებთ იმისათვის, რომ საქართველოს მოქალაქეების სურვილები უპასუხოდ არ დარჩეს. ამერიკის შეერთებული შტატები მოწოდებულია, მხარი დაუჭიროს უფრო დემოკრატიული და სტაბილური საქართველოს სუვერენიტეტს.

ახლა საქართველოს დემოკრატიული გზით განვითარების პროცესში კრიტიკული ეტაპი დგას. 2004 წლის 4 იანვარს დაგეგმილი საპრეზიდენტო არჩევნები თავისუფალი, სამართლიანი და გამჭვირვალე უნდა იყოს და ამის უზრუნველყოფა უკვე თქვენი პასუხისმგებლობა გახლავთ. ამერიკის შეერთებული შტატები, მთელი ტრანს-ატლანტიკური თანამეგობრობა და, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, ქართველი ხალხი თვალს მიადევნებს პროცესს, რათა დარწმუნდეს, რომ ახალი ხელისუფლება მართლაც მოიტანს ცვლილებას და გაამართლებს დემოკრატიული საზოგადოების იდეალებს. სწორედ ამ მიზნის გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია, გამოსწორდეს ის ადმინისტრაციული პრობლემებიც, რომლებიც წინა არჩევნებს ლაქად გასდევდა.

შესაძლოა, ეს არჩევნები ყველაზე მნიშვნელოვანი იყოს საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ. თუ ის მშვიდობიან, გამჭვირვალე და თავისუფალ გარემოში ჩატარდება, აუცილებლად გაჩნდება მამოძრავებელი ძალა, რომელიც ქვეყანას სწორ გზაზე დააყენებს. საქართველო კვლავაც გახდება რეგიონში დემოკრატიული განვითარების შუქურა.

თქვენ და თქვენს კოლეგებს გიცხადებთ ნდობას, რადგან თქვენ უპასუხეთ ქართველი ხალხის მოთხოვნას მშვიდობიანი ცვლილების განხორციელებისთვის. ვიცი, მრავალი ამერიკელის მოსაზრებას გამოვთქვამ, თუ ვიტყვი, რომ ჩვენ ველით ახლო ურთიერთობის დამყარებას იმ ადმინისტრაციასთან, რომელიც გამოიჩენს ძალასა და მზადყოფნას და საქართველოს დემოკრატიისკენ, ტრანს-ატლანტიკურ ინსტიტუტებში სრული ინტეგრაციისკენ გაუძღვება. თავისუფალი და დემოკრატიული საქართველო ამერიკის შეერთებული შტატების მნიშვნელოვანი პარტნიორი და მეგობარი იქნება. მეც ყველაფერს გავაკეთებ ამ პარტნიორობის გაძლიერებისთვის.

კეთილი სურვილებით,

ჯონ მაკეინი

აშშ სენატორი

"ყველაფერს მაინც აბაშიძე წყვეტს"

პირველი გვერდიდან

დანიშვნის შესახებ გადაწყვეტილებას უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ასლან აბაშიძე იღებს, თუმცა ეს საკითხი ცენტრთან შეთანხმებული უნდა ყოფილიყო. **"აღნიშნული გადაწყვეტილება კი ცენტრთან შეთანხმებული არ ყოფილა,"** – განაცხადა ჯემალ გახოკიძემ.

„წესით, ასეთი დანიშვნა ჩემთან უნდა თანხმდებოდეს, მაგრამ ჩემთვის ამ დანიშვნის შესახებ არავის არაფერი შეუტყობინებია. ჩემთვის სულ ერთია, ვინ იქნება მინისტრი, ყველაფერს მაინც აბაშიძე წყვეტს," - აცხადებს შს მინისტრი გია ბარამიძე.

ნუგზარ გაბრიჩიძის განცხადებით, სამართალდამცველებმა საბრძოლო ხელყუმბარას მიაგნეს 92-ე სკოლაშიც, რის გამოც გენპროკურორმა განათლებისა და თავდაცვის სამინისტროს სკოლებში ინვენტარიზაციის ჩატარება მოსთხოვა.

გენერალური პროკურატურა დღეს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის სულხან მოლაშვილის დაკითხვას გეგმავს. დღესვე სულხან მოლაშვილი პროკურატურის ბრალდებებს სპეციალური პრესკონფერენციით უპასუხებს.

უშიშროების მინისტრის მოადგილის მამუკა მუჯირის ინფორმაციით, უშიშროების მინისტრი ვალერი ხაბურძანია ვიზიტით იმყოფება მოსკოვში. ვიზიტის მიზანი პანკისელი კრიმინალის შოთა ჭიჭიაშვილის საქართველოში ექსტრადიციაა. მიაღწევს თუ არა სასურველ მიზანს ვალერი ხაბურძანია, ძნელი სათქმელია, მით უმეტეს, რომ უშიშროების მინისტრის ადრინდელი ვიზიტი უშედეგოდ დასრულდა. ვალერი ხაბურძანია რამდენიმე თვის წინ მოსკოვიდან ხელმოცარული დაბრუნდა. მას შოთა ჭიჭიაშვილი არ გამოატანეს. თუმცა, პოლიტიკური ვითარების შეცვლასთან დაკავშირებით, სავარაუდოდ, ცნობილი კრიმინალის ექსტრადიცია განხორციელდება.

პრაქტიკულად განხორციელებული სიახლე, რომელიც გუშინდელ ბრიფინგზე მოვისმინეთ, შს მინისტრის ინფორმაცია გახლდათ. გია ბარამიძის ინფორმაციით, შსს-ს მიერ დაწყებული ანტინარკოტიკული ბრძოლა გრძელდება და სამსახურიდან დათხოვნილი არიან ნარკოტიკის მომხმარებელი მაღალჩინოსანი პოლიციელები და მათი შვილები. გარდა ამისა, შს ახალმა მინისტრმა ომი გამოუცხადა “შავი სამყაროს” ლიდერებს. შსს-ს თანამშრომლებმა დაიჭირეს კანონიერი ქურდები: რეზო ლორთქიფანიძე – “რეზო თბილისკი,” ანდრო გამრეკლიძე - “ანდრო ზლოი” და კახა შუშანაშვილი. სხვათა შორის, გავრცელებული ინფორმაციით, სულ ცოტა ხნის წინ ციხიდან გამოსულმა შუშანაშვილმა და გამრეკლიძემ შსს-ს ყოფილ ხელმძღვანელებს გათავისუფლებისთვის სოლიდური თანხა გადაუხადეს. ერთი სიტყვით, შს მინისტრი, მისი წინამორბედისგან განსხვავებით, “მსხვილფეხა ქურდებს” მართლაც დაერია.

მიხეილ სააკაშვილი დიალოგის დაწყებით კმაყოფილია

თემო სესიაშვილის ფოტო

პრესკონფერენციაზე მიხეილ სააკაშვილი გიორგი მშვენიერაძესთან ერთად წარდგა.

საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატი მიხეილ სააკაშვილი აჭარის ლიდერთან დაწყებული დიალოგით კმაყოფილია და მზად არის, თავად "გამონახოს საერთო ენა ასლან აბაშიძესთან". ამის შესახებ სააკაშვილმა გუშინ საგანგებოდ მოწვეულ ბრიფინგზე განაცხადა. "ნაციონალური მოძრაობის" ლიდერი აღიარებს, რომ აბაშიძის და ნინო ბურჯანაძის გუშინდელი შეხვედრა კონკრეტული შედეგებით არ დასრულებულა. **"დიალოგი დაიწყო; მართალია, ჯერ შედეგი არ არის, მაგრამ ეს ფაქტი, ვფიქრობ, მნიშვნელოვანია,"** – აღნიშნა "ნაციონალების" ლიდერმა.

4 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნებისადმი აჭარის რეგიონის მოსალოდნელი ბოიკოტი, მისი თქმით, "ბოდვაა", რომლის ავტორები ზატულინი და მიგრანიანი არიან.

სააკაშვილის თქმით, ზატულინ-მიგრანიანის გეგმის თანახმად, არჩევნების ბოიკოტირების გზით, აჭარა საქართველოს უნდა ჩამოშორდეს, შემდეგი ეტაპი კი ქვეყანაში ქაოსის შექმნა და სამოქალაქო ომის დაწყებაა.

სააკაშვილმა ასლან აბაშიძეს კიდევ ერთხელ შეახსენა, რომ რეგიონის სახელით არჩევნებისთვის ბოიკოტის გამოცხადება ანტიკონსტიტუციური ქმედებაა.

"4 იანვრის არჩევნები სახელმწიფოებრივი საკითხია, რომლის წინააღმდეგ წასვლა კანონით დასჯადი ქმედებაა და ვინც ქართული სახელმწიფოს წინააღმდეგ წავა, ის სამაგალითოდ დაისჯება," – განაცხადა მან.

სააკაშვილი დარწმუნებულია, რომ არჩევნების ჩატარების შემთხვევაში, 4 იანვრის შემდეგ, ასლან აბაშიძეს მოუწევს, დიალოგი დაიწყოს საქართველოს პრეზიდენტთან, მიუხედავად იმისა, პიროვნულად მოსწონს თუ არა იგი. **"მზად ვარ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ლიდერთან დიალოგის გასამართავად და თანახმა ვარ პიროვნულ დათმობებზეც, მაგრამ არა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და ქვეყნის ინტერესების ხარჯზე,"** – აღნიშნა პრეზიდენტობის კანდიდატმა.

გუშინდელ ბრიფინგზე სააკაშვილმა "ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის" დამკვირვებელი, 2 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნებისას აჭარის სამართალდამცველების მიერ დაპატიმრებული გიორგი მშვენიერაძეც მოიწვია და გამოჩენილი გმირობისთვის მადლობა გადაუხადა. **"მადლობელი ვარ ასლან აბაშიძის, რომელმაც გამოიჩინა გონიერება და მიიღო გადაწყვეტილება მშვენიერაძის გათავისუფლების შესახებ"**,- აღნიშნა სააკაშვილმა.

24 საათი

შევარდნაძემ სისხლი არ დაღვარა, აბაშიძე ამაზე წამსვლელია

პირველი გვერდიდან

კობა ხაბაზი აღნიშნავს, რომ ცენტრალურმა ხელისუფლებამ, ასლან აბაშიძეზე ზეწოლის მოხდენის მიზნით, უნდა უზრუნველყოს აჭარის საკითხში საერთაშორისო წრეებისა და დიპლომატიური სამსახურების გააქტიურება. დეპუტატობის ყოფილ კანდიდატს ასევე მნიშვნელოვნად მიაჩნია, რომ საქართველოს დასავლეთელმა მეგობრებმა რუსეთის გადაბირებაზეც "იმუშაონ", რათა ოფიციალურმა მოსკოვმა აჭარის ლიდერის წაქეზება და მხარდაჭერა შეწყვიტოს.

"თუ რუსული სამხედრო-პოლიტიკური მანქანა გვერდში არ დაუდგება, ასლან აბაშიძე თავად წავა ხელისუფლებიდან", - აცხადებს კობა ხაბაზი.

არსებობს ერთი ფაქტორიც, რომელმაც, შესაძლოა, მნიშვნელოვანი როლი ითამაშოს აჭარის ტერიტორიაზე არჩევნების ჩატარება-არჩატარების საკითხში.

როგორც ცნობილია, ედუარდ შევარდნაძის მიერ საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადებისთანავე იგივე ნაბიჯი გადადგა ასლან აბაშიძემაც. მართალია, საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტის განკარგულება, მოგვიანებით, ნინო ბურჯანაძემ გააუქმა, მაგრამ საგანგებო რეჟიმი აჭარის ტერიტორიაზე დღემდე შენარჩუნებულია. თანაც, იქ შეზღუდვები და აკრძალვები გაცილებით მკაცრია, ვიდრე ეს შევარდნაძის განკარგულებით იყო გათვალისწინებული.

შესაძლოა, აჭარაში ფუნდამენტური საკონსტიტუციო ნორმების შეჩერება ხელისშემშლელ ფაქტორად იქცეს რეგიონში საპრეზიდენტო არჩევნების ორგანიზებისა და ჩატარების საქმეში, ამიტომ თამაზ დიასამიძე აუცილებლად მიაჩნია, რომ პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელმა ან დეპუტატების გარკვეულმა რაოდენობამ მიმართოს საკონსტიტუციო სასამართლოს, რათა ამ უკანასკნელმა სასწრაფოდ გააუქმოს აჭარის ტერიტორიაზე საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ ასლან აბაშიძის მიერ გამოცემული განკარგულება.

მართალია, ამ განკარგულების მოქმედების ვადა 23 დეკემბერს ისედაც იწურება, მაგრამ თამაზ დიასამიძე დარწმუნებული არ არის, რომ აჭარის ლიდერი მის გაგრძელებას აღარ მოისურვებს.

"თუ აჭარის მოსახლეობა დაინახავს, რომ ცენტრალური ხელისუფლება მათი უფლებების დასაცავად იბრძვის, მაშინ ისიც უფრო გაბედულად ამოიღებს ხმას აბაშიძის წინააღმდეგ", - აღნიშნავს დიასამიძე. ამასთან, იგი ცენტრალური ხელისუფლებისგან მოითხოვს, რომ ხმამაღლა და გაბედულად მოუწოდოს აჭარლებს, მონაწილეობა მიიღონ 4 იანვრის არჩევნებში.

ამ საკითხზე დაახლოებით იგივე მოსაზრებები აქვს კობა ხაბაზსაც. გუშინდელ პრესკონფერენციაზე მან იმ მიზეზებზეც ისაუბრა, რის გამოც აჭარის მოსახლეობას ასლან აბაშიძის წინააღმდეგ პროტესტის ხმამაღლა გამოხატვა უჭირს.

"ერთია მოსახლეობის განწყობა, მეორე, - ამ განწყობის ხმამაღლა გამოხატვა. აჭარის მოსახლეობა საღად აფასებს მოვლენებს, მაგრამ პროტესტს ვერ გამოთქვამს, რადგან იცის, რომ, ის, რაც არ გააკეთა შევარდნაძემ (არ დაღვარა სისხლი), აბაშიძე გააკეთებს", - ამტკიცებს ქობულეთის რაიონის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი.

აჭარის ლიდერის პოლიტიკურ პორტრეტს კიდევ ერთ შტრიხს უმატებს მიხეილ მახარაძე. მისი თქმით, ბათუმის უნივერსიტეტში გამართული შეხვედრის დროს პროფესორ-მასწავლებლები ასლან აბაშიძეს მაშინ აუმხედრდნენ, როდესაც ამ უკანასკნელმა განაცხადა, ცენტრალური ხელისუფლება აჭარიდან აჭარლების გასახლებას აპირებსო.

მახარაძის განცხადებით, **"უკვე ათი წელიწადია, აჭარის მოსახლეობა გეტოს პირობებში ცხოვრობს"**. ამაში იგი, ასლან აბაშიძესთან ერთად, ინტელიგენციისა და პოლიტიკოსების იმ ნაწილსაც ადანაშაულებს, რომელმაც, ფულის შოვნის სანაცვლოდ, აჭარის დღევანდელ ხელმძღვანელს ერისკაცის იმიჯი შეუქმნა.

გაზრდა შემცირების გზით

პირველი გვერდიდან

ნაშრომ-ნაღვაწის უმცირესი ნაწილი უნდა დაუტოვოს, უდიდესი უნდა წაართვას და მოქალაქეების ნაცვლად თავად უნდა გადაწყვიტოს, როგორ გაანაწილებს ამ ფულს. პენსიონერებს და სხვა უმწეოებს რამდენს მისცემს, რამდენს - მთავრობის წევრებს, რამდენს - მასწავლებლებს, რამდენს - პოლიციელებს, რამდენს - მთავრობის მხარდამჭერ გაზეთებსა და ტელევიზიებს, რამდენს სხვა მხარდამჭერებს და ა.შ. ლიბერალურ სახელმწიფოში მოქალაქეებს მათი ნაშოვნი ფულის უდიდესი ნაწილი რჩებათ და თავადვე აკეთებენ არჩევანს, რამდენი თვითონ დახარჯონ, რამდენი მიმართონ ქველმოქმედებაზე და რამდენი დააბანდონ ბიზნესში.

არ მეგულება ადამიანი, რომელსაც სწამს, რომ მის ფულს ჩინოვნიკები უფრო ყაირათიანად დახარჯავენ, ვიდრე თვითონ. არ არსებობს ეკონომიკური სკოლა, რომელიც არ ეთანხმებოდეს იმ შეხედულებას, რომ ცოცხალი ეკონომიკიდან ბიუჯეტში წაღებული ფული თავისი მსყიდველობითუნარიანობის რაღაც ნაწილს კარგავს, თუნდაც იმის გამო, რომ მისი ბრუნვის სისწრაფე მკვეთრად მცირდება.

ყველა ამ და სხვა გარემოებათა გამო, მსოფლიოში ჩამოყალიბებულია ტოტალიტარული და ლიბერალური საგადასახადო სისტემები. მაგალითად, ტოტალიტარული საგადასახადო სისტემა იყო საბჭოთა კავშირში. ის ფასეულობის შემქმნელ მშრომელს მხოლოდ საარსებოდ საკმარის სახსრებს უტოვებდა მისი გამომუშავებული სიმდიდრიდან. ასეთივე სისტემა არის დღეს ჩვენს ქვეყანაში. ასეთ ქვეყნებში სახელმწიფო და მისი ჩინოვნიკები თავს ხალხის ბატონებად, ხოლო გადასახადებს ზეგარდმო და ხარკად აღიქვამენ. თავის მხრივ, ხალხი დაჩაგრულად და გაძარცვულად გრძნობს თავს და ყოველი გზით ცდილობს, თავი აარიდოს გადასახადების გადახდას. ასეთ სახელმწიფოში ხალხსა და მთავრობას შორის ხიდია ჩატეხილი, ხალხი საზოგადოებად არ ყალიბდება, არ იქმნება საშუალო კლასი, არიან მხოლოდ ძალიან მდიდრები (ძირითადად კორუმპირებული ჩინოვნიკები) და ღატაკები. ადამიანი არ ყალიბდება მოქალაქედ, შრომას არა აქვს ხალისი და შემოქმედებითი ხასიათი. ქვეყანაში გამეფებულია კორუფცია, წარმოების სტაგნაცია ან კოლაფსი, არავინ ადგენს თუნდაც საკუთარი ცხოვრების გრძელვადიან გეგმებს, რადგან იცის, რომ ნებისმიერი გეგმის ჩაშლის ალბათობა ძალიან დიდია. ყველა იმაზეა გამეცადინებული, ახლავე, დღესვე წაგლიჯოს სხვა ადამიანებს რაც შეიძლება მეტი – ყველა, ვისაც წაგლეჯის ინსტინქტი გაუმახვილდა; ხოლო ის, ვინც ასეთ ყოფას ვერ ეგუება, ან გარბის იმ ქვეყნიდან, ან უბრალოდ იძირება, ან ერთმანეთს ეძებს, ერთიანდება და სხვა სახის ბრძოლას იწყებს...

ლიბერალურ სახელმწიფოში დაბალი გადასახადებია, ტოტალიტარულ სახელმწიფოებში - მაღალი. მაგრამ ლიბერალურ სახელმწიფოებში მდიდარი მოქალაქეები ანუ გადასახადის გადამხდელები ცხოვრობენ, მათი სახელმწიფოს ბიუჯეტებში დაბალი გადასახადებით ბევრი ფული იკრიბება და თავად სახელმწიფოებიც მდიდარნი და ძლიერნი არიან. ტოტალიტარული სახელმწიფოები კი მუდმივი ეკონომიკური კრახის ზღვარზე ბალანსირებენ. იქ ხალხიც ღატაკია და სახელმწიფო ბიუჯეტიც. მხოლოდ ქვეყნის მმართველნი არიან მდიდრები. კორპორაციულ გადასახადთა ჯამი 1999 წელს აშშ-ში - 32,9% იყო, დიდ ბრიტანეთში - 25%. დიახ, 25-დან 35 პროცენტამდე ლიბერალური ქვეყნების კორპორაციულ გადასახადთა ჯამის ტიპური ზომაა.

ჩვენში, ჩვენი საგადასახადო კანონმდებლობით მოთხოვნილ გადასახადთა ჯამი 55-დან 75 პროცენტამდე მერყეობს. და განა გასაკვირია, როცა ასეთი კორუმპირებული და ღატაკი სახელმწიფო გვაქვს.

დარწმუნებული ვარ, საქართველოს ხალხი უკეთეს ხვედრს იმსახურებს. 22 ნოემბერს და 23 ნოემბერს ხალხმა პირველ რიგში ტოტალიტარულ აზროვნებას, ტოტალიტარულისკენ მიდრეკილ სახელმწიფოს, კორუფციას, სიცრუესა და პარაზიტიზმს უთხრა „არა" ანდა „კმარა". ჩვენს ხალხს თავისუფალი შრომა და ნაშრომის თავისუფალი არჩევანის მიხედვით განკარგვა მოენატრა.

რა გასაკვირია, რომ როცა გამოჩნდა პოლიტიკური ძალა და ლიდერი "ნაციონალებისა" მიხეილ სააკაშვილის სახით, რომელმაც მკაფიოდ ჩამოყალიბებული ლიბერალური ღირებულებების დამკვიდრება შესთავაზა ამომრჩეველს. ხალხმა შვებით ამოისუნთქა და მხარი დაუჭირა თავისუფლების იდეებს.

მაშ რაო, პოპულიზმია გადასახადების შემცირებასთან ერთად პენსიების გაზრდა? - პოპულიზმი ის არის, როცა ეკონომიკის ანბანის უცოდინარი ადამიანები „ექსპერტობასა" და „პოლიტიკოსობას" იჩემებენ. თორემ ამას რა დიდი აკადემიკოსობა უნდა, რომ გადასახადების ლიბერალიზაცია ჩრდილოვან ეკონომიკას ამცირებს. თანაც ხომ ცნობილია, რომ ეს ჩრდილოვანი ეკონომიკა ჩვენში სულ ცოტა 70%-ია. ცხადია, არც ერთი ლიბერალიზაცია ამ ფულს მთლიანად ბიუჯეტისკენ ვერც გადაამისამართებს და არც არის საჭირო. ლიბერალიზაციამ ამ 70-დან 20 პროცენტიც რომ მიაბრუნოს ბიუჯეტისკენ, სააკაშვილის მოკრძალებულ დაპირებებს ისიც ეყოფა. ცხადია, დანარჩენი ფული უკვე კანონიერად დარჩებათ თავად ჩვენსავე მოქალაქეებს და მათ საშუალება ექნებათ, იგი ბავშვების განათლებაში, საკუთარი კვალიფიკაციის ამაღლებაში, ბიზნესში დააბანდონ.

ეჭვიც არ მეპარება, რომ ამ წერილის ამ ადგილამდე წამკითხავ ბევრ „ექსპერტს" მოეჩვენება, რომ ამ წერილის ავტორი, რაკილა ასე მსუბუქად წერს „მძიმე" ეკონომიკურ საკითხებზე, უეჭველად დილეტანტია და ხელები აჰქავდება მძიმე მეცნიერული წერილით ჩემთვის „ჭკუის სასწავლებლად". კაცმა რომ თქვას, არც მე ვარ წინააღმდეგი, თუკი ვინმე რამეს მასწავლის, მით უფრო ისეთ რამეს, რაც ჯერ არ ვიცი. და მაინც დაბეჯითებით ვურჩევდი ჩემს პოტენციურ ოპონენტებს, რომ სანამ ჩემს დამოძღვრას დაიწყებდნენ, ჯერ გულდასმით გადაეკითხათ ეკონომიკის სახელმძღვანელოები და გარკვეულიყვნენ, თუ რა არის „წარმოების ზრდა მოთხოვნის წახალისების საშუალებით", „წარმოების ზრდა მიწოდების სტიმულირების საშუალებით", „ეკონომიკის მუდმივი ზრდის ეკონომიკური წონასწორობის შენარჩუნება ავტომატური სტაბილიზატორების საშუალებით", გულდასმით გასცნობოდნენ აშშ-ს 1964-1965 წლის რეფორმას, როცა გადასახადების 13 მილიარდი დოლარით შემცირებამ ერთი წლის განმავლობაში ეროვნული შემოსავლების 36 მილიარდიანი ზრდა გამოიწვია, აშშ-ს 1981-1983 და 1986 წლების საგადასახადო რეფორმებს, რომელთა დროსაც ასევე გაგრძელდა გადასახადების შემცირება და რამაც ასევე გამოიწვია წარმოებისა და ეროვნული შემოსავლების ზრდა. და თუ ყოველივე ამის შემდეგ მაინც დარჩებათ ჩვენი საგადასახადო სისტემის ლიბერალიზაციის იდეის გაკრიტიკების სურვილი, კი ბატონო, მე მზად ვარ პოლემიკისთვის.

დააკავეს სატელეფონო ტერორიზმში ეჭვმიტანილი

წუხელ, გვიან ღამით ვაკე-საბურთალოს პოლიციამ დააკავა ახალგაზრდა მამაკაცი, რომელიც სატელეფონო ტერორიზმშია ეჭვმიტანილი. ჩვენი ინფორმაციით, დაკავებული ვაკე-საბურთალოს რაიონის გამგებელს სულაძეს სისტემატურად ურეკავდა აფეთქების მუქარით. თავად დაკავებული ყოველგვარ ბრალდებას უარყოფს, მას სამართალდამცველებისთვის არავითარი ინფორმაცია არ მიუცია. მართალია, ვაკე საბურთალოს პოლიციაში სატელეფონო ტერორიზმში ეჭვმიტანილის დაკავების ფაქტი დაგვიდასტურეს, თუმცა კონკრეტული კომენტარის გაკეთებისგან თავი შეიკავეს, ჯერჯერობით, საკმარისი მტკიცებულებების არარსებობის გამო. სამართალდამცველთა ვერსიით, არ არის გამორიცხული, რომ დაკავებული პირი ვაკე საბურთალოს რაიონის გამგებელს პირადი ანგარიშსწორების მიზნით ურეკავდა.

არასამთავრობო ორგანიზაციათა კოალიცია მედიატორობას აპირებს

ცენტრალურ ხელისუფლებასა და აჭარის ხელმძღვანელს შორის არსებულმა დაპირისპირებამ "ენჯეოებიც" "დააინტერესა". არასამთავრობო ორგანიზაციათა კოალიცია აპირებს, კონფლიქტში მედიატორის როლი იკისროს და ამ მიზნით ქმნის საინიციატივო ჯგუფს, რომელიც ახლო მომავალში ასლან აბაშიძეს შეხვდება.

აჭარის წარმომადგენლობაში გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე კოალიციის ლიდერები აცხადებდნენ, რომ აჭარის ხელმძღვანელთან საუბრის თემატიკა საკმაოდ ფართო იქნება და მასში 4 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნების საკითხიც შევა. თუმცა, სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლები გარკვევით ვერ ამბობენ, კონკრეტულად რა წინადადებებისა და ინიციატივების ჩატანას აპირებენ ბათუმში.

არასამთავრობო ორგანიზაციათა კოალიციაში შედის ათზე მეტი "ენჯეო": სამოქალაქო ზედამხედველობის საბჭო (მზია ალავიძე), დემოკრატიული პრინციპებისა და ადამიანთა უფლებების დაცვის კავშირი (დავით ლილუაშვილი), ეკოლოგიისა და სამართლის ცენტრი (თინა დვალი) და სხვა.

აჭარაში გამგზავრებამდე საინიციატივო ჯგუფის წევრები ცენტრალური ხელისუფლების ლიდერებთან შეხვედრასაც გეგმავენ.

24 საათი

ეუთო საქართველოს დაეხმარება

გუშინ საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი ნინო ბურჯანაძე სახელმწიფო კანცელარიაში ეუთო-ს მისიის ახალ ხელმძღვანელს ქრეით იანისს შეხვდა. იანისის ინფორმაციით, 4 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნებზე მონიტორინგის ჩასატარებლად საქართველოში 430 მოკლევადიანი და 24 გრძელვადიანი დამკვირვებელი ჩამოვა. “ქალბატონი ბურჯანაძე დაგვპირდა, რომ არჩევნები დემოკრატიულად ჩატარდება. თუ ეს მართლაც ასე მოხდა, ეუთო საქართველოს ყოველმხრივ დაეხმარება,” - განაცხადა იანისმა. ეუთო-ს დამკვირვებელთა ახალი მისიის საქმიანობის შესახებ უფრო დეტალურად ქრეით იანისი დღევანდელ პრესკონფერენციაზე ისაუბრებს.

24 საათი

ორი სიტყვით

თბილისი. გუშინ სახელმწიფო კანცელარიაში გაისმა ანონიმური ზარი, რომელიც შენობაში ნაღმის არსებობის შესახებ იტყობინებოდა. კანცელარიის შენობიდან თანამშრომელთა და ჟურნალისტთა ევაკუაცია არ მომხდარა, თუმცა ადგილზე შენობის შესამოწმებლად მივიდნენ უშიშროების სამინისტროს კინოლოგიური სამსახურის წარმომადგენლები. მათ შენობის დათვალიერების შედეგად ასაფეთქებელი ნივთიერება ვერ აღმოაჩინეს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

ქუთაისი. იმერეთის რეგიონში ბოლო 1 თვის მანძილზე გართულებულ კრიმინოგენულ ვითარებას სამხარეო პოლიციის მაღალჩინოსანი შეეწირა. თანამდებობიდან გაათავისუფლეს იმერეთის კრიმინალური პოლიციის უფროსი ავთანდილ ბესელია.

ეს გადაწყვეტილება შინაგან საქმეთა მინისტრმა და იმერეთის სამხარეო პოლიციის მთავარი სამმართველოს ახალმა უფროსმა ზურაბ ჩიკვაიძემ მას შემდეგ მიიღეს, რაც მხარეში განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულთა რიცხვმა იმატა. სტატისტიკური მონაცემებით, ამ პერიოდში გახსნილია მკვლელობის 15 ფაქტი. ავთანდილ ბესელიას თანამდებობაზე ამ დროისთვის არავინ დაუნიშნავთ, რადგან მას მხოლოდ გუშინ დაატოვებინეს პოსტი. სხვა საკადრო ცვლილებები იმერეთის სამხარეო პოლიციაში ჯერჯერობით არ იგეგმება. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონის პოლიციის თანამშრომლებმა ყაჩაღობის ბრალდებით დააკავეს თბილისელი, 22 წლის ირაკლი ქუთათელაძე. თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს ცნობით, ქუთათელაძე გუშინწინ, დილის 07.00 საათზე თავს დაესხა ბეჟანიშვილის ქუჩაზე მცხოვრებ, 75 წლის მანია მეტრეველს, ხელში დაჭრა და 150 ლარი გასტაცა. ქუთათელაძე პოლიციელებმა გუშინწინვე დააკავეს. ამ ფაქტზე გამოძიებას გლდანი-ნაძალადევის რაიონის საგამოძიებო სამსახური ატარებს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

ქუთაისი. გუშინ, წყალტუბოს რაიონის სოფელ ნეძვენაში, "პაზის" ტიპის სამგზავრო ავტობუსი, რომელიც ცაგერიდან ქუთაისის მიმართულებით მოძრაობდა, გზის სავალ ნაწილს ასცდა და ხევში გადაიჩეხა. ავარიის შედეგად დაიღუპა ერთი და დაშავდა ექვსი ადამიანი. დაშავებულები ქუთაისის კლინიკურ საავადმყოფოში მოათავსეს. მათ სიცოცხლეს საფრთხე არ ემუქრება. **ინტერ-პრესი**

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი), ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დამატებები: დედაქალაქი - დავით მაღრაძე, ლიტერატურა - მალხაზ ხარბედია, სამყარო - ქეთევან სადღობელაშვილი, სამართალი - ნიკოლოზ რურუა, სტილი - ბიძინა მაყაშვილი, მედიცინა - ზაზა ფაჩუაშვილი, ბიზნესი - გიორგი კალანდაძე, საბავშვო - ვალერი ჯინჭარაძე. ფოტო: ბესო გულაშვილი (მენეჯერი). დიზაინი: გიორგი ხმალაძე. კომპიუტერული ცენტრი: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი), მაია ყიასაშვილი, ლელა წიქარიშვილი, ბექა ბალარჯიშვილი, დავით გეგეჭკორი, დიმიტრი შალუტაშვილი, ირაკლი ბილაშვილი, თენგიზ ქირია, პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჯოხარიძე, ნინო სვანიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, ხათუნა გოგიშვილი, ძიძია ძნელაძე, ლია თოფურია. რეკლამა - ზურაბ ჯაოშვილი.

ცესკო-ს შეცდომა ქუთაისში

ბექა სისაური
ქუთაისიდან

"ვარდების რევოლუციის" შემდეგ, იმერეთის მოსახლეობა ყველაზე მატად იმაში გახლდათ დარწმუნებული, რომ ახალი ხელისუფლება არჩევნებს ობიექტურად ჩაატარებდა. ქუთაისის მიმართ ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ბოლო გადაწყვეტილებამ აღნიშნულ ოპტიმიზს საფუძველი სერიოზულად შეურყია. საქმე ისაა, რომ ქუთაისის 59-ე საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარედ დაინიშნა ქალბატონი, რომლის სახელთანაც ზედიზედ სამი არჩევნების გაყალბებაა დაკავშირებული. ქალბატონი ლიზა ბუაძე ქუთაისის საოლქო საარჩევნო კომისიას ხელმძღვანელობდა 1999 წლის საპარლამენტო, 2000 წლის საპრეზიდენტო და 2001 წლის ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისას. მისი მოღვაწეობის დროს გაყალბებების ხარისხი სულ უფრო მაღლა იწევდა და ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებზე პიკს მიაღწია. მაშინ საქართველოს მასშტაბით არჩევნების გაყალბების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი სწორედ ქუთაისში დაფიქსირდა. ეს იმდენად ნათელი იყო, რომ აღნიშნულ ფაქტს მაშინდელი ხელისუფლებაც ვერ გაექცა და ქუთაისში არჩევნების გაყალბების ფაქტზე სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა. ამასთანავე ცნობილია ისიც, რომ ქალბატონი ლიზა ბუაძე, თავის დროზე ამ თანამდებობაზე, ვიტალი ხაზარაძის ლობირებით დაინიშნა. ზემოთ მოყვანილი ფაქტების შემდეგ, ბუნებრივია, ადგილობრივი საზოგადოება ბუაძის ძველ ამპლუაში დაბრუნებას გააპროტესტებდა და ასეც მოხდა. გუშინ ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები და ჟურნალისტები "სამართლიანი არჩევნების" ქუთაისის ორგანიზაციაში შეიკრიბნენ და ნინო ბურჯანაძისა და ზურაბ ჟვანიას სახელზე საპროტესტო მიმართვა მიიღეს.

"ქუთაისში მიმდინარე მოვლენებიდან ნათლად ჩანს, რომ არჩევნების სამართლიან ჩატარებას საფრთხე ემუქრება. ამას ადასტურებს 59-ე საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარედ ელიზავეტა ბუაძის დანიშვნა. იგი წლების მანძილზე ქუთაისის საოლქო კომისიის თავმჯდომარე იყო და საზოგადოებისთვის კარგად არის ცნობილი, თუ როგორ აყალბებდა არჩევნებს "მოქალაქეთა კავშირის" სასარგებლოდ. არასამთავრობო ორგანიზაციები და მასმედიის წარმომადგენლები პროტესტს ვუცხადებთ ქუთაისის საოლქო კომისიის თავმჯდომარედ დანიშვნას და მოვითხოვთ მის გათავისუფლებას." -ნათქვამია მიმართვაში.

ჩვენი ინფორმაციით, ცესკო თავდაპირველად აღნიშნულ თანამდებობაზე საზოგადოებისათვის მისაღებ და ბევრად უკეთეს კადრებს განიხილავდა. ესენი იყვნენ: "დემოკრატიის ხელშეწყობის ცენტრის" ხელმძღვანელი გიგა შუშანია, "ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის" დასავლეთ საქართველოს ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ნოდარ ჯიქია და ზაზა გამეზარდაშვილი. ეს უკანასკნელი საარჩევნო კომისიას ლიზა ბუაძემდე ხელმძღვანელობდა და მის სახელთან მეტად ობიექტური არჩევნების ჩატარებაა დაკავშირებული. **"არჩევნები ყველაზე მატად ლიზა ბუაძის დროს ყალბდებოდა. ამასთან დაკავშირებით სისხლის სამართლის საქმეც იყო აღძრული. იგი, ამავე დროს, ვიტალი ხაზარაძესთან დაახლოებული პირია. "მოქალაქეთა კავშირი" სწორედ მისი მეშვეობით აყალბებდა არჩევნებს. ჩვენ აღარ გვინდა ვიტალი ხაზარაძის ჩატარებული არჩევნები. არასამთავრობო ორგანიზაციები, იმისათვის კი არ ვმონაწილეობდით "ვარდების რევოლუციაში", რომ კვლავ ერთი და იგივე სახეები ვიხილოთ საარჩევო ადმინისტრაციებში. ჩვენ ვერ ვითანამშრომლებთ ქალბატონთან, რომელსაც არანაირი სურვილი და არც წარსული გამოცდილება სამართლიანი არჩევნების ჩატარებისა არ გააჩნია,"** - განაცხადა ჩვენთან საუბრისას "დემოკრატიის ხელშეწყობის ცენტრის" ხელმძღვანელმა გიგა შუშანიამ. ცესკო-ს აღნიშნულ გადაწყვეტილებას "სამართლიანი არჩევნების" ადგილობრივი ორგანიზაციის ხელმძღვანელობაც აპროტესტებს. **"ლიზა ბუაძეს საზოგადოება უნდობლობას უცხადებს და მართალიცაა. ეს ადამიანი წლების განმავლობაში აყალბებდა არჩევნებს. ზურაბ ჭიაბერაშვილს ჩემთვის რომ დაერეკა და ეკითხა, აუცილებლად მივაწვდიდი შესაბამის ინფორმაციას."** -განაცხადა ორგანიზაციის ადგილობრივმა ხელმძღვანელმა მერაბ მეშველიანმა. გუშინვე არასამთავრობო ორგანიზაციათა და ჟურნალისტთა ერთობლივი მიმართვა პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელს ნინო ბურჯანაძესა და ზურაბ ჭიაბერაშვილს გადაეგზავნა.

ცესკო-ში ატმოსფერო იძაბება

პირველი გვერდიდან

ისევე, როგორც ადვოკატმა ქართლოს ღარიბაშვილმა, რომელმაც კანცელარიას 52 ათასი თანამოაზრის ხელმოწერა ჩააბარა.

სხვათა შორის, გუშინ გავრცელდა პრეზიდენტობის ერთ-ერთი კანდიდატის, იმერეთში პრეზიდენტის ყოფილი რწმუნებულის თემურ შაშიაშვილის განცხადება, რომლის თანახმადაც, იგი მოხსნის საკუთარ კანდიდატურას, თუკი აჭარა არჩევნებს ბოიკოტს გამოუცხადებს. იგი უახლოეს დღეებში ბათუმში ჩასვლას გეგმავს და შეეცდება, ასლან აბაშიძეს შეხვდეს, რათა პირადად გაარკვიოს, როგორი პოზიციის დაკავებას აპირებს საპრეზიდენტო არჩევნებზე აჭარა და მისი ლიდერი.

თუმცა, შაშიაშვილის თქმით, იგი ბათუმში მხოლოდ მას მერე ჩავა, რაც აბაშიძესთან აუდიენციიდან სახელმწიფო მინისტრი ზურაბ ჟვანია დაბრუნდება.

უნდა ითქვას, რომ ამ მხრივ ცესკო-ში არც თუ დამაიმედებელი ინფორმაციები ვრცელდება. ჩვენი ინფორმაციით, ცესკო-ს კულუარებში უკვე იციან, რომ აჭარის ტერიტორიაზე საარჩევნო უბნები არ გაიხსნება. აქედან გამომდინარე, საკმაოდ სერიოზული პრობლემები ექმნება ამომრჩეველთა ერთიანი სიის დადგენის პროცედურას. თანაც, თუკი აჭარაში არ გაიხსნება საარჩევნო უბნები, წინასწარ რეგისტრაციას ვერ გაივლიან რეგიონში მცხოვრები ამომრჩევლები.

"თუკი მოვლენები ასე განვითარდება, მაშინ პასუხისმგებლობა მთლიანად დაეკისრება როგორც აჭარის საოლქო, ასევე საუბნო საარჩევნო კომისიებს. ჩვენ კი პასუხისმგებლობას ვიხსნით", – აცხადებს "24 საათთან" საუბრისას ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე ზურაბ ჭიაბერაშვილი.

ცესკო-ს დაძაბული სამუშაო დღეები აქვს.

სხვათა შორის, გუშინ ცესკო-ში საკმაოდ დაძაბული სხდომა გაიმართა. იმის გამო, რომ ადგილებზე ვერ მოხერხდა ცესკო-ს მიერ განსაზღვრულ ვადებში საუბნო საარჩევნო კომისიების შექმნა, მისმა ხელმძღვანელობამ სხდომაზე გამოიტანა დადგენილების პროექტი, რომელიც საარჩევნო ღონისძიებების გამართვის ახალ ვადებს განსაზღვრავდა. პირველ რიგში, დადგენილების პროექტი საუბნო საარჩევნო კომისიების შექმნის ვადის სამი დღით გადაწევას გულისხმობდა. დადგენილების მიღების შემთხვევაში, საქართველოს ტერიტორიაზე საარჩევნო უბნების გახსნის ბოლო ვადად 13 დეკემბერი, საზღვარგარეთ კი 18 დეკემბერი განისაზღვრებოდა.

პროექტი ჩავარდა, რადგან ცესკო-ში ხელისუფლების წარმომადგენლებმა ძალთა სრული მობილიზაცია ვერ მოახერხეს, ხოლო "აღორძინების", "ახალი მემარჯვენეების" და "ლეიბორისტების" წარმომადგენლებმა პროექტს მხარი არ დაუჭირეს.

სახელისუფლებო ძალების წარმომადგენლებმა ისინი კიდევ ერთხელ დაადანაშაულეს საპრეზიდენტო არჩევნების ჩაშლის მცდელობაში. განსაკუთრებით იაქტიურა "ნაციონალური მოძრაობის" წევრმა ლევან სამხარაულმა, თუმცა ამ ბრალდების საპასუხოდ ლეიბორისტმა ბადრი ნიაურმა განაცხადა, რომ მისმა პარტიამ რამდენიმე დღის წინ მიღებული საარჩევნო ღონისძიებათა გრაფიკი უკვე გაასაჩივრა საოლქო სასამართლოში და სასამართლოს გადაწყვეტილებამდე ამგვარი საკითხების კენჭისყრაზე დაყენება დაუშვებელია. ამის მიუხედავად, ცესკო-ს თავმჯდომარე ზურაბ ჭიაბერაშვილი აცხადებს, რომ ამ დადგენილების პროექტი უახლეს სხდომაზე ხელმეორედ განიხილება.

საგულისხმოა, რომ გუშინ ცესკო-მ ვერ განსაზღვრა ბოლნისში ხელახალი მაჟორიტარული არჩევნების ვადა.

რაც შეეხება ჭიათურას, იქ მაჟორიტარული არჩევნების მეორე ტური ოთხ იანვარს, საპრეზიდენტო არჩევნების პარალელურად გაიმართება. დეპუტატის მანდატისთვის აწ უკვე ყოფილი სახელისუფლებო ბლოკის პროტეჟე თენგიზ მოცაძე და საინიციატივო ჯგუფის კანდიდატი სერგო იაკობიძე იბრძოლებენ.

დავით მუმლაძე ყველაფერ ძველზე უარს ამბობს

ბექა სისაური
ქუთაისიდან

იმერეთში პრეზიდენტის ახალი რწმუნებული დავით მუმლაძე დანიშვნის დღიდანვე აქტიურ მოქმედებებზე გადავიდა. მან პირველ რიგში ოთახიდან შაშიაშვილისეული სკამი გამოაგდო, შემდეგ კი იმერეთის თერთმეტივე რაიონის გამგებელს თანამდებობიდან გადადგომაზე განცხადება დააწერინა. რაიონების პირველი პირებიდან, რწუნებულის აღნიშნული გადაწყვეტილება მხოლოდ საჩხერის გამგებელმა გააპროტესტა. მან გადადგომაზე ჯერ უარი განაცხადა, შემდეგ კი რწმუნებულს "ურჩია", თავად დაეწერა მისი მოხსნის არგუმენტირებული ბრძანება. საბოლოოდ კი მანაც ჩათრევას ჩაყოლა ამჯობინა და შესაბამისი განცხდება დაწერა. გადადგომის შესახებ განცხადებები აქვთ დაწერილი სამხარეო ადმინისტრაციის აპარატის სრულ შემადგენლობასაც.

გამგებლების შერჩევაში ახალი რწმუნებული ძირითად როლს ამავე რაიონების მაჟორიტარ დეპუტატებს აკისრებს. ახალი გამგებლების დანიშვნასთან ერთად, მუმლაძე ძველი ხელმძღვანელობის საკადრო პოლიტიკისაც აკრიტიკებს: **"გამგებლების დანიშვნა 30-დან 50 000-დოლარამდე მერყეობდა. გააჩნია რამდენად შემოსავლიანი იყო რაიონი. ყველამ იცის, რომ ზესტაფონის ყოფილ გამგებელს დანამდებობაზე დანიშვნისას ფული ორჯერ გადაახდევინეს. როგორც ცნობილია, დანიშვნის შემდეგ იგი ბოროტმოქმედებმა ჯერ მოიტაცეს, რის გამოც პრეზიდენტმა თანამდებობიდან მოხსნა, მერე კი კვლავ გამგებლად დააბრუნეს და მაშინაც ფული გადაახდევინეს. კონკრეტულად რომელი ჩინოვნიკი იღებდა ფულს, ამას ჩემთვის დიდი მნიშვნელობა არა აქვს. მაგრამ ეს გამგებლები თემურ შაშიაშვილის წარდგენილები არიან. ამ შემთხვევაში მთავარია, რომ შაშიაშვილს სისტემა ჰქონდა ისეთი, რომ ფული ტრიალებდა,"** - აცხადებს მუმლაძე.

ახალი რწუნებული განსაკუთრებით მკაცრად მისი წინამორბედის მუშაობას აფასებს: **"ასეთი მომსპარი და გაუბედურებული არც ერთი კუთხე არ არის. იმერეთში ლაპარაკის გარდა არაფერი გაკეთებულა."**

ორი დღის წინ კი დავით მუმლაძემ მოსახელობისთვის პირველი დაპირებების გაცემაც დაიწყო. **"ჩვენ შევძლებთ რომ საახალწოდ ერთი თვის პენსია, ხოლო საბიუჯეტო ორგანიზაციებში ხელფასები გავცეთ. თებერვლიდან კი დაწესდება გრაფიკი, რომელიც განსაზღვრავს პენსიების გაცემაში არსებული დავალიანებების ეტაპობრივ დაფარვას... მე ვესაუბრე ენერგეტიკის სამინისტროს ხელმძღვანელობას და დამპირდნენ, რომ ყველაფერს გააკეთებენ, რათა ქუთაისს რაც შეიძლება უკეთ მიაწოდონ ელექტროენერგია,"** - განაცხადა ჟურნალისტებისთვის გამართულ ბრიფინგზე რწუნებულმა.

ახალი რწმუნებული განმარტავს, რომ მისი საქმიანობის ძირითადი აქცენტი ქუთაისზე იქნება გადატანილი. ამ მხრივ მან ჟურნალისტებს საკუთარი სამუშაო გრაფიკიც წარუდგინა. რწმუნებული აცხადებს, რომ იგი ყოველი დღის პირველ ნახევარს ქუთაისის პრობლემებს დაუთმობს, შემდეგ რომელიმე ორ რაიონს მოინახულებს, დღის ბოლოს კი კვლავ ქუთაისის პრობლემებზე იმსჯელებს. ახალმა რწმუნებულმა წარსულის მემკვიდრეობიდან ჯიპ "ბოლეროზეც" თქვა უარი. იგი ჯერჯერობით საკუთარი ავტომობილით გადაადგილდება და აღნიშნულ ჯიპში ჩაჯდომაზე კატეგორიულ უარს აცხადებს. უშაშიაშვილოდ დარჩენილი "ბოლერო" კი მერიის წინ უპატრონოდ დგას და ალბათ შაშიაშვილის გაპრეზიდენტებას ელოდება.

შესაძლოა, პრეზიდენტობის კანდიდატი ყოფილი პრეზიდენტის მეზობელი გახდეს

მიხეილ სააკაშვილის დაცვა გაძლიერდება

ვერიკო თევზაძე

უშიშროების საბჭოს მდივნის მოვალეობის შემსრულებლის ჯემალ გახოკიძის და პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებლის პრესმდივნის გიორგი არველაძის განცხადებით, პრეზიდენტობის კანდიდატს მიხეილ სააკაშვილს ფიზიკური ლიკვიდაციის საფრთხე ემუქრება. გუშინ კანცელარიაში მიიღეს გადაწყვეტილება სააკაშვილის დასაცავად სპეციალურ ღონისძიებათა გატარების შესახებ.

ამ საკითხის გადასაჭრელად კანცელარიაში სააკაშვილის შტაბის ხელმძღვანელთან - ზურაბ ჟვანიასთან უშიშროების საბჭოს წარმომადგენელი და კიდევ რამდენიმე პირი შეიკრიბა. ჯემალ გახოკიძის განცხადებით, საფრთხე, რომელიც სააკაშვილს ემუქრება, მომდინარეობს როგორც ქვეყნის შიგნიდან, ასევე მის ფარგლებს გარედანაც. **"ინფორმაციების ნაკადი სააკაშვილის საფრთხის შესახებ დღითი დღე მატულობს. მათგან ბევრი არარეალურია, მაგრამ ის ინფორმაციები, რომლებიც სპეცსამსახურების გადამოწმების შედეგად დადასტურდა, ქმნის აუცილებლობას, რომ დამატებითი ღონისძიებები გავატაროთ,"** - ჯემალ გახოკიძეს გუშინ დეტალებზე არ უსაუბრია. ჯერჯერობით, მხოლოდ ის არის ცნობილი, რომ სააკაშვილის დაცვას სახელმწიფო დაცვის სპეცსამსახური უზრუნველყოფს. გაძლიერდება სააკაშვილის საცხოვრებელი ადგილის, ავტომანქანის, გადაადგილების მარშრუტის და ა.შ. დაცვა. მეტიც, უშიშროების საბჭოს და სააკაშვილის საარჩევნო შტაბის ხელმძღვანელის ზურაბ ჟვანიას ერთობლივი გადაწყვეტილებით, შესაძლოა, პრეზიდენტობის კანდიდატმა საცხოვრებელი ადგილი შეიცვალოს და კრწანისის რეზიდენციაში დაიდოს ბინა.

გიორგი არველაძის განცხადებით, თუ მიხეილ სააკაშვილი საცხოვრებლად კრწანისში გადავიდა, ყველაფერი მოხდება კომერციულ საწყისებზე, ანუ ხარჯებს ამ შემთხვევაში პრეზიდენტობის კანდიდატის საარჩევნო შტაბი გაიღებს.

ბუნებრივია, ამ თემაზე საუბრისას მასმედიას ყოფილი პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე გაახსენდა. ჯემალ გახოკიძემ ჟურნალისტები დაამედა, კრწანისში მცხოვრებ შევარდნაძეს არავინ შეავიწროებსო.

საქართველოს სახელმწიფო
საქართველოს ბანკი
BANK OF GEORGIA
JOINT-STOCK COMPANY

საქართველოს ბანკი, დაარსებიდან 10 წლის იუბილესთან დაკავშირებით,
აცხადებს კონკურსს
სარეკლამო ვიდეორგოლის ან ვიდეორგოლების სერიების სცენარზე.

კონკურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ დამოუკიდებელ პროფესიონალებს, სარეკლამო კომპანიებს, კინო-ვიდეოსტუდიებს და საპროდუსერო ორგანიზაციებს.
გამარჯვებული წინადადებებისათვის დაწესებულია:

1. პირველი პრემია - 1000 ლარი
2. მეორე პრემია - 500 ლარი
3. მესამე პრემია - 300 ლარი

წინადადებების წარმოდგენის ბოლო ვადაა 2004 წლის 2 თებერვალი.
განაცხადები შემოტანილი უნდა იქნას დევიზით მისამართზე: ქ. თბილისი, პუშკინის ქ. №3. ტელ. 444-248;
ელ.ფოსტა concurs@bog.ge

რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა სუფთა ფურცლიდან უნდა დაიწყოს

ეს განცხადება თბილისში საგანგებოდ მოწვეულმა საქართველოს ელჩმა მოსკოვში ზურაბ აბაშიძემ საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელთან - ნინო ბურჯანაძესთან დახურულ კარს მიღმა გამართული შეხვედრის შემდეგ გააკეთა.

ვერიკო თევზაძე

აბაშიძის საქართველოში ვიზიტს საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის თედო ჯაფარიძის მოსკოვში ვიზიტი მოჰყვება. ჯაფარიძე რუსეთის დედაქალაქში, სავარაუდოდ, ორშაბათისთვის გაემგზავრება. იგი შეხვედრებს გამართავს კრემლში, პრეზიდენტ პუტინის ადმინისტრაციაში და რუსეთის საგარეო უწყებაში. დაგეგმილია ასევე ჯაფარიძე-ლოშინინის დიალოგი. ეს იქნება არაოფიციალური სამუშაო ვიზიტი. საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის განცხადებით, ამ ეტაპზე სამინისტროში ამუშავებენ წინადადებათა პაკეტს, რომელიც საქართველოს ხელისუფლებამ რუსეთის მხარეს უნდა წარუდგინოს. აღნიშნული საკითხის თაობაზე ჯაფარიძეს აქტიური კონსულტაციები ჰქონდა ზურაბ აბაშიძესთან.

თედო ჯაფარიძის მოსკოვური ვოიაჟი ბათუმსა და რუსეთს შორის გამარტივებული სავიზო რეჟიმის საკითხსაც მოიცავს, მაგრამ ჯაფარიძე და ზურაბ აბაშიძე ხაზგასმით აცხადებენ, რომ რუსულ მხარესთან მოლაპარაკებები ამით არ შემოიფარგლება. ჯაფარიძის ვიზიტი, სხვა საკითხებთან ერთად, კონფლიქტების მოგვარების თემას, ბაზების საკითხსაც გულისხმობს. კერძოდ, საუბარი შეეხება სტამბულის ხელშეკრულების მეხუთე პუნქტს, რომელიც რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანას ეხება. როგორც ცნობილია, რუსეთს და საქართველოს სრულიად განსხვავებული პოზიციები აქვთ გუდაუთის სამხედრო ბაზასთან დაკავშირებით. დანარჩენი ორი ბაზის შესახებ მოლაპარაკებები უკვე დაწყებულია, მაგრამ როგორც საქართველოს საგარეო უწყების წარმომადგენლები აცხადებენ, ეს პროცესი დუნედ მიმდინარეობს.

"საუბარია თვისებრივად ახალ ურთიერთობებზე. რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა სუფთა ფურცლიდან უნდა დაიწყოს," - ზურაბ აბაშიძის თქმით, ქართულმა მხარემ ინიციატივა უნდა გამოიჩინოს და ყველა რეზერვი გამოიყენოს რუსეთთან ურთიერთობის დასარეგულირებლად.

ჟურნალისტის შეკითხვაზე – რუსეთსა და აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას შორის გამარტივებული სავიზო რეჟიმის შემოღება ხომ არ ნიშნავს რუსეთის პროტესტს და აგრესიას საქართველოს ამჟამინდელი ხელისუფლებისადმი? – ზურაბ აბაშიძემ უარყოფითად უპასუხა: **"პირიქით, რუსეთის მხარე მზად არის საქართველოსთან დიალოგისთვის. მათ ქართული მხარის ამგვარივე მზადყოფნის შესახებაც აქვთ ინფორმაცია. მოსკოვში ყურადღებით ადევნებენ თვალს განცხადებებს, რომლებსაც ქართველი პოლიტიკოსები რუსეთის მისამართით აკეთებენ. რუსეთში დადებითი გამოხმაურება მოჰყვა მიხეილ სააკაშვილის განცხადებას, რომლის ადრესატი ჩვენი ჩრდილოელი მეზობელი იყო."**

პასუხს ვაგებთ ხარისხზე!
ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჩვენს მიერ შემოთავაზებული მედიკამენტების ხარისხზე
PSP
პსპ
ჩემი ოჯახის აფთიაქი
„პე-ეს-პე“-ს საინფორმაციო სამსახური: ტელ.: 911101

რუსეთის არჩევნების ეკონომიკური შედეგები

ეკონომიკის ექსპერტები რუსეთში ეკონომიკის მმართველობის ცენტრალიზებული სტილის დამყარების საშიშროებას ხედავენ

რუსეთის არჩევნებში მემარჯვენე ძალების მარცხი, შესაბამისად - პროსახელისუფლებო და მემარცხენე-ნაციონალების გამარჯვება საკმაოდ სერიოზული სიგნალია მსოფლიო საზოგადოებრიობისათვის, რომელმაც უკვე დაიწყო საუბარი რუსეთის არა მხოლოდ პოლიტიკურ, არამედ მოსალოდნელ ეკონომიკურ პერსპექტივებზე.
რუსეთის არჩევნების შედეგებმა ეკონომიკურ ექსპერტებს ორი ურთიერთგამომრიცხავი დასკვნის გამოტანის საფუძველი მისცა.

თამარ ხორბალაძე

ერთი მხრივ, პროპრეზიდენტისეული ძალების თითქმის აბსოლუტური წარმატება რუსეთის დუმის არჩევნებში ქვეყანაში "მდგრადი სტაბილურობის" შენარჩუნების გარანტიებს იძლევა. ამის საფუძველზე ექსპერტთა ერთი ნაწილი აღნიშნავს, რომ უახლოეს მომავალში რუსეთში რუბლი გამყარდება და კაპიტალი შემოდინდება. ამის პირველ ნიშნად კი უკვე ორშაბათს დოლარის 8 კაპიკით გაიაფება მიაჩნიათ. ექსპერტთა ეს ჯგუფი, რომელიც, ძირითადად, რუსულ ანალიტიკურ ინსტიტუტებს წარმოადგენს, მიიჩნევს - ფაქტი, რომ დუმაში უმრავლესობით მოვიდნენ არა კომუნისტები, არამედ სახელისუფლებო ძალები, რუსულ აქციებს გააძვირებს მსოფლიო ბაზარზე.

ეს პროგნოზი "ნაწილობრივ" გამართლდა კიდეც - ერთადერთი კომპანია, რომლის აქციებზეც ამ დღეებში ფასი დაეცა, საქართველოში კარგად ცნობილი "რაო ეეს როსიი" გახლადათ. ცხადია, ბაზრის ასეთი რეაქცია გამოიწვია კომპანიის ხელმძღვანელის ანატოლი ჩუბაისის პარტიის - "მემარჯვენე ძალთა გაერთიანების" მარცხმა დუმის არჩევნებში. როგორც ცნობილია, პარტია, რომელსაც სხვაგვარად "ოლიგარქთა პარტიასაც" ეძახდნენ, ხუთპროცენტიანი ბარიერის მიღმა დარჩა. სამაგიეროდ, "ნორნიკელისა" და "იუკოსის" აქციების ფასი, შესაბამისად - 2,4 და 2 პროცენტით გაძვირდა.

თუმცა, უცხოური პრესა და ექსპერტები არჩევნების შედეგებში უფრო მეტ ნეგატიურს ხედავენ, ვიდრე - პოზიტიურს. ამის ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი რუსეთის ამომრჩევლის და, შესაბამისად - რუსული საზოგადოების განწყობაა. დასავლური პრესა აღნიშნავს, რომ ფაქტმა, რომელმაც დასავლეთში პუტინის იმიჯი შეარყია (საუბარია ხარადკოვსკისთან და მის ბიზნესთან დაკავშირებულ გადაწყვეტილებებზე), რუსეთში პრეზიდენტისადმი ნდობა გაზარდა. ეს კი ნიშნავს, რომ სერიოზული ინვესტორი თავს გარანტირებულად ვერასოდეს იგრძნობს რუსეთში. უკვე ორშაბათს გავრცელდა ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ რუსეთის კავშირგაბმულობაში უდიდესმა ალტერნატიულმა ოპერატორმა "გოლდენ ტელეკომმა" დროებით უარი თქვა თავისი აქციების რაოდენობის გაზრდაზე თავისუფალ ბრუნვაში და ეს გადაწყვეტილება "იუკოსის" საქმესთან დაუკავშირა.

თავად რუსული ოპოზიციური მიმართულების პრესა ("ვედომოსტი"-ს სახით) ირწმუნებოდა, რომ მემარჯვენე პარტიათა მარცხს ქვეყანა შეუძლია მიიყვანოს კერძო საკუთრების გადანაწილებამდე, საგადასახადო წნეხის გაზრდამდე და საინვესტიციო კლიმატის გაუარესებამდე. ასეთი დასკვნა გაზეთს გამოაქვს რუსული ბანკების - "ზენიტი", "ათონი" და "რაიფაუიზენდბანკი-მოსკოვის" ანალიტიკოსების კომენტარის საფუძველზე.

"ფაინეშენელ თაიმსი" კი წერდა იმაზე, რომ "ძლიერ" პუტინს, თუ საპარლამენტო უმრავლესობა ეყოლება, შეუძლია უპრობლემოდ მიიღოს გადაწყვეტილებები რუსეთის ეკონომიკის რეფორმირების შესახებ, მეორე მხრივ კი მემარჯვენეების არყოფნა დუმაში ნიშნავს იმას, რომ მსგავსი სურვილის არარსებობის შემთხვევაში პუტინის ხელისუფლებაზე ვერავინ მოახდენს ზეგავლენას რეფორმების განხორციელების სასარგებლოდ.

იმავე აზრს იზიარებს ცნობილი ჟურნალი "ეკონომისტი", რომელიც აღნიშნავს, რომ დუმაში არსებული უმრავლესობა რამდენადაც მარტივი საშუალებაა სერიოზული ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მისაღებად, იმდენად ამ უმრავლესობამ შესაძლოა, პუტინს გაუმძაფროს ავტორიტარული მმართველობის ამბიცია და, შესაბამისად, რუსეთში ეკონომიკის (და არა მხოლოდ) მმართველობის ცენტრალიზებული სტილის დამყარებისთვის განაწყოს იგი. აქვე "ეკონომისტი" აღნიშნავს, რომ მსგავსი წარმატება პუტინს "ხელებს გაუხსნის" ოლიგარქებთან საბრძოლველად, რამაც შესაძლოა, რუსეთის ეკონომიკაზე სერიოზული ზეგავლენა მოახდინოს.

დროებითი ხელისუფლება მსოფლიო ბანკთან ახალი, 40-წლიანი პროგრამის პერსპექტივას განიხილავს

თამარ ივანიძე

გუშინ თბილისს ორდღიანი ვიზიტით მსოფლიო ბანკის ვიცე-პრეზიდენტი, ევროპისა და ცენტრალური აზიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი შიგეო კატცუ ეწვია.
მისი ვიზიტის მთავარი მიზანი, როგორც მსოფლიო ბანკის წარმომადგენლობაში აცხადებენ, მსოფლიო ბანკსა და საქართველოს ახალ ხელისუფლებას შორის მომავალი თანამშრომლობის პერსპექტივების განხილვა გახლავთ.

შიგეო კატცუ საქართველოს მთავრობასთან მომავალი თანამშრომლობის საკითხებს განიხილავს.

გუშინ სახელმწიფო კანცელარიაში მსოფლიო ბანკის ვიცე-პრეზიდენტის შიგეუ კაცუსა და მოქმედი პრეზიდენტის ნინო ბურჯანაძის შეხვედრა შედგა. როგორც სტუმარმა შეხვედრის შემდეგ განაცხადა, მათ განიხილეს ქვეყანაში არსებული პრობლემები და დღევანდელ შეხვედრაზე მსოფლიო ბანკს კონკრეტული რეკომენდაციები საქართველოს ამჟამინდელი მთავრობისათვის არ მიუცია.

შეხვედრის თემა დააკონკრეტა ზურაბ ნოღაიდელმა, რომელიც დროებითი მთავრობისა და საერთაშორისო დონორების ურთიერთობაში ბოლო პერიოდში განსაკუთრებულად აქტიურ როლს თამაშობს.

მისი თქმით, მსოფლიო ბანკთან მიდის მოლაპარაკება 40-წლიანი, 60-მილიონიანი ახალი პროგრამის განხორციელებაზე. ამისათვის საქართველოს, ცხადია, გარკვეული ვალდებულებები ექნება შესასრულებელი, რომელთა დაზუსტებაც დღეს მიმდინარეობს.

ცხადია, ერთ-ერთი მთავარი პირობა ყველა დონორთან ურთიერთობისას გახლავთ სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულება, რაც ყველამ იცის, რომ მიუღწევადი მიზანია; ამიტომ აქცენტი კეთდება მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტის რეალისტურობაზე.

მსოფლიო ბანკთან ურთიერთობაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სახელმწიფო საწარმოთა მართვის გამჭვირვალეობის მიღწევა, რაც დროებითმა ხელისუფლებამ რკინიგზის მაგალითზე დაიწყო და რაც მსოფლიო ბანკთან შეთანხმებით მიმდინარეობს.

სავარაუდოდ, სწორედ სახელმწიფო საწარმოთა და, ზოგადად, ეკონომიკის მმართველობითი სისტემის რესტრუქტურიზებას ითვალისწინებს ის პირობები, რომელსაც დღეს მსოფლიო ბანკთან განიხილავს დროებითი ხელისუფლება და რომელიც საკმაოდ ხანგრძლივ პერსპექტივას გულისხმობს.

ბიუჯეტის თემა კი განსაკუთრებულად აქტუალურია, როგორც წესი, სსფ-ს წარმომადგენლებთან შეხვედრებზე. ერთ-ერთი ასეთი შეხვედრა გუშინ, 18 საათისთვის, სახელმწიფო კანცელარიაში შედგა.

ნოღაიდელის განცხადებით, მომავალი ბიუჯეტის ბედი, ჯერჯერობით, გაურკვეველია. თუმცა იგი აქვე აღნიშნავს, რომ მომავალი წლის დასაწყისიდან საბიუჯეტო სისტემაში წესრიგის დამყარება დაიწყება და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთობაც ახალ, გააქტიურებულ ფაზაში გადავა.

რაც შეხება თავად მსოფლიო ბანკის ვიცე-პრეზიდენტის შიგეო კატცუს ვიზიტის პროგრამას - იგი შეხვედრას გამართავს არასამთავრობო ორგანიზაციების, კერძო სექტორის და მედიის წარმომადგენლებთანაც.

"ელექტროსისტემა" "რაო ეეს როსიის" საქციელით უკმაყოფილოა

საბითუმო ბაზარი კი სექტორში ფინანსური კოლაფსის საფრთხეზე საუბრობს

მაია ურუშაძე

გუშინ "სახელმწიფო ელექტროსისტემის" ირლანდიელმა მენეჯერებმა საგანგებო პრესკონფერენცია დაუთმეს "თელასსა" და საბითუმო ბაზარს შორის დადებულ გარიგებას, რომლის მიხედვითაც, ამ ორმა ორგანიზაციამ ერთმანეთს ვალები გაუქვითა, "სახელმწიფო ელექტროსისტემას" კი ელექტროენერგიის ტრანსპორტირებისათვის კუთვნილი წილი არ ერგო. ბრაიან ქრონლის განცხადებით, თუ მსგავსი საკითხები დროულად არ დარეგულირდა, ენერგეტიკული პრობლემები სულ მალე კიდევ უფრო მეტი სიმწვავით იჩენს თავს.

როგორც ბრაიან ქრონლის განცხადებებიდან გაირკვა, "თელასში" შესვლისთანავე "რაოელმა" მენეჯერებმა გააუქმეს "სახელმწიფო ელექტროსისტემასთან" გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც, გამანაწილებელი კომპანია "ელექტროსისტემისთვის" მომსახურების ხარჯების დაფარვას კისრულობდა. შედეგად, როცა საბითუმო ბაზარმა და "თელასმა" ერთმანეთს ვალები გაუქვითეს, "სახელმწიფო ელექტროსისტემა" განზე დარჩა.

"სახელმწიფო ელექტროსისტემის" გენერალური დირექტორის ბრაიან ქრონლის განცხადებით, ამ თანხების დაკარგვა "სახელმწიფო ელექტროსისტემის" მდგომარეობას განსაკუთრებით ართულებს, რადგან ელექტროგადამცემი ხაზების ექსპლუატაცია არსებული მძიმე ტექნიკური პირობების გამო შეუძლებელი ხდება.

ბრაიან ქრონლი "თელასის" მხრიდან ამ ბოლო დროს გახშირებული ბრალდებებითაც უკმაყოფილოა. როგორც ცნობილია, ბოლო დროს "თელასის" "რაოელი" მენეჯერები ხშირად უჩივიან "ელექტროსისტემას", რომ მას რუსეთიდან იმპორტირებული დენი თბილისამდე არასრულად მოაქვს. "მე გამაჩნია მტკიცებულებები, რომ "თელასი" რუსეთიდან იმპორტირებულ დენს სრულად იღებს. გარდა ამისა, აზერბაიჯანში რუსული ელექტროენერგიის იმპორტიც სრულყოფილად ხორციელდება," - აღნიშნა ქრონლიმ.

მსგავსი პრობლემის მოუგვარებლობის შემთხვევაში, "ელექტროსისტემის" ირლანდიელი მენეჯერები ენერგოკრიზისის კიდევ უფრო გაღრმავებას წინასწარმეტყველებენ. **"თუ ჩვენი თანხები ვერ მივიღეთ, შეუძლებელი იქნება ელექტროენერგიის გადაცემის სისტემის გამართული ფუნქციონირება,** - შიშობენ ირლანდიელები, - **რისკის ქვეშ დგას მრავალი წლის განმავლობაში უყურადღებობის გამო მოძველებული ელექტროგადაცემის სისტემა, სავალალო ტექნიკურ მდგომარეობაშია ქვესადგურები, ხშირია ავარიული სიტუაციები და ქვესადგურების პერსონალს საფრთხე ექმნება,"** - განაცხადა ქრონლიმ. მისი თქმით, უსახსრობის გამო ვერ ხერხდება სათადარიგო ნაწილების შეძენა, პერსონალის უდიდესი ნაწილი კი სახელფასო დავალიანების გამო სილატაკის ზღვარზე ცხოვრობს. ამას ისიც ემატება, რომ ძველი ვალების გამო კრედიტორები "ელექტროსისტემის" საბანკო ანგარიშებს პერიოდულად აყადაღებენ.

შექმნილი მძიმე მდგომარეობის ფონზე ირლანდიელები მთავრობას დახმარებას სთხოვენ. **"მოვუწოდებთ მთავრობას, დაგვეხმაროს იმ თანხების მიღებაში, რაც სამართლიანად გვეკუთვნის. წინააღმდეგ შემთხვევაში, კატასტროფა გარდაუვალია,"** – მიიჩნევენ ირლანდიური "იეს-ბი-აის" ექსპერტები.

ამასობაში კი საბითუმო ბაზარი ელექტროენერგეტიკაში ფინანსური კოლაფსის საფრთხის თაობაზე საუბრობს. **"საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სექტორს ფინანსური კოლაფსი ემუქრება. თუ დენის დაბეგვრის შეღავათიანი რეჟიმს მოქმედების ვადა არ გაუგრძელდა, ქვეყნის ელექტროენერგეტიკას განადგურება არ ასცდება,"** – აცხადებენ საქართველოს ელექტროენერგიის საბითუმო ბაზარში.

ბაზრის შეშფოთება იმან გამოიწვია, რომ 1 ოქტომბერს ვადა გაუვიდა დენის შეღავათიანი დაბეგვრის რეჟიმს. ეს საგადასახადო შეღავათები ითვალისწინებს დღგ-ს გადახდას შეღავათიანი პირობებით; კერძოდ, რეალიზებული ელექტროენერგიის მიხედვით. შეღავათების გაუქმებისთანავე ენერგოსექტორს დღგ-ს გადახდა განაწილებული ელექტროენერგიიდან მოუწევს, რაც, ფაქტობრივად, წარმოუდგენელია: **"ენერგეტიკისთვის ეს, უბრალოდ, შეუსრულებელი და დამანგრეველი პირობაა,"** - მიიჩნევენ საბითუმო ბაზარში.

სხვათა შორის, სექტორის შეღავათიანი დაბეგვრის რეჟიმი პრეზიდენტმა 1 ოქტომბერს კიდევ 90 დღით გააგრძელა, მაგრამ თუ პარლამენტი შეღავათიან რეჟიმს 2004 წლის 10 იანვარამდე არ დააკანონებს, მომავალი წლიდან ენერგეტიკის დარგში მომუშავე სუბიექტებს დღგ-ს გადახდა უშეღავათოდ მოუწევთ, შედეგად კი კატასტროფა გარდაუვალია. საბითუმო ბაზარში ვარაუდობენ, რომ ამით ელექტროენერგიის მაწარმოებელი, გადამცემი თუ დისტრიბუტორი სუბიექტები უმძიმეს ვითარებაში აღმოჩნდებიან და, სავარაუდოდ, ენერგოსექტორის ფინანსური პრობლემები კიდევ უფრო გაღრმავდება, რადგან თუ შეღავათიანი რეჟიმი არ აღდგა, **"ენერგოსუბიექტები დაბეგვრის ახალ რეჟიმში ვერ იმუშავებენ, რასაც საგადასახადო ინსპექციების მიერ საჯარიმო სანქციების დარიცხვა, ანგარიშების დაყადაღება და სექტორში სრული ფინანსური ქაოსი მოჰყვება."** პრობლემის აქტუალურობიდან გამომდინარე, ელექტროენერგიის საბითუმო ბაზარმა ეს საკითხი სავალუტო ფონდის წარმომადგენლობასთანაც წამოწია.

"საქართველოს რკინიგზის" მართვის მოდელი იცვლება

გუშინ სახელმწიფო მინისტრმა ზურაბ ჟვანიამ სახელმწიფო კანცელარიაში "საქართველოს რკინიგზის" საკითხზე ეკონომიკის მინისტრ გიორგი გაჩეჩილაძესა და ტრანსპორტის მინისტრ მერაბ ადეიშვილთან ერთად იმსჯელა. როგორც ცნობილია, დროებითი მთავრობა "საქართველოს რკინიგზის" რეფორმირებას და მის სააქციო საზოგადოებად გარდაქმნას გეგმავს.

ჯერჯერობით ცნობილი მხოლოდ ისაა, რომ "რკინიგზის" მართვის მოდელი ძირეულად შეიცვლება: სამკაციანი სამეთვალყურეო საბჭოს ადგილს 15-კაციანი საბჭო დაიჭერს, რომელიც დაინტერესებული სამინისტროებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებისაგან, ქართველი და უცხოელი ექსპერტებისაგან დაკომპლექტდება. რაც შეეხება "რკინიგზის" მენეჯმენტს, მის დირექტორს საბჭო ღია კონკურსის წესით შეარჩევს.

24 საათი

დოლარის კურსი ვარდნას აგრძელებს

ანი გახარია

აზიის სავალუტო ბირჟაზე დოლარის კურისის ვარდნა გრძელდება, რაც დაბალმა საპროცენტო განაკვეთმა და აშშ-ში მზარდმა საბიუჯეტო დეფიციტმა გამოიწვია. ჯერ კიდევ პარასკევს დოლარის კურსი ევროსთან მიმართებაში რეკორდულად დაბალი მაჩვენებლით დაფიქსირდა, რამაც შეარყია ის მოსაზრება, რომ ამერიკა სტაბილურად გამოდის ეკონომიური კრიზისიდან და აშშ-ში საპროცენტო განაკვეთი გაიზრდება. ბოლო ორმოცდაათი წლის განმავლობაში აშშ-ს საპროცენტო განაკვეთი ყველაზე დაბალია (დანარჩენ ქვეყნებთან შედარებით), რის გამოც ინვესტორების დაინტერესება ამერიკული სავალუტო ოპერაციებით ძალიან მცირეა. აზიური სახელმწიფოების უმრავლესობა შეშფოთებულია დოლარის ასეთი მერყევი და დაბალი კურსით და შიშობს, რომ თუ ასე გაგრძელდა, მათი ქვეყნების მიერ წარმოებული პროდუქციის კონკურენტუნარიანობა მსოფლიო ბაზარზე საგრძნობლად დაეცემა. დოლარის კურსის ვარდნა ყველაზე სერიოზულ ზარალს იაპონიას მიაყენებს, რომელიც ექსპორტის გაძლიერების გზით გეგმავდა ქვეყნის გამოყვანას რთული ეკონომიური მდგომარეობიდან.

მსოფლიო ვალუტების კურსის ზრდა დოლართან მიმართებაში ამ კვირაშიც გრძელდება. დოლარის მიმართ კურსი "გაიმყარა" რუბლმაც. ბრიტანული ფუნტი სტერლინგის კურსმა დოლართან მიმართებაში ათი წლის განმავლობაში რეკორდულ მაჩვენებელს მიაღწია. ბრიტანული ვალუტის გამყარება ევროს მსგავსად კიდევ გაგრძელდება. მიუხედავად იმისა, რომ ამერიკა ყველანირად ცდილობს, როგორმე გააძლიეროს თავისი ეკონომიკა, დოლარის კურის ვარდნა არ ჩერდება. ასევე დოლარის კურსის ვარდნამ სხვადასხვა მეტალზე ფასის ზრდა გამოიწვია. უნცია ოქროს ღირებულებამ რეკორდულ მაჩვენებელს მიაღწია.

საინფორმაციო ტექნოლოგიებით აშშ ლიდერობს

ადამ მჭედლიძე

მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის მონაცემებით, მთელ მსოფლიოში აშშ, საინფორმაციო ტექნოლოგიების (აიტი) გამოყენების მიხედვით, პირველ ადგილზეა. ეს გარემოება ერთგვარად ხსნის ქვეყნის არნახულ ეკონომიკურ აღმავლობას (მესამე კვარტალში აშშ-ის მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდამ 8,2 პროცენტი შეადგინა), რომელზეც სერიოზულ გავლენას ვერ ახდენს არნახული საბიუჯეტო დეფიციტი.

აშშ-ის შემდეგ მეორე ადგილზეა სინგაპური. პირველ ოცეულში 11 ევროპული ქვეყანა მოხვდა. მსოფლიო ეკონიმიკური ფორუმის მკვლევართა განცხადებით, მთავრობების მიერ საინფორმაციო ტექნოლოგიებში ინვესტიციების ჩადება ეკონომიკური ზრდის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა. გარდა ამისა, ეს ღარიბ და განვითარებულ სამყაროს შორის არსებული განსხვავების დაძლევის ერთ-ერთი იოლი და უმტკივნეულო გზაა: ინტერნეტთან დაშვება და კავშირგაბმულობის ინფრასტრუქტურის განვითარება საშუალებას აძლევს ღარიბი სამყაროს წარმომადგენლებს, დაუკავშირდნენ განვითარებულ ქვეყნებს.

ყველაზე ღარიბი კონტინენტის - აფრიკის ქვეყნებიდან ყველაზე მაღალი რეიტინგი, აი-ტის მოხმარების მხრივ, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკას აქვს (37-ე ადგილი), მე-40-ზე ტუნისია. იმ 102 ქვეყნიდან, რომელიც გამოკვლევის ობიექტად იქცა, ბოლო ხუთეული დაიკავა ჩადმა, ეთიოპიამ, ჰაიტიმ, ანგოლამ და ჰონდურასმა.

აი-ტის გამოყენების ლიდერები:

აშშ, სინგაპური, ფინეთი, შვედეთი, დანია, კანადა, შვეიცარია, ნორვეგია, ავსტრალია, ისლანდია, გერმანია, იაპონია, ჰოლანდია, ლუქსემბურგი, ბრიტანეთი, ისრაელი, ტაივანი, ჰონგ კონგი, საფრანგეთი, სამხრეთ კორეა.

მოკლედ

"ხადორჰესის" მშენებლობა დასრულდა

პანკისის ხეობაში "ხადორჰესის" მშენებლობა დასრულდა, თუმცა მისი სისტემასთან მიერთება, სავარაუდოდ, კიდევ 9 თვეს არ იქნება შესაძლებელი. როგორც "სახელმწიფო ელექტროსისტემის" გენერალურმა დირექტორმა ბრაიან ქრონლიმ განაცხადა, ჰესის მშენებლობის დასრულების მიუხედავად, მისი სისტემასთან მიერთების შესახებ განაცხადი "სახელმწიფო ელექტროსისტემამ" მხოლოდ ორი დღის წინ მიიღო. "ამგვარი ენერგოობიექტის სისტემაში ჩართვისთვის, ტექნიკურად, ცხრა თვეა საჭირო. ჩვენ მისი უსაფრთხო ფუნქციონირებისთვის პასუხისმგებლობა გვეკისრება, ამიტომ ყველა ტექნიკური პროცედურა ზედმიწევნით უნდა იქნას დაცული," - განაცხადა ქრონლიმ. მისი თქმით, კონკრეტულად რა ვადებში შეიძლება განხორციელდეს "ხადორჰესის" სისტემასთან მიერთების ტექნიკური სამუშაო, ძნელი სათქმელია, მაგრამ "სახელმწიფო ელექტროსისტემა" ძალისხმევას არ დაიშურებს, რათა ჰესის მუშაობა სწრაფად და უმოკლეს ვადებში დაიწყოს. ჩინეთის "ენერგომანქანათმშენებლობის კორპორაცია" ახმეტის რაიონში "ხადორჰესის" მშენებლობის დასრულებას და მის ჩართვას მიმდინარე წლის ბოლოსთვის გეგმავდა. ექსპერტები ვარაუდობენ, რომ "ხადორჰესი" ზამთრის სეზონზე ახმეტის და თელავის რაიონების ელექტრომომარაგებისთვის საკმარის ელექტროენერგიას გამოიმუშავებს. ზაფხულის სეზონზე კი ჰესის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგია მთელ კახეთს ეყოფა. 24-მეგავატიანი "ხადორჰესის" მშენებლობა 2001 წელს დაიწყო, ჩინელებმა ამ პროექტისთვის 28 მილიონი დოლარის ინვესტიცია განახორციელეს. **ინტერ-პრესი**

რუსეთს მსო-ს წესები არ მოსწონს

რუსეთი მზადაა ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციაში გაწევრიანებისთვის, მაგრამ მას ამ ორგანიზაციის ზოგიერთი მოთხოვნა ხელს არ აძლევს. მიუნხენში, გერმანელ ბიზნესმენებთან გამართულ შეხვედრაზე, რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა იგორ ივანოვმა განაცხადა: „არც ერთი ქვეყანა არ შედის ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციაში იმ პირობებით, რომლებიც ქვეყნის კანონებს ეწინააღმდეგება". მისივე შეფასებით, ამ ორგანიზაციის ზოგიერთი პირობა გადამეტებულია. ამგვარ პირობებს შორის ივანოვმა გაზისა და ელექტროენერგიის ტარიფების მსოფლიო ფასებთან შესაბამისობის მოთხოვნა დაასახელა. **მედია-ნიუსი**

ორი სიტყვით

თბილისი. თბილისის ბანკთაშორის სავალუტო ბირჟის გუშინდელი ვაჭრობის შედეგებით, ეროვნული ვალუტის კურსი აშშ დოლართან მიმართებაში 0,0025 ნიშნულით გამყარდა. სებ-მა 12 დეკემბრიდან ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის კურსები დაადგინა: 1 ევრო - 2, 6233 ლარი; 1 რუსული რუბლი - 0, 0733 ლარი, 1 ინგლისური გირვანქა სტერლინგი - 3, 7521 ლარი. **24 საათი**

■ ■ ■

თბილისი. დედაქალაქის გაზგამანაწილებელ ქსელში ერთდროულად რამდენიმე ავარია მოხდა, რის გამოც თემქაზე, ჩუღურეთსა და სამგორში ბუნებრივი აირი რამდენიმე ათას მომხმარებელს არ მიეწოდება. ის მომხმარებლები, რომლებსაც გაზმომარაგება გუშინ საღამოს, ან დღეს დილით შეუწყდათ, ბუნებრივ აირს ერთ-ორ დღეში მიიღებენ. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. ლონდონში, 16-17 დეკემბერს, "ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის კომპანიის" (BTCco) დირექტორთა საბჭოს სხდომა გაიმართება, სადაც ნავთობსადენის მშენებლობის მიმდინარეობას და პროექტის დაფინანსების საკითხებს განიხილავენ. სავარაუდოდ, დირექტორთა საბჭოს სხდომაზე უნდა დამტკიცდეს ფინანსური დოკუმენტაციების ის პაკეტი, რომელსაც პროექტის დამფინანსებლები მომავალი წლის იანვარში მოაწერენ ხელს. **ინტერ-პრესი**

პროკრედიტ ბანკი
ProCredit Bank
ბიზნეს-სესხები
16% - დან
წლიური
ტელ.: 20-16-16
ფილიალების ქსელი
0112 თბილისი
(995 32) 20-16-16
(995 32) 77-96-11
central@procreditbank.ge
vake@procreditbank.ge
saburtalo@procreditbank.ge
stationsquare@procreditbank.ge
gldani@procreditbank.ge
varketili@procreditbank.ge
lilo@procreditbank.ge
didube@procreditbank.ge
kutaisi@procreditbank.ge
kutaisioutlet@procreditbank.ge
zugdidi@procreditbank.ge
gori@procreditbank.ge
marneuli@procreditbank.ge
poti@procreditbank.ge
batumi@procreditbank.ge
batumioutlet@procreditbank.ge
khofa@procreditbank.ge
kobuleti@procreditbank.ge

მოკლედ

მკვლელი სიცხე

გლობალურმა დათბობამ მხოლოდ 2000 წელს 150 ათასი კაცი იმსხვერპლა – ნათქვამია ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის განცხადებაში. ამ ზაფხულს, ევროპაში, საშინელმა სიცხემ 20 ათასი ადამიანი შეიწირა. გლობალური დათბობა, რომლის მთავარ მიზეზადაც გამონაბოლქვ გაზებს ასახელებენ, მყინვარების გალღობას, წყალდიდობებსა და გვალვებს იწვევს. 1990-იანი წლები ყველაზე ცხელი ათწლეული იყო კაცობრიობის ისტორიაში. ტენდენცია კვლავაც ტემპერატურის ზრდისკენაა მიმართული.

ვითარების გამოსწორების ერთადერთ გზად ჯანდაცვის ორგანიზაცია კიოტოს პროტოკოლის რატიფიცირებასა და გამონაბოლქვი გაზებს რაოდენობის შემცირებას მიიჩნევს, თუმცა მას შემდეგ, რაც რუსეთმა ამ ხელშეკრულებასთან მიერთებაზე უარი განაცხადა, ვითარებიდან გამოსავალი არ ჩანს.

ბამბის მოსავალს პრემიერ-მინისტრი შეეწირა

უზბეკეთის პრეზიდენტმა ისლამ კარიმოვმა გუშინ განაცხადა, რომ დაინიშნა ახალი პრემიერ-მინისტრი, რომელიც უფრო დიდ ყურადღებას დაუთმობს ბამბის მოსავალს.

კარიმოვმა განუცხადა პარლამენტს, რომ პრემიერის პოსტზე დაინიშნა 46 წლის შავკატ მირზიაევი, ძველი პრემიერი კი, რომელსაც 8 წელი ეკავა ეს პოსტი, დააქვეითეს ვიცე-პრეზიდენტად და მრეწველობა ჩააბარეს.

"უნდა ვაღიაროთ, რომ სულტანოვს ყოველთვის ჰქონდა მრეწველობისაკენ მიდრეკილება, – აცხადებს პრეზიდენტი, – სოფლის მეურნეობის პრობლემების გადასაწყვეტად მას საკმარისი გამოცდილება არ ჰქონდა".

მსოფლიოში ბამბის წარმოებით უზბეკეთი მეორე ადგილზეა. თუმცა, საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, მოსავალი 4 მილიონი ტონიდან 3-მდე შემცირდა. პრემიერიც ამან შეიწირა.

ორი სიტყვით

ჩინეთი. დღეს ჩინეთში იწყება სასამართლო პროცესი მასობრივი ორგიის ორგანიზების საქმესთან დაკავშირებით. ამ საქმეში ბრალი 14 ადამიანს, მათ შორის - ერთ ქალს ედება.

მასობრივ ორგიაში, რომელიც სამხრეთ ჩინეთის ქალაქ ჩჟუჰაიში მოეწყო, 380 იაპონელი ტურისტი და 500 ჩინელი მეძავი მონაწილეობდნენ. ორგია ორი დღე გრძელდებოდა ხუთვარსკვლავიან სასტუმრო "ძუჰაიში". ალბათ, ეს მოვლენა ჩინეთის ხელისუფლების დიდ გაღიზიანებას არ გამოიწვევდა, რომ არა თავად ორგიის თარიღი - 18 სექტემბერი, რომელიც 1931 წელს იაპონიის მიერ ჩინეთის ოკუპაციის დღედ არის მიჩნეული და ჩინელი ხალხისათვის დიდ ტრაგედიას წარმოადგენს.

■ ■ ■

იტალია. იტალიაში მიმდინარეობს საერთაშორისო კონფერენცია, რომელიც გლობალურ კლიმატურ ცვლილებებს შეეხება. კონფერენციის მონაწილეებმა განაცხადეს, რომ ჩვენს პლანეტაზე კლიმატი ძალზედ სწრაფად და შეუჩერებლად იცვლება.

გაერო-ს მაღალი რანგის წარმომადგენელმა კლაუს ტოპფერმა კონფერენციის დელეგატების წინაშე გამოსვლისას განაცხადა: "კლიმატის ცვლილება რეალური საფრთხეა, რომელიც კაცობრიობას უფრო და უფრო მეტ ტკივილს მიაყენებს და ეკონომიკურ სიძნელეებს შექმნის." კლიმატური ცვლილები კი, რასაკვირველია, სტიქიურ უბედურებას იწვევს.

გაერო-ს მონაცემებით და გამოთვლებით, 2003 წელს მომხდარმა სტიქიურმა უბედურებებმა მსოფლიო ეკონომიკას 60 მილიარდი ამერიკული დოლარის ზარალი მიაყენეს.

■ ■ ■

ჩეჩნეთი. 2005 წლისათვის გაერო ჩეჩნეთის რესპუბლიკას 26 მილიონი ამერიკული დოლარის ღირებულების სურსათს მიაწვდის მსოფლიო სასურსათო პროგრამის ფარგლებში. ამის სანაცვლოდ კი, რუსეთი ანგოლას და ჩრდილოეთ კორეის რესპუბლიკას მოამარაგებს პროდუქტებით. გაერო-ს სასურსათო პროგრამის დირექტორის ჯეიმს მორისის განცხადებით, ჩეჩნეთისათვის სასურსათო დახმარება წელიწადნახევრის განმავლობაში გაგრძელდება.

პროექტის თანახმად, ჩეჩნეთს ხორბლის ფქვილს, ზეთს, შაქარს და მარილს მიაწვდიან. ამ პროდუქტების ღირებულება 16 მილიონი ამერიკული დოლარია და 259 ათას ადამიანზეა გათვლილი, მათ შორის მოხვდებიან სკოლის მოწაფეები და ინგუშეთში მყოფი ჩეჩენი ლტოლვილებიც. რაც შეეხება დანარჩენ 10 მილიონ დოლარს, ეს თანხა ტრანსპორტის და ადმინისტრაციულ ხარჯებს მოხმარდება. ამ პროგრამის დონორები კი აშშ, ევროკავშირი, შვეიცარია და დიდი ბრიტანეთი არიან.

ამავე დროს რუსეთი პირველად ღებულობს მონაწილეობას მსოფლიო სასურსათო პროგრამაში. მისი დახმარება ანგოლასა და ჩრდილოეთ კორეისათვის 11 მილიონ ამერიკულ დოლარზეა გათვლილი. რუსეთმა ამ ქვეყნებს სიმინდი და ხორბალი უნდა მიაწოდონ. ანგოლაში სიმინდის ჩატანა უკვე დაიწყეს. რაც შეეხება ხორბალს, მისი ტრანსპორტირება ჩრდილოეთ კორეაში ბიუროკრატიული პრობლემების გამო, ჯერჯერობით, შეჩერებულია და როგორც მოსკოვი აცხადებს, ამ პროგრამას 2004 წლის თებერვალში გააგრძელებს. მანამდე კი, მოსკოვის შემხედვარე ჩრდილო კორეელ ბავშვებს შიმშილი მოუწევთ.

აფეთქება თელ-ავივში - ინტიფადა თუ კრიმინალები?

თელ-ავივის ცენტრი აფეთქების შემდეგ

გუშინ, თელ-ავივის ცენტრში, ერთ-ერთ კაფესთან ძლიერი აფეთქება მოხდა. ისრაელის პოლიციის ცნობით, სულ ცოტა სამი ადამიანი დაიღუპა და თხუთმეტი დაიჭრა. სამართალდამცავები აცხადებენ, რომ ჯერჯერობით არ გააჩნიათ ტერაქტში პალესტინელების მონაწილეობის დამადასტურებელი ინფორმაცია.

თვითმხილველები აცხადებენ, რომ აფეთქების ადგილზე ისრაელის კრიმინილური სამყაროს ერთ-ერთი ავტორიტეტი ზეევ როზენშტაინი იმყოფებოდა. ამ უკანასკნელის ადვოკატმა ეს ინფორმაცია დაადასტურა და განაცხადა, რომ მისი კლიენტი დაიჭრა. რამდენიმე დღის წინ როზენშტაინი პოლიციამ დაკითხა. ისრაელის მასობრივი სიანფორმაციო საშუალებების ცნობით, წელს მასზე ექვსი თავდასხმა განხორციელდა. მისი ტერაქტის ადგილზე ყოფნა და ჭრილობების მიღება ისრაელის სამართალდამცავებს აფიქრებინებს, რომ აფეთქების მიზანი როზენშტაინის განადგურება იყო. ამდენად, პალესტინური ინტიფადას ვერსია, ჯერჯერობით, უკანა პლანზეა გადაწეული, თუმცა პოლიცია არ გამორიცხავს, რომ როზენშტაინი ტერაქტის ადგილზე შემთხვევით აღმოჩნდა და აფეთქება პალესტნელმა მებრძოლებმა განახორციელეს. თანაც, მათ შურისძიების საბაბი ჰქონდათ.

გუშინვე, გამთენიისას, რაფაჰას ლტოლვილების ბანაკში ისრაელის ჯარსკაცებსა და პალესტინელებს შორის შეტაკება მოხდა, რასაც ოთხი პალესტინელის სიცოცხლე ემსხვერპლა, ხოლო 17 მცხოვრები დაიჭრა. თვითმხილველთა თქმით, ებრაელმა სამხედროებმა ვერტმფრენების გამოყენებით იერიში მიიტანეს "ჰამასის" ერთ-ერთი აქტივისტის სახლზე. პალესტინელებმაც საპასუხო ცეცხლი გახსნეს, რასაც ორმხრივი სროლა და შეტაკება მოჰყვა.

გუშინვე განცხადება გაავრცელა პალესტინის პრემიერ-მინისტრმა აჰმედ კურეიმ. მისი თქმით, თუკი ისრაელი არ შეწყვეტს პალესტინა-ისრაელის ტერიტორიებს შორის დამცავი კედლის აღმართვას, ამას შესაძლოა, ძალადობის ახალი ტალღა და სისხლიანი მოვლენების ესკალაცია მოჰყვეს. მან ასევე აღნიშნა, რომ მხარეებს შორის მოლაპარაკების განახლება დღესაც შესაძლებელია და დიალოგისათვის მზადყოფნა გამოთქვა.

პოლონეთმა შესაძლოა ევროკონსტიტუციას ვეტო დაადოს

ბერლინში შრიოდერი ალექსანდრ კვაშნევსკის დამშვიდებას ცდილობს.

პოლონეთის პრეზიდენტმა ალექსანდრ კვაშნევსკიმ განაცხადა, რომ თუკი პოლონეთს ევროკომისიაში თავის ხმებს ჩამოაჭრიან, მაშინ ვარშავა ევროკავშირის კონსტიტუციის პროექტს ვეტოს დაადებს.

გუშინ კვაშნევსკი გერმანიის კანცლერს გერჰარდ შრიოდერს შეხვდა და პოლონეთის ხმების საკითხი მასთან შეხვედრაზე განიხილა. ამ შაბათ-კვირას კი ბრისუელში ევროკავშირის სამიტია დაგეგმილი, სადაც ევროკონსტიტუციის საბოლოო ვარიანტი უნდა შეაჯერონ.

პოლონეთი და ესპანეთი ევროკომისიაში იმ ხმების შენარჩუნებას ითხოვენ, რომლებიც სამი წლის წინ მიიღეს.

ახალი წინადადების თანახმად კი, ევროკომისიაში წევრი ქვეყნების ხმები მოსახლეობის რაოდენობის მიხედვით პროპორციულად უნდა გადანაწილდეს.

ამჟამად კი, ესპანეთსა და პოლონეთს ევროკომისიაში ხმების ისეთივე რაოდენობა გააჩნიათ, როგორც გერმანიასა და საფრანგეთს, რომელთა მოსახლეობაც გაცილებით მეტია. შესაბამისად, საფრანგეთის და გერმანიის მთავრობები კომპრომისზე წასვლაზე უარს აცხადებენ.

"თუკი ევროკავშირის პოზიცია ისევე დარჩება, როგორც შეთანხმებაშია ასახული, ანუ კომპრომისების შესაძლებლობის გარეშე, ჩვენ არ შეგვიძლია ამას ხმა მივცეთ. ჩვენ ევროკავშირში სრულფასოვანი წონასწორობის მისაღწევად სამართლიან ბრძოლას ვაწარმოებთ," განაცხადა ალექსანდრ კვაშნევსკიმ სააგენტო "ბიბისისთვის" მიცემულ ინტერვიუში.

ხმების განაწილების საკითხის გარდა, ევროკავშირის წევრი სახელმწიფობით ვერც თავდაცვითი პოლიტიკის შესახებ თანხმდებიან. ეს ორი სფერო შესაძლოა ბრიუსელის სამიტზე განხეთქილების ვაშლადაც იქცეს.

ევროკავშირის ამჟამინდელმა თავმჯდომარემ იტალიის პრემიერ-მინისტრმა სილვიო ბერლოსკუნიმ განაცხადა, რომ მას აქვს გეგმა, რომელიც შექმნილი ჩიხიდან გამოსავალი იქნება.

ამერიკა რუსეთს უახლოვდება

პირველი გვერდიდან

აზერბაიჯანში ამერიკული ბაზების შესაძლო განლაგება მრავალმხრივაა საინტერესო. ცხადია, რომ ეს ნაბიჯი პირდაპირ კავშირშია ევრაზიის მიმართ ამერიკის ახალ სამხედრო-პოლიტიკურ სტრატეგიასთან. ამასთან, უდავოდ მნიშვნელოვანია ის ეფექტი, რომელიც ამერიკელების სამხრეთ კავკასიაში გამოჩენას შეიძლება ჰქონდეს.

ვიდრე ამ ასპექტებს შევეხებით, უნდა ითქვას, რომ აზერბაიჯანში ამერიკული ბაზების განლაგების შესახებ საუბარი ახალი არაა. ანტიტერორისტულ კოალიციაში აზერბაიჯანი ერთ-ერთი პირველი ჩაერთო და ვაშინგტონს საკუთარი ბაზების გამოყენება შესთავაზა. დეკემბრის დასაწყისში, რეგიონში დონალდ რამსფელდის ვიზიტის დროს, ეს საკითხი კიდევ ერთხელ დაისვა, თუმცა მაშინ სახელმწიფო მდივანმა აზერბაიჯანში ბაზების განლაგების თემა უარყო. აშშ-სა და აზერბაიჯანს შორის ურთიერთობები ყოველთვის მეგობრული არ ყოფილა. 1988 წელს გაჩაღებული ყარაბაღის კონფლიქტის ფონზე დამოუკიდებელი აზერბაიჯანი არ მოხვდა იმ პოსტსაბჭოური ქვეყნების სიაში, რომელთა დასახმარებლადაც ვაშინგტონმა ე.წ. "თავისუფლების მხარდაჭერის აქტი" მიიღო და საფინანსო და სხვა სახის დახმარებების გაწევა დაიწყო. 1990-იანი წლების შუა ხანებამდე, უფრო ზუსტად კი - 1994 წელს, კასპიის ენერგორესურსების ათვისების დაწყებამდე, ბაქო დასავლეთში განიხილებოდა როგორც აგრესორი, რომლის გენოციდისგანაც ყარაბაღის სომხობამ მეზობელი სომხეთის დახმარებით იხსნა თავი. აზერბაიჯანის ცუდ იმიჯს ხელს უწყობდა აშშ-სა და ევროპის რიგ ქვეყნებში გავლენიანი სომხური ლობის აქტიური საქმიანობაც, ამიტომაც "თავისუფლების მხარდაჭერის აქტში" არსებობდა ე.წ. 907-ე შესწორება, რომელიც აზერბაიჯანისათვის სახელმწიფო დახმარების გაწევას კრძალავდა. ენერგეტიკული პროექტების დაწყების კვალდაკვალ ჯერ კიდევ კლინტონის ადმინისტრაციამ რამდენჯერმე სცადა აღნიშნული შესწორების გაუქმება, მაგრამ კონგრესში საკითხის გატანა ვერ შეძლო. ამერიკის ადმინისტრაციის უკმაყოფილებას იწვევდა ის ფაქტიც, რომ ვაშინგტონი ყარაბაღის კონფლიქტის მოწესრიგების პროცესში ამ შესწორების გამო, ფაქტობრივად, მხარს უჭერდა სომხეთს, როცა ეს უკანასკნელი პრორუსულ ორიენტაციას არ ღალატობდა და ირანთანაც თანამშრომლობდა.

11 სექტემბრის მოვლენების შემდეგ კონგრესმა ჯორჯ ბუშს უფლება მისცა, დროებით შეეჩერებინა 907-ე შესწორების მოქმედება. ამით ბუშს საშუალება მიეცა, თანამშრომლობა გაეგრძელებინა ბაქოსთან, მათ შორის - სამხედრო-უსაფრთხოების სფეროში. აზერბაიჯანის გავლით ამერიკამ მიიღო საჰაერო დერეფანი ჯერ ავღანეთის და შემდეგ ერაყის მიმართულებით. ზოგიერთი ინფორმაციით, აშშ-ს უკვე აქვს გარკვეული ინფრასტრუქტურა აზერბაიჯანში; კერძოდ, აქ შესაძლებელია ამერიკული სამხედრო თვითმფრინავების საწვავით გამართვა და ტექნიკური დათვალიერება, ასევე ერაყსა და ავღანეთში განლაგებული ნაწილების მატერიალური მომარაგება და მათთვის "ზურგის შექმნა."

ევროპაში აშშ ჯარების სარდლის მოადგილე ჩაკ უოლდი ამბობს, რომ ახალი ბაზები არ იქნება ტრადიციული სახის. ახალი სამხედრო დაჯგუფებები მცირერიცხოვანი, მაგრამ მობილური იქნება, რაც შეესაბამება ახალი საფრთხეების მოქნილად მოგერიების სტრატეგიას, რომლის განხორციელებაზეც აშშ-ს თავდაცვის მინისტრი თბილისში ვიზიტის დროსაც საუბრობდა.

კიდევ ერთი მიზეზი, რითაც ამერიკელებმა აზერბაიჯანში ბაზების განლაგება შეიძლება გაამართლონ, არის მშენებარე ნავთობისა და გაზსადენების დაცვა. აქვე უნდა ითქვას, რომ ეს ენერგეტიკული პროექტები ვაშინგტონს პოსტსაბჭოური სივრცის სამხრეთ ნაწილში, განსაკუთრებით - სამხრეთ კავკასიაში, საკუთარი სტრატეგიული მიზნების განხორციელების მექანიზმად მიაჩნია. ენერგეტიკულმა პროექტებმა ხელი უნდა შეუწყოს რეგიონის ქვეყნების რუსეთისაგან ემანსიპაციას, განსაკუთრებით, ენერგეტიკულ სფეროში, გააძლიეროს რეგიონული თანამშრომლობა, შექმნას საფუძველი ამერიკის მომხრე (სავარაუდოდ, დემოკრატიული) რეჟიმების წარმატებული არსებობისათვის. ასე რომ, ბაქო-ჯეიჰანისა და შაჰდენიზის პროექტების უმთავრესი მიზანი არა მხოლოდ და არა იმდენად ეკონომიკური, არამედ - პოლიტიკურიცაა.

ამერიკელი სამხედროები უკვე კარგა ხანია, იმყოფებიან რეგიონში. თუმცა, ოფიციალური სამხედრო ბაზის გახსნას სულ სხვა ეფექტი ექნება. განსაკუთრებით საინტერესოა, თუ რა გავლენას იქონიებს ამერიკელი სამხედროების გამოჩენა ყარაბაღის კონფლიქტის მოწესრიგებაზე. ეს პროცესი ბოლო დროს ჩიხშია შესული და ამით უკმაყოფილებას ამერიკელები ღიად გამოხატავენ. ვაშინგტონი, რუსეთთან და საფრანგეთთან ერთად, ეუთო-ს ფარგლებში მიმდინარე ე.წ. მინსკის პროცესის თანათავმჯდომარეა. ბაქოში კი იმედოვნებენ, რომ აშშ-ს მზარდი ინტერესები რეგიონში ახალ იმპულსებს შეიტანს კონფლიქტის მოწესრიგების პროცესში. ყარაბაღის კონფლიქტში უძრაობის დასასრული კი უთუოდ იქონიებს დადებით გავლენას რეგიონის სხვა კონფლიქტებზე.

როგორც ჩანს, აშშ სულ უფრო აქტიურად იწყებს პოსტსაბჭოურ სივრცეში "ახალი წესრიგის" დამყარებას. ეს წესრიგი სხვადასხვა ფორმებში გამოიხატება, რომელთაგან ერთ-ერთი სწორედ სამხედრო თანამშრომლობის გააქტიურებაა. შესაბამისად, იზრდება აშშ-ზე ორიენტირებული ქვეყნების (ანუ აზერბაიჯანისა და საქართველოს) შანსები, ქვეყნის კონსოლიდაციის საქმეში ამერიკელთა ქმედითი დახმარება მიიღონ. ეს კი ერთგვარი გამაფრთხილებელი სიგნალი უნდა იყოს იმ ძალებისათვის, რომლებიც, როგორც წესი, ამ სახელმწიფოების რეგიონებში არიან მოკალათებულნი, რუსეთის დაბლაგვებულ სამხედრო ხიშტს ემყარებიან და ისტორიის ჩარხის უკუღმა დატრიალებას ამაოდ ცდილობენ.

დასავლეთი მოლდოვაში საერთაშორისო სამშვიდობო ძალების შეყვანას მოითხოვს

ვორონინს ახალი გეგმები აქვს.

შოთა უტიაშვილი

დნესტრისპირეთის კონფლიქტის მოგვარების აქამდე უიმედოდ გაჭიანურებულ პროცესში ბოლო ხანს გამოცოცხლება შეიმჩნევა. მას შემდეგ, რაც რუსეთმა, კრემლის მიერ შემუშავებული გეგმით, ფაქტობრივად, მოლდოვის საკუთარ პროტექტორატად გადაქცევა სცადა, დასავლეთმა "ყურები გამოიფხიკა" და საქმეში უფრო აქტიურად ჩაერთო.

რამდენიმე კვირის წინ თითქმის გადაწყვეტილი იყო, რომ მოლდოვას უნდა მიეღო ე.წ. "კოზაკის მემორანდუმი". ხელმოწერის ცერემონიალზე დასასწრებად მიემგზავრებოდა პრეზიდენტი პუტინი. პრაქტიკულად, იგი აეროპორტიდან გაბრუნდა უკან მას შემდეგ, რაც ცნობილი გახდა, რომ მოლდოვას პრეზიდენტმა ვორონინმა ბოლო წამს უარი თქვა მემორანდუმის ხელმოწერაზე.

რუსული გეგმის თანახმად, მოლდოვა ხდებოდა ასიმეტრიული ფედერაცია, რომელშიც შევიდოდა სამი სუბიექტი: თავად მოლდოვა, დნესტრისპირეთი და გაგაუზია. ფედერაციას ეყოლებოდა ორპალატიანი პარლამენტი: 71-კაციანი ქვედა პალატა და 26-კაციანი სენატი. სენატში 9 წარმომადგენელი ეყოლებოდა დნესტრისპირეთს, 4 – გაგაუზიას. საინტერესო არითმეტიკაა იმდენად, რამდენადაც ორი სეპარატისტული, პრორუსული რეჟიმი გააკონტროლებდა სენატის ნახევარს, რაც იმას ნიშნავს, რომ რუსეთი ფაქტობრივად იღებდა უმნიშვნელოვანეს გადაწყვეტილებებზე უფლებას.

გარდა ამისა, რუსეთი ხდებოდა ამ შეთანხმებისა და დნესტრისპირეთის მოქალაქეთა უსაფრთხოების გარანტი. რუსული სამხედრო ბაზები, რომლებიც, წესით, უკვე დიდი ხნის წინ უნდა გასულიყვნენ, 2020 წლამდე რჩებოდნენ.

სამშვიდობო პროცესი იქამდე ეუთო-ს ფარგლებში მიმდინარეობდა, მაგრამ ამ შემთხვევაში რუსეთმა ინიციატივა თავის თავზე აიღო. მემორანდუმის ავტორი კოზაკი კრემლის ადმინისტრაციის უფროსის მოადგილეა.

მოლდოვაში ეუთო-ს მისიის ხელმძღვანელმა უილიამ ჰილმა რუსების მიერ შედგენილი გეგმის კომენტირებისას განაცხადა, რომ იგი მმართველობის ისეთ რთულ სისტემას ითვალისწინებდა, რომ ქვეყანას, ფაქტობრივად, უმართავს გახდიდა.

მიუხედავად ასეთ კაბალური პირობებისა, როგორც აღინიშნა, კომუნისტი ვორონინი ბოლო წამამდე მზად იყო, მიეღო კოზაკის მემორანდუმი. როგორც ჩანს, მისი დამოკიდებულების შეცვლა ორმა ფაქტორმა გამოიწვია: ერთი - დასავლეთის მყისიერმა რეაქციამ და მეორეც - "ვარდების რევოლუციით" შთაგონებული ათობით ათასი მოლდოველი გამოვიდა ქუჩებში და მთავრობას ხელშეკრულებაზე უარის თქმა მოსთხოვა.

რუსეთის მიერ აშკარა "გადამლაშებამ" დასავლეთის ძლიერი უკურეაქცია გამოიწვია. ბოლო დრომდე დასავლეთი თავს იკავებდა კომუნისტი ვორონინის მხარდაჭერაზე. ისიც იძულებული იყო, პოზიციები ნელ-ნელა დაეთმო, სანამ რუსებმა კედელთან არ მიაყენეს.

მას შემდეგ, რაც რუსული გეგმა ჩავარდა, ვორონინმა განაცხადა, რომ თავად წარადგენს ახალ გეგმას, რომელიც რუსულის მსგავსი იქნება; მაგრამ ვორონინის გეგმა უკვე აღარ ითვალისწინებს მოსკოვის გამოსვლას შეთანხმების გარანტის როლში. ვორონინის პროექტი რამდენიმე დღეში უნდა გახდეს ცნობილი.

დნესტრისპირეთში, ისევე როგორც სხვა პოსტსაბჭოთა კონფლიქტებში, ყველაზე რთული მოსაგვარებელია რუსული სამხედრო ბაზებისა და რუსული "სამშვიდობო ძალების" პრობლემა.

ვორონინი აცხადებს, რომ მათი ჩანაცვლება საერთაშორისო კონტინგენტით უნდა მოხდეს. რამდენიმე თვის წინ ეს ფუჭ ლოზუნგად ჩაითვლებოდა, მაგრამ ახლა ამ იდეას სერიოზული მხარდამჭერები გამოუჩნდნენ.

"საერთაშორისო სამშვიდობო ძალები უნდა იყოს მრავალმხრივი და მას უნდა ჰქონდეს შეზღუდული ხანგრძლივობა და მანდატი," – განაცხადა კოლინ პაუელმა მაასტრიხტის სამიტზე. "მოლაპარაკებები უნდა გაგრძელდეს, რათა დაეხმაროს მხარეებს სიცოცხლისუნარიანი შეთანხმების მიღწევაში, რომელიც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს მოლდოვას უსაფრთხოებასა და სტაბილურობას," – დასძინა მან.

ეუთო-ს ამჟამინდელი და ნატო-ს მომავალი გენერალური მდივნის იააპ დე ჰუპ სხეფერის თქმით, ეუთო-ს 55 წევრი სახელმწიფოდან დიდი უმრავლესობა (მაგრამ არა ყველა) მოლდოვაში საერთაშორისო სამშვიდობო ძალების გაგზავნის მომხრეა.

ამ იდეას მხარი დაუჭირა ევროკავშირმაც. ევროკომისიის წევრმა ფერჰოიგენმა განაცხადა, რომ ბრიუსელი მზადაა, განიხილოს საერთაშორისო სამშვიდობო კონტინგენტის გაგზავნის საკითხი.

რაც შეეხება მოლდოვაში ამჟამად მყოფ რუსულ ძალებს, 1999 წლის სტამბოლის სამიტზე აღებული ვალდებულების თანახმად, რუსეთს ისინი კარგა ხნის წინ უნდა გაეყვანა. ვალდებულების შეუსრულებლობისათვის მაასტრიხტში რუსეთი მკაცრად გააკრიტიკეს. "იმედი მქონდა, რომ დღეს მივსალმებოდი რუსეთის მიერ სტამბოლის ვალდებულებების შესრულებას," – განაცხადა პაუელმა "მაგრამ, როგორც ჩანს, რუსეთი ვერ ჩაეტევა ერთხელ უკვე გაწელილ ვადებში".

ხსენებული უილიამ ჰილი აცხადებს, რომ რუსი სამხედროების გაყვანა მხოლოდ რამდენიმე თვის საკითხია, რომელსაც "მხოლოდ ამინდმა, ცუდმა მუშაობამ, ან მხარეებს შორის უთანხმოებამ შეიძლება შეუშალოს ხელი".

რამდენიმე დღის წინ მოხდა ერთი ფაქტი, რომელმაც საერთაშორისო საზოგადოების ყურადღება კიდევ ერთხელ მიაპყრო დნესტრისპირეთს. გავრცელდა ინფორმაცია, რომ რუსული სამხედრო საწყობებიდან დაიკარგა რამდენიმე ათეული "ალაზანის" ტიპის რაკეტა, რომელიც ტერორისტებმა შეიძლება "ბინძური ბომბის" შესაქმნელად გამოიყენონ - ესეც დამატებითი არგუმენტი იქ მიმდინარე მოვლენებში ჩასარევად.

ერთი სიტყვით, ჯერჯერობით, კონფლიქტის დარეგულირებაში სერიოზულ პროგრესზე საუბარი ნაადრევია, თუმცა რაკი დასავლეთი აქტიურ დაინტერესებას გამოთქვამს ამ კონფლიქტით, შეიძლება ითქვას, რომ ყინული დაიძრა.

და თუ დასავლეთის სახელმწიფოები შეძლებენ ამ კონფლიქტის დარეგულირებას, მათ არ ექნებათ მორალური უფლება იმავე სამსახურზე უარი უთხრან საქართველოს.

აბსოლუტური გამარჯვება

26 ნოემბერს ერევანში ჩატარდა პროგრამირებაში 2003-2004 წლების სეზონის მსოფლიოს გუნდური პირველობის ნახევარფინალი სტუდენტთა შორის. შეჯიბრში, რომელიც პარალელურ, ონლაინ-რეჟიმში მიმდინარეობდა სანკტ-პეტერბურგსა და ბარნაულთან, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამი და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გუნდები მონაწილეობდნენ. 28 ნოემბერს ერევანშივე ჩატარდა სტუდენტთა შორის 2003 წლის ამიერკავკასიის პირადი პირველობა პროგრამირებაში. მასში მონაწილეობა მიიღო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამმა სტუდენტმა.

თამარ დვალი

ქართველი სტუდენტები ერევნიდან გამარჯვებულები დაბრუნდნენ. ამიერკავკასიის პირველობის ოთხწლიანი ისტორიის განმავლობაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გუნდი უკვე მესამედ გახდა ჩემპიონი. მეორე ადგილი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გუნდმა დაიკავა. პირადი პირველობა, დიდი უპირატესობით - ექვსი შესაძლებლიდან ექვსივე ამოცანის ვადაზე ადრე შესრულებით, დაიკავა თსუ მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის პირველი კურსის სტუდენტმა ნიკოლოზ ჯიმშელეიშვილმა. მან თსუ-ს პირველი გუნდის შემადგენლობაშიც გაიმარჯვა და შეჯიბრების აბსოლუტურ გამარჯვებულად იქნა აღიარებული.

"გუნდების მონაწილეობა წლევანდელ შეჯიბრში ძალზედ რთულ პირობებში წყდებოდა, - ამბობს პროგრამირებაში თსუ-ს სტუდენტთა ნაკრები გუნდების მწვრთნელი თემურ ზარქუა, - **გადაწყვეტილება, შეჯიბრის ერევანში ჩატარების თაობაზე, 21 ნოემბერს, დღის მეორე ნახევარში მიიღეს. სასწრაფოდ გახდა საჭირო დამატებითი შესარჩევი შეჯიბრის მოწყობა გუნდების რანჟირებისთვის, რაც სასწავლო ცენტრ "მზიურის" ბაზაზე მოხერხდა. მინდა, მადლობა ვუთხრა მის ხელმძღვანელობას, ასევე - თსუ-ს ხელმძღვანელობას, შპს "ჯორჯია ონლაინს", შპს "სოფტტრონიკსა" და შპს "აი თი ნოლიჯს", რომელთაც დამატებითი ფინანსური დახმარება გაგვიწიეს."**

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გუნდი, უსახსრობის გამო, ერევანში გამგზავრებას ვერ ახერხებდა. თსუ-მ უარი თქვა გუნდის სათადარიგო მოთამაშეებზე, რის ხარჯზეც, სტუ-მ პირველობაში მონაწილეობის მიღება შეძლო. რამდენიმე წლის წინათ ტექნიკურმა უნივერსიტეტმაც აღმოუჩინა სახელმწიფო უნივერსიტეტს დახმარება. სომხეთში სტუმრობამ ქართველები დაარწმუნა, რომ იქაურებს გაცილებით უკეთესი პირობები აქვთ მომზადებისთვის, კომპიუტერული ბაზის, აუდიტორიების რესურსების თუ სასწავლო-მეთოდური მასალების ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით.

თემურ ზარქუა მიიჩნევს, რომ დროა, საქართველომ მეტი ყურადღება დაუთმოს ახალგაზრდების განათლებას ინფორმატიკაში: **"მიზანმიმართულმა ნაბიჯებმა, ამ მიმართულებით, ინდოეთს მისცა საშუალება, 2002 წელს, მხოლოდ პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის სფეროდან, რვა მილიარდი დოლარის შემოსავალი მიეღო. რუსეთში იგივე მაჩვენებელი 500-800 მილიონ დოლარს უტოლდება. რუსეთში უკვე მოქმედებს ბევრი სოფტვერული ფირმა, რომელიც, სწავლისგან მოუწყვეტლად, მაღალი ანაზღაურებით ასაქმებს ნიჭიერ ახალგაზრდებს და მათ შესაძლებლობებს ავითარებს. დროა, პროგრამირება ჩვენი სახელმწიფოს ინტერესის საგანიც გახდეს."**

ორი სიტყვით

თბილისი. "საქართველოს ყრუთა კავშირი" სმენადაქვეითებული ამომრჩევლებისთვის ინფორმაციის მისაწოდებლად სახელმწიფო ტელევიზიაში ჟესტების ენით საუბრის შემოღებას ითხოვს. ამ თხოვნის დასაკმაყოფილებლად ცესკო-ს თავმჯდომარეს ზურაბ ჭიაბერაშვილს "საქართველოს ყრუთა კავშირის" გამგეობამ ოფიციალური წერილი გაუგზავნა. "ყრუთა კავშირის" თხოვნაზე შესაბამისი რეაგირების მიზნით, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარემ უკვე მომზადა მიმართვა საქართველოს ტელერადიო კორპორაციის თავმჯდომარის გიორგი ლეონიძის სახელზე. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზეთის ლეგიტიმური ხელისუფლების განათლების სამინისტროს დაქვემდებარებული 49 ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლისა და 18 სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების პედაგოგები ფართომასშტაბიანი საპროტესტო აქციებითა და სასწავლო პროცესის ჩაშლით იმუქრებიან. მათ არ მიუღიათ ბოლო ოთხი თვის კუთვნილი ხელფასი, რაც, მთლიანობაში, 422 ათას ლარს შეადგენს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

ბათუმი. აჭარაში, ღია ცის ქვეშ გაიხსნება მსოფლიოში უნიკალური რელიგიური მუზეუმი. მუზეუმის დაარსების იდეა აჭარის კულტურის მინისტრს თეიმურაზ კომახიძეს ეკუთვნის.

მუზეუმი ღია ცის ქვეშ ბათუმში მდებარე თამარის ციხისა და თამარის სახელობის ეკლესიის ეზოში დაიდებს ბინას. ქრისტიანულ-მართლმადიდებლურ მუზეუმში ქვით ნაკვეთი უძველესი ხატები, ხეზე ამოკვეთილი ქრისტიანული ორნამენტები, მსოფლიოს მართლმადიდებლური ეკლესიების მაკეტები განთავსდება, მათ შორის - ბათუმის სამების მთაზე მშენებარე წმინდა სამების საკათედრო ტაძრის მაკეტიც. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. უამინდობის გამო, მცხეთა-ყაზბეგი-ლარსის საავტომობილო ტრასაზე ავტომანქანების მოძრაობა შეფერხებულია.

გუდაური-კობის მონაკვეთზე აკრძალულია მცხეთა-ყაზბეგი-ლარსის საავტომობილო გზით მისაბმელიანი, ნახევრად მისაბმელიანი ტრანსპორტის და „იკარუსის" ტიპის ავტობუსების მოძრაობა; ყველა სახის დანარჩენი ავტომანქანისათვის აუცილებელია მოცურების საწინააღმდეგო ჯაჭვების გამოყენება. **მედია-ნიუსი**

რძე დაიცავს თქვენს კბილებს კარიესისგან

"სულ უფრო და უფრო მეტ ბავშვს აწუხებს კარიესი საქართველოში და ეს ტენდენცია საშიშაროდ მატულობს" - აღნიშნავს ექიმი- სტომატოლოგი ნელი მაისაშვილი.

"სკანაგრის" კვლევებმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა ეს ფაქტი. მთელ რიგ სხვა მიზეზებთან ერთად არასწორი კვება, პირადი ჰიგიენის ნორმების უგულებელყოფა და მაჭრის შემცველი განსაკუთრებული სასმელების ჭარბი მოხმარება, წარმოადგენს კარიესის წარმოქმნის მთავარ მიზეზს.

კვლევამ ნათლად დაგვანახა, რომ ჩვენ ბავშვობიდანვე განვიცდით ორგანიზმის ზრდისთვის აუცილებელი ვიტამინებისა და მინერალების მწვავე დეფიციტს; ეს განსაკუთრებით ეხება კალციუმს, რომლის როლიც ადამიანის ძვლოვანი მასის ჩამოყალიბებაში შეუცვლელია. ყველა ასაკის ადამიანისთვის საუკეთესო წყარო "კალციუმის წყაროდ"

დასაკმაყოფილებლად რძე და რძის პროდუქტები?, ამბობს შეფი დიეტოლოგი ეკა მოსეშვილი; "აშკარაა, რძის ნატურალური ცილა ებრძვის კარიესს. კაზეინი რძეში დღემდე ცნობილ ერთადერთ ნატურალურ კომპონენტად რომელიც აუმჯობესებს სტრუქტურას და მაგრებს კბილის ... კარიესის გამომწვევი ბაქტერიების მუქავისგან. რძეში შემავალი ფოსფორი და კალციუმი კი ხელს უწყობს კბილის მინერალიზაციას".

ქალბატონ ნელი მაისაშვილის აზრით კი ნელი ბავშვის ... კბილების ჩამოყალიბებისათვის, დედა ორსულობის პერიოდიდან უნდა ზრუნავდეს საჭირო რაოდენობის კალციუმის მიღებაზე.

კარიესთან ბრძოლაში მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს მაჭრის შემცველი ლიმონათების ხშირი მოხმარება, განსაკუთრებით ბავშვებში და მოზარდებში. გარდა იმისა რომ ამ ტიპის სასმელები ორგანიზმს მხოლოდ "ცარიელი კალორიებით" ამარაგებენ, ისინი იწვევენ პირის ღრუში მჟავიანობის (pH) დონის ზრდას, რაც ბაქტერიების გავრცელების საუკეთესო გარემოს წარმოადგენს. შედეგად კი იზრდება კარიესით დაავადებულთა რიცხვი.

ასე რომ, "სკანაგრი" თამამად გირჩევთ თუ გსურთ წყურვილის მოკვლა, სჯობს ერთი ჭიქა რძის დალევა, რადგან უამრავ სასარგებლო თვისებასთან ერთად მას აქვს კარიესის წარმოქმნისგან დამცავი უნარიც.

დამატებითი ინფორმაციისთვის მოგვმართეთ

სკანაგრი პროექტი საქართველო
მელიქიშვილის ქ. № 2 ბინა №12 თბილისი, 380079, საქართველო
ტელ/ფაქსი: + 995 22 79 07
www.scanagri.ge

მოდუნების საფუძველი არ გვაქვს

"ნების სიმძლავრე შენებაშია და არა - აშენებულით ტკბობაში"

ნინო ცინცაძე

გოგა ხაინდრავა - რეჟისორი, დათო მაღრაძე - მწერალი, აჩიკო გულედანი - მუსიკოსი, ლაშა ბუღაძე - მწერალი, ვახო ბაბუნაშვილი - მუსიკოსი, ნიკოლოზ რურუა - პოლიტოლოგი, ზაალ სამადაშვილი - მწერალი, გიგი თევზაძე - სოციოლოგი, გიგა ბოკერია - ისტორიკოსი, გიგი უგულავა - ფილოსოფოსი - ამ ადამიანთა ჯგუფს ვარდების რევოლუციამდე დაუმორჩილებლობის კომიტეტი ერქვა. ნოემბრის დღეებში ისინი უმაღლესიდან უმაღლესში დადიოდნენ, სტუდენტებს მხარდაჭერისკენ მოუწოდებდნენ და ჰპირდებოდნენ, რომ მათთან ისევ მალე დაბრუნდებოდნენ, ოღონდ - ახალ საქართველოში. ამ დღეებში ისინი დანაპირებს ასრულებენ. გუშინწინ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს ეწვივნენ, გუშინ - ტექნიკურ უნივერსიტეტს, დღეს კი ენისა და კულტურის უნივერსიტეტში მივლენ.

შეაწუხეთ, შეაწუხეთ, შეაწუხეთ...

4 იანვარი ახალი წლის დღეებს მოსდევს; სააკაშვილს კონკურენტი არ ჰყავს; ხმის მიცემის წესი ჯერ ბოლომდე დადგენილი არ არის - ეს ყველაფერი ქმნის გარკვეულ საფრთხეს, რომ ადამიანები არჩევნების დღეს ხმის მისაცემად მისვლას დაიზარებენ, რაც, თავისთავად, გამოუსწორებელი შეცდომა და ჩვენს მიერ მიღწეულ შედეგებზე უარის თქმა იქნებოდა. საქმის ბოლომდე მისაყვანად 15-21 დეკემბრამდე საარჩევნო უბნებში მისვლა, რეგისტრაციის გავლა და საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობის მიღება აუცილებელი. **"დემოკრატიის ერთხელ და სამუდამოდ დამყარება შეუძლებელია. მის შესანარჩუნებლად ცალი თვალი ყოველთვის ფხიზლად უნდა გვეჭიროს",** - ასე გამოხატა ნიკოლოზ რურუამ ის მთავარი აზრი, რომლის გაზიარებაც კომიტეტის წევრებს სტუდენტებისათვის სურდათ. **"21-ე საუკუნეში სამი წლით გვიან შევაბიჯეთ, მაგრამ მაინც შევაბიჯეთ. საბჭოთა წყობილება საქართველოში 23 ნოემბერს, გიორგობის დღეს დასრულდა. ამ დღეებში ყველაზე ღირებული იმის აღმოჩენა იყო, რომ საქართველოში სამოქალაქო საზოგადოება არსებობს. მას გაფრთხილება სჭირდება,"** - ამ სიტყვებით დაიწყო გოგა ხაინდრავამ ახალგაზრდებთან შეხვედრა. **"ნების სიმძლავრე შენებაშია და არა - აშენებულით ტკბობაში,"** - ახსენებდა სტუდენტებს გურამ რჩეულიშვილის სიტყვებს მწერალი ზაალ სამადაშვილი.

გუშინ კომიტეტის წევრებთან ერთად ტექნიკურ უნივერსიტეტში უკრაინის რადის დეპუტატი, ყველაზე მსხვილ ოპოზიციური ბლოკში გაერთიანებული უკრაინის ახალგაზრდული პარტიის წევრი, იური პავლენკოც მივიდა. გამოსვლამდე მან სტუდენტებს ბოდიში მოუხადა, საუბარი რუსულად რომ მოუწევდა. უკრაინელი დეპუტატი ახალგაზრდებს უყვებოდა, თუ როგორი ინტერესითა და მხარდაჭერით ადევნებდნენ თვალს უკრაინაში საქართველოში განვითარებულ მოვლენებს; უყვებოდა იმასაც, როგორ აპირებს უკრაინის მთავრობა 2004 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების ჩაშლას იმით, რომ პრეზიდენტის პოსტს სულაც აუქმებს, რადგან ოპოზიციური პარტიის პრეზიდენტობის კანდიდატს ვიქტორ იუშენკოს კონკურენტი ვერ მოუძებნეს.

შეაწუხეთ თქვენი ადმინისტრაცია, შეაწუხეთ ხელისუფლება, შეიწუხეთ საკუთარი თავი! აქტიურობა ცუდი ტონი არ არის!

გუშინდელ შეხვედრაზე სტუდენტები პასიური მსმენელის როლში აშკარად არ გამოდიოდნენ. ისინი საუბრობდნენ ლუსტრაციის კანონის მიღებისა და "დიპლომიანი სასიძოს" მენტალიტეტის შეცვლის აუცილებლობაზე. სვამდნენ შეკითხვებს: რა ფორმით უნდა გამოხატონ სტუდენტებმა აქტიურად თავიანთი პოზიცია? როგორ უნდა შეფასდეს დღევანდელი კრიმინოგენული სიტუაცია? როგორ შეიძლება აჭარაში სიტუაციის შეცვლა? რა პოზიცია უნდა დაიკავონ ახალგაზრდებმა რელიგიურ უმცირესობებთან დაკავშირებით? ამ შეკითხვებზე პასუხებს გიგა ბოკერია, გოგა ხაინდრავა და გიგი უგულავა პასუხობდნენ.

გიგა ბოკერია: პირველ რიგში, აქტიურობა თქვენ-თქვენი უმაღლესებიდან უნდა დაიწყოთ. თუ რამე თქვენს უმაღლესში არ მოგწონთ, ხმა ჯერ იქ უნდა აიმაღლოთ. თუ ჩათვლაში 40 ლარს გთხოვენ (50-ს შეუსწორეს დარბაზიდან), ამაზე გაჩუმება არ შეიძლება. ასეთი გაჩუმების შედეგად ყალიბდებიან თარგამაძეები და მეფარიშვილები. თუ შინაგან საქმეთა სამინისტროში სიტუაცია არ შეიცვალა და ახალგაზრდა ბიჭს, პოლიციელის შიშით, ღამით ქუჩაში გოგოსთან ერთად გასეირნების ისევ შეეშინდება, მაშინ აქცია ქუჩაში უნდა მოაწყოთ. ვილაცას ეკოლოგიის საკითხები დააინტერესებს, ვილაცას - გამოცდების გამჭვირვალობა, ვილაცას - პოლიტიკა და ა.შ. თქვენს მაგივრად, გადაწყვეტილება სხვამ არ უნდა მიიღოს და პასუხისმგებლობა სხვამ არ უნდა აიღოს.

გიგი უგულავა: "მგლის შიშით ცხვარი არავის გაუწყვეტია" - არ უნდა შეგვაშინოს იმან, რომ ვილაცები ყოველდღე ისვრიან ფანჯრებში, რომლის იქითაც არავინ ზის. აქ რომ ცოცხი შემოიტანოთ, ერთ ადგილას დადოთ და 30 წლის შემდეგ მიაკითხოთ, ნახავთ, რომ ცოცხს ფესვები ექნება გამდგარი. ჩვენ 22 ნოემბერს ეს ცოცხი ავიღეთ და ახლა რაც ხდება, ეს მეტასტაზების ამოღების ტკივილია. მე ამას პოსტრევოლუციურ პახმელიას ვუწოდებდი, რომელიც აუცილებლად ჩაივლის.

გოგა ხაინდრავა: აჭარიდან ერთმა მტრედმა უკვე გამოაღწია - ეს გიორგი მშვენიერაძე იყო. მე მჯერა, რადგან პირველმა მტრედმა მოახერხა გამოფრენა, სხვებიც მოახერხებენ. ჩოლოქს იქით დღეს ყველა გიორგი მშვენიერაძეა, რადგან ისინიც ხელისუფლების ტყვეები არიან. სანამ ყველა გიორგი მშვენიერაძე გათავისუფლებული არ იქნება, ჩვენ ბრძოლას არ შევწყვეტთ. რაც შეეხება რელიგიას, საქართველოში მართლმადიდებლობას დაცვა არ სჭირდება. ეს პრობლემა შარაძეებმა და მკალავიშვილებმა გააჩინეს. რელიგიური უმცირესობებისადმი ტოლერანტობის ტრადიცია საქართველოში ყოველთვის არსებობდა. ნუ მივცემთ შარაძეებს ამ ტრადიციის განადგურების საშუალებას!

სტუდენტებმა ახალი მოძრაობა ჩამოაყალიბეს

ნანა ქადაგიშვილი

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სტუდენტთა მოძრაობა "სტუდენტები - სტუდენტების უფლებებისათვის" ჩამოყალიბდა. მოძრაობაში ჯერჯერობით 500 სტუდენტია გაერთიანებული. "ქვეყანაში მიმდინარე ცვლილებები უნივერსიტეტსაც უნდა დაეტყოს," – აცხადებენ ისინი.

სტუდენტები - სტუდენტების უფლებებისათვის.

სტუდენტთა ნაწილი, ვისაც უნივერსიტეტის რექტორის მხარდამჭერ აქციებში მონაწილეობა არ მიუღია, დაპირებას ასრულებს და უნივერსიტეტის სისტემის შესაცვლელად, "კმარასგან" განსხვავებით, მშვიდად და ნაბიჯ-ნაბიჯ იბრძვის. სტუდენტთა მცირე ჯგუფი უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის წინააღმდეგ ჯერ კიდევ უნივერსიტეტში მომხდარ ცნობილ ამბებამდე გამოვიდა. მათ პრესკონფერენცია როინ მეტრეველის გადადგომამდე რამდენიმე საათით ადრეც მოაწყეს და აქტიურობა არც რექტორის მხარდამჭერი აქციების შემდეგ შეუწყვეტიათ. გუშინ ახალი მოძრაობის პრეზენტაცია შედგა. მოძრაობის აქტივისტებმა უნივერსიტეტის სისტემის რეფორმის რამდენიმე მთავარი პუნქტი ჩამოაყალიბეს. **"უპირველესად, კორუფცია უნდა აღმოიფხვრას. კორუმპირებული ლექტორები სასწრაფოდ უნდა მოშორდნენ აქაურობას. ისინი სტუდენტებისგან "სკამის კაცებს" აყალიბებენ. უნივერსიტეტისთვის გამოყოფილი თანხები მიზნობრივად უნდა დაიხარჯოს. ლექტორს საათში 50 თეთრზე მეტს არ უხდიან, ათასობით ლარი კი ექსპედიციებში იხარჯება. უნივერსიტეტის ბუღალტერიიდან ექსპედიციებისთვის 30 ათასი ლარია გატანილი. ყოველი ფაკულტეტი ავტონომიური უნდა იყოს, საკუთარ ხარჯებს თვითონ განკარგავდეს და არა - უნივერსიტეტის რექტორატი და მასთან დაახლოებული პირები. შესაცვლელია ლექტორ-სტუდენტებს შორის ურთიერთობები და მეცნიერთა დიდი საბჭო. იგი დღეს არჩევითი ორგანო არ არის. მასში სტუდენტთა ერთი მესამედი მაინც უნდა შედიოდეს,"** – განაცხადა მოძრაობის აქტივისტმა ბაჩო ადამიამ. მან და შოთა აფაქიძემ რეფორმის არსი გააცნეს უნივერსიტეტის პირველი კორპუსის 93-ე აუდიტორიაში შეკრებილ სტუდენტებს. მათ შორის იყვნენ რექტორის მხარდამჭერი აქციების აქტივისტებიც. ხანგრძლივი კამათისა და ერთმანეთისთვის ძველი "ცოდვების" შეხსენების შემდეგ, მოწინააღმდეგე მხარეები კონსენსუსამდე მაინც მივიდნენ. **"კმარას" მოქმედების ფორმას არც ჩვენ ვეთანხმებით, მაგრამ იდეა გვაერთიანებს. უნივერსიტეტის სისტემა რომ შესაცვლელია, არავინ დავობს. გვინდა, ჩვენი უნივერსიტეტის დიპლომი საერთაშორისო მასშტაბით აღიარონ და განათლების დონით უცხოეთის განვითარებული ქვეყნების სტუდენტებს არ ჩამოვუვარდებოდეთ,"** – ასეთ ნოტაზე დაასრულეს სტუდენტებმა მოძრაობის პრეზენტაცია.

კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით მოგვარებისთვის

ლელა მარგიანი

გუშინ, სასტუმრო "მარიოტში" გაიმართა "ქალთა სამშვიდობო საბჭოს" და ქსელის - "ქალთა ერთობა მშვიდობისათვის" საქმიანობის პრეზენტაცია. შეხვედრაზე მოწვეული იყვნენ შეიარაღებული კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით მოგვარებაზე ორიენტირებული პიროვნებები, რომელთაც უკვე ჰქონდათ ასეთი მოღვაწეობის გამოცდილება.

ქალთა არასამთავრობო ორგანიზაციების ინიციატივით შემდგარ შეხვედრაზე რამდენიმე საკითხი განიხილეს. გამომსვლელებმა მოკლე ინფორმაციები გააკეთეს "ქალთა სამშვიდობო საბჭოს" და ქსელის - "ქალთა ერთობა მშვიდობისათვის" შესახებ. ითქვა, რომ "2002 წლის ოქტომბერში ქალთა არასმთავრობო ორგანიზაციების კოალიციის სამუშაო ჯგუფის "ქალი და მშვიდობის მშენებლობა" ინიციატივით შეიქმნა "ქალთა სამშვიდობო საბჭო", რომელმაც თავისი მუშაობა რამდენიმე მიმართულებით წარმართა". ეს მიმართულებებია: გაერო-ს უშიშროების საბჭოს 1325 რეზოლუციის საქართველოში ამოქმედების ხელშეწყობა, ქალთა საინფორმაციო სააგენტოს შექმნა, რომელიც "ობიექტურ ინფორმაციას მოიპოვებს და გაავრცელებს თავისი ბიულეტენის საშუალებით ქალთა არასამთავრობო ორგანიზაციების საქმიანობის შესახებ", ქალთა აქტიური ჩართვა "სახალხო დიპლომატიაში" და "დაპირისპირებულ მხარეთა მოლაპარაკების პროცესში დევნილი ქალების ჩართვა".

შეხვედრის მონაწილე ქალბატონებმა აღნიშნული საკითხების გარდა ისაუბრეს "ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოგვარების საკოორდინაციო საბჭოს" საქმიანობის შესახებ. მათი აზრი საბჭოს საქმიანობის შესახებ რადიკალურად განსხვავდებოდა ერთმანეთისგან. მათ წინააღმდეგ, ვინც საბჭოს საქმიანობას უპირობოდ იწონებდნენ, გამოვიდა მანანა მებუკე, რომელმაც საბჭოს შემადგენლობის გადახალისება და დევნილი ქალების ჩართვა მოითხოვა.

შეხვედრის მონაწილეთა აზრით, საჭიროა "ჟენევის ფორმატით შექმნილი საკოორდინაციო საბჭოს სამ სამუშაო ჯგუფს, დაემატოს ჯგუფი "ქალები სახალხო დიპლომატიისთვის", რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ ქალები ორივე მხრიდან და ბოლოს, ქართველ ქალბატონებს მნიშვნელოვნად მიაჩნიათ, "გაერო-ს უშიშროების საბჭოს რეკომენდაციით, კონფლიქტის ზონაში, საერთაშორისო სამოქალაქო პოლიციის კონტიგენტში ქალ-პროფესიონალთა მონაწილეობის უზრუნველყოფა", რადგან, როგორც რეგიონული პროექტის კოორდინატორმა ლელა ბაქრაძემ აღნიშნა, "ქალი-პროფესიონალის მონაწილეობა მნიშვნელოვანი მომენტია დაზარალებული ქალებისათვის. ქალისთვის ხომ უფრო ადვილია, დახმარებისთვის, მამაკაცის ნაცვლად, ქალ-პოლიციელს მიმართოს".

შეხვედრა დასრულდა ქალთა არასამთავრობო ორგანიზაციების პირველი რუსულ-ინგლისური ჟურნალის პრეზენტაციით.

ორი სიტყვით

მესტია. სოფელ წვირმის საშუალო სკოლის მოსწავლეები, რამდენიმე დღეა, განახლებული სკოლის შენობაში სწავლობენ. წვირმის საშუალო სკოლა წლების მანძილზე სავალალო მდგომარეობაში იყო. ისედაც ავარიულ შენობას არ ჰქონდა ფანჯრები და სახურავიდან წყალი ჟონავდა.

წვირმის საშუალო სკოლის სარეაბილიტაციო სამუშაოები საქველმოქმედო ორგანიზაცია „ქეამ" დააფინანსა. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. გუშინ დილით ზაჰესის დასახლების 150-მდე მცხოვრებმა, ელექტროენერგიის სისტემატურად გათიშვის გამო, მცხეთა-მთიანეთის სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის ზაჰესის ფილიალის შენობასთან საპროტესტო აქცია გამართა.

როგორც აქციის მონაწილეები აცხადებენ, მათი მოთხოვნაა, შეიცვალოს ენერგოკომპანიის ხელმძღვანელობა, ვინაიდან ისინი არ იცავენ მომხმარებელთა ინტერესებს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. მიწის მართვის დეპარტამენტის შენობაში, სადაც ვეტერინარიის დეპარტამენტი, მეფუტკრეობის კავშირი და კიდევ რამდენიმე უწყებაცაა განთავსებული, სამუშაო პროცესი ჩაიშალა. ამ უწყებების თანამშრომლები ეზოში საპროტესტო აქციას მართავენ და შენობიდან დევნილების სასწრაფოდ გაყვანას ითხოვენ.

ათამდე დევნილი ქალი ამ შენობაში გუშინწინ შეიჭრა და მეორე სართულზე ოთხი ოთახი დაიკავა. **მედია-ნიუსი**

ზღვარზე

მაღალი ხარისხი - ძვირი სიამოვნება

ეთერ მამულაშვილი

რამდენიმე წელია, დედაქალაქსა და მის ფარგლებს გარეთ უამრავი ახალი, კერძო სამედიცინო კლინიკა იხსნება. მიუხედავად მაღალი გადასახადებისა, ისინი პაციენტების ნაკლებობას სულაც არ განიცდიან - პირიქით, რამდენიმე კლინიკაში ავადმყოფების მიღება და გასინჯვა წინასწარი ჩაწერით ხდება. არადა, საათივით აწყობილი სამედიცინო ბიზნესი, კერძო კლინიკების მესაკუთრეთა შეფასებით, ნაკლებად მომგებიანი და დაბალშემოსავლიანია.

საქართველოში პრივატიზაციის პროცესი ზუსტად ათი წლის წინათ დაიწყო. მაშინ და მოგვიანებითაც საპრივატიზაციო ობიექტთა ნუსხაში ჯანდაცვის დაწესებულებები იშვიათად ხვდებოდნენ. მაშინდელი სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტრო სამედიცინო დაწესებულებების გასხვისებისგან მაქსიმლურად იკავებდა თავს. 2000 წლიდან ქვეყანაში იწყება რესტრუქტურიზაცია-ოპტიმიზაციის პროცესი, რომლის შესახებ "24 საათი" მკითხველს ამ ცოტა ხნის წინათ დეტალურად მოუთხრობდა. საპრივატიზაციოდ გამზადებულ სამედიცინო ობიექტებს ხშირად ამ დაწესებულების კოლექტივი ყიდულობდა.

სახელმწიფო სექტორისგან განსხვავებით, კომერციული სამედიცინო დაწესებულებები ავადმყოფებს მაქსიმალურ კომფორტსა და საერთაშორისო დონის სამედიცინო მომსახურებას სთავაზობენ. უკანასკნელი მოდელის სამედიცინო ინვენტარი, ულტრათანამედროვე აღჭურვილობა, მკურნალობის უახლესი მეთოდები, უმაღლესი დონის სპეციალისტები, მყუდრო და სასიამოვნო გარემო - ეს არის კერძო კლინიკების უპირატესობა, რის გამოც, პაციენტები კომერციულ სექტორს ამჯობინებენ; თუმცა, ამ ყველაფრის სანაცვლოდ, ხშირად სერიოზული თანხების გაღება უწევთ.

ცნობილია, რომ საქართველოს მოსახლეობის ნახევარზე მეტი სიღატაკის ზღვარზე იმყოფება, ამიტომაც, ბუნებრივია, რომ მათთვის ხსენებული კლინიკების მომსახურება, თითქმის, ხელმიუწვდომელი ფუფუნებაა. საამისოდ ძალიან ბევრ ოჯახს თვეობით უხდება გროშების დაზოგვა ან საყვარელ ძვირფას ნივთებთან განშორება.

კომერციულ სამედიცინო კლინიკებში, სახელმწიფო სექტორისაგან განსხვავებით, მომსახურება, თითქმის, სამჯერ ძვირია. ამას რამდენიმე მიზეზი აქვს, თუმცა მთავარი, ალბათ, ძვირად ღირებული სამედიცინო ტექნიკა და მოქმედი საგადასახადო-საბაჟო კოდექსია.

"როდესაც არსებობს მეანობის სახელმწიფო პროგრამა, პაციენტი კი კომერციულ სამშობიარო სახლში მიდის, მას იქ ბევრად მაღალი დონის მომსახურება უნდა შესთავაზო. საკუთარი იმიჯისა და რეპუტაციის დაცვის მიზნით, ჩვენ პაციენტებს ვუქმნით მაქსიმალურ კომფორტს. ვცდილობთ, რაც შეიძლება მაქსიმალურად დავაკმაყოფილოთ მათი ყველა სურვილი. ჩვენთან შემოსული მშობიარეებისთვის ვყიდულობთ უმაღლესი ხარისხის საკვებ პროდუქტებსა და ჰიგიენურ ატრიბუტებს. შესაბამისად, ფასებიც იზრდება," - აღნიშნავს ჩვენთან საუბარში სამშობიარო სახლ "ჰერას" დირექტორი თამაზ კორძახია.

კერძო სადიაგნოსტიკო ცენტრების მესვეურები, რომელთა რაოდენობა მხოლოდ თბილისში უკვე რამდენიმე ათეულია, საკუთარი მომსახურების რეკლამირებისას ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ უახლესი სადიაგნოსტიკო აპარატურით არიან აღჭურვილნი. ბუნებრივია, მაღალი ტექნოლოგიების დანერგვა სერიოზულ ინვესტიციებს საჭიროებს.

"დღეს მედიცინა ახალი ტექნოლოგიებისა და ნოვაციების დანერგვით ვითარდება. ჩვენი კლინიკა პაციენტს ამ ნოვაციებით სარგებლობის საშუალებას სთავაზობს, რაც, ბუნებრივია, ძვირად ღირებული ფუფუნებაა," - ამბობს "ინტერკლინიკის" დირექტორი არჩილ ახმეტელი, რომელიც, უკანასკნელი ათი წელია, კერძო სექტორში მოღვაწეობს.

მოქმედი საგადასახადო და საბაჟო კოდექსი, ასევე, ერთ-ერთი მიზეზი გახლავთ, რის გამოც, კომერციულ სამედიცინო დაწესებულებებში მომსახურების ფასები საკმაოდ მაღალია. თუმცა, ეს უკანასკნელი მხოლოდ კომერციული სექტორის პრობლემა როდია - ამ მხრივ, ანალოგიური მდგომარეობაა სახელმწიფო სექტორშიც. კერძო კლინიკების ხელმძღვანელი პირების განცხადებით, მათი შემოსავლის ოცდაათი პროცენტზე მეტი სხვადასხვა გადასახადს ხმარდება. დღეს მოქმედი კანონმდებლობით, სამედიცინო ობიექტებს ევალებათ, ცენტრალურ და ადგილობრივ ბიუჯეტში შემდეგი გადასახადები შეიტანონ: სამეწარმეო საქმიანობის, მოგების, საგზაო, ქონებისა და მიწის გადასახადი. წელს პარლამენტის მიერ საგადასახადო კოდექსში მიღებული ცვლილებების თანახმად, 2004 წლის 1 იანვრიდან ჯანდაცვის ობიექტები თავისუფლდებიან ზემოთ ჩამოთვლილი გადასახადებისგან. თამაზ კორძახიამ "24 საათთან" საუბრის დროს განაცხადა, რომ გადასახადების მოხსნის შემდეგ მათი მომსახურების პაკეტი ავტომატურად გაიაფდება. ზოგიერთი კლინიკის მესაკუთრემ ჩვენთან საუბარში აღნიშნა, რომ ხსენებული გადასახადების გაუქმება, მომსახურების გაიაფების გარდა, მათ საშუალებას მისცემს, დანაზოგი თანხები რეინვესტირებას მოახმარონ.

თუმცა, არაოფიციალური ინფორმაციით, უკვე რამდენიმე თვეა, გარკვეული პოლიტიკური ძალები ამ ცვლილების ამოქმედების ერთი წლით გადავადებას ცდილობენ.

დღეს არსებული კოდექსის თანახმად, საზღვარგარეთიდან შემოტანილი სამედიცინო ინვენტარი საბაჟოზე ღირებულების 34 პროცენტით იბეგრება.

პუბლიკაციათა ეს ციკლი "24 საათმა" მომზადა ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ფინანსური დახმარებით, საერთაშორისო კვლევისა და გაცვლების საბჭოსგან (IREX) მიღებული გრანტის მეშვეობით. მიუხედავად ამისა, მხოლოდ "24 საათი" აგებს პასუხს მათ შინაარსზე. პუბლიკაციებში გამოთქმული მოსაზრებები, შესაძლოა, არ გამოხატავდეს საერთაშორისო კვლევისა და გაცვლების საბჭოს (IREX), კავკასიაში ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს წარმომადგენლობის (USAID/ Caucasus MIssion) ან ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის ოფიციალურ პოზიციას.

ვარდების რევოლუციის აჩრდილმა გოგიტიძე მინისტრობამდე მიიყვანა

პირველი გვერდიდან

აჭარის მმართველობა დღე და ღამე "ვარდებით შეიარაღებული რევოლუციონერების" მოლოდინშია. ეს ქარაგმული ნათქვამი არ გეგონოთ. მეტსაც გეტყვით, ისეთი შეშფოთებით ელიან, რომ ორიოდე დღის წინ, ქობულეთში, აღმაშენებლის ქუჩაზე, საცხოვრებელ სახლს ხანძარი რომ გაუჩნდა, ჩასაქრობად მისულ ერთადერთ სახანძრო მანქანას ბაკში წყალი არ აღმოაჩნდა. მეხანძრეებმა ასეთი მოუმზადებლობა აჭარული სინამდვილისთვის გასაგები მიზეზით ახსნეს – მთელი შემადგენლობა, წყლით სავსე ბაკების მქონე მანქანებით, ჩოლოქის საგუშაგოზე არის განლაგებული სააკაშვილის და მისი მომხრეების შესაძლო შემოტევის მოსაგერიებლადო. ამასობაში ცეცხლმოკიდებული სახლი ბოლომდე ჩაიწვა.

"რუსთავი-2" ვახსენეთ, ჯერ იყო და ამ ტელეკომპანიის გადაცემები აჭარაში საერთოდ გათიშეს და როცა ხალხმა სხვადასხვა საშუალებებით, ფოთიდან შეძლო არხის დაჭერა, ადგილობრივმა ხელისუფლებამ "კურიერის" დროს მთელი ავტონომიური რესპუბლიკისთვის დენის მიწოდების შეწყვეტა "უზრუნველყო".

ისიც სანდო წყაროს ინფორმაცია გახლავთ, რომ ბოლო ორ კვირაში, ბათუმში, ჭორების გავრცელების კარგად აპრობირებული ხერხით ხალხი დაუშინებიათ – ქუჩებში მოსასმენი აპარატურაა დამონტაჟებული და ჩურჩულით ნათქვამ ოპოზიციურ აზრსაც კი შესაბამისი სასჯელი მოჰყვებაო.

ჯემალ გოგიტიძე - გზა პარლამენტიდან მიტინგებამდე და მიტინგებიდან შს მინისტრობამდე.

ხალხის დაშინების ეს ხერხები აჭარის ხელისუფლებას წლების მანძილზე აქვს შემუშავებულ-გამოცდილი. ოღონდ ეგ არის, თავადაც ხვდება, რომ მეთოდები მოუძველდა, მთელ საქართველოში არსებული სიტუაციაც სრულიად საფუძვლიანად აძლევს შეშფოთების საფუძველს. მართლაც წარმოუდგენელია, რომ დასმენის ინსტიტუტის მაღალ დონეზე მქონე ასლან აბაშიძეს აქამდე არ მისვლოდა ხმები იმის თაობაზე, რომ აჭარის, აქამდე დუმილის შენარჩუნების მომხრე მოსახლეობის განწყობა ბოლო ორ კვირაში რადიკალურად შეიცვალა და დღეს იქ სულ ცოტა რამაა საჭირო, თბილისის მოვლენები რომ განმეორდეს; მეტიც, სწორედ ეს უნდა გახლდეთ ფრაქცია "აღორძინების" ყოფილი ლიდერის ჯემალ გოგიტიძის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრად დანიშვნის მიზეზი. მან თავისი განსაკუთრებული ერთგულება აჭარის ლიდერს თბილისის ნოემბრის მოვლენების დროს დაუმტკიცა, როცა პარლამენტის შენობის წინ აჭარიდან ჩამოყვანილი მომიტინგეების მართვა "იტვირთა".

როგორც ჩანს, დღეს ასლან აბაშიძეს გვერდით სწორედ ის ადამიანები სჭირდება, რომლებიც უკან აღარაფერზე დაიხევენ, მეტიც - უკანდასახევი გზა არც გააჩნიათ. სხვა ახსნა ბათუმის პედაგოგიური ინსტიტუტის ქიმიის კათედრის ლაბორანტის ჯემალ გოგიტიძის (საქართველოს ცენტრალურ ხელისუფლებასთან შეუთანხმებლად) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრად დანიშვნას ძნელია მოეძებნოს. სავარაუდოდ, აჭარული მმართველობა განსაკუთრებულად გამკაცრებულ რეჟიმზე გადასვლას აპირებს.

გამოძიება ლომინაძის მკვლელობის შემკვეთებამდე ვერ მივიდა

თბილისის პროკურატურამ უკვე დაასრულა „ეი-ი-ეს თელასის“ ფინანსური მენეჯერის ნიკა ლომინაძის მკვლელობის საქმის გამოძიებისას ენერგეტიკის სფეროში გამოვლენილი სისხლის სამართლის დანაშაულების გამოძიება.

ფინანსური მაქინაციის შესახებ, რომლებიც ნიკა ლომინაძის მკვლელობის ერთ-ერთ ძირითად ვერსიად განიხილებოდა, პროკურატურამ სქელი საქმე შეკრა, თუმცა, მკვლელობის გახსნას ეს არაფერში წაადგა. "24 საათი" ამ ფინანსური მაქინაციის შესახებ საკმაოდ დეტალურად, არაერთხელ წერდა. ითქვა ისიც, რომ მიუხედავად თავად ბრალდებულთა ფირმების დამფუძნებელთა ხმამაღალი გვარებისა და მაქინაციაში რუსეთის ჯარების მონაწილეობისა, სასამართლოს წინაშე მხოლოდ უშუალო შემსრულებლები წარდგებიან.

ასეა თუ ისე, თბილისის პროკურატურამ გუშინ სიამაყით ამცნო საზოგადოებას ცხრა მილიონ ლარზე მეტი თანხის აფიორის შესახებ საქმის გამოძიების დასრულების თაობაზე. პროკურატურის განცხადებით, სასამართლოს წინაშე ბრალდებულთა სტატუსით წარდგებიან „ორნალდო ჰოლდინგ კორპორეიშენის“ დირექტორი გელა ჭონიაშვილი, „ეი-ი-ეს თელასის“ ფინანსური მენეჯერი გიორგი გვიჩიანი, ფირმა „გ.ბ. და კომპანიის“ დირექტორი გოჩა ბალახაძე და „იბერია პრაიმ კაპიტალის“ დირექტორი გიორგი ცხვარაძე.

თბილისის პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსის ვალერი გრიგალაშვილის

თქმით, ნიკა ლომინაძე პირველი ადამიანი იყო, რომელიც წინ აღუდგა არსებულ განუკითხაობას. ამის გამო იგი გზიდან ჩამოიცილეს, თუმცა, ჩვენი ინფორმაციით, ამის დამამტკიცებელი საბუთები გამოძიებამ ვერ მოიპოვა.

გრიგოლ ხურცილავას პროცესზე ყველა მოწმე გამოცხადდა

გიორგი სანაიას მკვლელობაში მსჯავრდებული გრიგოლ ხურცილავას საქმის განხილვა საოლქო სასამართლოში გუშინ გადაიდო ბრალდებულის პროცესზე გამოუცხადებლობის გამო. ამის მიზეზი იუსტიციის სამინისტროში არსებული ტექნიკური პრობლემები გახდა. საქმე ისაა, რომ უბენზინობის გამო იუსტიციის სამინისტროს საბადრაგო სამსახურმა პატიმართა სასამართლოებში ეტაპირება ვერ მოახერხა.

ხურცილავას გუშინდელ პროცესზე საქმის ძირითადი მოწმეები, რომლებიც აქამდე. სასამართლოში არ ცხადდებოდნენ, უნდა დაკითხულიყვნენ. სასამართლომ დღემდე მხოლოდ ოთხი მოწმის დაკითხვა მოახერხა, რის გამოც პროცესი ჭიანურდებოდა. სასამართლო პროცესში ჩაერთო გიორგი სანაიას ქვრივი ხათუნა ჩხაიძე, რომელიც აქამდე პროტესტის ნიშნად არ მონაწილეობდა საქმის წარმოებაში. მას იმედი აქვს, რომ, ხელისუფლების შეცვლასთან ერთად, მისი მეუღლის მკვლელობის საქმეს ახლა ობიექტურად გამოძიებენ. შეგახსენებთ, რომ დაზარალებული მხარე საქმის ხელახლა გამოძიებას მოითხოვს, ხოლო მსჯავრდებული - განზრახ მკვლელობის ბრალდების გადაკვალიფიცირებას აფექტურ მდგომარეობაზე.

გუშინდელ პროცესზე გამოცხადდა მოწმე ნათელა ქართველიშვილიც, რომელიც გიორგი სანაიას მკვლელობის დღეს პურს ყიდდა ჟურნალისტის სახლის მიმდებარე ტერიტორიაზე და რომელმაც მკვლელობამდე რამდენიმე საათით ადრე გიორგი სანაიას სახლში სინათლე და ადამიანის ლანდი დაინახა. გრიგოლ ხურცილავას სასამართლო პროცესი 24 დეკემბერს განახლდება. **24 საათი**

ინგლისში გასატანად გამზადებული „კვარციტის“ ოქროს ზოდები პროკურატურამ დააყადაღა

ინგა ალავიძე

გუშინ თბილისის პროკურატურამ პრესკონფერენცია ჩაატარა და ჟურნალისტებს სააქციო საზოგადოება "კვარციტში" აღმოჩენილი ახალი კორუფციული გარემოების შესახებ ამცნო. თუმცა, პროკურატურაში წლების წინ გამოძიებული ძველი საქმეების თაობაზე ბოლო პერიოდში ატეხილი სამართლებრივი აჟიოტაჟი, ჯერჯერობით, მხოლოდ ზოგად ფონზე მიმდინარეობს. მართალია, სამართალდამცველები საუბრობენ ლევან მამალაძისა და მისი "კლანის" წარმომადგენლების საეჭვო საქმიანობის შესახებ, მაგრამ მათი ზეპირსიტყვიერება სამართლებრივ "არტახებში" არ მოქცეულა, ანუ, მიუხედავად, პროკურორთა შთამბეჭდავი განცხადებებისა, არც ერთი მათგანის პასუხისმგებლობის საკითხი ჯერ არ დამდგარა.

გუშინ თბილისის პროკურატურამ ახალი რეზონანსული საქმე გახსნა. თბილისის პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსის ვალერი გრიგალაშვილის განცხადებით, არსებობდა ოპერატიული ინფორმაცია, რომ კონკრეტული პირები საქართველოდან, დაახლოებით, ნახევარ ტონაზე მეტი ოქროს შენადნობის გატანას აპირებდნენ. საქმის მოკვლევა სააქციო საზოგადოება "კვარციტის" უცხოელი პარტნიორების, ავსტრალიური ფირმის წარმომადგენლების მიერ დაწერილი საჩივრის საფუძველზე მოხდა. **"საქართველოდან ოქროს შენადნობის გატანა ხდება ჩუმად, პარტნიორებისგან მალულად, ამ ოპერაციებით ზარალდება როგორც ჩვენი - "კვარციტის" ავსტრალიელი პარტნიორების, ასევე საქართველოს ბიუჯეტი,"** – ნათქვამი იყო განცხადებაში, რომლითაც "კვარციტის" უცხოელმა პარტნიორებმა თბილისის პროკურატურას მიმართეს. თბილისის პროკურატურამ სწორედ ამ განცხადების საფუძველზე აღძრა საქმე სხვისი ქონების მითვისების ფაქტზე. ამის გამო გუშინწინ, გვიან ღამით, სამართალდამცველებმა ოპერატიული ღონისძიებების ჩატარება დაიწყეს კიდეც.

ჩატარებული ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებების ფარგლებში კანონდამცველები "თი-ბი-სი ბანკს" მიადგნენ. არსებული მონაცემების საფუძველზე ბანკში "კვარციტის" პასუხისმგებელი პირების მიერ შენახული უნდა ყოფილიყო 600 კგ ოქროს შენადნობი. შემოწმების შემდეგ ბანკში ოქროს შენადნობს ვერ მიაგნეს, აღმოჩნდა, რომ ძვირფასი ლითონის ზოდები "კვარციტის" ხელმძღვანელობამ სხვა ბანკში გადაიტანა. გუშინ, საღამოს, სამართალდამცველებმა 600 კგ ოქროს შენადნობს მიაგნეს და მას, სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ყადაღა დაედო. თბილისის პროკურატურის ინფორმაციით, "კვარციტში" მოპოვებული ოქრო ქვეყნის გარეთ, სავარაუდოდ, ინგლისში უნდა გაეტანათ. ვალერი გრიგალაშვილის ინფორმაციით, საქართველოს ფარგლებს გარეთ ოქროს ზოდების უკანონო გაზიდვას "კვარციტის" გენერალური დირექტორი ზურაბ ლობჟანიძე გეგმავდა. სამართალდამცველებმა, ბანკების გარდა, გუშინწინ და გუშინ ღონისძიებები ჩაატარეს ზურაბ ლობჟანიძის სახლშიც.

ზურაბ ლობჟანიძის ადვოკატის კოტე ძიმისტარიშვილის განცხადებით, გუშინწინ ლობჟანიძესთან სახლში მივიდა რვა პირი. მათ მოითხოვეს სახლში შესვლა ისე, რომ ამის არანაირი სამართლებრივი საფუძველი არ გააჩნდათ. ლობჟანიძის ოჯახის წევრებისა და ადვოკატის შეკითხვაზე მათ უპასუხეს, რომ ჰქონდათ შეტყობინება, რომლის მიხედვითაც, სახლი დანაღმული იყო. თუმცა, ინციდენტი იმით დასრულდა, რომ არარსებული იურიდიული მიზეზით ლობჟანიძესთან მისული უცნობი შეიარაღებული პირები, რომლებიც ადვოკატის განცხადებით, სავარაუდოდ, ნუცუბიძის პოლიციის თანამშრომლები იყვნენ, სახლში არ შეუშვეს.

გარდა ამისა, არსებობს არაოფიციალური ინფორმაცია, რომ უშიშროების სამინისტრო სააქციო საზოგადოება "კვარციტში" შევიდა და მის გენერალურ დირექტორზე - ზურაბ ლობჟანიძეზე ძებნა გამოაცხადა. გუშინვე დალუქა ლობჟანიძის სამუშაო კაბინეტი, ხოლო თავად ლობჟანიძის ადგილსამყოფელი უცნობია.

უშიშროების სამინისტრო ამ ინფორმაციასთან დაკავშირებით არანაირ კომენტარს არ აკეთებს. **"ამ ფაქტთან დაკავშირებით არანაირ კომენტარს არ ვაკეთებთ,"** – ასეთი პასუხი გაგვცა უშიშროების სამინისტროს საზოგადოებასთან ურთიერთობის ბიუროს დირექტორმა ნიკა ლალიაშვილმა.

თბილისის პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსის ვალერი გრიგალაშვილის ინფორმაციით, არც "კვარციტის" გენერალური დირექტორის ზურაბ ლობჟანიძისა და სხვა ხელმძღვანელი პირების მიმართ სისხლის სამართლის საქმე აღძრული არ არის. თუმცა, ვალერი გრიგალაშვილი ზურაბ ლობჟანიძის სახლში პოლიციის მისვლის ფაქტს ადასტურებს. **"მართალია, სასამართლოს გადაწყვეტილება არ გვქონდა, მაგრამ გადაუდებელ შემთხვევაში სახლის ჩხრეკის უფლება გვაქვს და ვფიქრობდით, რომ ოქროს შენადნობს ლობჟანიძის სახლში მივაგნებდით,"** – განაცხადა ვალერი გრიგალაშვილმა.

"საოცარია, ატარებენ პრესკონფერენციებს, მაგრამ რეალურად საქმეები არ არსებობს. არ არსებობს არანაირი მტკიცებულება, ეს ყველაფერი მტკნარი ტყუილი და დემაგოგიაა. საკითხავია, აბა, სად უნდა ყოფილიყო ოქრო შენახული, თუ არა ბანკში? ეროვნული ბანკის პირდაპირი მოთხოვნაა, რომ ძვირფასი ლითონები ეროვნულ ბანკში იყოს შენახული. როგორ საუბრობს პროკურატურა იმაზე, რომ ოქრო ქვეყნის ფარგლებს გარეთ გაგვქონდა? ამისთვის მთელი რიგი ინსტანციების ნებართვაა საჭირო, რაც ბუნებაში არ არსებობს.

არანაირი ოფიციალური შეტყობინება პროკურატურიდან არ მომსვლია, მეტიც, ჩემი ადვოკატები რამდენიმე კვირაა ზედიზედ მიდიან პროკურატურაში და ითხოვენ რეალურ დოკუმენტაციას, მტკიცებულებებს, რაზეც უარს ეუბნებიან, არავითარ დოკუმენტს არ იძლევიან, რადგან კანონიერი დოკუმენტი არ გააჩნიათ და ამ დროს ჩემს სახლში უკანონოდ შევარდნას აპირებდნენ. მიზეზით - ვითომდა, ჩემი ძმის მანქანას იპარავდნენ, მერე ვითომ სახლში ასაფეთქებელი მოწყობილობა იყო. ამ ფაქტის გამო მე შს მინისტრს გია ბარამიძეს დავუკავშირდი და მან კანონიერ ზომებს მიმართა – პოლიციელთა უკანონო შეტევა მოხსნა ჩემი სახლიდან," – აცხადებს ზურაბ ლობჟანიძე.

შიდა ქართლის ახალი გუბერნატორის რეალური საქმეები

პირველი გვერდიდან

თავდაპირველად, ოფიციალურ კომენტარს ძალოვნების გადასროლის მიზეზთან დაკავშირებით არავინ აკეთებდა. გუშინ, დილით, შიდა ქართლის სამხარეო პოლიციის უფროსი მხოლოდ ადასტურებდა იმას, რომ უშიშროების სამინისტროს სპეცდანიშნულების რაზმი ნამდვილად ჩავიდა შიდა ქართლში, მაგრამ რეალურ მიზეზზე არაფერი თქმულა. ყოველივე ამან კი გარკვეული გაუგებრობა გამოიწვია. თუმცა, მოგვიანებით, შიდა ქართლის გამგებელმა და უშიშროების სამინისტრომ თავად გაავრცელეს ინფორმაცია, რომ ოპერაცია კონტრაბანდისა და ნარკობიზნესის წინააღმდეგ არის მიმართული და მას არანაირი კავშირი არ აქვს ქართულ-ოსურ კონფლიქტთან. მიუხედავად ამისა, კონფლიქტის ზონაში დაწყებულმა სპეცოპერაციამ თვითმარქვია სამხრეთ ოსეთის ხელისუფლება მაინც აღაშფოთა.

ე.წ. სამხრეთ ოსეთის უშიშროების საბჭოს მდივანის ჯემალ კარკუსოვის თქმით, სპეცოპერაცია სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის ხელისუფლებასთან შეთანხმებული არ ყოფილა. მისი პრეტენზიით, როდესაც კონფლიქტის ზონაში ასეთი ოპერაცია იგეგმება, ქართულ მხარეს ცხინვალი საქმის კურსში აუცილებლად უნდა ჩაეყენებინა. **"სამხრეთ ოსეთი ამასთან დაკავშირებით უახლოეს მომავალში ოფიციალურ პროტესტს გამოთქვამს"**, - განაცხადა ჟურნალისტებთან საუბრისას ჯემალ კარკუსოვმა.

ე.წ. სამხრეთ ოსეთის ხელისუფლების პროტესტს შიდა ქართლის ახალი გუბერნატორი დიდად არ აღუშფოთებია.

"სპეცოპერაცია კონტრაბანდის წინააღმდეგ ტარდება და მას კონფლიქტთან არანაირი კავშირი არ აქვს. აქედან გამომდინარე, არანაირ აუცილებლობას არ წარმოადგენდა ოსური მხარის საქმის კურსში ჩაყენება; მით უმეტეს, რომ კონფლიქტის ზონაში განლაგებული სამშვიდობო ძალები ოპერაციის შესახებ ინფორმირებულები იყვნენ და არანაირი პრობლემა არ შეგვქმნია. ოსური მხარის გაღიზიანება გამოიწვია იმ ფაქტმა, რომ სერიოზული ბრძოლა გამოეცხადა ცხინვალიდან კონტრაბანდული ტვირთების შემოტანას," – განაცხადა ჩვენთან საუბარში ირაკლი ოქრუაშვილმა. სხვათა შორის, ჩვენი ინფორმაციით, კონტრაბანდისტებს მფარველები სწორედ ე.წ. სამხრეთ ოსეთის ხელისუფლების მაღალჩინოსნებში ჰყავთ.

ირაკლი ოქრუაშვილს კონტრაბანდის წინააღმდეგ ბრძოლაში უშიშროება დაეხმარა.

სპეცოპერაცია რომ შეთანხმებული იყო სამშვიდობო ძალების სარდლობასთან, ამას თავად კონფლიქტის ზონაში დისლოცირებული შერეული სამშვიდობო ძალების სარდალი, გენერალ-მაიორი სვიატოსლავ ნაბზდოროვიც ადასტურებს. მეტიც, მისი განცხადებით, ოპერაციის ადგილზე იმყოფებოდნენ სამშვიდობო ძალების სამხედრო დამკვირვებლები.

და მაინც, რამ გამოიწვია უშიშროების სამინისტროს სპეცრაზმის შიდა ქართლში ჩაყვანა და სპეცოპერაციის გასაიდუმლოებულ ვითარებაში ჩატარება?

"რამდენიმე დღეა, რაც რეგიონში კონტრაბანდის წინააღმდეგ ბრძოლა დავიწყეთ, მაგრამ მივხვდი, რომ ადგილობრივი პოლიცია თავის სიმაღლეზე ვერ დგას. სწორედ ამიტომ თავად ვთხოვე უშიშროების მინისტრს სპეცრაზმის და მოკვლევის სამსახურის რეგიონში გამოგზავნა", – ასეთია შიდა ქართლის გუბერნატორის პასუხი.

მართლია, ირაკლი ოქრუაშვილი რეგიონის პოლიციის ხელმძღვანელობის მიმართ პირდაპირ პრეტენზიას არ აცხადებს და ამ მხრივ არც საკადრო ცვლილებებს გეგმავს, მაგრამ პოლიციის ზოგიერთი წარმომადგენლებისადმი მას აშკარად სერიოზული პრეტენზიები უკვე გააჩნია და მომავალში მათ წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმის აღძვრასაც აპირებს.

"ამ ოპერაციის დროს კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი, რომ შიდა ქართლის პოლიციის ბევრი თანამშრომელი კონტრაბანდისტებთან პირდაპირ არის დაკავშირებული. სხვათა შორის, ამის დამადასტურებელი ფარული ვიდეოჩანაწერიც გაგვაჩნია. კონტრაბანდის წინააღმდეგ ოპერაციის დაწყების შესახებ პოლიციელები დამნაშავეებს წინასწარ ატყობინებენ და ამისათვის გასამრჯელოსაც იღებენ," – ამბობს ირაკლი ოქრუაშვილი და ამასთან დაკავშირებით კურიოზებსაც გვიყვება.

გუბერნატორის თქმით, სპეცოპერაციის დაწყების შესახებ ინფორმაციამ რამდენიმე საათით ადრე გაჟონა. პოლიციელებმა წინასწარ გააგებინეს მსხვილ კონტრაბანდისტებს და ერთ-ერთმა მსხვილმა "ბიზნესმენმა" გუშინ, დილით, პოლიციის პოსტები ჩამოიარა და კონტრაბანდის გატარებისთვის სამართალდამცველთათვის წინასწარ გადახდილი ფული აკრიფა.

"სხვათა შორის, კონტრაბანდისტები ჩემს მძღოლთანაც მივიდნენ და 100 ლარი შესთავაზეს იმისათვის, რათა მას წინასწარ ეთქვა, როდის გავდიოდი სპეცღონისძიებაზე," – გვითხრა ოქრუაშვილმა.

კურიოზები, როგორც ჩანს, ახალ გუბერნატორს, ჯერჯერობით, არ მოაკლდება, პარალელულად კი, იგი რეალურ შედეგებსაც "იმკის".

უშიშროების სამინისტროს სპეცრაზმის წევრებმა, ადგილობრივ შესაბამის სამსახურებთან ერთად, ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონის ქართულ სოფელ ტირძნისთან 100 ტონა კონტრაბანდული ხორბლით დატვირთული სამი ავტომანქანა დააკავეს. მათი დაკავება იმ ადგილას მოხდა, სადაც ყოფილი დეპუტატის, 1995-1999 წლების მოწვევის პარლამენტის წევრის გელა ჯოჯიშვილის წისქვილკომბინატი მდებარეობს. გუშინ უშიშროების სამინისტროს თანამშრომლებმა აღნიშნულ კომბინატში დიდი რაოდენობით ნედლი ხორბალი აღმოაჩინეს და იგი დალუქეს.

კონტრაბანდით დატვირთული ავტომანქანები ამჟამად გორის ტერმინალშია გადაიყვანილი, მძღოლები კი დასაკითხად უშიშროების შიდა ქართლის სამხარეო სამმართველოში იმყოფებიან. რაც შეეხება თავად გელა ჯოჯიშვილს, მისი ადგილსამყოფელი უცნობია. ჯერჯერობით რაიმე კომენტარს მისი შესაძლო დაკავების შესახებ უშიშროების სამინისტროში არ აკეთებენ.

ამასათან, სპეცოპერაციის მსვლელობის დროს, საზღვარზე, გუშინვე დააკავეს რუსეთის 20 მოქალაქე. მათ საქართველოს საზღვარი კანონის დარღვევით გადმოკვეთეს.

მართალია, გუშინდელი სპეცღონისძიება ნარკობიზნესის წინააღმდეგაც იყო მიმართული, მაგრამ ამ მხრივ გამოვლენილი შედეგები ოფიციალურად ცნობილი არ გამხდარა.

" ერთი შეხედვით, პოლიციელები ცდილობენ, დამანახონ, რომ ნარკობიზნესის წინააღმდეგ იბრძვიან. სხვათა შორის, ჩემი გაგუბერნატორობის შემდეგ 70 კილოგრამი ყაყაჩოს თესლიც დაწვეს, მაგრამ ესეც კურიოზია, რადგან ჰეროინის და ოპიუმის გამყიდველები ქალაქში დღესაც თავისუფლად დასეირნობენ და ძველ საქმიანობას აგრძელებენ", – ამბობს ოქრუაშვილი.

ასეთი შედეგებით დასრულდა შიდა ქართლში კონტრაბანდისა და ნარკობიზნესის წინააღმდეგ დაწყებული გუშინდელი სპეცღონისძიება. როდემდე გაგრძელდება იგი, ზუსტად ახალმა გუბერნატორმაც არ იცის. **"შეიძლება სპეცღონისძიება დროებით შევწყვიტოთ და უახლოეს მომავალში ისევ გავაგრძელოთ; შესაძლებელია, ხვალვე გაგრძელდეს. წინასწარ პროგნოზის გაკეთება არ მინდა"**, - გვიმხელს გუბერნატორი, რომელმაც, მისი თქმით, ზუსტად იცის, რისი მიღწევა სურს ამგვარი ღონისძიებებით.

"მე ვერ შევეგუები იმას, რომ ჩემი რეგიონი საქართველოში კონტრაბანდისა და ნარკობიზნესის წყარო იყოს. ყველაფერს გავაკეთებ, რომ შიდა ქართლში აღნიშნული დანაშაული აღმოვფხვრა". – ასეთია შიდა ქართლის ახალი გუბერნატორის სურვილი და მიზანი. ვნახოთ, როგორ განახორციელებს და რა შედეგებს მიაღწევს.

ვის აქისრია პასუხისმგებლობა სოხუმში მომხდარ აფეთქებაზე

გუშინწინ, სოხუმის ცენტრში აფეთქების ხმა გაისმა. როგორც მოგვიანებით გაირკვა, უცნობ პირებს სოხუმში, გამარჯვების პარკში, დაღუპულ მეომართა საძმო საფლავზე დადგმული მემორიალის აფეთქება უცდიათ.

10 დეკემბერს, დაახლოებით საღამოს 10-ის ნახევარზე, სოხუმის ცენტრში მდებარე გამარჯვების პარკში, 1992-93 წლებში დაღუპულ მეომართა საძმო სასაფლაოზე აფეთქება მოხდა. სასაფლაოზე ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის დროს დაღუპული 50-მდე მებრძოლია დაკრძალული. მომხდარ დაკავშირებით აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე. გამოძიების წინასწარი მონაცემებით, აფეთქებისთვის გამოყენებულ იქნა 300 გრამამდე ტროტილი.

მიუხედავად იმისა, რომ, აფხაზ სამართალდამცველთა თქმით, აფეთქების ადგილზე მხოლოდ დიდი ღრმული წარმოიქმნა და არც საფლავები, არც მემორიალი არ დაზიანებულა, მომხდარის გამო აფხაზური მილიცია და უშიშროების სამსახურები მუშაობის საგანგებო რეჟიმზე გადავიდნენ. კერძოდ, რუსული საინფორმაციო სააგენტოს "რეგნუმის" ცნობით, აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრმა რაულ ხაჯიმბამ, აფეთქების შემდეგ სეპარატისტული რესპუბლიკის სამართალდამცველი ორგანოების პირველ პირებს სასწრაფო თათბირი ჩაუტარა. ამ თათბირზე მომხდარის რამდენიმე ვერსია დასახელდა. გარდა ამისა, ხაჯიმბამ იქაურ შინაგან საქმეთა მინისტრს გამარჯვების პარკში სადღეღამისო პატრულირების ორგანიზება და ყველა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან ობიექტზე დაცვის გაძლიერება დაავალა. ამავე დროს გადაწყდა, რომ გააქტიურდეს და კოორდინირებულად წარიმართოს თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა და უშიშროების ორგანოების ოპერატიული მუშაობა.

პარალელურად, აფხაზეთის თვითმარქვია უშიშროების მინისტრი გივი აგრბა მკაცრ განცხადებებს აკეთებს სოხუმში მომხდარ აფეთქებაში ქართული დივერსიული ჯგუფების მონაწილეობის შესახებ. მისი თქმით, **"აფეთქება საქართველოს სპეცსამსახურების ხელმძღვანელობით მოაწყვეს მოქმედი ქართული პარტიზანული დაჯგუფებების წევრებმა"**. ამასთან, აგრბა აცხადებს, რომ აფხაზური სპეცსამსახურები ფლობენ ინფორმაციას აფხაზეთში დაგეგმილი ტერორისტული აქტების სერიების შესახებ, რომელთა განსახორციელებლად აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოქმედებენ ქართული პარტიზანული დაჯგუფებების წარმომადგენლები.

მსგავსი რადიკალური განცხადებები არ გაკეთებულა გუშინ ჭუბურხინჯში ჩატარებულ ტრადიციულ ოთხმხრივ შეხვედრაზე.

"სოხუმში მომხდარი აფეთქება უფრო მოზარდების მიერ ჩადენილ ხულიგნობას ჰგავს, - განაცხადა ჩვენთან საუბრისას ოთხმხრივ შეხვედრაზე ქართული მხარის წარმომადგენელმა, სამეგრელო-ზემო სვანეთის პროკურორის მოადგილემ მებრძოლი ჭკადუამ, - **ასაფეთქებელი ნივთიერება საძმო საფლავზე მდგომ მემორიალს ვიღაც გამვლელმა ესროლა. ჭუბურხინჯის შეხვედრაზე აფხაზურ მხარეს ამ აფეთქების გამო ჩვენთვის პრეტენზიები არ წაუყენებია"**.

ტრადიციულ შეხვედრაზე, მოლაპარაკების მაგიდასთან უფრო ის პრობლემები განიხილეს, რომელთა შესახებ საუბარი ადრეც იყო. ჭკადუას თქმით, პირველ რიგში, ხაზგასმულ იქნა ის ფაქტი, რომ მთელი თვის მანძილზე ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ზონაში ადგილი არ ჰქონია არავითარ ექსცესებს.

"ჩვენ კვლავაც დავაყენეთ აგვისტოში გატაცებული ორი ქართველის საკითხი. მათი ადგილსამყოფელის შესახებ დღემდე არავინ არაფერი იცის, - ამბობს ჭკადუა, - **აფხაზები ყოველ შეხვედრაზე გვპირდებიან ხარძიანის და ლეფსაიას შესახებ ინფორმაციის მოძიებას; გუშინდელ შეხვედრაზე კი გადაწყდა, რომ მათი გათავისუფლების საკითხი უშუალოდ არძინბას ხელისუფლების პირველ პირებთან დაისმება"**.

ჭუბურხინჯის შეხვედრაზე ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის უსაფრთხოების ზონიდან აფხაზ მესაზღვრეთა და მებაჟეთა გაყვანის შესახებაც ისაუბრეს. ავტომატებით შეიარაღებული მესაზღვრეებისა და მებაჟეების უსაფრთხოების ზონაში ყოფნა ერთგვარ უხერხულობას ქმნის, რადგან აფხაზეთთან არავითარი საზღვარი არ არსებობს, თანაც მათ საგუშაგოებზე არც თუ ისე იშვიათია შეიარაღებული კრიმინალური გარჩევები, რის გამოც, ძირითადად, ადგილობრივი მოსახლეობა ზარალდება. სწორედ ეს გახლავთ მიზეზი, რომ ქართული მხარე ითხოვს მათ გაყვანას. იმავე მებრძოლი ჭკადუას თქმით, მესაზღვრე-მებაჟეთა შეიარაღებული კონტიგენტი არ აჭარბებს უსაფრთხოების ზონისთვის დადგენილ კვოტას. აფხაზური მხარე ამ მოთხოვნის საპირისპიროდ თავის კანონმდებლობას ასახელებს, რომელსაც ქართული მხარე არ ცნობს. მიუხედავად ამისა, აფხაზურმა მხარემ მაინც განაცხადა, რომ ამ საკითხს განსახილველად წარუდგენს ხელმძღვანელობას.

დაბოლოს, ერთადერთი საკითხი, რაზეც მხარეებმა შეთანხმებას მიაღწიეს, ქართული მხარის ის ინიციატივა გახლავთ, რომლის თანახმადაც, გალის, ტყვარჩელის, ზუგდიდისა და წალენჯიხის რაიონების სამართალდამცველმა ორგანოებმა, კრიმინოგენული სიტუაციის უკეთ გაკონტროლების მიზნით, კოორდინირებულად უნდა იმუშაონ.

"უნდა ჩატარდეს რაიონების პოლიციის უფროსებისა და პროკურორების შეხვედრები. აფხაზები ამაზე მოდიან. ახლა საჭიროა მხოლოდ შეხვედრის ადგილისა და თარიღის შეთანხმება", - ამბობს მებრძოლი ჭკადუა.

24 საათი

დემოკრატიის მშენებლობის მცდელობა საქართველოში

საქართველო "ნაცრისფერი ზონის ქვეყანა" - დემოკრატიისა და ავტორიტარიზმის გასაყარზე

2003 წლის ნოემბერში დაიწყო საქართველოს სტრატეგიული და საერთაშორისო კვლევის ფონდისა და საერთაშორისო ორგანიზაციის - IDEA-ს (დემოკრატიისა და საარჩევნო დახმარების ინსტიტუტი) ერთობლივი დისკუსიების ციკლი - "დემოკრატიის მშენებლობა საქართველოში". იგი მიზნად ისახავს თორმეტ შეხვედრას, სადაც ექსპერტები და ფონდის სტუდენტები, რომლებიც ამავდროულად არიან სახელმწიფო მოხელეები სხვადასხვა უწყებებიდან, შეეცდებიან შეაფასონ საქართველოში დემოკრატიის განვითარების პროცესი. პირველი დისკუსიის თემა იყო დემოკრატიის დამკვიდრების მცდელობები საქართველოში. თემის ავტორი გახლავთ პროფესორი გია ნოდია, მშვიდობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკასიური ინსტიტუტის თავმჯდომარე.

ქეთევან ალექსიძე
ქეთევან ბადაშვილი

ისტორია

გასული საუკუნის უკანასკნელ ათწლეულში ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპის სახელმწიფოებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები განხორციელდა. ყოფილ კომუნისტურ ქვეყნებში ორი სახის გარდაქმნა უნდა მომხდარიყო: ერთი მხრივ, ეს იყო გეგმიური ეკონომიკიდან საბაზრო ეკონომიკაზე, მეორე მხრივ კი, ავტორიტარული რეჟიმიდან დემოკრატიაზე გადასვლა, რასაც დამოუკიდებელი სახელმწიფოების ჩამოყალიბება უძღოდა წინ.

1989 წელს ქართველ ხალხს და ეროვნულ განმათავისუფლებელი მოძრაობის ლიდერებს სწამდათ, რომ კომუნისტური სისტემის დაშლა და დამოუკიდებლობა ქვეყანას პირდაპირ დემოკრატიის ოაზისში მოახვედრებდა. სამწუხაროდ, მათი იმედები არ გამართლდა.

თავს დატეხილი სამოქალაქო დაპირისპირება, კონფლიქტი აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში, დანგრეული ეკონომიკა - ეს ის ფაქტორებია, რომელთაც დიდი კვალი დატოვეს საქართველოს განვითარებაზე და კიდევ დიდხანს შეასრულებენ ნეგატიურ როლს.

ახალი დემოკრატიული ინსტიტუტების ჩამოყალიბებას საქართველოში 1995 წლის აგვისტოში ჩაეყარა საფუძველი - პარლამენტმა ახალი კონსტიტუცია მიიღო. ახალი კონსტიტუცია მნიშვნელოვნად ემყარებოდა ლიბერალურ ინსტიტუტებს და დემოკრატიული წესწყობილების დამკვიდრების ერთგვარი საწინდარი იყო. მიუხედავად რიგი ჩამოყალიბებული დემოკრატიული ინსტიტუტებისა, აზრი იმის შესახებ, არის თუ არა საქართველო დემოკრატიული სახელმწიფო, მაინც არაერთმნიშვნელოვანია.

დღეს არსებული მდგომარეობა

თორმეტი წელი იწურება, რაც საქართველო დემოკრატიისაკენ მიმავალ გზას ადგას. ზოგიერთის აზრით ეს გზა მეტისმეტად გაჭიანურდა, ზოგიც მიიჩნევს, რომ ეს ნორმალური პროცესია. და მაინც, საინტერესოა, სად ვართ დღეს.

შეგვიძლია თამამად ვთქვათ, რომ საქართველო უნიკალურ პოლიტიკურ სისტემას გვთავაზობს. მაშინ, როდესაც სახეზეა სახელმწიფო ძალაუფლების არაეფექტურობა, სახელმწიფო ინსტიტუტების უძლურება, ძალოვანი სტრუქტურების თვითნებობა, ფართომასშტაბიანი კორუფცია, ორგანიზებული დანაშაული, დაუსჯელობის სინდრომი, პოლიტიკური პროცესებიდან მოსახლეობის ფართო ფენების ფაქტობრივი გამორიცხვა, კანონის უპატივცემულობა და ინდივიდის სინდრომი, ამ ქვეყანაში ასევე არსებობს პოლიტიკური პლურალიზმი და სამოქალაქო თავისუფლების საკმაოდ მაღალი დონე, თავისუფალი და მრავალრიცხოვანი მედია, მეტნაკლებად დემოკრატიული კანონმდებლობა და ინსტიტუტები, აღიარებულია ადამიანის უფლებები და თავისუფლება.

რაც შეეხება ეკონომიკურ გარემოს, ქვეყანაში თითქოს არსებობს საბაზრო ეკონომიკა, მაგრამ, ამავე დროს, კრიზისია საბიუჯეტო-საფინანსო სექტორში, დიდია ჩრდილოვანი ეკონომიკის წილი, არ არის უზრუნველყოფილი ჯანსაღი კონკურენცია, მაღალია უმუშევრობის მაჩვენებელი და სხვა. არასტაბილური ეკონომიკური გარემო უბიძგებს კორუფციის განვითარებას, არ სრულდება მოსახლეობის წინაშე აღებული სოციალური ვალდებულებები. ჩრდილოვანი ეკონომიკის ქსელები შეეზარდა ხელისუფლების ინსტიტუტებს. სიღარიბე იწვევს იმედგაცრუებას და დემოკრატიულ პროცესებში მოქალაქეთა მონაწილეობის სურვილის დაკარგვას.

ყოველივე ამის ფონზე საინტერესოა საზოგადოების მდგომარეობა; აქაც საკმაოდ არაერთგვაროვანი სურათი გვაქვს. გაბატონებულ მდგომარეობაში მყოფი საზოგადოების მცირე ნაწილი სულაც არ ფიქრობს არაფრის შეცვლაზე, მეორე ნაწილი კი იმდენად იმედგაცრუებულია, რომ არც კი სჯერა რომ რამე შეიცვლება. თუმცა ხალხში გამოირჩევა საზოგადოების ის ნაწილიც, რომელმაც გაითავისა დემოკრატიული პრინციპების მნიშვნელობა და სხვადასხვა გზით ცდილობს მათ დანერგვას.

როგორც აღმოჩნდა დღეს საქართველოში შერწყმულია დემოკრატიისა და ავტორიტარიზმის ელემენტები. საქართველო შეიძლება წარმოვიდგინოთ, როგორც ლიბერალურ-დემოკრატიული და ამავდროულად, ავტორიტარული ინსტიტუტების ჭიდილში მყოფი სახელმწიფო, ანუ ნაცრისფერ ზონაში მყოფი ქვეყანა.

საქართველოს მომავალი არჩევანი

დემოკრატია, ავტორიტარიზმი თუ ნაცრისფერი ზონის ჰიბრიდული რეჟიმი - საქართველოს წინაშე მდგარი სამი ალტერნატივაა.

ჰიბრიდული რეჟიმი

ჰიბრიდული რეჟიმის ჩამოყალიბება, ალბათ, ყველაზე ადვილია, ვინაიდან ეს სრულ უმოქმედობას გულისხმობს. თუმცა მიგვაჩნია, რომ ქვეყანა ნაცრისფერ ზონის რეჟიმში სამუდამოდ ვერ დარჩება, რადგან ნაცრისფერი ზონა არის გარდამავალი ეტაპი ორ ერთმანეთის საპირისპირო რეჟიმს შორის. შესაბამისად მათი გრძელვადიანი თანაარსებობის შემთხვევაში კონფლიქტი გარდაუვალია.

ჰიბრიდული რეჟიმი გულისხმობს უთანასწორობას, არასტაბილურობას, სიღარიბეს და სტრუქტურულ ძალადობას საზოგადოებრივ დონეზე, რასაც მივყავართ ადამიანის ძირითადი მოთხოვნების დაუკმაყოფილებამდე. ადამიანის ძირითადი მოთხოვნების დაუკმაყოფილების შედეგად წარმოქმნილი სოციალური დეზინტეგრაცია იწვევს საზოგადოების სტაგნაციას, რაც არ შეიძლება დიდხანს გაგრძელდეს, ვინაიდან მსოფლიო გამოცდილებამ დაადასტურა, რომ ხანგრძლივ კოგნიტურ დისონანსში არსებული საზოგადოებები აუცილებლად გადადიან დუღილის ფაზაში, რასაც მოჰყვება კონფლიქტი არსებული რეჟიმის შეცვლის მოთხოვნით.

რაც შეეხება საერთაშორისო მხარდაჭერას, საქართველო წლების განმავლობაში იღებდა ფინანსურ თუ სხვა მხარდაჭერას საერთაშორისო საზოგადოებიდან და მის მიერ შექმნილი საფინანსო ინსტიტუტებიდან და ამის საპასუხოდ ატარებდა ფსევდო-დემოკრატიულ პოლიტიკას. მიუხედავად ამისა, საერთაშორისო საზოგადოება იმედს არ კარგავდა, რომ საქართველო დემოკრატიის მშენებლობის გზას განაგრძობდა. ჰიბრიდული რეჟიმი კი ამ იმედსაც გაამტყუნებს და საქართველოს ევროპულ და საერთაშორისო სტრუქტურებში ინტეგრაციის ყველანაირ პერსპექტივას მოსპობს.

ამრიგად, თუ საქართველო აირჩევს ჰიბრიდულ რეჟიმს, შედეგად მივიღებთ, საერთაშორისო საზოგადოებიდან ფაქტობრივად იზოლირებულ ქაოტურ სახელმწიფოს, რომელიც მუდმივად იდგება კონფლიქტის წინაშე და რომელსაც აღარ ექნება განვითარების პერსპექტივა.

დემოკრატია

საქართველოში არსებული მრავალი დემოკრატიული ინსტიტუტი მიანიშნებს დემოკრატიის განვითარების საფუძველზე. სამწუხაროდ ეს დემოკრატიული ინსტიტუტები "ავტორიტარული დემოკრატიის" პოლიტიკას ატარებენ, რაც ნამდვილად შორსაა ჭეშმარიტი დემოკრატიისაგან.

დემოკრატიის მშენებლობა არის ერთობლივი პროცესი. დემოკრატიას მოაქვს თავისუფლება, მაგრამ ამავე დროს - დიდი პასუხისმგებლობაც. ადამიანი მაშინ ასრულებს საკუთარ ვალდებულებებს, როდესაც სწამს, რომ საზოგადოების ყოველი წევრი აკეთებს თავის საქმეს. რაც მთავარია, დემოკრატიის მშენებლობისათვის საჭიროა ერთობლივი ძალისხმევა. შეიძლება ითქვას, რომ ეროვნული მოძრაობის შემდეგ ქართველ ერს აშკარად აკლდა ერთსულოვნება და საერთო ეროვნული მიზნისაკენ სწრაფვა, რაც გამოწვეული იყო არსებული პოლიტიკური და ეკონომიკური გარემოთი.

მიუხედავად ამისა, ყოველთვის არსებობდნენ არც თუ მრავალრიცხოვანი მოქალაქეები, რომლებიც მოუწოდებენ საზოგადოების დანარჩენ ნაწილს იმ პრინციპებით იხელმძღვანელონ, რომლებიც ლიბერალური მიმართულებით განვითარებას შეუწყობს ხელს.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ დემოკრატია და საბაზრო ეკონომიკა ხალხის კეთილდღეობის ხელშემწყობი ფაქტორებია, ისინი საერთო მიზნის მისაღწევად ერის გაერთიანების მოტივად უნდა იქცეს.

აშკარაა, რომ თუ საქართველო დემოკრატიული სახელმწიფოს მშენებლობის გზას განაგრძობს და ღონეს არ დაიშურებს მიზნის მისაღწევად, საერთაშორისო თანამეგობრობის მხარდაჭერა არ მოაკლდება. ამავე დროს, საქართველო შეძლებს ევროპის სტრუქტურებში გაწევრიანებას და ევროპულ სივრცეში ინტეგრაციას. ამრიგად ცალსახაა, რომ თუ საქართველოს მსოფლიოს სრულფასოვანი წევრის სტატუსის მოპოვება სურს, მან დემოკრატიული სახელმწიფო უნდა ააშენოს.

ავტორიტარიზმი

ავტორიტარიზმის დამკვიდრების შემთხვევაში, დღეს არსებული რესურსების და პირობების გათვალისწინებით, იქმნება საფრთხე, რომ საქართველოში ძალიან მალე ქაოსი დაისადგურებს. ამას თან დაემატება საერთაშორისო ინსტიტუტების და საზოგადოების მხრიდან ყოველგვარი დახმარების შეწყვეტა.

ავტორიტარული რეჟიმის დამყარების მცდელობებს უპირისპირდება ხსენებული დემოკრატიული პრინციპები, რაც გარდაუვალს ხდის კონფლიქტს ორ მიმართულებას შორის. როდესაც უკვე გაჩნდა ლებერალური ინსტიტუტების მიმართ სწრაფვა, ძნელია ასეთი მცდელობების ჩახშობა. ამიტომ ნაცრისფერი ზონიდან გადასვლა დემოკრატიულ ან ავტორიტარულ რეჟიმზე ვერ იქნება უმტკივნეულო პროცესი, რადგან დღეს ორივე ტიპის რეჟიმის ელემენტებია დანერგილი, რომლებიც ერთმანეთის საპირისპიროა.

დასკვნა

განხილვის შედეგად ცხადია, რომ დემოკრატია არის ის ერთადერთი რეჟიმი, რომელიც საქართველოს არსებული მდგომარეობიდან გამოიყვანს და განვითარებას დააჩქარებს. ყოველმა მოქალაქემ უნდა გაიზიაროს რომ დემოკრატიის მშენებლობა არამარტო ხელისუფლების არამედ ყოველი ჩვენთაგანის მოვალეობაა.

ამგვარად, უნდა შეიქმნას ჯაჭვი, რომელიც ქვეყნის მართვის სადავეებამდეც მიაღწევს და ქვეყნის მართვა სწორედ ლიბერალურ-დემოკრატიული პრინციპებით განხორციელდება, თუმცა ეს პროცესი ხანგრძლივი იქნება და სხვადასხვა ეტაპზე კონფლიქტურიც. აუცილებელია ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა, რათა დაკმაყოფილებული იქნეს ხალხის ძირითადი მოთხოვნილებანი. ამის შედეგად მოქალაქეების პრიორიტეტი მატერიალური კეთილდღეობიდან დემოკრატიული გარემოს ჩამოყალიბებაზე გადაინაცვლებს.

საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაცია
OSCE
Mission to Georgia
ეუთოს მისია საქართველოში

საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაციის მიერ საქართველოში ეუთოს მისიის ფინანსური მხარდაჭერით მომზადდა გზამკვლევი "როგორ გადავკვეთოთ საქართველოს სახელმწიფო საზღვარი". გზამკვლევში ასახულია საზღვრის კვეთასთან დაკავშირებული, კანონმდებლობით გათვალისწინებული პროცედურები და ნორმები, მოცემულია შესაბამისი განმარტებითი ინსტრუქციები.

უფასო

გზამკვლევი უფასოა და იგი შეგიძლიათ მიიღოთ მისამართზე:
ვ. ორბელიანის 35.
დამატებითი ინფორმაციისათვის დაგვიკავშირდით: 922839, 923122
www.economists.ge office@economists.ge

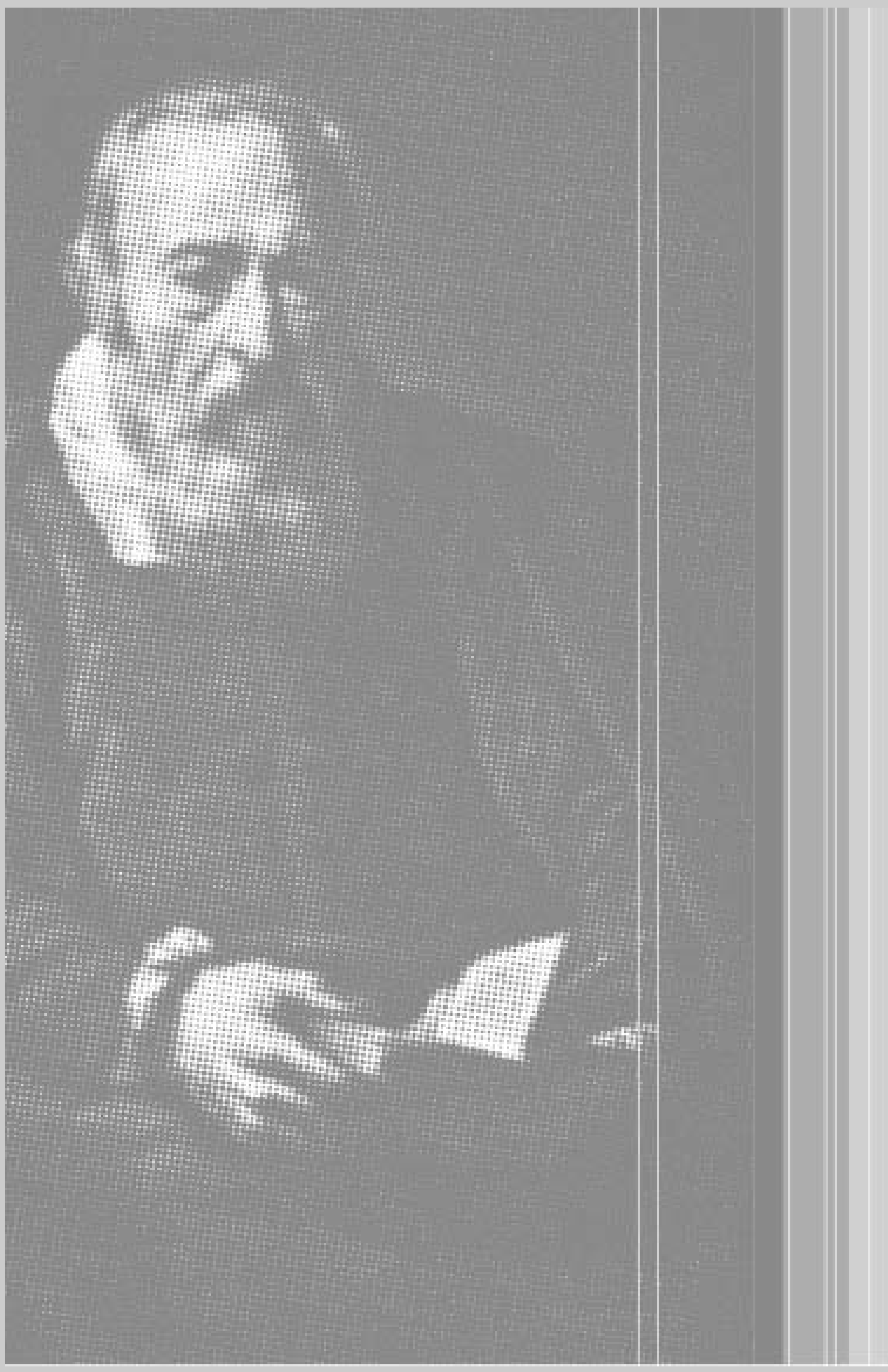

6 დეკემბრიდან,
შაბათობით,
ორკვირეული გაზეთი

წიგნები

პროზა პოეზია კრიტიკა ინტერვიუ რეცენზია ბესტსელერი საგამომცემლო საქმე

www.24hours.ge 24 B

ნომრის სტუმარი

ვის არგო რეფორმამ - ექიმს თუ პაციენტს?

მათი სტუმრობა ვიღაცამ შეიძლება, პოლიტიკურ აქციად აღიქვას, ვიღაცამ - ძალაუფლებისთვის ბრძოლად, ვიღაცამ - პირად შეურაცხყოფად. ყოველ შემთხვევაში, დიდი ხნის უშედეგო ბრძოლის შემდეგ ექიმთა ერთი - და როგორც ირწმუნებიან, დიდი ნაწილი არასამთავრობო ორგანიზაცია "ჯანმრთელობის ეროვნულ ინსტიტუტში" გაერთიანდა და ამ გზით დაიწყო ბრძოლა. ბრძოლა არ არის პოლიტიკური, ეს არის ბრძოლა პოლიტიკისთვის - ჯანდაცვის პოლიტიკისთვის. საუბრობენ თსსუ სწავლების ხარისხის და სტრატეგიული დაგეგმარების სამმართველოს უფროსი, იუნესკოს კათედრის ("ჯანსაღი ცხოვრება") გამგე, პროფესორი ***გაიანე სიმონია;*** *თსსუ პრორექტორი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი* ***ზაზა ავალიანი*** *და ექიმი-იმუნოლოგი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი* ***გიორგი კამკამიძე.*** *"ჯანმრთელობის ეროვნულმა ინსტიტუტმა" ქვეყნის ხელისუფლებას საკანონმდებლო ლაფსუსების დაძლევამდე და ახალი კონცეფციის შემუშავებამდე სადავო საკითხებზე მორატორიუმის გამოცხადება სთხოვა. ჩვენს სასაუბრო თემას კი მოკლედ - ჯანდაცვის რეფორმა ჰქვია. ვის არგო ამ რეფორმამ - ექიმს თუ პაციენტს. ვინ და რისგან დაიცვა ასე უხვად დაფინანსებულმა ჯანდაცვის რეფორმამ. ჩვენი გაზეთი არაერთხელ მიუბრუნდება ამ საკითხს.*

მაია ჭალაგანიძე

გაიანე სიმონია: ჯანდაცვის შესახებ კანონის ერთ-ერთი თანაავტორი მეც ვარ და ამით ვამაყობ. ის, რაც ამ კანონშია ჩადებული, სამართლიანია და თავისი პროგრესულობითა და სიახლეებით არაფრით ჩამოუვარდება დასავლეთის არც ერთი ქვეყნის კანონს.

- რამდენად სამართლიანად მიმდინარეობს ამ კანონის იმპლემენტაცია და თუ გაითვალისწინეთ ჩვენი ქვეყნის თავისებურებები?

- ძალიან ბევრი რამაა ჩადებული, რაც საქართველოს თავისებურებებს ითვალისწინებს და რაც პროგრესის საშუალებას იძლევა. ასეც მოხდებოდა - პაციენტიც კმაყოფილი იქნებოდა, ექიმიც და სტუდენტებიც, მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს კანონი ძირითად მიმართულებას აცდა და რეალიზაციის ეტაპები სხვა, არასამართლებრივი პრინციპებით მოხდა.

კანონის 99-ე მუხლის მიხედვით, სტუდენტების და ექიმების შემდგომი სამედიცინო განათლება ერთ ხელში, ჯანდაცვის მინისტრის ხელში არ უნდა ყოფილიყო - ეს მსოფლიოს არც ერთ ქვეყანაში არ ხდება. განათლებას დარგის პროფესიონალები განაგებენ. ჩვენთვის გაუგებარი მიზეზების გამო ეს მუხლი ყოველგვარი პირველადი განხილვის გარეშე შეცვალეს და ახლა კანონში გვიწერია, რომ თურმე სამედიცინო განათლების სრული განმკარგავი ჯანდაცვის სამინისტროა. ეს არავინ იცოდა - არც სამედიცინო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებმა, არც ექიმებმა და არც სტუდენტებმა.

მთელი მსოფლიოს ქვეყნებში უწყვეტი განათლება დემოკრატიულ პრინციპებზეა დაფუძნებული. ექიმი მოტივირებული უნდა იყოს თავისი ცოდნის გასაღრმავებლად. ეს მოტივაცია შემდეგი სტიმულებით აიხსნება: უნდა გქონდეს შესაძლებლობა, რომ ე.წ. "კრედიტქულებს" ნებისმიერი აქტიურობისთვის გაძლევდნენ - სტატიის გამოქვეყნებისთვის, კონფერენციებში მონაწილეობისთვის, ოპერაციების ხარისხის, ექიმის დატვირთის მიხედვით და ამას არა ჯანდაცვის სამინისტრო, არამედ - პროფესიული კავშირები აკეთებდნენ. ეს მოსაზრება ბატონ მინისტრს ექიმთა კონგრესზე, საჯაროდ მოვახსენე. მეტი "კრედიტქულების" შემთხვევაში, სტიმული იქნებოდა აგრეთვე - სამსახურში დაწინაურება, ხელფასის მომატება და ა.შ.

ჩვენ აქ სამნი მოვედით, თორემ ჩვენს უკან უკმაყოფილო ექიმთა ჯარი დგას და ძალზე ფეთქებადი სიტუაციაა. თუ ექიმი 5 წელიწადში 250 "კრედიტს" არ დააგროვებს, სერთიფიკატი არ გაუგრძელდება და სამსახურიდან გაუშვებენ. ჩვენთან მხოლოდ დასწრებული უწყვეტი სამედიცინო განათლება შემოიღეს, ანუ ყველა ექიმი უნდა დასწრებოდა სემინარებს, რომელთაც ჯანდაცვის სამინისტროსთან არსებული საბჭო მისცემდა აკრედიტაციას. ისეთი ვითარება შეიქმნა, რომ ოფთალმოლოგიის სემინარს პროქტოლოგები და სხვა დარგის სპეციალისტები ესწრებოდნენ. სპეციალობას მნიშვნელობა აღარ ჰქონდა - სამსახურის დაკარგვის შიშით კრედიტებს აგროვებდნენ. ყველა ეს კრედიტი, ოფიციალურად, ფასიანია. 15 კრედიტ-საათის მოპოვება ერთ არათბილისელ ექიმს, დაახლოებით, 200-250 ლარი უჯდება. ამ ხარჯებს ექიმები თავად ანაზღაურებენ. ევროპულ დოკუმენტებში ყველგან წერია, რომ დასწრებულზე სწავლის ხარჯებს სახელმწიფო, ან დამქირავებელი უნდა ფარავდეს - ეს ისეთ ქვეყნებში, სადაც ექიმის ხელფასი 6000 ევროა... ექიმთა კონგრესზე ჩვენი გამოსვლის გამო მე და ბატონ ზაზას საბჭოს წევრებმა საპროტესტო წერილი გამოგვიქვეყნეს და პოლიტიკური შეკვეთის შესრულებაში დაგვდეს ბრალი. გვადანაშაულებდნენ, რომ ჩვენ ბანალურ ევროპულ ორგანიზაციას ვართ ამოფარებულნი. ეს იყო რევოლუციამდე. დღეს ეს ხალხი ამტკიცებს, რომ მხოლოდ ევროპისკენ იხედება.

გიორგი კამკამიძე: საბჭოს მიერ შემუშავებულ კონცეფციაში უდევთ დაუსწრებელი სწავლება, მაგრამ იქვე მუშაობს ნორმა, რომელიც სუბიექტური გადაწყვეტილების საშუალებას იძლევა.

გაიანე სიმონია: განათლების მიღებით ექიმი თავად უნდა იყოს დაინტერესებული. ჩვენთან კანის ექიმი თვალის სემინარებს ესწრება. რადგან, თუ კრედიტის საკმარისი რაოდენობა ვერ დააგროვა, სამსახურს დაკარგავს. ჩვენ, სამედიცინო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები ერთიანად უნდა ავდგეთ, წავიდეთ და დავესწროთ 35-ე სკოლის ეზოში ჩატარებულ სემინარს, სამაგიეროდ 15 ან მეტ კრედიტს მოგვცემენ - გააჩნია, რამდენს გადავიხდით. ხოლო ავტორიტეტულ უცხოურ ჟურნალში გამოქვეყნებული ნაშრომისთვის - 5 კრედიტს მომცემენ. საკანდიდატო, სადოქტორო, ავადმყოფთა განკურნება, ქირურგიული ოპერაციები - კრედიტებში არ ითვლება. იმ დღეს ლექციები მქონდა, ავადმყოფები მყავდა. იმ ეზოში ვერ მივედი და კრედიტები დავკარგე... 5 წლის მანძილზე კი გაჭირდეს 250 ქულის დაგროვება, მაგრამ თუ ვიაქტიურე და ერთ წელიწადში 200 დავაგროვე, არ შეიძლება - წელიწადში 80 კრედიტზე მეტის დაგროვების უფლება არ გვაქვს.

ახლახან ჩვენი პროფესიული არასამთავრობო ასოციაცია შევქმენით. ვაცხადებთ, რომ ჩვენს უკან არავითარი პოლიტიკური ორგანიზაცია არ დგას და არც მომავალში იდგება. ერთადერთი, რისიც გვეშინია, მოსალოდნელი საკადრო ცვლილებების შემდეგაც პროცესები მსგავსი მიმართულებით არ წავიდეს.

გიორგი კამკამიძე: შეიძლება, ეს პირდაპირ არც იყოს დაკავშირებული სამსახურის დაკარგვასთან, მაგრამ ვიღაცის მიერ ჩაფიქრებული, ალბათ, არის. ასევე იყო ჩაფიქრებული ტესტირებაც - თავიდან უფასო იყო და ბოლოს გახადეს ფასიანი. საბოლოო ჯამში, ტესტირება ყველამ ჩააბარა, მაგრამ ეს უამრავ ხარჯებთან იყო დაკავშირებული და გეტყვით, რატომ - ტესტირების კითხვების და პასუხების უზარმაზარი რაოდენობა დაისტამბა. ვისაც შედარებით მეტი თავისუფალი დრო ჰქონდა, იმან პირველმა ჩააბარა და ყველაზე მეტი ქულები მიიღო.

- გინდათ თქვათ, რომ ტესტებს აბარებს ის, ვისაც არა დიდი გამოცდილება და პროფესიონალიზმი, არამედ კარგი მეხსიერება აქვს?

გაიანე სიმონია: საერთოდ, ლიცენზიის მისაღები გამოცდა ცუდი არ არის. რადგანაც დარწმუნებული უნდა იყოთ, რომ სიცოცხლეს განსწავლულ ექიმს ანდობთ. მაგრამ, პროცესი ობიექტურად უნდა ჩატარებულიყო. ჯანდაცვის სამინისტროსთან არსებული საბჭოს თავმჯდომარე მინისტრია, რაც ასევე უპრეცედენტო შემთხვევაა, რადგან - ჩვენი სამინისტრო არის ჯანდაცვის, შრომისა და სოციალური დაცვის. ვთქვათ, რომელიმე ექიმმა ვერ დააგროვა კრედიტები და სამსახურიდან გაათავისუფლეს, რითიც (ამ ექიმის აზრით) შრომის კანონი დაირღვა. სად უნდა იჩივლოს?! მინისტრთან, რომელმაც გამოცდა ჩაუტარა და მასვე უნდა თხოვოს სოციალური დაცვაც? სხვაგან ეს მარტივად არის გადაწყვეტილი, რადგან საბჭოები სახელმწიფო სტრუქტურებს მოცილებული პროფესიული ორგანიზაციებია...

გიორგი კამკამიძე: სამინისტროს წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ მედიცინის პოლიტიზებას არ დაუშვებდა. სწორედ რომ თავიდანვე იყო პოლიტიზებული ეს პროცესი.

- თქვენი აზრით, საბოლოოდ რას მოიტანს მსგავსი ლაფსუსები?

ზაზა ავალიანი: ეს არის არა კვალიფიკაციის ამაღლება და პროფესიული ზრდა, არამედ - სამუშაოს დაკარგვის შიშის დანერგვა.

როგორც პედაგოგი, ბუნებრივია, ყველა იმ პროცესს მივესალმები, რომელიც სოციალური, ჯანდაცვის თუ სხვა სასწავლო პროცესების გაჯანსაღებას ემსახურება. კონცეფციიდან შეგნებულად ამოიღეს ფრაზა, სადაც ნათქვამია, რომ უწყვეტი სამედიცინო განათლების ერთ-ერთი ეპიცენტრი სამედიცინო უნივერსიტეტი უნდა ყოფილიყო. ამის საფუძველზე აეწყო კონცეფციების ჯაჭვი, რომლის შედეგადაც უწყვეტი განათლება ექიმთათვის სოციალურ ბერკეტად იქცა; ექიმზე, როგორც პიროვნებაზე ძალადობის ერთ-ერთი ფორმა, სადამსჯელო აქცია გახდა.

ჩვენთან მობრძანდნენ სამინისტროს წარმომადგენლები. მათ გვითხრეს, რომ ყველაფერი სწორია და ექიმმა "კრედიტქულები"-სთვის თანხა უნდა გადაიხადოს. დღეს ხელფასების 6 თვის დავალიანების გამო გაფიცულია იმ საავადმყოფოს მედპერსონალი, სადაც გოგი ნანეიშვილია (ერთ-ერთი მათგანი, ვინც ჩვენს წინააღმდეგ დაწერილ წერილს აწერს ხელს) მთავარი ექიმი. ბატონი გოგი გვიმტკიცებდა, რომ ასეთი ექიმი ვალდებულია, მოიპოვოს და იყიდოს ეს "კრედიტქულები", რადგან სახელმწიფოს ამის საშუალება არ აქვს.

- თქვენი აზრით, რატომ მოხდა ამ პროცესებიდან სამედიცინო უნივერსიტეტის ჩამოშორება?

- მიზეზთა კომპლექსია. ამოსავალი წერტილი კი საქართველოში ექიმთა ჭარბი რაოდენობის ამ გზით შემცირებაა. ეს გზა კი ისევ ექიმის და უბრალო მოქალაქის ჯიბეზე გადის. მიზეზია აგრეთვე ისიც, რომ ჩინოვნიკური ორგანიზაციების მიერ განათლების მონოპოლიზაცია მოხდეს - სხვა მოტივაციას ვერ ვხედავთ. ალტერნატივის არსებობა საბჭოს რამდენიმე წევრის გადასაწყვეტი არ არის. ამ კანონებს წერენ ის პირები, ვისაც უკანასკნელი 10-15 წლის მანძილზე ავადმყოფი არ გაუსინჯიათ და აუდიტორიის კარი არ შეუღიათ.

გაიანე სიმონია: ჩვენ ვაწყდებით საკანონმდებლო ბარიერს, რომელიც ექიმს ზუსტად იმის გაკეთებას ავალდებულებს, რასაც ეს საბჭო გადაწყვეტს.

- ყოველდღიურ პრაქტიკაში რეფორმის მინუსებს რა დოზით ხვდებით?

გიორგი კამკამიძე: ამ დღეებში მარნეულში ექიმებისთვის ლექცია ჩავატარე. (ერთ-ერთი გერმანული ორგანიზაცია აფინანსებს). მათ შეიძლება, ვერც მიიღონ ეს კრედიტები, რადგან საბჭოს ამის შესახებ გადაწყვეტილება არ მიუღია. ყოველთვის მიხაროდა ლექციების ჩატარება, მაგრამ რაც ეს პროგრამა შემოვიდა, აღარ მეხალისება. ექიმები პირდაპირ მეკითხებიან, ქულები ეწერებათ თუ არა და კრედიტები ერგებათ თუ არა. ვინც კარგ ლექციას ამზადებს, იმას დრო არ რჩება, რომ კრედიტების მინიჭების უფლების მოსაპოვებლად სამინისტროში ფორმალური დოკუმენტების უდიდესი ტომები წარადგინოს, მერე ვიღაცამ სუბიექტურად და არაკომპეტენტურად განიხილოს და ბიუროკრატული შეცდომების გამო დაიწუნოს საბუთები. თუმცა, პროგრამის გატანას და "კრედიტქულების" გაცემის უფლებას ნამდვილად მოვიპოვებ, ამის წინაშე ისინი უძლურები იქნებიან, მაგრამ ეს შეურაცხმყოფელია. მეორე შეუარაცხმყოფელი საკითხია "კრედიტქულებისთვის" გარკვეული ფასის დადება. ეს ფული ლექტორის ხელფასში რომ მიდიოდეს, გავიგებდი, მაგრამ არავინ იცის, სად მიდის ექიმების მიერ კრედიტებში გადახდილი თანხები - ეს თემა დახურულია.

გარდა ამისა, საბჭოში უამრავი განაცხადია შესული, განხილვას ვერ ასწრებენ - ხან დრო არ აქვთ, ხან საბჭო ვერ იკრიბება. ამიტომ ექიმი იძულებულია, შემოვლითი გზები, ნაცნობები ეძებოს. ეს ყველაფერი იმისთვის არის გამოგონილი, რომ ამ ჩინოვნიკებს დროებით ძალაუფლება აქვთ ხელში ჩაგდებული და ცდილობენ, ამ დროში რაღაც ფიგურებად წარმოჩინდნენ. მინდა გავაფრთხილო ისინი - ასეთი ხელისუფლება დროებითი და სწრაფმავალია, რაშიც ისინი ძალიან ჩქარა დარწმუნდებიან.

- ცოტა პაციენტებზეც ვისაუბროთ. რა პრობლემები ექმნებათ მათ გარდა იმისა, რომ ექიმი დახარჯული თანხის ამოღებას პაციენტისგან შეეცდება?

ზაზა ავალიანი: მათაც სერიოზული პრობლემები ექმნებათ. ამ პროცესის ერთი მხარე მისი კამპანიურობაა - ზაფხულში ქობულეთში ტარდება დასწრებული სწავლების ერთ-ერთი ტური და მთელი ექიმები მობილიზებულად, ერთი კვირით მიდიან ქობულეთში. ზამთარში - გუდაურ-ბაკურიანში, შემოდგომაზე - კახეთში და ასე. ასეთი მასობრივი გასვლები ნეობოლშევიკური მეთოდოლოგიაა და ექიმების კვალიფიკაციის ამაღლებას ნამდვილად არ ემსახურება. რა თქმა უნდა, მაღალი კატეგორიის ექიმებიც მუშაობენ, მაგრამ ბევრი ლექცია-სემინარი, სტიმული, მოტივი და პროცესის ორგანიზაციის ფორმები მიუღებელია.

ძალიან ვშიშობთ, რომ ეს ჩინოვნიკი-იდეოლოგები ხელისუფლების ცვლასთან ერთად სხვა სამოსით შეიმოსებიან და ისე მოგვევლინებიან კონცეფციების ავტორებად.

- ფიქრობთ თუ არა, რომ მომრავლებული სამედიცინო სასწავლებლები მომავალში კვალიფიციური ექიმების დეფიციტს შექმნის?

ზაზა ავალიანი: დიახ, ეს რეალური საშიშროებაა. ხდება ღირებულებების დევალვაცია. დღეისთვის 60 სამედიცინო სკოლა არსებობს. უმაღლესი სამედიცინო განათლება ყველაზე ძვირადღირებული განათლებაა და სახელმწიფოს მხარდაჭერის გარეშე იგი არც ერთ ქვეყანაში არ ხორციელდება. არ არსებობს ხარისხის კონტროლის არანაირი სისტემა, ყველა სკოლას თავისი სტანდარტი აქვს.

სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლინიკაში პაციენტი იმიტომ არ მიდის, რომ სახელმწიფო პროგრამა სხვა კლინიკაშია გადასროლილი - ეს ჯანდაცვისთვის ნორმალური კადრის აღზრდის დაღუპვაა. ჩვენი 350 კურსდამთავრებული მუშაობს საზღვარგარეთ სხვადასხვა კლინიკაში. ჩვენი მიზანი ექიმების ევროპისა და ამერიკისთვის აღზრდა არ არის, მაგრამ ნორმალური მუშაობის პირობები სტუდენტებს არ აქვთ.

- ხომ არსებობს პრივილეგირებული კლინიკები. ვინ აბალანსებს, რომელი უნდა იყოს ფეშენებლური და რომელი დაიხუროს?

გაიანე სიმონია: ეს ჩემთვის გაუგებარია. ამის შესახებ, ალბათ, ცალკე გამოძიება უნდა ჩატარდეს.

საზღვარგარეთ უმაღლესი კატეგორიის საავადმყოფოდ საუნივერსიტეტო კლინიკები ითვლება. თბილისის უნივერსიტეტის რესპუბლიკური კლინიკა, ჯანდაცვის სამინისტროს ზრუნვის ობიექტს და პრიორიტეტს ნამდვილად არ წარმოადგენს. ჯანდაცვის კანონის ევროექსპერტებმა განაცხადეს, რომ საქართველოში ახალი მრავალპროფილიანი საავადმყოფოების გახსნა აღარ შეიძლება, რადგან იმასაც ვერ ვუვლით, რაც გვაქვს. ეს კლინიკები ერთნაირ დაფინანსებას უნდა ექვემდებარებოდეს, პრესტიჟულ კლინიკებში ექიმის ხელფასი 3000 ლარია, ჩვენთან - 60 ლარი.

გიორგი კამკამიძე: მარტო რესპუბლიკურ საავადმყოფოში 900-მდე დევნილი ცხოვრობს. თუ ფული არის, ახალი ფეშენებლური საავადმყოფოს ნაცვლად ლტოლვილებისთვის საცხოვრებლის აშენება აჯობებდა.

- არის ეს ჯანდაცვის რეფორმისთვის, სოციალური დახმარებისთვის, უფასო პროგრამებისთვის გამოყოფილი თანხები?

გაიანე სიმონია: შედეგი ხომ სახეზეა.

გიორგი კამკამიძე: ეს თანხები უნდა მიმართულიყო რეგიონებისთვის, პირველადი ჯანდაცვის განვითარებისთვის. პირიქით კი ხდება - რაიონულ ცენტრებში საავადმყოფოები დაიხურა. საგანგებო რეჟიმში ხდებოდა სახელმწიფო პროგრამების მონოპოლიზება. რეგიონებში დასახურად განწირულ საავადმყოფოებს სახელმწიფო პროგრამაში მონაწილეობის უფლება არ ჰქონდათ. პრივილეგიები მხოლოდ გარკვეული კლინიკებისთვის არსებობდა. ისიც ფაქტია, რომ იმ პრესტიჟულ კლინიკებში, რომელშიც სახელმწიფო პროგრამების მთელი ფულია "გადაქაჩული", მკურნალობა უფასო კი არა, გაცილებით ძვირია, ვიდრე სხვაგან.

- რას იტყვით, ვის წაადგა ეს რეფორმა?

გიორგი კამკამიძე: შეიძლება, რეფორმაში ჭკვიანი ხალხის კარგი იდეები იყო ჩადებული, მაგრამ თუ ეს მართვის ყველა წესის დაცვით არ განხორციელდა, თუ არ იქნა კონტროლი - ნაპრალი გაიზრდება. რეფორმა სიტუაციის დამძიმებისკენ მიიმართა და ეს სისტემის ბრალია. ამ სისტემაში სხვაგვარად არ გამოვიდოდა.

- საიდან უნდა დავიწყოთ ამ სისტემის დანგრევა და ახლის აშენება იმისთვის, რომ რეფორმა ან პაციენტს მოეწონოს, ან ექიმს?

ზაზა ავალიანი: უპირატესი - აზროვნების ტიპის შეცვლაა.

გაიანე სიმონია: პედაგოგი ვარ და ვერ გეტყვით, რომ ჩვენი სტუდენტები საქართველოში დარჩენას და მოღვაწეობას ოპტიმისტურად უყურებდნენ. მათ ესმით ექიმების საუბარი "კრედიტების" შეძენის შესახებ, ხედავენ უხელფასობას, სამსახურის დაკარგვის შიშს და ინტერესი ეკარგებათ. სტუდენტი ხედავს, რომ უზარმაზარი ბარიერები არსებობს.

დიდი დრო და ენერგია დავუთმე ჯანდაცვის რეფორმას, განათლებას, ევროპელ ექსპერტებთან ურთიერთობას და გული დამწყდება, რომ ამ შრომამ არ გაამართლოს.

გიორგი კამკამიძე

გაიანე სიმონია

ზაზა ავალიანი

მეორედ თბილისში

სპილერი

"აჭარა მიუზიკ ჰოლი" მეორედ უმასპინძლებს იტალიელ დი-ჯეი სპილერს. როგორც ცნობილია, სპილერი თბილისში 12 სექტემბერს ჩამოვიდა და საზაფხულო შესვენების შემდეგ, თბილისის მეგა-კლუბში ახალი საკონცერტო სეზონი, სწორედ მისმა მუსიკალურმა საღამომ გახსნა. პროექტს ათასამდე ახალგაზრდა დაესწრო. თუმცა, თითქმის ამდენივე ვერ მოხვდა კლუბში. სწორედ ამ მიზეზით "აჭარა მიუზიკ ჰოლის" პრომოუტერებმა კიდევ ერთხელ მოიწვიეს დი-ჯეი, რომელიც თბილისში განსაკუთრებული პოპულარობით სარგებლობს. სპილერის რიგით მეორე საღამო "მიუზიკ ჰოლში" შაბათს, 13 დეკემბერს გაიმართება. **24 საათი**

"ისინი" რუსულ ბაზარზე გასვლას გეგმავს

"ისინი"

ბელორუსიაში გამართული ფესტივალის Золотой Шлягер-ის დასრულების შემდეგ კომპანია 5 Lines Production-ის ჯგუფმა "ისინი" საკმაოდ სერიოზული წინადადებები მიიღო. კონკურსის ერთ-ერთი მონაწილის - ანი კრისტის პროდიუსერისაგან კომპანიას მოუვიდა შემოთავაზება, რომელიც ახალგაზრდა მომღერლისა და ჯგუფის "ისინი" ერთობლივ თანამშრომლობას ისახავს მიზნად. ამ დროისათვის საუბარია რამდენიმე სიმღერის ჩაწერასა და მათგან საუკეთესოსთვის კლიპის გადაღებაზე. რაც შეეხება სიმღერების პრომოუშენს, იგი ერთობლივად დაიწყება, როგორც საქართველოში, ისე რუსეთსა და ერევანში. "ისინი" ახალი იმიჯით ქართული მასმედიის სერიოზულ ჯგუფთან ერთად გამოჩნდება. რას უმზადებს კომპანია 5 Lines Production ქართული პრესის, რადიოსა და ტელევიზიის ჟურნალისტებს, ამ ეტაპზე გასაიდუმლოებულია.

რაც შეეხება კომპანიის მეორე, გოგონების ჯგუფს – "ვი აი პის", პირველი სერიოზული წარმატებისა და დიდი გამოცდის ჩაბარების შემდეგ, ქართულ სცენაზე სერიოზული განაცხადის გაკეთებას გეგმავს. ამჟამად "ვი აი პის" სამ სიმღერაზე ერთობლივად მიმდინარეობს ვიდეო რგოლების გადაღება, რომელთა სატელევიზიო და რადიო პრემიერა უახლოეს მომავალში გაიმართება.

ამ დღეებში ფესტივალის Золотой Шлягер პირველი ადგილის მფლობელი ჯგუფი "ჰარლი" საქართველოში ჩამოსვლას გეგმავს, რის შემდეგაც რამდენიმე "დუეტი" ჩაიწერება. ერთ-ერთ სიმღერაზე კლიპის გადასაღებად კი "ვი აი პი", სავარაუდოდ, გაზაფხულისათვის კიდევ ერთხელ ეწვევა ბელორუსიას.

დაიდო და ბეიონსი კონკურენტები არიან

დაიდო

ბრიტანეთში ცნობილი გახდა ფინალში გასული იმ მუსიკოსების სია, რომლებიც "წლის ჩანაწერის" ტიტულის მოპოვებაში იბრძოლებენ. ყველაზე რეალურ კონკურენტებად ბეიონს ნოულზს, დაიდოსა და რეიჩელ სტივენსს ასახელებენ. უკანასკნელი 12 თვის განმავლობაში ყველაზე პოპულარულ სინგლს ბრიტანული ტელეარხის ITV 1-ის მაყურებლები აირჩევენ. ბრიტანელმა მაყურებელმა შარშან ეს ტიტული გარეტ გეიტსის სინგლს - Unchained Melody-ს მიანიჭა.

პოდიუმიდან ესტრადაზე

"ძალიან ბედნიერი ვარ, რომ ულამაზესი მის-ტალანტის - ირინა ონაშვილის შემდეგ შევასრულებ სიმღერას", - უთქვამს კრის დე ბურგს

ვერა ნეფარიძე

ალბათ, არავის გაუკვირდება, რომ "მის-საქართველო 2003"-ის სამომავლო გეგმები მუსიკალურ სამყაროში გადანაცვლებას უკავშირდება. ირინა ონაშვილისთვის ბავშვობისდროინდელი ოცნების ახდენა უფრო რეალური მას შემდეგ გახდა, რაც მისი ვოკალური შესაძლებლობები "მის მსოფლიოს" კონკურსზე ერთხმად აღიარეს. ირინამ უკვე მიიღო შეთავაზებები შოუ-ბიზნესის ადგილობრივი და უცხოური წარმომადგენლებისგან. ყველაფერი კი ძალიან მალე გაცხადდება...

"ერთი სული მქონდა, როდის შეგხვდებოდით და გაგიზიარებდით ჩვენს სიხარულს", - ასე დაიწყო პრესასთან გუშინდელი შეხვედრა სამოდელო სააგენტო "იმიჯ-ცენტრის" ხელმძღვანელმა. გუშინ ია კიწმარიშვილი "მის-საქართველოსთან" და წლევანდელი "მის მსოფლიოს" ნახევარფინალისტთან – "მსოფლიოს ყველაზე ლამაზ და ნიჭიერ" (სწორედ ასეთია "მის-ტალანტის" ვრცელი და ზუსტი სახელწოდება) ირინა ონაშვილთან ერთად ჩინეთში მიღებულ შთაბეჭდილებებსა და სამომავლო გეგმებზე საუბრობდა.

"რამდენადაც საერთაშორისო კონკურსებში მონაწილეობის არანაირი გამოცდილება არ გვქონდა, ასეთი შედეგი რომც არ გვქონოდა, მაინც კმაყოფილები დავრჩებოდით", - თქვა "იმიჯ-ცენტრის" ხელმძღვანელმა, რომელიც ჩინეთში გამართული კონკურსის ფინალს ესწრებოდა. "ახლა, როდესაც კარგად გავიაზრეთ, რა შედეგსაც მივაღწიეთ, უკვე ჩვენთვისაც გასაგები გახდა, კონკურსის შემდეგ რატომ გვილოცავდა ყველა გამარჯვებას", - გუშინ ია კიწმარიშვილმა განმარტა, რომ ქართველი ლამაზმანის ტიტული მის მსოფლიოს კონკურსზე ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანია და ზუსტად ასე ჟღერს: "მსოფლიოს ყველაზე ლამაზი და ნიჭიერი გოგონა". "როდესაც კონკურსი დასრულდა და ყველა ჩვენ გვილოცავდა გამარჯვებას, თავს ცოტა უხერხულად ვგრძნობდით - ამ მილოცვებს მე და ირინა გაკვირვებულები ვიღებდით. მოგვიანებით აგვიხსნეს, რომ ირინას ტიტული ძალიან მნიშვნელოვანი ყოფილა ამ კონკურსზე", - ამბობს ია კიწმარიშვილი. ის და ირინა ონაშვილი ახლა უკვე ღიმილით იხსენებენ იმასაც, თუ როგორ განიცდიდნენ ჩინეთში ყოფნისას თბილისში მიმდინარე პროცესებს.

მსოფლიოს "მის-ტალანტი" კარგ ხასიათზეა

"მსოფლიოს იმ 106 ქვეყნის წარმომადგენელმა, რომელიც ჩინეთში იყო, უკვე ნამდვილად კარგად იცის საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა. ხშირად საქართველოს შესახებ საკუთარ ცოდნასაც გვიზიარებდნენ; და საერთოდ, განსაკუთრებული ყურადღების ცენტრში ვიყავით. ჩემი აზრით, მთელ საქართველოს შეუძლია ამით იამაყოს", - გვითხრა ია კიწმარიშვილმა.

როგორც ჩანს, "მის მსოფლიოს" საქართველოში გამართვა არაა შორეულ მომავალში განსახილველი თემა. ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიული მდებარეობა და კლიმატური პირობები ამის საშუალებას იძლევა. მთავარია ფინანსური მხარდაჭერა და, რასაკვირველია, მშვიდი პოლიტიკური გარემო. მაგრამ, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ჩინეთს წელს მის მსოფლიოს მასპინძლობა, დაახლოებით, ათი მილიონი ამერიკული დოლარი დაუჯდა, ძნელი წარმოსადგენია, რომ ახლო მომავალში ამის განხორციელება ჩვენთანაც შესაძლებელი იქნება. რაც მთავარია, "იმიჯ-ცენტრი" (მის-მსოფლიოს ოფიციალური წარმომადგენელი საქართველოში) ამ საკითხზე სერიოზულად იმსჯელებს მაშინ, როცა ამის განხორციელების დრო იქნება.

გუშინდელ პრესკონფერენციას, რა თქმა უნდა, კონკურსის ჟიურის საბოლოო გადაწყვეტილების შესახებ კომენტარის გარეშე არ ჩაუვლია. ია კიწმარიშვილმა გაგვიმხილა, რომ ის, რაზეც კონკურსის დასრულებისთანავე დაიწერა პრესაში, კონკურსის კულუარებშიც განხილვის თემა ყოფილა. საუბარია "მის-მსოფლიოს" შედეგების შეჯამებისას კრის დე ბურგის ავტორიტეტის ზეგავლენაზე. როგორც აღმოჩნდა, ცნობილი მომღერალი კონკურსის ორგანიზატორებისა და მონაწილეების ყველა შეკრებას (შეხვედრები, სადილები, მოგზაურობები და ა.შ) ესწრებოდა. "პირადად, ვერანაირად შევეძავები ჟიურის გადაწყვეტილებაში, იმის მიუხედავად, რომ ბევრ რამეში ჩვენი აზრები არ დაემთხვა ერთმანეთს", - ასეთი კომენტარით შემოიფარგლა აღნიშნული თემის შესახებ "იმიჯ-ცენტრის" ხელმძღვანელი. რაც შეეხება კრის დე ბურგს, მას არაერთხელ გაუმოუთქვამს ირინას ნიჭიერებისადმი საკუთარი დამოკიდებულება - მათ შორის, სცენაზეც (კრის დე ბურგმა იმღერა კონკურსზე): "ძალიან ბედნიერი ვარ, რომ ულამაზესი "მის-ტალანტის" ირინა ონაშვილის შემდეგ შევასრულებ სიმღერას", - უთქვამს მომღერალს.

"ამ სიმღერას სახლშიც ხშირად ვმღეროდი ყოველთვის, მაგრამ ასეთი გრძნობით არასოდეს შემისრულებია", - თქვა ირინა ონაშვილმა; მიზეზად კი, რასაკვირველია, მშობლიური ქალაქის მონატრება და "რევოლუციის" გამო, კიდევ უფრო მოჭარბებული პატრიოტული გრძნობები დაასახელა. "ამ სიმღერას ძალიან სიმბოლური დატვირთვა ჰქონდა იმის ფონზე, რაც იმ დღეებში საქართველოში ხდებოდა. ყველანი პატრიოტული გრძნობით ვიყავით გამსჭვალულები", - ამბობენ ჩინეთის "ტროპიკული ედემიდან" დაბრუნებული ქალბატონები. პატრიოტული გრძნობით შესრულებული სიმღერის წყალობით, მის საქართველომ რამდენიმე შეთავაზება მიიღო შოუ-ბიზნესის წარმომადგენლებისგან. ჯერჯერობით არც ირინა ონაშვილი და არც "იმიჯ-ცენტრის" ხელმძღვანელი კონკრეტულ გეგმებზე არ საუბრობენ. თუმცა, თუკი მათ მინიშნებებს გავითვალისწინებთ, უახლოეს მომავალში ნამდვილად უნდა ველოდოთ ირინას მუსიკალურ სცენაზე გამოჩენას. მის შესაძლებლობებში უკვე დავრწმუნდით; ახლა, უბრალოდ, საინტერესოა, რამდენად მოხიბლავს 18 წლის ლამაზმანს პოდიუმის შემდეგ ესტრადა. ისე, კომერციული თვალსაზრისით, ირინას ახალმა ამპლუამ უნდა გაამართლოს.

"დებიუტი" მაინც გახსნილად გამოცხადდა

მორიგი ცრუ განგაში - ამჯერად თეატრალურ უნივერსიტეტში

ნანა ბასილაშვილი

სტუდენტური სპექტაკლებისა და ფილმების საერთაშორისო კონკურს-ფესტივალი "დებიუტი" თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტში წელს მეორედ იმართება.

გუშინ ფესტივალი არაორდინარულ ვითარებაში გაიხსნა. გახსნამდე ნახევარი საათით ადრე უნივერსიტეტის სასწავლო თეატრის დირექციაში გაისმა "კეთილი" ადამიანის ზარი, რომელიც 40 წუთში შენობის აფეთქების შესახებ იუწყებოდა.

თეატრალურ უნივერსიტეტში "დებიუტის" გახსნაზე მიმსვლელებს შენობასთან ეგებებოდნენ და ეს სტუმრის მიმართ გადამეტებული პატივისცემის გამოხატვა არ გახლდათ, უბრალოდ, გუშინ ამ შენობის ჯერიც დადგა - ცრუ განგაშის ზარების რიგში. ბუნებრივია, ამდენი გაუფრთხილებელი აფეთქების ფონზე (და ისედაც), ძნელია, მსგავს შეტყობინებას ყურადღება არ მიაქციო. თუმცა, თეატრალური უნივერსიტეტის სტუდენტთა და ასპირანტთა კავშირი და ინსტიტუტის სხვა წევრებიც, რომლებიც "დებიუტის" ორგანიზატორები არიან, მზად იყვნენ, ერთხელ უკვე გადადებული ფესტივალი მაინც გაეხსნათ. "ჩვენ არაფრის არ შეგვეშინდა, მაგრამ გამნაღმველებმა შენობის ევაკუაცია მოახდინეს და 24 საათის განმავლობაში შესვლა აგვიკრძალეს", - აღნიშნა "დებიუტის" ერთ-ერთმა ორგანიზატორმა, სარეჟისორო ფაკულტეტის სტუდენტმა გეგა ქურციკიძემ.

ყოველივე ამის მიუხედავად, ორგანიზატორებმა "დებიუტი" შენობის წინ, პირდაპირ ქუჩაში გამართეს. "დებიუტი" წელს, რესპუბლიკურის ნაცვლად, უკვე საერთაშორისო სტატუსს ატარებს. თუმცა, საქართველოში ბოლო დროს განვითარებული პოლიტიკური მოვლენების გამო, აზერბაიჯანთან და სომხეთთან მოლაპარაკება ჩაიშალა. ამ მიზეზით, "დებიუტი," 20 ნოემბრის ნაცვლად, დღეს დაიწყება. თეატრალურ ფესტივალში თბილისის, ქუთაისისა და ბათუმის თეატრალები მიიღებენ მონაწილეობას. "დებიუტის" კინოჩვენება კი მაინც საერთაშორისო გამოდის, რადგან თურქეთიდან გამოგზავნილი ფილმის ჩვენება მოეწყობა.

"დებიუტის" შარშანდელი ფინალი

წლევანდელი "დებიუტი" შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის 80 წლის იუბილეს ეძღვნება.

"ფესტივალის მთავარი პრინციპია, რომ შეფასდეს მხოლოდ სტუდენტი და სტუდენტური ნამუშევარი; აუცილებელი პირობაა, წარმოდგენილი ფილმი თუ სპექტაკლი მიმდინარე წელს იყოს შექმნილი. ამას გარდა, სპექტაკლები და ფილმები უნდა იყოს საკუნკურსო ან სადიპლომო. აუცილებელია ისიც, რომ ფესტივალის ჟიურის თავმჯდომარე სტუდენტი იყოს. შარშან გრან-პრის მფლობელი კულტურისა და ხელოვნების უნივერსიტეტი გახდა, რაც ჟიურის ობიექტურობაში გვარწმუნებს," – ამბობს ჟიურის ერთ-ერთი წევრი გეგა ქურციკიძე.

დრამაში "დებიუტის" ნომინაციებია: გრან-პრი-საუკეთესო სპექტაკლი, საუკეთესო რეჟისურა, საუკეთესო სცენოგრაფია, საუკეთესო მუსიკალური გაფორმება, საუკეთესო მამაკაცის და ქალის როლის შემსრულებლები. რაც შეეხება კინოს, აქ გამოვლინდება საუკეთესო ფილმი - გრან-პრი (არ არქვს მნიშვნელობა ფილმი დოკუმენტური იქნება თუ მხატვრული), საუკეთესო რეჟისურა, საუკეთესო ოპერატორული ნამუშევარი, საუკეთესო აქტიორული ნამუშევარი, ამას გარდა, ჟიური უფლებამოსილია, საკუთარი გადაწყვეტილების მიხედვით, დამატებით დააწესოს ის ნომინაციები, რომლებსაც საჭიროდ მიიჩნევს.

ფესტივალის დახურვის საზეიმო ცერემონიალი 23 დეკემბერს კინოთეატრ "ამირანში" გაიმართება. "დებიუტანტებს," რასაკვირველია, გადაეცემათ სხვადასხვა პრიზი და ფულადი პრემიები.

ჩვენ კი წარმატებებს ვუსურვებთ სტუდენტურ ფესტივალს და იმედს ვიტოვებთ, რომ "ბომბებით" დაწყებული "დებიუტი" ვარდებით დასრულდება.

ბაგრატ მეფე და 700 ვიკინგი

ვიკინგთა შთამომავლები საქართველოს გადაკვეთენ

ვიკინგების ნავი დღეს

მუზეუმში დაცული ისტორიული ნავი

ნინო ჭანიშვილი

როგორ მოგზაურობდნენ ვიკინგების დროის ადამიანები? როგორ ახერხებდნენ ისინი დღევანდელი შვედეთის ტერიტორიიდან შავ ზღვამდე, შემდეგ კი კასპიის ზღვამდე მიღწევას? ამ კითხვებზე პასუხის გაცემას აპირებს შვედური საზოგადოება “ვიტფარნე”, რომელიც იმდროინდელი ნავების ზუსტი ასლის მეშვეობით ვიკინგების მარშრუტს გაიმეორებს.

გაზაფხულზე შვედური საზოგადოება “ვიტფარნე” სამეცნიერო ექსპედიციას იწყებს, რომლის მარშრუტი საქართველოსა და აზერბაიჯანზე გადის. ექსპედიციის წევრები ვიკინგების ნავის იდენტური ასლით იმოგზაურებენ.

“ჩვენ საზოგადოება "ვიტფარნეს" წევრები ვადგავართ ისტორიულ გზას, რათა მოვიპოვოთ ინფორმაცია ვიკინგების აღმოსავლეთით ლაშქრობების შესახებ. ინგვარ დენ ვიტფარნეს კვალს მივყვებით და ვაპირებთ, დავადგინოთ, რამდენად იყო შესაძლებელი სიგთუნადან, შავი ზღვის და კავკასიის გავლით, კასპიის ზღვამდე მოგზაურობა,” – აღნიშნავს ჰოკან ალტროკი, "ვიტფარნეს" ექსპედიციის ხელძღვანელი და ხომალდის კაპიტანი.

ექსპედიციას საფუძვლად უდევს ისტორიული ფაქტი, რომლის თანახმადაც, ინგვარ დენ ვიტფარნეს ხელმძღვანელობით, ვიკინგებმა 1040-იანი წლებში აღმოსავლეთით გაილაშქრეს. ეს ფაქტი ცენტრალური შვედეთის ტერიტორიაზე არსებულ 30-მდე ქვის ფილაზეა აღწერილი. ცნობილი მოგზაურის შესახებ მოგვითხრობენ ისლანდიური ზღაპრებიც.

წერილობითი წყაროების თანახმად, 1040-იანი წლების დასაწყისში სკანდინაველთა (ვარიაგთა) რაზმი რიონის პირას მდებარე პატარა ქართულ სოფელ ბაშს მოადგა. სკანდინაველთა რიცხვი 3 ათას კაცს შეადგენდა (700 მათგანს ბაგრატ მეფისთვის აღმოუჩენია დახმარება) და, სავარაუდოა, რომ მათ მდინარე დნეპრის გავლით მოაღწიეს შავ ზღვამდე.

სამეცნიერო ექსპედიცია ძველი შვედური სოფლიდან, გამალსვენესკიბიდან (ამჟამად ეს სოფელი, ზმიევსკის სახელწოდებით, უკრაინის სახელმწიფოს ტერიტორიაში შედის), დაიწყება. აქ დასრულდა ექსპედიციის წინა ეტაპი 1996 წელს. ექსპედიცია კვალდაკვალ გაჰყვება ინგვარ დენ ვიტფარნეს გზას აღმოსავლეთისაკენ, გაივლის ყირიმის ნახევარკუნძულს, გაჰყვება რუსეთის სანაპიროებს და გააგრძელებს გზას საქართველომდე - მდინარე რიონამდე. აქედან ექსპედიცია ხმელეთით განაგრძობს გზას, ნაწილობრივ რიონის მცირე შენაკადების და სხვა მდინარეების გავლით, ნაწილობრივ კი ნავის ხმელეთზე გადაზიდვის გზით, მდინარე მტკვრამდე გააღწევს. მტკვრის საშუალებით კი იგი აზერბაიჯანისაკენ განაგრძობს გზას. ექსპედიცია აზერბაიჯანის დედაქალაქ ბაქოში დასრულდება.

“ჩვენი მთავარი მიზანია, მოვიპოვოთ მასალა და ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როგორ ახერხებდნენ ძველ დროში ადამიანები ასე შორს ცურვას და რამდენად რეალური იყო თავად ინგვარ დენ ვიტფარნეს მოგზაურობა აღმოსავლეთში,” - ამბობს არქეოლოგი მაკ გე ლარსონი, ექსპედიციის ერთ-ერთი ინიციატორი და ავტორი წიგნისა “ვიკინგთა საბედისწერო ლაშქრობა აღმოსავლეთით”.

ამ სამეცნიერო ექსპედიციის მოწყობის იდეა 1994 წელს დაიბადა. ვიკსის სასახლეში გამართულ ნავთმცოდნეობის სამეცნიერო არქეოლოგიურ კონფერენციაზე მაკ გე ლარსონი და ვიკინგთა ნავებით დაინტერესებული ჰოკან ალტროკი ერთმანეთს შეხვდნენ. მათ გადაწყვიტეს, რომ ჰოკანი ააგებდა რბილ და მოქნილ ნავს ტრანსკავკასიური ექსპედიციისათვის. ნავის აგება 1989 წელს დასრულდა. 1991 წლიდან კი იგი რეგულარულად გადის საცდელ ცურვას. ნავის სახელწოდებაა “ჰიმინგლევა”, რომელიც 9,75 მეტრი სიგრძისა და 1.86 მეტრის სიგანისაა. მასში ექვსი ადამიანი ეტევა. “ჰიმინგლევა” წარმოადგენს 1880 წელს ნორვეგიის ქალაქ გოკსტადში არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილი ნავის ასლს.

ჯერჯერობით უცნობია, თუ რომელი ქართული ორგანიზაციები გაუწევენ მასპინძლობას ვიკინგთა შთამომავლებს საქართველოში.

კენია - ნაკრძალების ქვეყანა

12 დეკემბერი კენიაში ეროვნული დღესასწაულია

ეკა გვახარია

კენია - *სახელმწიფო აღმოსავლეთ აფრიკაში*
ტერიტორია - *582,65 ათასი კვადრატული კმ.*
დედაქალაქი - *ნაირობი*
სახელმწიფოს მეთაური - *პრეზიდენტი*
საკანონმდებლო ორგანო - *ერთპალატიანი ეროვნული კრება*
მოსახლეობა - *28 მილიონი ადამიანი*
რელიგია - *პროტესტანტები - 38 %, კათოლიკები - 28 %, მუსულმანები - 6 %.*
სახელმწიფო ენა - *სუახილი, ინგლისური*
ფულის ერთეული - *კენიური შილინგი (1 აშშ დოლარი - 56 კენიური შილინგი).*

კენია- ეს არის ქვეყანა ეგზოტიკის მოყვარულთათვის. ვისაც მოსწონს ველური ბუნება და აინტერესებს ნამდვილი აფრიკული გარემო, მას კენიაში მოგზაურობა, მართლაც, დიდ სიამოვნებას მიანიჭებს. ეს ქვეყანა გამოირჩევა არაჩვეულებრივი ეროვნული პარკებისა და ნაკრძალების სიუხვით, რომელთა სანახავადაც, წლის ნებისმიერ დროს უამრავი ტურისტი ჩადის კენიაში. ეს ნაკრძალები საუკეთესოდ ითვლება აფრიკის მთელ კონტინენტზე. აქ ტურისტებისათვის გაშლილია ბანაკები, თუმცა კარვები მიწაზე კი არ დგას, არამედ ხის ფიცრებზე, ზემოდან კი მყარი სახურავებითაა გადახურული. შიგნით მოთავსებულია ლოგინები, ავეჯი და სააბაზანო ოთახი. ეს გახლავთ სრული კომფორტი ველურ, აფრიკულ ბუნებაში. ზოგიერთი ასეთი ბანაკი ცხოვრებისა და მომსახურების დონით ხუთვარსკვლავიან სასტუმროს არ ჩამორჩება.

მასაი მარა

მასაი მარა ერთ-ერთი საუკეთესო და პოპულარული ნაკრძალია კენიაში. 1672 კვ. კმ. ფართობის ეროვნული პარკი ზღვის დონიდან 1500-2100 მეტრზე მდებარეობს და მსოფლიოში საუკეთესო, ტანზანიის ნაკრძალის სერენგეტის გაგრძელებას წარმოადგენს. აქ ყველაზე შთამბეჭდავი სანახაობაა ანტილოპების, ქურციკებისა და ზებრების მიგრაცია სერენგეტიდან (იწყება იანვრის თვეში, სრულდება ივლის-აგვისტოში) მასაი მარამდე. მართლაც, არაჩვეულებრივი სანახავია, როდესაც ასი ათასობით ცხოველი ყოველწლიურად ნებისმიერ დაბრკოლებას ლახავს და ამ გზას გადის.

მასაი მარაში ერთ-ერთ მთავარ გასართობს წარმოადგენს საჰაერო ბურთით მთელი ტერიტორიის დათვალიერება. ეს სიამოვნება 400 ამერიკული დოლარი ღირს.

ამბოსელი

ამბოსელის ეროვნული პარკი 1948 წელს დაარსდა და, კილიმანჯაროსთან სიახლოვის გამო, ტურისტებში დიდი პოპულარობით სარგებლობს. ამბოსელის ნაკრძალი კენიის ყველაზე ცხელი მხარეა. ფაუნიდან გავრცელებულია აკაცია. ცხოველთა სამყაროდან აქ შეხვდებით: ლომებს, ჰეპარდებს, ტურებს, ჟირაფებს, ზებრას, ბაბუინებს; თუმცა, ყველაზე დიდ შთაბეჭდილებას მაინც სპილოების უზარმაზარი ჯოგი (600-700 სპილო) ახდენს. ასი წლის წინ ამბოსელში, იშვიათი წვიმების გამო, დაშრა ამბოსელის ტბა, რომელიც 1992-93 წლებში ისევ წარმოიქმნა და დღეს ყველაზე ლამაზ ადგილს წარმოადგენს ნაკრძალში. ტბის მიდამოები შესამჩნევად გამწვანდა და ვარდისფერი ფლამინგოებიც დაბრუნდნენ.

ცავო

ცავო ყველაზე დიდი პარკია კენიაში (21 ათასი კვ.კმ.) იგი მდებარეობს ქვეყნის სამხრეთ-აღმოსავლეთში. ნაკრძალს ორ - აღმოსავლეთ და დასვლეთ, ნაწილად ჰყოფს ავტომაგისტრალი და რკინიგზა.

აღმოსავლეთ ცავო-პარკის უდიდესი ტერიტორია ტყეებითაა დაფარული. ცხოველთა სამყარო ტბა კანდერის მახლობლად საკმაოდ მრავალფეროვანია. ყველაზე საინტერესო ადგილი კაშხალი არუბაა, სადაც სხვადასხვა ჯიშის ულამაზეს ფრინველებს ნახავთ. დასავლეთ ცავო უფრო ცნობილი და მრავალფეროვანია, ვიდრე აღმოსავლეთი. აქ ყველაზე შთამბეჭდავი ადგილებია ნგუილასა და კილაგუნის გუბურები. შემოდგომაზე, ევროპიდან სამხრეთისაკენ მიგრაციის დროს ნგუილასთან თავს იყრის ათასობით ფრინველი; კილაგუნთან კი ჰიპოპოტამები და ნიანგები ბინადრობენ. მათი ხილვა სპეციალურად მოწყობილი მინის წყალქვეშა სათავსოებიდანაც შესაძლებელია და ეს საკმაოდ ეფექტურ სანახაობას წარმოადგენს.

დიდი რიფტის ველი

ეს არის ერთ-ერთი ყველაზე შთამბეჭდავი ადგილი დედამიწაზე. იგი გადაჭიმულია 6 ათას კილომეტრზე წითელი ძრვიდან მოზამბიკამდე. კენიაში დაბლობი იწყება ტბა ტუკანიდან ჩრდილოეთით, კვეთს ქვეყნის ცენტრს და მთავრდება ტბა ნატრონთან - ტანზანიის საზღვრთან ახლოს. ამ ტერიტორიაზე დღეს 30 აქტიური და ნახევრად აქტიური ვულკანია. ველი მდიდარია მინერალური წყაროებით და ტბებით. ტბებთან ბინადრობს ულამაზესი ფრინველი ფლამინგო. როგორც ამბობენ, თუ დიდი რიფტის ველი არ მოინახულე, ესე იგი კენია არ გინახავს.

პროპაგანდისტული შედევრი – "ნების ტრიუმფი"

ლენი რიფენშტალი გადაღებაზე

კადრი ფილმიდან

ანა კორძაია-სამადაშვილი

ხანგრძლივი მუსიკალური შესავალი, ვაგნერის მელოდიები. უკანა პლანზე ნელ-ნელა ჩნდება გერმანიის არწივი, სათაური – “ნების ტრიუმფი”, და ტიტრები: “შეიქმნა ფიურერის განკარგულებით, პირველი მსოფლიო ომის დაწყების მე-20 წლისთავის, გერმანიის ტანჯვის დაწყების მე-16 წლისთავის და გერმანიის აღორძინების დაწყებიდან 19 თვის აღსანიშნავად. 1934 წელი. პარტიული ყრილობა”.

ეს არის ფილმი ნაცისტებისთვის და ნაცისტების შესახებ, ნაცისტების მიერ გადაღებული. მისი ხანგრძლივობა 114 წუთია, ფირი – შავ-თეთრი, გადაღებულია 1934 წლის 4-დან 10 სექტემბრამდე, გერმანიის ნაციონალ-სოციალისტური მუშათა პარტიის მეექვსე ყრილობის დროს, ნიურენბერგში. ფილმზე მუშაობდნენ: რეჟისორი – ლენი რიფენშტალი; ოპერატორები – სეპ ალგაიერი, ვალტერ ფრენცი და მრავალი სხვა; კომპოზიტორი – ჰერბერტ ვინდი. პირველად ფილმი ბერლინში, 1935 წლის 28 მარტს იყო ნაჩვენები.

კინოს ისტორიას ასეთი სადავო სურათი, ალბათ, სხვა არც ახსოვს. ზნეობრივ-პოლიტიკური და შემოქმედებით-ესთეტური ღირებულებები აქ სრულიად ურთიერთგამომრიცხავი აღმოჩნდა. “ნების ტრიუმფი” საერთაშორისო ჯილდოების მფლობელი გახდა: 1935 წელს ვენეციის საერთაშორისო კინოფესტივალზე “საუკეთესო უცხოურ დოკუმენტურ ფილმად” იყო აღიარებული, 1937 წელს მას პარიზის მსოფლიო გამოფენაზე ოქროს მედალი გადასცეს. მეორე მხრივ, ქმნილებამ შემოქმედი დალუპა – სწორედ “ნების ტრიუმფს” უმადლიდა შესანიშნავი ხელოვანი, ლენი რიფენშტალი იმას, რომ 1945 წელს მისი სარეჟისორო კარიერა დამთავრდა და მას ცხოვრების ბოლომდე მოუწია იმის მტკიცება, რომ სისხლისმსმელი ფაშისტი არ იყო.

თავად ლენის თავისი ფილმი პროპაგანდისტულად არ მიაჩნდა, და ისიც უნდა ითქვას, რომ თავიდან მას ნაცისტების ყრილობის გადაღების არავითარი სურვილი არ ჰქონია. ეს ადოლფ ჰიტლერმა გადაწყვიტა, ხოლო იმის დასტური, რომ ადოლფ ჰიტლერს არამარტო ერთი ადამიანის, არამედ მთელი ერის გადაბირება შეეძლო, ისტორიაში უხვად მოიპოვება. პირადად მე ვერც ლენი რიფენშტალს განვსჯი და ვერც მათ, ვისაც ის სძულდათ, უბრალოდ, ფაქტებს მოგახსენებთ.

ლენის აუხსნეს, რომ პარტიის ყრილობის გადასაღებად მას ყველაფერი ექნებოდა, რასაც ისურვებდა. რეჟისორს თავისი მართლაც ნოვატორული და უჩვეულო მეთოდების განხორციელება შეეძლო. ლენიმ უახლესი ტექნიკა, ლიანდაგებზე მოსრიალე კამერები და ოპერატორის სრულიად მოულოდნელი პოზიციები მოითხოვა. გადაღებების შემდეგ ის ხუთი თვის განმავლობაში სამონტაჟოდან არ გამოსულა, და ფილმი დრამატურგიული თვალსაზრისითაც უნაკლო გამოვიდა. მოკლედ, ფონი კარგია, მხოლოდ ერთგან ახრჩობს: ფილმის მთავარი გმირი ადოლფ ჰიტლერი გახლავთ.

ფილმის გადაღების ამბავს თავად ლენი რიფენშტალი ჰყვებოდა. ყრილობის დაწყებამდე მან 30 ნიჭიერი ოპერატორისგან შემდგარი ჯგუფის და ტექნიკური მუშაკების უზარმაზარი შტატის შეკრება შეძლო. პანორამული გადაღებებისთვის საგანგებო სატვირთო მანქანები იყო მომზადებული, ტრიბუნების წინ კამერებისთვის ორმოები ამოთხარეს. ლენი რიფენშტალის მიერ ჩატარებულმა მოსამზადებელმა სამუშაოებმა იმდენად დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჰიტლერზე, რომ მან უმალვე განაცხადა, პროპაგანდის მინისტრს, გებელსს, მის ეკრანებზე გაშვებასთან დაკავშირებით არავინ არაფერს ჰკითხავსო. ცხადია, გებელსი გაჯავრდა, მაგრამ მას მაინც არავინ არაფერი ჰკითხა. ლენი რიფენშტალმა პომპეზური და საკმაოდ მოსაბეზრებელი ამბავი – დაუსრულებელი აღლუმები და ნაცისტი ლიდერების გამოსვლები – დაუვიწყარ სანახაობად აქცია და ამ მასალისგან მსოფლიო კინოდოკუმენტალისტიკის შესანიშნავი ნიმუში შექმნა.

ღრუბლებიდან ფიურერის სახე იკვეთება, წყნარი, რომანტიკული მუსიკა ღვთაებრიობის შთაბეჭდილებას ქმნის. ქვემოთ ძველი ნიურენბერგი მოსჩანს. იწყება ნაცისტური ჰიმნი და ქუჩაში მარშით მიმავალ ხალხს ჰიტლერის თვითმფრინავის ჩრდილი გადაუქროლებს...

ნიურენბერგის გოთური სახურავები, შუასაუკუნეების დროინდელი შადრევნები – და ნაცისტური დროშები. ჯარისკაცების ლამაზი სახეები მზისკენაა მიპყრობილი. ჩექმების რიგები, ბრბოს ძახილი: “ზიგ ჰაილ!” ეს კადრები ალბათ ყველას გვინახავს, თუმცა არასოდეს გვინახავს ლენი რიფენშტალის “ნების ტრიუმფი”.

“ნების ტრიუმფის”, ნაციონალ-სოციალისტების რეჟიმის სადიდებელის, პროპაგანდისტული კინოს შედევრის გაყიდვა ან ჩვენება მხოლოდ სამეცნიერო ან სასწავლო მიზნებითაა ნებადართული. თავისთავად ცხადია, ქართველ მაყურებელს ის არ უნახავს – სად უნდა ენახა?

დღეს საღამოს ამის უნიკალური შესაძლებლობა გვეძლევა: “კლუბი 22”, რომელსაც ვარდების რევოლუციის შემდეგ სახელი გადაარქვეს და “კულტურის სამინისტრო” უწოდეს, “ნების ტრიუმფის” სანახავად გეპატიჟებათ. დარბაზი პატარაა, მაგრამ, იმედია, მაინც ყველანი დავეტევით.

წინასწარ გეტყვით იმას, რასაც თავადაც ნახავთ: ეს ფილმი ფაშიზმის სიმბოლოა, თან იმდენად დამაჯერებელი, რომ მისი გამოყენება ნიურენბერგის პროცესზე თამამად შეიძლებოდა – ნაცისტური იდეოლოგიის დემონსტრირებისთვის. და რაც არ უნდა ელაპარაკა ქალბატონ ლენის, “ნების ტრიუმფმა” 30-იან წლებში გერმანული ნაციზმის ჩამოყალიბების საქმეში მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა – მან ჰიტლერსა და მის პარტიას მრავალი ათასი ადამიანი შესძინა. ეს ფილმი შედევრია, მაგრამ თავის დროზეც ბევრი ბოროტება მოიტანა და კიდევ ბევრს შეძლებდა – ხალხი, მოგეხსენებათ, ბნელია, და ვშიშობ, რომ “ნების ტრიუმფის” ფართო ეკრანზე გაშვების შემთხვევაში ის ყველა რასისა და ეროვნების გონებაჩამორჩენილი ნეოფაშისტისთვის კვლავ საკულტო ფილმად იქცეოდა.

ერთხელ ლენის უთხრეს, ალბათ, ამაყობთ, რომ ყველა დროის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი ფილმის ავტორი ბრძანდებითო. “ვამაყობ?” გაიოცა ლენიმ. “რას ბრძანებთ! ძალიან ვნანობ, რომ გადავიღე. რომ მცოდნოდა, რას მომიტანდა, არავითარ შემთხვევაში არ გავაკეთებდი”.

ლენი რიფენშტალი წელს, სექტემბერში გარდაიცვალა. ის 101 წლისა იყო.

მოკლედ

რუუდ ვან ნისტელროის ხელფასი უორმაგდება

რუუდ ვან ნისტელროი ორჯერ მდიდრდება.

ინგლისის "მანჩესტერ იუნაიტედი" დაფაცურდა. არიქა, მადრიდის "რეალის" ყოვლისშემძლე პრეზიდენტ ფლორენტინო პერესს ჰოლანდიელი გოლეადორი რუუდ ვან ნისტელროო შეუგულებია და თავისთან წაყვანას ლამობსო. პერესი ის კაცია, რომელმაც, ვისაც ხელი დაადო, თავისკენ გადაიბირა. ამიტომ სერ ალექს ფერგიუსონმა განაცხადა, რომ ვან ნისტელროო, ახალი კონტრაქტის თანახმად, ორჯერ მეტ ხელფასს მიიღებს, ვიდრე აქამდე გამოიმუშავებდა.

"მანჩესტერ იუნაიტედი" თავის საუკეთესო ბომბარდირს ახალ, 5-წლიან კონტრაქტს სთავაზობს. BBC-ის ცნობით, ამჟამად ნისტელროოს ხელფასი კვირაში 40 ათას გირვანქა სტერლინგს შეადგენს (ეს წელიწადში დაახლოებით 2 მილიონი გირვანქაა). "რეალის" დაინტერესებასთან დაკავშირებით სერ ალექს ფერგიუსონმა განაცხადა, რომ, ახალი კონტრაქტის მიხედვით, ფეხბურთელის ხელფასი ორჯერ გაიზრდება.

თუ ხელშეკრულება დაიდება, ვან ნისტელროო "მანჩესტერ იუნაიტედში" სეზონში 3,84 მილიონ გირვანქა სტერლინგს მიიღებს და რიო ფერდინანდთან და როი კინთან ერთად კლუბის ყველაზე ძვირად ღირებული ფეხბურთელი გახდება.

ახლახან "მანჩესტერ იუნაიტედის" ყოფილმა ფეხბურთელმა დევიდ ბექჰემმა განაცხადა, რომ არ იქნება წინააღმდეგი, თუ ვან ნისტელროოს გვერდით კვლავ ითამაშებს. მადრიდის "რეალის" პრეზიდენტმა ფლორენტინო პერესმა კი განაცხადა, რომ ჰოლანდიელის გადაბირებას მომავალი წლის ზაფხულში აპირებს.

"მანჩესტერ იუნაიტედში" ვან ნისტელროოს მოქმედი კონტრაქტი ორწელიწადნახევარში ეწურება. "მანკუნიანელთა" შემადგენლობაში გამართულ 123 მატჩში ნისტელროომ 95 გოლი გაიტანა.

ბერძნებს ოლიმპიადა არ აინტერესებთ

ბერძნების უმრავლესობა არ აპირებს დაესწროს ათენის ოლიმპიურ თამაშებზე გამართულ შეჯიბრებებს. თუმცა, ისინი დარწმუნებული არიან, რომ საბერძნეთის ოლიმპიური თამაშები, რომელიც მომავალი წლის 13-29 აგვისტოს გაიმართება, უმაღლეს დონეზე ჩაივლის. ამაზე მეტყველებს ქვეყნის მასშტაბით ჩატარებული გამოკითხვის შედეგები, რომელიც ათენის გაზეთებში გამოქვეყნდა. გამოკითხვაში, რომელიც 18 ნოემბრიდან 1 დეკემბრამდე ჩატარდა, 18 წელზე უფროსი ასაკის 2000-მა ადამიანმა მიიღო მონაწილეობა.

გაირკვა, რომ ორი პროცენტი, ალბათ, დაესწრება ოლიმპიურ თამაშებს. 3,4 პროცენტი კი ათენის სტადიონებზე მივა და შეჯიბრებებს თვალს მიადევნებს. გამოკითხვის მონაწილე 68,7 პროცენტისთვის კი ოლიმპიურ შეჯიბრებებზე დასწრება აბსოლუტურად წარმოუდგენელია. ამასთან, ოლიმპიადის მიღმა აღმოჩნდება ათენის მოსახლეობის 54,2 პროცენტი. რატომ აპირებენ ათენელები ოლიმპიური თამაშების იგნორირებას, ამის თქმა, რატომღაც, არავინ ისურვა.

ადრე საბერძნეთის დედაქალაქის მცხოვრებლები გამოთქვამდნენ შეშფოთებას იმის თაობაზე, რომ უსაფრთხოების გაძლიერებული ზომები მათ სპორტულ არენებზე მოხვედრას შეაფერხებდა. ხელის შემშლელი ფაქტორი გახდება აგრეთვე ოლიმპიურ დღეებში გახშირებული საცობები.

ოლიმპიური თამაშების ორგანიზატორებმა კი განაცხადეს, რომ 3 მილიონი ბილეთიდან 80 პროცენტი შეიძინეს საბერძნეთში მცხოვრებმა ბერძნებმა. ეს, ორგანიზატორთა აზრით, ქვეყანაში ოლიმპიური თამაშებისადმი დიდი ინტერესის მანიშნებელია.

TV-სპორტი

პარასკევი. 12 დეკემბერი

НТВ+ФУТБОЛ
13:00 თავისუფალი დარტყმა
13:15 საუიკენდო მატჩების ანონსი
13:20 ჩემპიონთა ლიგა
15:00 ჩემპიონთა ლიგა. ჩემპიონთა ლიგის პლეიოფის კენჭისყრა. პირდაპირი ტრანსლაცია
15:25 "ფეხბურთი ა-დან წ-მდე"
15:55 მინი-ფეხბურთი. რუსეთის ჩემპიონატი. "სპარტაკ" – "რრდ-წგა". პირდაპირი ტრანსლაცია
17:25 "FUTBOL MUNDIAL"
17:55 მსოფლიო ჩემპიონატი არაბეთის გაერთიანებულ სახალიფოში. იუნიორები. ფინალი. პირდაპირი ტრანსლაცია. შესვენებისას (18:45) თავისუფალი დარტყმა
19:55 ბრაზილიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა
20:25 "ექსპერტიზა"
20:55 მსოფლიო ჩემპიონატი არაბეთის გაერთიანებულ სახალიფოში. იუნიორები. ფინალი. პირდაპირი ტრანსლაცია. შესვენებისას (21:45) "გაიტანე!"
22:50 თავისუფალი დარტყმა
23:05 სახვალიო ტელეპროგრამა
23:10 მსოფლიო ჩემპიონატი არაბეთის გაერთიანებულ სახალიფოში. იუნიორები. ფინალი
00:55 მსოფლიო ჩემპიონატი არაბეთის გაერთიანებულ სახალიფოში. იუნიორები. ფინალი
02:40 02:40-დან 04:00-მდე შესვენება
04:00 NBA TV. NBA-ს მიმოხილვა
04:30 NBA TV - NBA დღიური
05:00 NBA TV. "ORLANDO MAGIC" - "NEW JERSEY NETS". პირდაპირი ტრანსლაცია

НТВ+СПОРТ
07:00 ჰოკეი. NHL-ის ჩემპიონატი. "VANCOUVER CANUCKS" - "COLORADO AVALANCHE". პირდაპირი ტრანსლაცია
09:30 09:30-დან 11:00-მდე შესვენება
11:00, 14:00, 17:10, 20:10, 22:15 პრესცენტრი
11:15, 22:00 "ოლიმპის შვილები"
11:20 აერობიკა
11:45 ჰოკეი. NHL-ის ჩემპიონატი. "VANCOUVER CANUCKS" - "COLORADO AVALANCHE"
14:15 "მოტოვებული კვირა"
15:00 სათხილამურო ორჭიდი. მსოფლიო თასის ეტაპი იტალიაში. ტრამპლინი. პირდაპირი ტრანსლაცია
15:40 ტაილანდური კრივი
16:15 ტაილანდური კრივი
17:25 სათხილამურო ორჭიდი. მსოფლიო თასის ეტაპი იტალიაში. 15კმ. პირდაპირი ტრანსლაცია
18:30 NBA-ს საკალათბურთო მიმოხილვა
19:00 ტხეკვანდო. საერთაშორისო ტურნირი "პეტრე დიდი თასზე". მე-2 ნაწილი
20:25 "ნადირობის სეზონი"
21:00 "ყინულის ხანა". პროგრამა ჰოკეიზე
22:05 სახვალიო ტელეპროგრამა
22:30 "ნოკაუტი". ტელეჟურნალი პროფესიულ კრივზე
23:00 "ფარი და ბურთი". გადაცემა კალათბურთზე
23:45 ფრენბურთი. EKB-ს თასი. 1/8 ფინალი. "დინამო" – "მარეკ იუნიონი"
01:15 ახალი ამბები
01:30 "სპორტული გლობუსი". "Trans World Sport" წარმოგიდგენთ
02:00 ტრიატლონი. მსოფლიო თასი პორტუგალიაში
02:50 ბილიარდი. ევროპის ჩემპიონატი რუსულ ბილიარდში
03:35 03:35-დან 06:00-მდე შესვენება
06:00 ფიგურული სრიალი. საერთაშორისო ასპარეზობა. გრან-პრი. აშშ. პირდაპირი ტრანსლაცია

EUROSPORT
11:30 ექსტრემალური სპორტი. ახალგაზრდული ზონა
12:00 ფეხბურთი. უეფას ჩემპიონთა ლიგა
13:00 ფეხბურთი. უეფას ჩემპიონთა ლიგა
14:00 ფეხბურთი. უეფას ჩემპიონთა ლიგა
15:00 ფეხბურთი. უეფას ჩემპიონთა ლიგა
15:15 კერლინგი. ევროპის ჩემპიონატი იტალიაში
16:00 ფეხბურთი. უეფას თასი
16:15 კერლინგი. ევროპის ჩემპიონატი იტალიაში
17:15 ბიატლონი. მსოფლიო თასი ავსტრიაში
18:45 სათხილამურო ორჭიდი. მსოფლიო თასი იტალიაში
20:00 კერლინგი. ევროპის ჩემპიონატი იტალიაში
21:30 ფეხბურთი. უეფას ჩემპიონთა ლიგა
22:30 ფეხბურთი. უეფას ჩემპიონთა ლიგა
23:30 ფეხბურთი. უეფას ჩემპიონთა ლიგა
00:30 კერლინგი. ევროპის ჩემპიონატი იტალიაში
04:15 ახალი ამბები

ფეხბურთი

სებასტიან დაისლერი - პირველი ინტერვიუ საგიჟეთში

მას შემდეგ, რაც გერმანული ფეხბურთის ამომავალი ვარსკვლავი, მიუნხენის "ბაიერნის" 23 წლის ნახევარმცველი, სებასტიან დაისლერი მიუნხენის ფსიქიატრიულ კლინიკაში მოხვდა, უკვე ერთი თვე გავიდა. ფეხბურთელს მძიმე დეპრესია აქვს და სწორედ ამ დეპრესიას მკურნალობს მაქს-პლანკ-ინსტიტუტში.

თითქოს განსაკუთრებული არაფერი მომხდარა. დაისლერი არ გახლავთ პირველი ფეხბურთელი, ვისაც დეპრესიის გამო მკურნალობა უწევს. თუმცა, წმინდა სამედიცინო საკითხებთან ერთად, დაისლერის შემთხვევაში უცნობ მეგობრებს, ზებუნებრივ ძალებს და რაღაც სექტებსაც ახსენებენ. "ბაიერნის" მენეჯერმა, ული ჰოინესმა არაერთხელ განაცხადა, რომ დაისლერი ოთხი უცნობი მეგობრის გარემოცვაში იმყოფება. იმასაც ამბობენ, რომ ეს ადამიანები ფსიქიკურ ზეგავლენას ახდენენ დაისლერზე.

თავად ფეხბურთელმა ხანგრძლივი დუმილი დაარღვია და პირველი ინტერვიუ მისცა პრესას. ბერლინის გაზეთ "Tagesspiegel"-ის ჟურნალისტები სვენ გოლდმანი და მიხაელ როზენტრიტი დაისლერს საავადმყოფოში ესტუმრნენ. გთავაზობთ ამ ვრცელი ინტერვიუს შემოკლებულ ვარიანტს.

- ამბობენ, რომ თქვენ დეპრესია გაქვთ. ეთანხმებით ასეთ დახასიათებას?

- დეპრესია საზიზღარი სიტყვაა, თუმცა, მე ვერაფერს შევცვლი. ვიცი, რომ დეპრესია მაქვს. ავად ვარ.

- ერთი მხრივ, ეს დამამშვიდებელი დიაგნოზიც არის. თქვენთვის ჯადო არ გაუკეთებიათ. უბრალოდ, ავად ხართ. ავადმყოფობას კი არჩენენ.

- დიახ, მაგრამ ამისთვის შესაბამისი პირობებია საჭირო, აქ კი არავითარი პირობები არ არსებობს. ამ კლინიკაში ოთხი კვირის წინათ მოვედი, რათა დამესვენა. როგორ უნდა დავისვენო იმ სიტუაციაში, რომელიც უკანასკნელი დღეების განმავლობაში შეიქმნა? ვერ ვხვდები, რა ხდება გარეთ. გაზეთებსაც იშვიათად ვკითხულობ. მაგრამ ის ინფორმაციებიც საკმარისია, რაც ჩემამდე აღწევს.

- მას შემდეგ, რაც თქვენ მაქს პლანკის ინსტიტუტში მკურნალობთ, ვრცელდება ინფორმაციები, თითქოს თქვენ ოთხი მეგობრის ტყვეობაში ხართ. მათ გარდა, თქვენამდე ვერავინ აღწევს - ვერც კლუბი, ვერც ოჯახი და ვერც პრესა...

- ჩემს მეგობრებს კარგად ვიცნობ. მათთან ერთად უამრავი სიძნელე გადამილახავს. ისინი რომ არა, ფეხბურთს საერთოდ აღარ ვითამაშებდი. ვერ დავუშვებ, რომ ჩემი მეგობრების ირგვლივ ამდენი სპეკულაცია იყოს. ისევე, როგორც ყველა ადამიანს, მე და ჩემს მეგობრებსაც შეიძლება გვქონდეს პირადი ცხოვრება. არავის არა აქვს უფლება, მითვალთვალოს და არკვიოს, თუ ვინ არიან ჩემი მეგობრები. ვისა აქვს იმის უფლება, რომ ჩემი პირადი ცხოვრება საჯაროდ დაანგრიოს?

- თქვენ ბევრს საუბრობთ თქვენი მეგობრების გასაჭირზე, საკუთარ პრობლემებს კი ნაკლებად ეხებით.

- ჩემი მეგობრებიც მძიმე მდგომარეობაში არიან. ისინი არიან ადამიანები, რომელთაც ფეხბურთთან არაფერი აქვთ საერთო. ეს კი ძალიან მნიშვნელოვანი იყო ბერლინში მომხდარი "ჩეკის ისტორიის" შემდეგ...

- ...როდესაც 20 მილიონი მარკის ღირებულების ჩეკი გაზეთ "ბილდის" პირველ გვერდზე აღმოჩნდა და როდესაც "ბაიერნში" თქვენი გადასვლის ამბავი გახმაურდა...

- ამ ამბის შემდეგ აღარავის ვენდობოდი. სამი დღის მანძილზე "ბილდის" პირველ გვერდზე მხოლოდ ჩემს შესახებ წერდნენ. საშინლად მძიმე მდგომარეობაში ჩავარდეს. სწორედ მაშინ გავიცანი ჩემი ახლანდელი მეგობრები. ამ ადამიანების ვინაობის გამხელისგან თავს ვიკავებდი, რადგან მათი დაცვა მინდოდა. სწორედ მათ შემმატეს ის ძალა, რომელიც მჭირდებოდა. ისინი იყვნენ ჩემი პირადი ცხოვრების ერთადერთი ნაწილი, რომელიც აქამდე დამრჩა. ახლა კი სურთ, ესეც წამართვან. ამას არ დავუშვებ.

- ყველა იმ ინფორმაციაში, რომელიც თქვენი მეგობრების შესახებ ვრცელდება, საუბარია მათდამი თქვენს გარკვეულ დამოკიდებულებაზე, თითქოს რაღაც სექტასთან გვაქვს საქმე.

- რით დაამტკიცებენ ამას? იმით, რომ მე ბუდიზმი და დალაილამა მაინტერესებს? ბუდიზმი მსოფლიოში ფართოდ გავრცელებული რელიგიაა, დალაი-ლამა კი ნობელის პრემიის ლაურეატია მშვიდობის დაცვის სფეროში. თუ იმაში მდებენ ბრალს, რომ იოგა მაინტერესებს? დიახ, ეს მართალია. მე მივდევ იოგას, ისევე როგორც ოლივერ კანი, ბიოქსენტ ლიზარაზუ და უამრავი სხვა ცნობილი ადამიანი. ამის გამო მე სექტის წევრი ვარ? არა. სტრესი, რომლის გადატანაც ყოველდღიურად გვიწევს, უბრალოდ, წარმოუდგენელია ნორმალური ადამიანებისთვის. ჩემი ახლანდელი მდგომარეობა შემთხვევითი არ არის. სანამ მე ვმკურნალობ, ჩემი მეგობრები მეხმარებიან. თქვენ იცით, რომ რამდენიმე თვის წინათ იორგ ნოიბაუერთან კონტაქტი გავწყვიტე? აღარ მინდოდა, მრჩეველი მყოლოდა. მას შემდეგ ყველაფერს მარტო ველარ ვწყვეტ. ახლა ამაში მეგობრები მეხმარებიან. როდესაც უკეთ გავხდები და დამხმარეები გამომიჩნდებიან, ჩემი მეგობრები თავიანთ ცხოვრებას დაუბრუნდებიან. მათ საკუთარ პირად ცხოვრებაზე თქვეს უარი, რათა მე დამხმარებოდნენ. ხალხი კი მათ დამნაშავეებად მიიჩნევს.

- ამბობენ, რომ თქვენი ერთ-ერთი მეგობარი მთელ თქვენს საბანკო ანგარიშებს განაგებს.

- კიდევ ერთხელ გიმეორებთ: ეს ჩემი პი-რა-დი ცხოვ-რე-ბა-ა! არავის საქმე არ არის, ვის მივანდობ ჩემს საქმეებს. მაგრამ თუ მაინც გაინტერესებთ, თქვენს მიერ ნაგულისხმევ პიროვნებას ათასი პროცენტით ვენდობი. ყველაფერი ხომ იმაზეა დამოკიდებული, თუ რა მოხდა მეგობრობის პერიოდში და როგორ განვითარდა ეს ურთიერთობები. ჩემი მეგობრები მაშინ დამიდგნენ გვერდით, როდესაც ძალიან მიჭირდა. ამის შესახებ ული ჰოინესსაც მოვუყევი...

- ..."ბაიერნის" მენეჯერს...

- ჩვენ საინტერესო საუბარი გვქონდა. ჰოინესი შემპირდა, რომ ყველა ეს საკითხი საჯაროდ გაირკვეოდა. ჩემს მეგობრებს ბოლომდე დავიცავ. როგორც ვიცი, "ბაიერნი" ამტკიცებდა, რომ მე ცუდ ხალხან მაქვს ურთიერთობა. ზუსტად არ ვიცი, ვინ განაცხადა ამის შესახებ.

- პრესა ული ჰოინესის სიტყვების ციტირებას ახდენს. ის ამბობს, რომ ყველაფერს გააკეთებს, რათა მეგობრებს ჩამოგაშოროთ.

- დღემდე მიჭირს დაჯერება, რომ ჰოინესმა ეს მართლა თქვა.

- "ბაიერნთან" თქვენი დამოკიდებულება საკმაოდ დაძაბული ჩანს.

- ეს ჩემი მეგობრების მიმართ დამოკიდებულების ბრალია. მათ უკვე აღარ შეუძლიათ იმის ატანა, რაც საკუთარ თავზე ესმით. ჩემი მეგობრების რეაბილიტაცია საჯაროდ, ბოდიშის მოხდით უნდა დამთავრდეს.

- ვინ უნდა მოიხადოს ბოდიში?

- "ბაიერნმა".

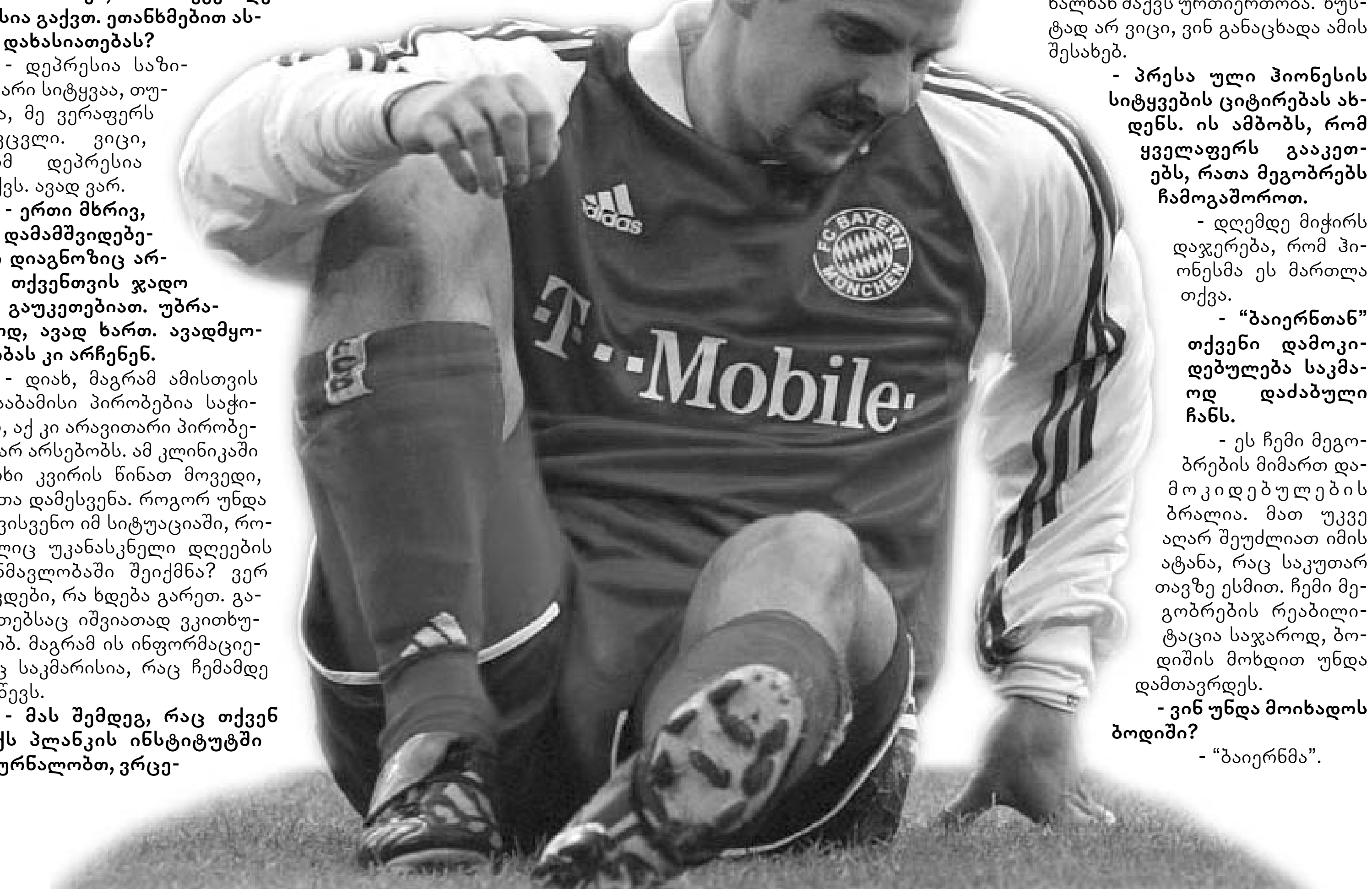

დაისლერს გამოჯანმრთელებამდე ბევრი უკლია.

ოლივერ კანი: "ზამთრის შემდეგ სულ სხვა "ბაიერნს" იხილავთ

მხოლოდ და მხოლოდ თერთმეტმეტრიანი დარტყმის წყალობით შეძლო მიუნხენის „ბაიერნმა" შარშანდელი სეზონის სირცხვილის განმეორებისგან დაეღწია თავი და ჩემპიონთა ლიგის მერვედფინალის საგზური მაინც მოიპოვა. ყველაფერი უკანასკნელ მატჩში გადაწყდა. „ბაიერნს" ბელგიურ „ანდერლეხტთან" მხოლოდ გამარჯვება აძლევდა ხელს. მიუნხენელებმა ეს ამოცანა შეასრულეს, თუმცა, ამისთვის დიდი ძალისხმევა დასჭირდათ. მიუხედავად ამისა, მათი მისამართით კრიტიკა მაინც გაისმის. კლუბის პრეზიდენტი ბეკენბაუერი თვლის, რომ „ანდერლეხტთან" ჩატარებულ მატჩში „ბაიერნმა", ფეხბურთის გარდა, ყველაფერი აჩვენა. ასეთივე აზრისაა პრესაც. მიუნხენელთა კაპიტანი ოლივერ კანი კი ამტკიცებს, რომ ზამთრის პაუზის შემდეგ სულ სხვა „ბაიერნს" ვიხილავთ...

- ჩემპიონთა ლიგაში "ბაიერნმა" პროგრამა-მინიმუმი შეასრულა. "ანდერლეხტთან" მატჩის შემდეგ შვებით ამოისუნთქეთ?

- დიახ. მატჩის მეორე ნახევარში უდიდესი წნეხის ქვეშ მოვყევით, რასაც ძლივს დავაღწიეთ თავი. ეს შეხვედრა ნამდვილი სასაკლაო იყო.

- რა იყო იმის მიზეზი, რომ ანგარიშში დაწინაურების შემდეგ მეტისმეტად დაცვითი ტაქტიკით დაიწყეთ თამაში?

- ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით არცთუ ისე მომწიფებული ვართ. ანგარიშის გახსნის შემდეგ ცოტა შეგვეშინდა და გუნდმა უკან დაიწია, გამბედაობა დაკარგა და შეტევაში თამაშზე საერთოდ უარი თქვა. ასეთ შემთხვევაში გასაკვირი არ იქნებოდა, საკუთარ კარში გაგვეშვა ბურთი.

- ასეთი თამაშის შემდეგ კიდევ უნდა გვქონდეს იმედი, რომ გუნდი მერვედფინალში წარმატებას მიაღწევს?

- გუნდი, რომელსაც ამდენი პრობლემა დაატყდა თავს, მაგრამ ყველა სიტუაციიდან "გამოძვრა", ხშირ შემთხვევაში საკუთარი თავის რწმენას იბრუნებს და დამატებით ძალას იძენს. ზამთრის შესვენებისას ოპტიმალურად მოვემზადებით, ძალებს მოვიკრებთ და შემდეგ ეტაპზე სრულიად სხვა "ბაიერნს" იხილავთ. ჩვენ ახალი ძალებით შევუტევთ.

- კიდევ ერთი უმნიშვნელოვანესი მატჩი ახლა ბუნდესლიგაში გელით - "ბაიერნი" "შტუტგარტს" შეხვდება. ეს მატჩიც უნდა მოიგოთ?

- "ბაიერნმა" ყოველთვის უნდა მოიგოს. გლაზგოს სელტიკის", "კიოლნის", "ჰამბურგის", "ბრემენის", "ანდერლეხტის" წინააღმდეგ ურთულესი მატჩები გვქონდა. ახლა კი "შტუტგარტთან" მოგვიწევს შეხვედრა. მიუხედავად იმისა, რომ ოპტიმალურ ფორმაში არ ვართ, "შტუტგარტსა" და "ფრაიბურგს" მაინც უნდა მოვუგოთ.

- შესწევს გუნდს იმაზე მეტი ძალა, ვიდრე მან "ანდერლეხტის" წინააღმდეგ მატჩში აჩვენა?

- ჩვენს გუნდს იმაზე 50 პროცენტით მეტი შეუძლია, ვიდრე აქამდე აჩვენებდა. აქამდე ჩვენ მხოლოდ გვაკრიტიკებდნენ. უკანასკნელი ნახევარი წლის განმავლობაში მხოლოდ იმას ვკითხულობდი, რომ ჩვენს გუნდში ცუდის მეტი არაფერი ხდება. ამის გამო ფეხბურთელებს ძალიან წყდებოდათ გული. მიუხედავად ამისა, უმთავრესი მნიშვნელობა მაინც იმას ენიჭება, რომ ჩვენი ამოცანების შესრულება მოვახერხეთ. ახლა აუცილებლად უნდა მოვუგოთ "შტუტგარტს", რადგან ბუნდესლიგის ლიდერთან სხვაობის შემცირება გვინდა.

- თავიდანვე გადაწყვეტილი იყო, რომ თერთმეტმეტრიანს როი მაკაი დაარტყამდა და არა ბალაკი?

- პენალტი იმ ფეხბურთელმა უნდა დაარტყას, რომელიც იმ მომენტში ყველაზე მეტად არის საკუთარ თავში დარწმუნებული. ამ კონკრეტულ სიტუაციაში როი მაკაი იყო ასეთი. ჩემპიონთა ლიგაში მან უკვე იმდენი გოლი გაიტანა, თერთმეტმეტრიანის დარტყმა მისთვის პრობლემა არ არის. ის ცივსისხლიანი თავდამსხმელია, თითქოს ნერვები საერთოდ არა აქვს. ასევე აუღელვებლად დაარტყა მან ის პენალტი.

კანი ოპტიმისტია.

ინფოთეკა

ფეხბურთი. დეპრესიის შემდეგ თავის პირველ ინტერვიუში მიუნხენის "ბაიერნის" ფეხბურთელმა სებასტიან დაისლერმა განაცხადა, რომ სრულყოფილ გამოჯანმრთელებამდე ჯერ კიდევ შორს არის. "მე არ მსურს არავითარი ვადის დასახელება. უბრალოდ, არ მინდა, ზეწოლის ქვეშ ვიცხოვრო. ჯერჯერობით მხოლოდ გამოჯანმრთელება მჭირდება", – განაცხადა ფეხბურთელმა.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ფორვარდმა კევინ კურანიამ გერმანულ "შტუტგარტთან" კონტრაქტი გააგრძელა. ჯერჯერობით უცნობია, თუ რა ვადით გაგრძელდა ფეხბურთელსა და კლუბს შორის ახალი შეთანხმება. გუშინ გაიმართა ამ საკითხისადმი მიძღვნილი პრესკონფერენცია. შეგახსენებთ, რომ კლუბთან ადრე მცველმა ანდრეას ჰინკელმა გააგრძელა კონტრაქტი.

■ ■ ■

ფეხბურთი. უეფამ საფეხბურთო მატჩის დროს ტექნიკურ ზონაში სიგარეტის მოწევა აკრძალა. ზონაში, სადაც სათადარიგო ფეხბურთელები და მწვრთნელები იმყოფებიან, ამიერიდან სიგარეტს ვერავინ მოწევს. უეფას ოფიციალურ განცხადებაში ნათქვამია, რომ მოწევა ფეხბურთის იმიჯს ზიანს აყენებს.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ჰოლანდიისა და აშშ-ის ეროვნული ნაკრები გუნდები ამხანაგურ მატჩს 18 თებერვალს გამართავენ. ადრე იგეგმებოდა, რომ ამ ვადაში ჰოლანდიელები გერმანელებს გაეჯიბრებოდნენ, მაგრამ მატჩი ჩაიშალა, რადგან გერმანია და ჰოლანდია ევროპის ჩემპიონატზე ერთ ჯგუფში მოხვდნენ.

■ ■ ■

ფეხბურთი. "ტურნირის სტარტი კატასტროფული გამოგვივიდა. პირველ შეხვედრაში შემაძრწუნებელი შედეგი მივიღეთ. შემდეგ კი სამ მატჩში ერთი ქულა მოვიპოვეთ. ალბათ, გადამწყვეტი აღმოჩნდა კიევის "დინამოსთან" შეხვედრაში ბოლო წუთებზე გატანილი გოლი. ამის შემდეგ ყველაფერი შეიცვალა. "ინტერთან" მატჩში კი ყველაფერი გამოგვივიდა. ყოველი შემდგომი მატჩი შეიძლება წინამორბედისგან პრინციპულად განსხვავდებოდეს. "ინტერთან" შინ 0:3 დავმარცხდით, სტუმრად კი 5:1 მოვუგეთ. ეს ჩემი სიტყვების საილუსტრაციოდ საუკეთესო მაგალითია. ახლა ჩვენ, უბრალოდ, ვზეიმობთ და კენჭისყრას ველოდებით", – ასეთი კომენტარი გაუკეთა ლონდონის "არსენალის" მწვრთნელმა არსენ ვენგერმა ჩემპიონთა ლიგაში გუნდის გამოსვლას.

■ ■ ■

ფეხბურთი. უეფას დისციპლინარულმა კომიტეტმა დაიწყო ჩემპიონთა ლიგაში "ჩელსის" წინააღმდეგ შეხვედრისას თურქული "ბეშიქთაშის" ფანების ქცევის გამოძიება. როგორც ცნობილია, თამაში გელზენკირხენში გაიმართა და "ჩელსის" გამარჯვებით დასრულდა (2:0). უეფა ფანებს ულირს საქციელში ადანაშაულებს. კერძოდ, ტრიბუნებიდან პეტარდები და ტუალეტის ქაღალდი ცვიოდა, რამაც მეორე ტაიმის დაწყება რამდენიმე წუთით შეაფერხა.

■ ■ ■

ფეხბურთი. World Soccer-ის მკითხველებმა წლის საუკეთესო ფეხბურთელად ტურინის "იუვენტუსის" ჩეხი ნახევარმცველი პაველ ნედვედი აღიარეს. მათ ფეხბურთელს მხარი დაუჭირეს იმის მიუხედავად, რომ წლევანდელი ჩემპიონთა ლიგის გათამაშების მეორე ნახევარფინალში მან სრულიად უსაფუძვლო მეორე ყვითელი ბარათი მიიღო და გამოტოვა ფინალური მატჩი, სადაც "იუვე" "მილანთან" პენალტების სერიაში დამარცხდა. ნედვედის მთავარი კონკურენტები რუუდ ვან ნისტელროო და რაულ გონსალესი იყვნენ. ტიერი ანრის კი, რომელიც ფიფას გამოკითხვით საუკეთესო ფეხბურთელობის ერთ-ერთი ფავორიტია, მხოლოდ მეხუთე ადგილი ერგო.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ბრემენის "ვერდერის" ბრაზილიელმა ფორვარდმა აილტონმა განაცხადა, რომ მზად არის, 2006 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე გერმანიის ნაკრების ღირსება დაიცვას. ამჟამად აილტონი სათავეში უდგას ბუნდესლიგის ბომბარდირთა სიას. მის ანგარიშზე 14 გოლია. "თუ რუდი ფიოლერი დამიძახებს, მე ვკითხავ, სად არის ვარჯიში და მაშინვე იქ გავჩნდები", – თქვა აილტონმა, რომელსაც არასოდეს უთამაშია ბრაზილიის ნაკრების შემადგენლობაში და, როგორც ჩანს, ვერც ვერასოდეს ითამაშებს – რონალდოს, რივალდოსა და რონალდინიოსთან კონკურენციის გამო.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ესპანური პრესის ცნობით, მადრიდის "ატლეტიკოს" ფორვარდი ხავი მორენო კლუბის დატოვებას აპირებს. "მილანის" ყოფილი ფეხბურთელი ამ სეზონში მხოლოდ 5-ჯერ გამოვიდა მინდორზე. თანაც, ძირითად შემადგენლობაში არც ერთხელ არ გამოჩენილა. "გოლს ვერ გავიტან, თუ არ ვითამაშებ. მე აქ არ მიმართლებს და ამიტომ მინდა წავიდე", – თქვა ფეხბურთელმა. მორენოზე პორტუგალიის "პორტუ" აცხადებს პრეტენზიას.

■ ■ ■

ფეხბურთი. დავიდ ტრეზეგეს მიერ "ოლიმპიაკოსის" კარში გატანილი მეორე გოლი ისტორიული გამოდგა. ფრანგმა ჩემპიონთა ლიგაში მე-3000 გოლი გაიტანა. ლიგის პირველი გოლი დანიელ ამოკაჩის ეკუთვნის. "ბრიუგეს" შემადგენლობაში მან მოსკოვის ცსკა-ს კარში გაიტანა გოლი და ბელგიელებმა – 1:0 მოიგეს. მეათასე გოლი კი რუსმა დმიტრი ხოხლოვმა პორტუგალიური "ბენფიკას" კარში გაიტანა. მაშინ "ეინდჰოვენმა" "ბენფიკასთან" – 2:2 ითამაშა.

ინფოთეკა

კალათბურთი. სკოტი პიპენმა მუხლის ტრავმის გამო შეიძლება სპორტული კარიერა დაასრულოს. ამ ტრავმის გამო პიპენმა 8 მატჩი უკვე გამოტოვა. მოთამაშე მომავალ მატჩსაც გამოტოვებს. "ჯერჯერობით საკუთარ თავს ვუსვამ კითხვას, შევძლებ კი მომავალში თამაშს, თუ ამ წელსაც ვერ მოვახერხებ გამოვადგე გუნდს. ვნახოთ", – განაცხადა პიპენმა.

■ ■ ■

კალათბურთი. ფრენკ ჯონსონი "ფინიქს სანზის" მთავარი მწვრთნელის პოსტიდან დაითხოვეს. უკანასკნელი 7 მატჩიდან გუნდმა 6 წააგო. საერთოდ კი მიმდინარე სეზონში "ფინიქსის" ანგარიშზე 18 დამარცხებაა. მის ნაცვლად "სანზს" ჯონსონის ასისტენტი მაიკ დ`ანტონი გაწვრთნის, რომელიც 1998-1999 წლებში "დენვერ ნაგეთსს" წვრთნიდა.

■ ■ ■

ჩოგბურთი. დევისის თასის მატჩი ავსტრიისა და აშშ-ის ნაკრებ გუნდებს შორის კონექტიკუტის კაზინოში გაიმართება. ამის შესახებ ოფიციალური განცხადება გუშინ გაკეთდა. კაზინო Mohegan Sun-ის არენა 10 000 გულშემატკივარს იტევს. საინტერესოა, რომ აქამდე კაზინოში საჩოგბურთო მატჩები არ ტარდებოდა.

■ ■ ■

კრივი. სკანდალურად ცნობილი პრომოუტერი დონ კინგი ეთანხმება ჟიურის გადაწყვეტილებას, რომელმაც კინგს მსოფლიოს ექს-ჩემპიონის ტერი ნორისის სასარგებლოდ 7,5 მილიონი დოლარის გადახდა დააკისრა. სასამართლომ გადაწყვიტა, რომ კინგი უკანონოდ იტაცებდა თანხას, რომელიც, წესით და რიგით, სპორტსმენს ეკუთვნოდა. პრომოუტერმა პირობა დადო, რომ მომავალ კვირაში 3 მილიონს გადაიხდის. დანარჩენ თანხას კი 15 თვის განმავლობაში დაფარავს. თუმცა, პროკურორის აზრით, ნორისის მაგალითი გადამდები გახდება სხვა მოკრივეთათვის, რომლებზეც სხვადასხვა დროს ხელი მოითბო დონ კინგმა და მომხდარს დონ კინგისთვის დასასრულის დასაწყისი უწოდა.

■ ■ ■

ფორმულა 1. ბრიტანეთის პოლიციამ ორდერი გასცა ფორმულა 1-ის ყოფილი პილოტის ედი ირვინის დაკავების თაობაზე. ირვინს ბრალი იმაში ედება, რომ მართვის მოწმობისა და დაზღვევის გარეშე სიჩქარეს გადააჭარბა. ირლანდიელი სიჩქარის გადაჭარბების გამო ამა წლის ივლისში დააკავეს, როცა შესაბამისი დოკუმენტების გარეშე, ჰაიდ-პარკში მოტოროლაზე სეირნობდა. ირვინი სასამართლოში არ გამოცხადდა, ამიტომ სასამართლომ მის დაკავებაზე სანქცია გასცა.

■ ■ ■

ფორმულა 1. ავტოსპორტის საერთაშორისო ფედერაციის ხელმძღვანელი მარკ მოსლი გამოდის ინიციატივით, შემოღებულ იქნას ალტერნატიული ვარიანტი ფორმულა 1-ის იმ პილოტთა დასასჯელად, რომლებიც რბოლის დროს წესებს არღვევენ. როგორც ცნობილია, პიტ-ლეინის გადაკვეთისთვის დამრღვევები ისჯებიან. სასჯელი მოქმედია იმის გათვალისწინებით, რომ ინდიანაპოლისში ანალოგიურმა სასჯელმა კოლუმბიელი ხუან-პაბლო მონტოიას ჩემპიონობისთვის ბრძოლის ყოველგვარი შანსი წაართვა. ამის ნაცვლად, მოსლი სთავაზობს, შემოიღონ ეგრეთ წოდებული საჯარიმო სანქციები, რომლის მიხედვითაც დამნაშავეს ქულები ჩამოეჭრება. ხელმეორე დარღვევისთვის კი პილოტი დისკვალიფიკაციას მიიღებს. თანაც, სტიუარდებს უფლება ექნებათ, პილოტს რბოლის დროს მისცენ დისკვალიფიკაცია. "ასეთი სისტემა უფრო ეფექტური და დამაკმაყოფილებელი იქნება", – აცხადებს მოსლი.

■ ■ ■

ფორმულა 1. რალფ შუმახერის მენეჯერმა ვილი ვებერმა ავტოსპორტის სამყაროს მოუწოდა, არ ინერვიულონ რალფის მომავალზე. ოთხშაბათს გავრცელდა ინფორმაცია, რომ 28 წლის პილოტის ახალი კონტრაქტის თაობაზე მოლაპარაკებები მისი პერსონალური სპონსორებისა და ფულის საკითხზე შეუთანხმებლობის გამო შეფერხდა. შუმახერების აგენტმა ვებერმა განაცხადა, რომ მან რალფისთვის ხუთი სხვადასხვა კონტრაქტი განიხილა. თითოეული კი 100 გვერდს შეიცავდა. "ჩვენ ჯერჯერობით არავითარ ზეწოლას არ ვგრძნობთ. რალფი ტოპ-პილოტთა რიცხვს მიეკუთვნება და ჯერ კიდევ შეიძლება, ახალი ვარიანტები გამოჩნდეს", – თქვა ვებერმა. 2003 წლის დასაწყისში მან განაცხადა, რომ რალფისთვის მომავლის გუნდი შეიძლება კიოლნში ბაზირებული "ტოიოტა" გახდეს.

■ ■ ■

სამთო-სათხილამურო სპორტი. მსოფლიო თასის ეტაპი ქალთა შორის, რომელიც მლინში უნდა გამართულიყო, იტალიის კურორტ მადონა დი კამპილიოში გადაიტანეს. ის 16 დეკემბერს გაიმართება.

■ ■ ■

ბიატლონი. მსოფლიო თასის მორიგ ეტაპზე ბიატლონში 7,5 კილომეტრ დისტანციაზე რბოლაში გამარჯვება ბელორუსმა ელენა ზუბრილოვამ მოიპოვა. მეორე ადგილზე ნორვეგიელი გრო ისტად-კრისტიანსენი გავიდა. მესამე კი მისი თანამემამულე ლივ-გრეტ პუარე იყო.

■ ■ ■

ბიატლონი. ავსტრიის ქალაქ ხოხფილცენში გაიმართა ბიატლონში მსოფლიო თასის ეტაპი სპრინტში 10 კილომეტრზე. შეჯიბრებაში პირველად თავის კარიერაში გამარჯვება ნორვეგიელმა ლარს ბერგერმა. გუშინდელი დისტანცია მან – 26:25.6 დროში დაძლია. რბოლა მეორე ადგილზე დაასრულა ბელორუსმა ვლადიმირ დრაჩოვმა. კიდევ ერთმა ნორვეგიელმა ჰარვორდ ჰანევოლდმა უშეცდომოდ კი ისროლა, მაგრამ დისტანცია მხოლოდ მესამე ადგილზე დაამთავრა.

კალათბურთი

ფაჩულია „მეჯიქში" ათამაშდა

სანდრო ნავერიანი

მორიგი ტური გაიმართა ნაციონალურ საკალათბურთო ასოციაციაში. ყველაზე დიდი ინტერესი ზაზა ფაჩულიას "ორლანდო მეჯიქის" მატჩმა გამოიწვია. მას შემდეგ, რაც "მეჯიქის" მთავარმა მწვრთნელმა ფაჩულიას თამაშის საშუალება მისცა, ორლანდოელთა თამაში გამოსწორდა და უკვე ზედიზედ მეორე მატჩი მოიგეს. ამ მატჩში ფაჩულიამ 25 წუთი დაყო მოედანზე და გუნდს 5 ქულითა და 7 მოხსნით დაეხმარა. საუკეთესო, როგორც ყოველთვის ხდება ხოლმე, ტრეისი მაკგრეიდი იყო - მან 27 ქულა და 7 მოხსნა გააკეთა. 15-15 ქულა მიითვალეს გორდან გირიჩეკმა და ჯუვეინ ჰოვარდმა. ვაშინგტონელთა შემადგენლობაში ყველაზე შედეგიანები იყვნენ ლარი ჰიუზი და ქუეიმ ბრაუნი. მათ, შესაბამისად, 19 და 18 ქულა მოუტანეს საკუთარ გუნდს. შეგახსენებთ, რომ მატჩი ვაშინგტონში, "უიზარდსის" მოედანზე "ემსიაი ცენტრში" გაიმართა. მარცხი განიცადა მეორე ქართველის, ვლადიმერ სტეფანიას "ტრეი ბლეიზერსმა". გასვლითი მატჩი მათ "სან-ანტონიო სფარზთან" დათმეს. სან-ანტონიოში, "ესბისი ცენტრში", მოქმედი ჩემპიონები შეუდარებლები იყვნენ. ტიმ დანკანმა, ტონი პარკერმა, რაშო ნესტეროვიჩმა და მანიუ ჟინობილიმ ქვა ქვაზე არ დატოვეს - პორტლენდელმა ბიჭებმა თავდახრილებმა დატოვეს მოედანი. ტეხასელების შემადგენლობაში ყველაზე შედეგიანი იყო ტიმ დანკანი - 18 ქულა და 14 მოხსნა. 17-17 ქულა გააკეთეს ტონი პარკერმა და რაშო ნესტეროვიჩმა. მანიუ ჟინობილი კი 11 ქულით დაეხმარა გუნდს. "ბლეიზერსის" შემადგენლობაში ყველაზე შედეგიანები იყვნენ ზაკ რენდოლფი და რაშიდ უოლასი. მათ, შესაბამისად, 22 და 23 ქულა შესძინეს საკუთარ გუნდს. კიდევ ერთი საინტერესო მატჩი გაიმართა ლოს-ანჯელესში, "სტეპლეს ცენტრში", მაგრამ არა "ლეიკერსის", არამედ "კლიპერსის" მონაწილეობით. "კლიპერსმა" დალასელი მოხეტიალეები მიიღო და დაამარცხა - 100:99. კალიფორნიელებმა არაჩვეულებრივი მატჩი ჩაატარეს და დამსახურებულადაც გაიმარჯვეს. შეუ-

ფაჩულიამ ქულების აკრეფა დაიწყო.

დარებელი იყო კალიფორნიელთა ფორვარდი კორი მაგეტი, რომელმაც 30 ქულა, 6 შედეგიანი გადაცემა და 5 მოხსნა გააკეთა. კრის ვილკოქსმა და ელტონ ბრენდმა, შესაბამისად, 21 და 18 ქულა მოაგროვეს. ვეტერანმა გლენ რაისმა, ეტყობა, ამოწურა თავისი შესაძლებლობები და დაემშვიდობა იმ დროს, როდესაც, მართლაც, ფრინავდა მოედანზე. კონკრეტულ მატჩში მან 6 ქულის მეტი ვერ მოაგროვა, მაგრამ 6-ჯერაც მოხსნა ბურთი ფარიდან. მოხეტიალე სტუმრების შემადგენლობაში კი ყველაზე შედეგიანი იყო მაიკელ ფინლი, რომელმაც 38 ქულა და 6 მოხსნა გააკეთა. ანტუან უოლკერის ანგარიშზე 21 ქულა და 10 შედეგიანი გადაცემაა. ვერაფრით გამოიჩინეს თავი გუნდის აშკარა ლიდერებმა სტივ ნეშმა და დირკ ნოვიცკიმ. მათ, შესაბამისად, 6 და 9 ქულა მოუტანეს საკუთარ გუნდს. ტეხასელები რომ პლეიოფში გააღწევენ, ამაში ეჭვი არავის ეპარება, მაგრამ, ასეთი თამაშის შემხედვარე, აღარავის უნდა მათი პლეი-ოფში ხილვა. წლევანდელი გათამაშების აღმოჩენად დასახელებულმა "იუტა ჯაზმა" საკუთარ "დელტა ცენტრში" "ნიუ-იორკ ნიქსს" უმასპინძლა და მოუგო კიდეც. ამ ბოლო დროს ჯაზმენების ლიდერად ქცეულმა, რუსმა ანდრეი კირილენკომ კვლავ კარგად ითამაშა. მან 10 ქულა, 12 მოხსნა, 6 შედეგიანი გადაცემა და 5 ბლოქშოტი გააკეთა. ჯაზმენთა შემადგენლობაში ყველაზე შედეგიანები იყვნენ მეტ ჰარპრინგი და გრეგ ოსტერტაგი. მათ, შესაბამისად, 22 და 16 ქულა გააკეთეს. 14-14 ქულა მოაგროვეს რაჯა ბელმა და დეშოუნ სტივენსონმა, ხოლო რაულ ლოპესი 12 ქულით შეეწია თავისიანებს. სტუმართა შემადგენლობაში ყველაზე შედეგიანი იყო შენდონ ანდერსონი, რომელმაც 16 ქულა და 7 მოხსნა გააკეთა. 10-10 ქულა შესძინეს საკუთარ გუნდს კურტ ტომასმა და ანტონიო მაკდაისმა. კეიტ ვან ჰორნმა და დიკემბე მუტომბო, შესაბამისად, 9 და 5 ქულის მოგროვება შეძლეს. მილუოკიში, "ბრედლი ცენტრში", ადგილობრივმა "ბაქსმა" ოქროს შტატელ მებრძოლებს უმასპინძლეს. მებრძოლები, მართლაც, იბრძოდნენ, მაგრამ ვერაფერი მოუხერხეს მილუოკელების ვერც დაცვას და ვერც თავდასხმას. ყველაზე შედეგიანი "უორიორზის" შემადგენლობაში ნიკ ვან ექსელი იყო. მან 21 ქულა, 7 მოხსნა და 4 შედეგიანი გადაცემა გააკეთა. სპიდი კლაქსტონმა და ერიკ დამპიემ, შესაბამისად, 15 და 11 ქულა შესძინეს გუნდს, ხოლო ბრაიან კარდინალმა და ჯეისონ რიჩარდსონმა 9-9 ქულა მოაგროვეს. მასპინძელთა შემადგენლობაში გაიბრწყინეს მაიკელ რედმა და დან გაძურიჩმა. მათ, შესაბამისად, 25 და 19 ქულა შესძინეს საკუთარ გუნდს, ამასთან, რედმა 8 მოხსნა და 3 შედეგიანი გადაცემა გააკეთა. დესმონდ მეისონი 13 ქულით, 5 მოხსნით და 4 შედეგიანი გადაცემით შეეწია გუნდს. ტიჯეი ფორდმა და ჯო სმიტმა კი, შესაბამისად, 11 და 9 ქულა მოუტანეს "მილუოკი ბაქსს".

ბოსტონი-სიეტლი	**126:112**
მილუოკი-გოლდენ სთეითი	**94:89**
სან-ანტონიო-პორტლენდი	**102:77**
ლ.ა.კლიპერსი-დალასი	**100:99**
ვაშინგტონი-ორლანდო	**91:95**
მემფისი-ატლანტა	**103:90**
იუტა-ნიუ-იორკი	**95:73**

ფორმულა 1

ყველას საკუთარი სამეფო აქვს

ფერარი უძლურია გამანადგურებლის წინაშე.

ბიგა ბურასაშვილი

რომის მახლობლად, ტოსკანიაში განთავსებულ "ბაჩარინის" სამხედრო აეროპორტის ასაფრენ ბილიკზე, ხალხმრავლობა იყო. ყველა საკუთარ ვარაუდს გამოთქვამდა. ერთნი ჭოჭმანობდნენ და ვერაფრით დაეჯერებინათ, რომ ასეთი რამ საერთოდ შესაძლებელი იყო. მეორენი კი, გაოცებულები, ერთმანეთს ეკითხებოდნენ, ასეთი რამ ვის მოუვიდა თავში აზრადო. არადა, ფაქტია, რომ ეს მოხდა. ასაფრენ ბილიკზე, ერთმანეთის გვერდით, თავს იწონებდნენ "ფერარის" ბოლიდი F2003-GA და სამხედრო რეაქტიული თვითმფრინავი "ევროფაითერ ტაიფუნი". ბოლიდის კოკპიტში მიხაელ შუმახერი მოკალათებულიყო, რეაქტიულ თვითმფრინავში კი - ყოფილი ასტრონავტი, იტალიელი მაურიციო ჩელი. "ფერარის" მაქსიმალური სიჩქარე 369 კმ. საათი გახლდათ, ხოლო რეაქტიული თვითმფრინავისა - 2,448 კმ. საათი. სხვაობა, მართლაც, თვალშისაცემია.

სპეციალისტები, რასაც ზურგს უმაგრებდა ბუკმეიკერების მიერ ჩასული ფსონები, იტალიური საჯინიბოს პირმშოსა და რეაქტიულ თვითმფრინავს შორის დუელში ფავორიტად მიხაელ შუმახერს მიიჩნევდნენ, თუმცა, მოკლე მანძილზე. დაპირისპირება კი სამ "გარბენს" ითვალისწინებდა – 600, 900 და 1200 მეტრზე. გამარჯვებული კი სამი მცდელობიდან ორის მომგები იქნებოდა.

"შუმისა" და, შესაბამისად, "ფერარის" გამარჯვების ალბათობა 600 მეტრზე 11:10-ზე ფასობდა, იმავე მანძილზე რეაქტიული თვითმფრინავის წარმატება კი - 60:10-ზე. 900 მეტრზე მაურიციო ჩელის მფრინავი მანქანის გამარჯვების შანსი 17:10-ზე, ხოლო გერმანელი პილოტის წარმატება 20:10-ზე იქნა შეფასებული. რაც შეეხება 1200 მეტრს, ამ შემთხვევაში აშკარა იყო, რომ "ფერარი" "ევროფაითერთან" ვერაფერს გახდებოდა, ამიტომაც "ფერარის" შანსი 100:10-ზე, ხოლო თვითმფრინავისა 10,9:10 შეფასდა.

დუელის დროც დადგა. თვითმფრინავმა და ბოლიდმა ერთდროულად აიღეს სტარტი. ძრავების გრუხუნმა იქაურობა ისე გააყრუა, დამსწრეთ ისღა დარჩენოდათ, ყურებზე ხელი აეფარებინათ. დამფრთხალი ჩიტებიც აიშალნენ და იქაურობას გაეცალნენ. სანახაობით პირდაფჩენილი ხალხი კი ასაფრენი ბილიკისა და ტრასისკენ იმზირებოდა. საქმე ის არის, რომ თვითმფრინავი მისთვის განკუთვნილ ასაფრენ ბილიკზე მიქროდა, გერმანელის ბოლიდი კი - მისგან მოშორებით, სამანქანო ტრასაზე. ბუნებრივია, ღონისძიების ორგანიზატორებს უსაფრთხოების ნორმები არ დავიწყნიათ და რეაქტიული თვითმფრინავი იარაღის გარეშე გაიყვანეს სტარტზე, რითაც მაქსიმალურად შეამსუბუქეს. რაკეტების გარეშე "ევროფაითერ ტაიფუნი" 21,000 კილოგრამს იწონიდა. რაც შეეხება "ფერარის", მას გარკვეული ცვლილებები ჩაუტარეს და ოდნავ სახეშეცვლილი შეაგორეს ტრასაზე. ბოლიდი წონით 600 კილოგრამს არ აღემატებოდა. საინტერესოა, რომ თვითმფრინავის მომსახურებისთვის გაცილებით ნაკლები ადამიანის ძალისხმევა გახდა საჭირო, ვიდრე ბოლიდისთვის. იტალიური გუნდი ბრძოლის ველზე მექანიკოსთა თითქმის სრული მობილიზაციით გამოცხადდა. მიუხედავად ამისა, ნათელი იყო, რომ "ფერარი" გამარჯვებას ვერ მოიპოვებდა. დიდი მცდელობის მიუხედავად, "ფერარი" მრისხანე იტალიურ გამანადგურებელზე ფეხმარდი ვერ აღმოჩნდა. გერმანელი მრბოლი იტალიელ მფრინავთან 1:2 დამარცხდა. ერთადერთ ნუგეშად ფერარელებს ის თუ დარჩებათ, რომ პირველი გარბენი მოიგეს. 900 და 1200 მეტრი კი მაურიციო ჩელის ტრიუმფით დასრულდა.

"საინტერესო გამოცდილება მივიღე. ყველაფერი ძალზე შთამბეჭდავად წარიმართა. თუმცა, ამგვარ პაექრობაში დაძაბულობა გაცილებით ნაკლებია, ვიდრე ხუან-პაბლო მონტოიასთან ორთაბრძოლისას", - რბოლის დასრულების შემდეგ განაცხადა მსოფლიოს ექვსგზის ჩემპიონმა მიხაელ შუმახერმა.

შუმახერისგან განსხვავებით, მაურიციო ჩელიმ უჩვეულო დაპირისპირება ფილოსოფიურად შეაფასა: "ყველა მეფე საკუთარ სამეფოშია მეფე".

სხვათა შორის, "თავისუფალი ვარჯიშისას" მფრინავმა სამივე მანძილი მოიგო, თუმცა, როგორც "შუმიმ" განაცხადა, ზედმეტად თავი არც გამომიდიაო.

ამგვარი დაპირისპირება პირველი შემთხვევა როდია. 1931 წელს ტაციო ნუვოლარიმ "ალფა რომეო" 8C-300-ით თვითმფრინავ Caproni Ca100-ს გაუსწრო. ისტორია გამეორდა 1981 წელსაც, როდესაც ჟილ ვილნევმა "ფერარი" 126-ით 1000 მეტრზე გაჯიბრებისას F-104-ს აჯობა.

ჩურჩული

ნინო I

ანჯელა კლუივერტი: „ვერ ვიტან ფეხბურთს!"

"ვერ ვიტან ფეხბურთს!" - ღაღადებს ანჯელას მკერდი

შავკანიანი ჰოლანდიელი ფეხბურთელები ყოველთვის გამოირჩეოდნენ განსაკუთრებული ტალანტით. რუუდ გულიტი, კლარენს ზეედორფი, ედგარ დავიდსი, პატრიკ კლუივერტი, პიერ ვან ჰოიდონკი... ეს ის სახელებია, რომელთაც ყველა გულშემატკივარი თუ სპეციალისტი დიდ პატივს სცემს და საუკეთესო მოთამაშეებად მიიჩნევს. ისინი ძალიან ნიჭიერები არიან, მაგრამ ამავე დროს მეტად თავისებური ხასიათი აქვთ და სკანდალებსაც ვერ არიდებენ თავს. ედგარ დავიდსი მსოფლიოს ყველაზე უხეშ ფეხბურთელადაა მიჩნეული, კლარენს ზეედორფი მოედანზე ისეთს არაფერს აშავებს, მაგრამ პირად ცხოვრებაში ნაკლებად საიმედო კაცის იმიჯი აქვს, პატრიკ კლუივერტი კი ზედმიწევნით კარგად იცნობს ამსტერდამისა და ბარსელონას ყველა მოსამართლეს - მას ხომ საკმაოდ ხშირად უხდებოდა პასუხისგება ამა თუ იმ დანაშაულის გამო...

დედაზე ძვირფასი მეგობრები

სანამ "ბარსელონაში" გადავიდოდა, კლუივერტი ამსტერდამის "აიაქსში" თამაშობდა და არაერთ თავსატეხს უჩენდა ადგილობრივ პოლიციას. 1995-97 წლებში ჰოლანდიელ ფეხბურთელს განსაკუთრებით მძიმე პერიოდი ჰქონდა - ძალიან ახალგაზრდა იყო, საკუთარ თავზე ზედმეტად დიდი წარმოდგენის ბრძანდებოდა და საერთოდ არ უწევდა ანგარიშს საზოგადოებრივ აზრს. ყველაფერი სულერთი იყო მისთვის: მორალიც, კანონებიც და ავტორიტეტებიც. მუდამ წესრიგს არღვევდა, გამომწვევად იქცეოდა და დარწმუნებული იყო, რომ ყველაფრის უფლება ჰქონდა. მეგობრებიც თავისი ჭკუის ჰყავდა: თავზეხელაღებული, გადარეული, თავხედი ბიჭები. თავის ბანდასთან ერთად კლუივერტი ხშირად სტუმრობდა ამსტერდამის დისკოთეკებსა და კაფე-ბარებს, რის შემდეგაც არცთუ ისე იშვიათად უწევდა პოლიციის განყოფილებაში ყურყუტი. 1995 წელს კლუივერტმა იმაზე ბევრად უფრო სერიოზული დანაშაული ჩაიდინა, ვიდრე დისკოთეკაზე დებოშის ატეხვაა: ქალაქის ცენტრში დასაშვებზე ორჯერ მეტი სიჩქარით მოინდომა გაჯირითება და საპირისპირო მხრიდან მომავალ მანქანას შეასკდა. 54 წლის მძღოლი მამაკაცი ადგილზე გარდაიცვალა, მისი თანმხლები ქალი კი მძიმედ დაშავდა. ამ ინციდენტის შემდეგ ყველა ფიქრობდა, რომ კლუივერტს ციხეში უკრავდნენ თავს, მაგრამ "აიაქსის" ფეხბურთელი საკმაოდ იოლად გამოძვრა მძიმე სიტუაციიდან. მხოლოდ სამი თვით პატიმრობა და 240 საათი სოციალური სამუშაო მიუსაჯეს. მისი ოჯახი კლუივერტის თავაშვებულობას მეგობრების წრეს აბრალებდა. "პატრიკს ძვირად უჯდება ასეთი მეგობრები. მათთან ერთად გართობა სახიფათოა, პატრიკს კი უარის თქმა არ შეუძლია", - ამბობდა ფეხბურთელთან დაახლოებული ერთ-ერთი პირი. როგორც ჩანს, კლუივერტისთვის მეგობრები უფრო ძვირფასი იყო, ვიდრე მშობელი დედა. ქალბატონმა კლუივერტმა, როცა ვეღარაფერი გააწყო შვილის ზღვარგადასული ძმაკაცების წინააღმდეგ, საერთოდ უარი თქვა თავის სახელოვან ვაჟთან ურთიერთობაზე. დედის სიმკაცრე იმდენად შორს წავიდა, რომ ახალშობილი შვილიშვილიც კი არ ნახა, რომელიც კლუივერტს 1997 წლის მაისში შეეძინა.

მეგობრებმა არაერთხელ გახვიეს შარში პატრიკ კლუივერტი. განსაკუთრებით გახმაურდა 1997 წელს მომხდარი ინციდენტი - კლუივერტს და მის მეგობრებს 20 წლის გოგონას ჯგუფური გაუპატიურება ედებოდათ ბრალად. სანდრა (ასე ერქვა დაზარალებულს) ამტკიცებდა: დისკოთეკაზე ჩემს ამხანაგებთან ერთად ვიყავი. კლუივერტი შემოვიდა თუ არა, მაშინვე მე დამადგა თვალი და ხმამაღლა წამოიძახა, შეხედეთ, რა ლამაზი გოგოაო. სანდრას ეს კომპლიმენტი სერიოზულად არ მიუღია და მეგობრებთან ერთად გაუგრძელებია დროსტარება. საკმაოდ ბევრი დაულევია და გონზე მოსასვლელად სუფთა ჰაერზე გასულა. სწორედ ამ დროს კლუივერტი და მისი ამალა ტაქსში აპირებდა ჩაჯდომას. სანდრაც მიიპატიჟეს, ჩვენთან ერთად წამოდიო. გოგონამ აზრზე მოსვლაც კი ვერ მოასწრო, ისე უცებ აღმოჩნდა მანქანაში, კლუივერტის ერთ-ერთი მეგობრის მუხლებზე. ტაქსი ამსტერდამის ჩრდილოეთ რაიონის ერთ-ერთ სახლთან შეჩერდა. სანდრამ მთელი ღამე ამ სახლში გაატარა და მხოლოდ დილით მისცეს წასვლის უფლება. წასვლამდე სანდრამ მოითხოვა, მამაჩემთან დამარეკინეთო. ყველა წინააღმდეგი იყო, მაგრამ კლუივერტმა მაინც შეუსრულა თხოვნა. მერე ტაქსი გამოიძახა და ფულიც მისცა, რომ სახლამდე მისულიყო. სანდრამ მაშინვე პოლიციას მიმართა, მაგრამ იქ უთხრეს, კლუივერტს თავი დაანებე, ამ საქმიდან მაინც არაფერი გამოვაო. საბოლოოდ კლუივერტს ისევ ფულადი ჯარიმა დააკისრეს და ეს ამბავიც ამით დასრულდა.

ფეხბურთზე შემომწყრალი ანგელოზი

"აიაქსის" შემდეგ კლუივერტი "ბარსელონაში" გადავიდა და მიუხედავად იმისა, რომ თავისი ამსტერდამელი მეგობრები თან არ წაჰყოლიან, ესპანეთშიც მოახერხა მედიის ალაპარაკება. მაგალითად, 2001 წელს, როცა "ბარსა" "ელ კლასიკოდ" წოდებული მატჩის სათამაშოდ ჩავიდა მადრიდში, კლუივერტმა წარსული გაიხსენა და "ბარსელონას" სხვა ფეხბურთელებთან ერთად მოისურვა დროსტარება მსუბუქი ყოფაქცევის ქალებთან. ეს ამბავი არ დაიმალა და "ბარსას" ტემპერამენტიან ფეხბურთელებს დიდი უსიამოვნებაც შეხვდათ. ამის შემდეგ კლუივერტი თითქოს დაცხრა, აღარაფერი ისმოდა მისი სკანდალების შესახებ.

ჟურნალისტებს განსაკუთრებით ის აინტერესებდათ, თუ როგორ ურიგდებოდა კლუივერტის მეუღლე თავისი პატრიკის ასეთ თავგადასავლებს. როგორც ჩანს, ქერათმიანი და მწვანეთვალება ანჯელა საკმაოდ ძლიერი ქალია და იოლად იტანს მეუღლის ყველა სკანდალურ თავგადასავალს. ალბათ, იცის, რომ მისი პატრიკი, სადაც არ უნდა წავიდეს, ყოველთვის მაინც მასთან დაბრუნდება. ანჯელა ჰოლანდიის ერთ-ერთ ყველაზე ეფექტურ ლამაზმანად ითვლება. სიამოვნებით პოზირებს ცნობილი ჟურნალებისთვის. რაც შეეხება ფეხბურთს, ანჯელას მაინცდამაინც არ ჰყვარებია სპორტის ეს სახეობა. ხშირად ატარებს მოკლე მაისურას წარწერით: "მძულს ფეხბურთი!" ამ სიძულვილის მიზეზი კი თურმე ის არის, რომ ფეხბურთი მას საყვარელ მამაკაცს ართმევს...

დიდი მსტოვრობა

საგარეო პოლიტიკა და ეკონომიკა, კულტურა და სპორტი, განათლების, სამხედრო სფეროები, მასმედია... დაუსრულებლად შეიძლება ჩვენი ცხოვრების იმ სფეროების ჩამოთვლა, რომლებიც საიდუმლო სამსახურების ინტერესების ობიექტები არიან.

დაუჯერებელია, მაგრამ ფაქტია, რომ დღეს, XXI საუკუნის დასაწყისში მსოფლიოში სპეცსამსახურების როლისა და მნიშვნელობის არნახული ზრდის ხანაში, ჩვენთან ეს საკითხები, როგორც მრავალი სხვაც, თვითდინებაზეა მიშვებული.

იქნებ ესეცაა მიზეზი ჩვენი ქვეყნის საერთო-სახელმწიფოებრივი სიძაბუნისა?

საქართველოს სპეცსამსახურების პროფესიონალიზმი, ტექნიკური აღჭურვა და დაფინანსება ძალზე ჩამორჩება ყოფილი საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკების დონეს. ეს კი, პირველ რიგში, ჩვენი მტრების წისქვილზე ასხამს წყალს. არაა გამორიცხული, რომ ეს გარე ძალების მიერ მართვადი, კარგად გათვლილი და ორგანიზებული პროცესია, რადგანაც უმარტივესი ფორმულაა:

"სუსტი სპეცსამსახურები უდრის სუსტ სახელმწიფოს".

საქართველოს უახლეს ისტორიაში სპეცსამსახურების თემა ერთ-ერთი ყველაზე ნაკლებად შესწავლილია, რომ არაფერი ვთქვათ მის სიღრმისეულ ანალიზზე, სხვა ქვეყნების გამოცდილების გაცნობასა და შესაბამისი დასკვნების გამოტანაზე. თუ კომუნისტური რეჟიმის პერიოდში ეს თემა გასაგები მიზეზების გამო იყო საზოგადოებისათვის დახურული, დღეს არანაირი გამართლება არა აქვს ქვიშაში თავჩარგული სირაქლემის პოზაში ყოფნას.

უკვე დროა, საზოგადობამ იცოდეს, ვინ ვინ არის!

ჩვენს საზოგადოებას სპეცსამსახურების არსებობასთან ერთი მეტად საინტერესო დამოკიდებულება აქვს - ისინი მაშინ ახსენდება, როცა ჯონ ლე კარეს მშვენიერ ნაწარმოებებს კითხულობს ან ჯეიმს ბონდზე შექმნილ გასართობ ფილმებს უყურებს.

სპეცსამსახურების თემა უფრო ხშირად მაშინ ხდება აქტუალური, როცა სხვადასხვა პარტიების ლიდერები არჩევნების წინ ერთმანეთს "კრემლის" და "ამერიკის" აგენტობას აბრალებენ.

იქნებ ზოგიერთები არიან კიდეც?

იქნებიან და ეს გასაკვირი არც უნდა იყოს - ბევრი ქვეყანა ცდილობს საქართველოს პოლიტიკურ ელიტაში, ისევე როგორც ბიზნესელიტაში, მასმედიაში, სამეცნიერო წრეებში და ა. შ. საკუთარი დასაყრდენი ჰყავდეს.

ერთი წუთით წარმოიდგინეთ, რა რუდუნებით ზრდიდნენ პიონერული და კომკავშირული ასაკიდან მომავალ "გავლენის აგენტებს", ოპერთანამშრომლებს და რეზიდენტებს, რამდენი დრო, ენერგია და ფულია დახარჯული მათზე, მათ პოლიტიკურ და სამეცნიერო კარიერაზე, ბიზნეს წარმატებებზე - მათაც ხომ უნდა გაამართლონ იმედები. საინტერესოა, უმართლებენ თუ არა ისინი იმედებს თავის პატრონებს? საყოველთაოდ ცნობილი ჭეშმარიტებაა, რომ სპეცსამსახური არ შეიძლება პოპულარული იყოს და საზოგადოებას უყვარდეს, მაგრამ მისი ხალხს არ უნდა ეშინოდეს, პირიქით იმედი უნდა ჰქონდეს და პატივს სცემდეს. ეს ურთიერთდამოკიდებულება კი ათწლეულების მანძილზე ყალიბდება.

ურთიერთობა საზოგადოებასა და სპეცსამსახურებს შორის დამოკიდებულია მრავალ, ერთი შეხედვით უმნიშვნელო დეტალებზე. ინგლისელები სიამაყის, ამერიკელები - პატრიოტული და მერკანტელური, ებრაელები - ქვეყნის უდიდესი სიყვარულის გრძნობის გამო თანამშრომლობენ მშობლიურ სპეცსამსახურებთან.

ქართველები?

ერთადერთი გამონაკლისი საბჭოთა კავშირის სპეცსამსახურები იყვნენ, რომლებიც საკუთარ მოქალაქეებს კომპრომატების გამოყენებითა და დაშინებით აიძულებდნენ თანამშრომლობას.

რამდენად შეიცვალა ამჟამად მდგომარეობა ქართულ სპეცსამსახურებში?

მკითხველს ალბათ ახსოვს, რომ საბჭოთა კავშირში უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურის თანამშრომელს კნინობითად - "შპიონად" და "აგენტად" მოიხსენიებდნენ, ხოლო "კაგებეშნიკები" ყოველთვის "მზვერავები" ანუ დადებითი გმირები იყვნენ.

ვერ გავექცევით იმ ფაქტს, რომ სპეცსამსახურებთან ლოიალური დამოკიდებულების გარეშე გამორიცხული იყო პიროვნების დაწინაურება, უცხოეთში გამგზავრება და ა.შ. ასე იქმნებოდა საზოგადოებაში შიში და ავტორიტეტი საბჭოთა სპეცსამსახურების მიმართ.

საბჭოთა სპეცსამსახურების სამართალმემკვიდრე დღეს რუსეთის საიდუმლო სამსახურები არიან.

საინტერესოა, როგორ შეიცვალა მათი სტრუქტურა, მუშაობის ფორმები და მეთოდები?

საკვირველია, მაგრამ შთაბეჭდილება რჩება, რომ სპეცსამსახურების თემა შეგნებულადაა ტაბუირებული ჩვენში. გამოქვეყნდა ერთი-ორი სენსაციური მასალა, გაკეთდა რამდენიმე ტელეგადაცემა, რომლებიც ასევე მალე მიეცა დავიწყებას.

ამ დროს კი, ბოლო 15-20 წელია საქართველოში მოხდა ისეთი მოტივაციის 20-ზე მეტი გახმაურებული პოლიტიკური მკვლელობა და თვითმკვლელობა(?), სახელმწიფო გადატრიალებისა და ტერაქტების რამდენიმე აშკარა თუ ფარული მცდელობა, სადაც სპეცსამსახურების ხელწერა აშკარაა.

გარდა ამისა, ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის დღევანდელ, აპოკალიფსურ მდგომარეობამდე მიყვანაშიც დიდი "დახმარება" გაგვიწიეს უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურებმა, ფარული "აქტიური ღონისძიებების" და სპეცოპერაციების შედეგად.

რას აკეთებენ საქართველოს სპეცსამსახურები ამის აღსაკვეთად?

საქართველოს სახელმწიფოებრივ და ტერიტორიული მთლიანობასთან დაკავშირებული პრობლემები "არ ახალია, ძველია". ჩვენი ქვეყნის (ისევე,როგორც ყოფილი საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკების) იდეოლოგიური, ტერიტორიული და ეკონომიკურ-პოლიტიკური დაქუცმაცების კონკრეტული გზები ათწლეულების წინ დამუშავდა საბჭოთა (იგივე რუსეთის) სპეცსამსახურების მიერ. ამიტომაც არის, რომ 1980-იანი წლების ბოლოდან, განსაკუთრებით კი საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, ამ გეოპოლიტიკურ სივრცეში მოვლენების განვითარება ადრე შემუშავებული და შემდგომ კორექტირებული სცენარებით ვითარდება.

რა ღონისძიებებს ატარებენ ამის საპასუხოდ ჩვენი ქვეყნის სპეცსამსახურები?

ჭეშმარიტებაა მტკიცება იმის შესახებ, რომ არ არსებობს მეგობარი სპეცსამსახურები - არსებობენ მხოლოდ მეგობარი ქვეყნების სპეცსამსახურები.

სამხრეთ კავკასიის გეოპოლიტიკური მნიშვნელობა მსოფლიოს "ჭადრაკის დაფაზე" ელვის უსწრაფესად იზრდება. ამიტომაც ბუნებრივია სხვადასხვა ქვეყნების სპეცსამსახურების ოპერატიულ-აგენტურული მუშაობის გააქტიურება ამ რეგიონში.

"ბაქო შპიონთა ქალაქია" - აცხადებს ჩინგიზ აბდულაევი, აზერბაიჯანელი მწერალი, წლების მანძილზე უცხოეთში საბჭოთა დიპლომატიური მისიების სამხედრო ექსპერტი (მის მიერ დაკავებული თანამდებობებიდან გამომდინარე, სავარაუდოდ, საბჭოთა სამხედრო დაზვერვის ყოფილი (?) თანამშრომელი), ამჟამად კი მრავალი პოლიტიკური დეტექტივის ავტორი, რომელიც თავის ნაწარმოებებს მხოლოდ რუსულ ენაზე წერს და გასაღების ბაზრადაც რუსეთი აურჩევია.

ანალოგიური შეიძლება ვთქვათ თბილისის შესახებაც, სადაც მრავალი ქვეყნის სტრატეგიული ინტერესების გადაკვეთა, მათი სპეცსამსახურების ინტენსიურ საქმიანობაში გამოიხატება, რაც ხშირად საზოგადოებისათვის ფარულად, მძიმე და დაუნდობელ ოპერატიულ დაპირისპირებაში მიმდინარეობს (გავიხსენოთ თუნდაც აშშ-ის ცსს თანამშრომლის ფრედ ვუდროფის, იტალიელი ჟურნალისტის ანტონიო როსის და სხვა საიდუმლოებით მოცული მკვლელობა).

დიდი მსტოვრობა ჩვენს ქვეყანაში დამოუკიდებლობის მოპოვების პირველი დღეებიდანვე დაიწყო. იხსნებოდა სხვადასხვა ქვეყნების საელჩოები, საკონსულოები, ფირმების, სავაჭრო წარმომადგენლობები, ანუ ლეგალური შპიონაჟის ე.წ. "სახურავები". ეს პროცესი დღესაც გრძელდება.

ამჟამად საქართველოს ტერიტორიაზე აქტიურად მოქმედებენ აშშ-ის, რუსეთის, ჩინეთის, ევროპის წამყვანი ქვეყნების, თურქეთის, სომხეთის, აზერბაიჯანის, ირანის, საუდის არაბეთის და ბევრი სხვა ქვეყნის სპეცსამსახურები. მათი დაინტერესების ობიექტებია, როგორც საქართველოს, ასევე ერთმანეთის სამხედრო, პოლიტიკური, ეკონომიკური, რელიგიური, სოციალურ-კულტურული და ა.შ. საკითხები.

ოპერატიული-ტექნიკური და აგენტურული მუშაობის რა თანამედროვე მეთოდებს იყენებენ უცხოეთის სპეცსამსახურები და რას უპირისპირებენ საქართველოს შესაბამისი სტრუქტურები უცხოელ კოლეგებს? როგორაა დაცული მტერ-მოყვარისგან საქართველოს სახელმწიფო საიდუმლოებები?

სპეცსამსახურების შესახებ წერა ძალზე რთული საქმეა. ამ სფეროში ძალზე ხშირია დეზინფორმაციის (ანუ კარგად გათვლილი სიცრუის) შეგნებული გავრცელება, რასაც ხშირად მიმართავენ ერთმანეთის წინააღმდეგ სხვადასხვა ქვეყნის სპეცსამსახურები. როგორ გავარჩიოთ სიმართლე "დეზასგან"?

ძვირფასო მკითხველო, ხომ არ მოგეჩვენათ, რომ ბევრი კითხვა დაისვა? დამეთანხმებით, დროა, ამ და სხვა მრავალ კითხვაზე, რაც სპეცსამსახურებს შეეხება და რაც ჩვენი ქვეყნის ინტერესებს არ ავნებს, საქართველოს საზოგადოებამ ამომწურავი პასუხი მიიღოს.

ვისი აგენტურაა საქართველოს პოლიტელიტაში?

საქართველოს პოლიტიკური პარტიები შეგზავნილი აგენტურითაა გაძეძგილი. არც პოლიტელიტა განიცდის აგენტურის ნაკლებობას. მოკლედ ძალზე მხიარული ცხოვრებაა.

ვისი აგენტურა მოქმედებს დღეს საქართველოს პოლიტპარტიებში?

ბევრისთვის გასაკვირად უნდა აღვნიშნოთ, რომ პოლიტპარტიებში აგენტურის შეგზავნით დაინტერესებული ბევრი არაა, ძირითადად,

ესენია:

ა. კონკურენტი პოლიტპარტიები;
ბ. ადგილობრივი სპეცსამსახურები;
გ. უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურები.

საქართველოს სინამდვილეში ლოკალურ დონეზე პოლიტიკური შპიონაჟით კონკურენტი პოლიტპარტიები "ერთობიან". მათ აგენტურას მიზნებიც და შესაძლებლობებიც ლოკალური აქვთ და რომც ეცადონ, ჩვენი და უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურების დახმარების გარეშე, ქვეყნის სტრატეგიულ კურსს მნიშვნელოვნად ვერ შეცვლიან.

მათი ინტერესთა სფეროა: სხვა პარტიების დაფინანსების მოცულობა და წყაროები (განსაკუთრებით საარჩევნო პერიოდში); ფარული კავშირი ხელისუფლებასთან და სხვა პარტიებთან; წინასაარჩევნო "პიარის" სტრატეგია და ტაქტიკა; ლიდერების პარტიული და არაფორმალური ურთიერთობები; კომპრომატების შეგროვება პარტიის ლიდერებზე და ა.შ.

გაცილებით სახიფათოა საქართველოს და უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურების "აგენტურული თამაშები" პოლიტპარტიებში. საქართველოში დღეს ბევრი ოპერატიული მიზნით შექმნილი პარტიაა. მათგან უმრავლესობა 90-იანი წლების დასაწყისიდან მემკვიდრეობით ერგო დღევანდელ სპეცსამსახურებს.

ამ პარტიების მოქმედების დეტალური სცენარები რომ სპეცსამსახურებში იწერება, დღესავით ნათელია, მაგრამ საკითხავია, რომელი ქვეყნის? საკმაოდ რთულია იმის გარკვევა, თუ ვისი კონტროლით მოქმედებენ ჯერ კიდევ საბჭოთა სუკ-ის მიერ შექმნილი ან თუნდაც ახლად წამოჩიტული "ნორჩი" პარტიები. ეს საქართველოს სპეცსამსახურების პირდაპირი მოვალეობაა და სულაც არ ვაპირებთ, მათ ხელისუფლებასთან "თავის გამოჩენის" საშუალება წავართვათ.

პარტიებში აგენტურის შეგზავნის ორგანიზაცია, მეთოდები, ოპერატიული მუშაობის ხერხები, კავშირის საშუალებები და ა.შ. ყველა სპეცსამსახურისათვის, ძირითადად, საერთოა. განსხვავებულია მხოლოდ ოპერატიულ-აგენტურული ღონისძიებების შედეგად მიღებული ინფორმაციის რეალიზაციის მიმართულებები.

საკუთარი ქვეყნის სპეცსამსახურები, უნდათ თუ არ უნდათ, მაინც აქტიურად მონაწილეობენ პოლიტიკურ ცხოვრებაში. მხოლოდ მიამიტმა ადამიანმა შეიძლება იკითხოს - "ვის სასარგებლოდ?"

ისედაც ნათელია, რომ აგენტურა ყველგან და ყოველთვის "თამაშობს" სახელისუფლებო გუნდის "თავდასხმაში". ბუნებრივია, კანონის დარღვევით, რადგანაც ყველა დემოკრატიულ ქვეყანაში სპეცსამსახურებს კანონით ეკრძალებათ ქვეყნის შიდა პარტიულ ორომტრიალში მონაწილეობა. ასევე ეკრძალებათ აგენტურის მეშვეობით ოპოზიცის მარტივ მამრავლებად დაშლა და ერთმანეთზე "ლამაზად" წაკიდება.

კანონს კი ვინც არღვევს ან მომავალში დაარღვევს, უნდა ახსოვდეს აშშ-ის ყოფილი პრეზიდენტის რიჩარდ ნიქსონის ისტორია (ე. წ. "სანტექნიკოსების" საქმე და "უოტერგეიტის" სკანდალი), როცა 1972 წელს საპრეზიდენტო არჩევნების წინ ამერიკის ერთ-ერთი სპეცსამსახურის თანამშრომლებმა ფარულად შეაღწიეს დემოკრატიული პარტიის შტაბ-ბინაში და მოსასმენი აპარატურა დააყენეს. ამ უკანონობის გამჟღავნების შემდეგ მეორე ვადით არჩეული პრეზიდენტი ნიქსონი იძულებული გახდა, გადამდგარიყო და წასულიყო დიდი პოლიტიკიდან.

თუმცა, რეალობა გვიჩვენებს, რომ სპეცსამსახურების მიერ უკანონო ოპერატიული მოქმედებები სხვა ქვეყნებში დღესაც გრძელდება. მაგალითად რუსეთის პოლიტელიტის ერთ-ერთი ახალგაზრდა ლიდერის, ბორის ნემცოვის განცხადებით, სისტემატურად ხდება მისი სატელეფონო საუბრების მოსმენა და კომპიუტერში ფარული შეღწევა. თუმცა, კურიოზი მაინც რუსეთის ერთ-ერთი ოლქის პროკურორის მდგომარეობაა, რომელსაც, მისივე სიტყვებით, რუსეთის ფედერალური სამსახურის ადგილობრივი სამმართველო სახლშიც და სამსახურშიც უსმენს.

ქართული სპეცსამსახურები ვისზე ნაკლები არიან? მათი ფარული ოპერატიულ-აგენტურული მუშაობა პოლიტიკურ, საზოგადოებრივ და რელიგიურ ორგანიზაციებში ცეცხლთან თამაშს ემსგავსება, იმიტომ რომ, ეს "ცუღლუტობა" "ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ" კანონით ძალზე მკაცრად რეგულირდება.

თუმცა, გავიხსენოთ უკანონო სატელეფონო მოსმენებისათვის როგორ "დაისაჯა" საქართველოს სპეცსამსახურის ერთ-ერთი ყოფილი ხელმძღვანელი. ამჟამად კი პოლიტპარტიებში უკანონო აგენტურული მუშაობის ბრალდებით სამხედრო პროკურატურა იმავე სპეცსამსახურის რამდენიმე ყოფილი ხელმძღვანელის საქმეს იხილავს. ვითომ კანონი ახლა "იზეიმებს"?.

პარადოქსია, მაგრამ ფაქტია, რომ უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურებისათვის საქართველოში აგენტურულ-ოპერატიული მუშაობა გაცილებით იოლია, რადგანაც მათ არც კანონი აწუხებთ და არც ქართული სპეცსამსახურების კონტრდაზვერვის "ასების" სიჩაუქის ეშინიათ.

სპეცსამსახურები პოლიტპარტიებში ოპერატიულ-აგენტურული საქმიანობის, ძირითადად, ოთხ მეთოდს იყენებენ:

- ქმნიან პოლიტიკურ პარტიას და თავად აკონტროლებენ მას;

- უკვე მოქმედ პარტიაში "ნერგავენ" ფარულ თანამშრომლებს და ლეგენდირებულ აგენტურას;

უფრო სწრაფი და ეფექტიანი შედეგის მისაღწევად კომპრომატების ან მატერიალური დაინტერესების და კარიერული წინსვლის გამოყენებით ახდენენ ახალგაზრდა თუ "სტაჟიანი" პოლიტიკოსების გადმობირებას.

უცხო ქვეყნის სპეცსამსახური საფარად იყენებს ადგილობრივ სპეცსამსახურებში არსებულ თავის აგენტურას.

პოლიტპარტიებში სპეცსამსახურების ოპერატიულ-აგენტურული მუშაობის სცენარები, ძირითადად, შემდეგია:

პირველი სცენარი საკმაოდ მარტივია და მისი დევიზია - "ყველა თავისთვის", ანუ აგენტურული საქმიანობით დაკავებული სამივე სუბიექტი (ა.კონკურენტი პოლიტპარტიები; ბ.ადგილობრივი სპეცსამსახურები; გ. უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურები) დამოუკიდებლად "ჩალიჩობს":

იხ. გრაფიკა №1

მეორე სცენარით ორივე სპეცსამსახური ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად საფარად იყენებს რომელიმე უკვე არსებულ სერიოზულ და ძლიერ პარტიას და მისი სახელით მოქმედებს:

იხ. გრაფიკა №2

მესამე სცენარით ორივე სპეცსამსახური ქმნის ახალ პარტიებს, რომლებიც დამოუკიდებლად (ან სხვა პარტიებთან გაერთიანების შემდეგ) გამოიყენება ოპერატიულ-აგენტურული მოქმედებებისათვის:

იხ. გრაფიკა №3

მეოთხე სცენარით უცხო ქვეყნის სპეცსამსახური საფარად იყენებს ადგილობრივ სპეცსამსახურებში არსებულ თავის აგენტურას. ეს დონე ქვეყნის ეროვნული უსაფრთხოების კატასტროფულ მდგომარეობაზე მეტყველებს:

იხ. გრაფიკა №4

გარდა ამისა, უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურების მიერ პოლიტპარტიის წევრების ან თუნდაც ლიდერების გადმობირება კომპრომატების და მატერიალური (ან კარიერული) დაინტერესების გზით დღეს სამწუხაროდ დიდ პრობლემას არ წარმოადგენს.

საქართველოს სპეცსამსახურების ძირითადი მოვალეობა კი, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ისაა, რომ გამოავლინოს და აღკვეთოს უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურების ოპერატიულ-აგენტურული შეღწევა პარტიებსა და პოლიტელიტაში; საზოგადოებრივ და რელიგიურ ორგანიზაციებში; აღმასრულებელ ხელისუფლებაში; მასმედიაში და სხვ.

ჯერჯერობით შედეგები ნულის ტოლია.

პოლიტპარტიებში მოქმედი აგენტურა ყოველთვის იშიფრება. ჩვენი სპეცსამსახურების მიერ შეგზავნილი - სწრაფად (ამ ბიუჯეტის შემყურე 40 ლარიანი აგენტი დიდხანს ვერ უძლებს ორმაგი თამაშის ნერვულ დაძაბულობას), უფრო დიდხანს ძლებენ სხვა ქვეყნების აგენტები.

მათი გაშიფვრა ისევ მათი მოქმედებებიდან (და არა პატრიოტული მოწოდებებიდან) გამომდინარე უნდა მოხდეს, მაგრამ ჩვენი კონტრდაზვერვის სამსახურების შემყურეს ისღა დაგვრჩენია, რომ იმ ბედნიერ დღეს დაველოდოთ, როდის გაშიფრავენ ისინი საკუთარ თავს.

ლოდინი კი დიდხანს მოგვიწევს.

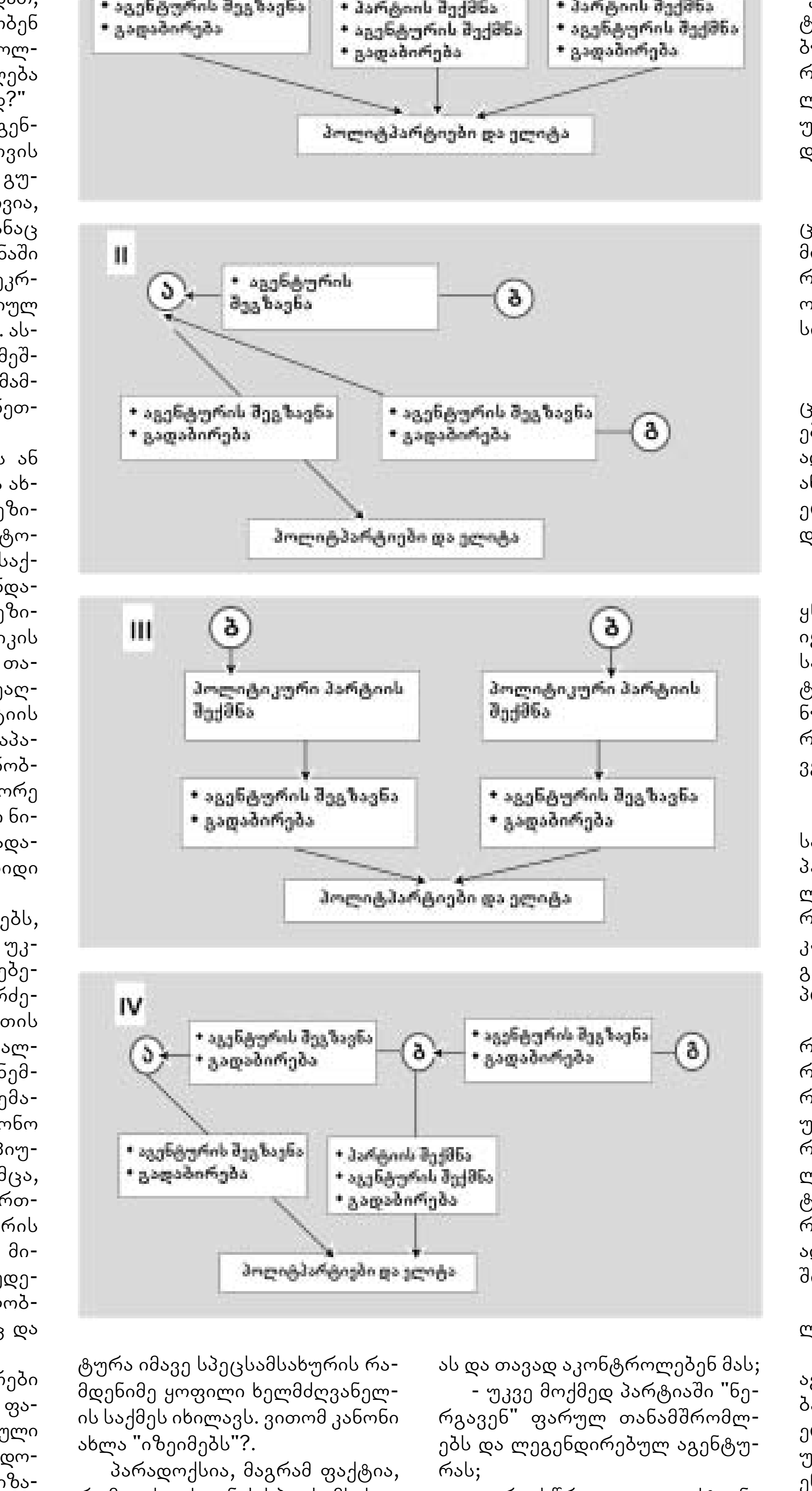

სპეცმოზაიკა

ქართველებმა პუტინს დედა მოაგონეს?

დსთ-ს სამიტზე, რომელიც გასული წლის 8 ოქტომბერს კიშინიოვში გაიმართა, რუსეთის პრეზიდენტს ვლადიმირ პუტინს 50 წელი შეუსრულდა. ბუნებრივია, შეხვედრის მონაწილენი ამ თარიღისთვის მომზადებულნი აღმოჩნდნენ. იყო მრავალი საჩუქარი და მილოცვა. მაგრამ ამ სიჭრელეში მაინც გამოირჩეოდა საქართველოს პრეზიდენტის საჩუქარი.

ბატონმა შევარდნაძემ იუბილარს სურათი აჩუქა - "დედის ოცნება", რომელიც სიძვირფასით და ზომებით (სულ 80X60 სმ. იყო) იმდენად არ გამოირჩეოდა, რამდენადაც გურული ეშმაკური მინიშნებით.

სურათზე დახატული იყო მდინარის პირას მდგარი ქალი, პატარა ბიჭუნასთან ერთად. ახალგაზრდა ქალს ოცნებებში ჩაძირულ სახეზე შვილის დიდი მომავლის იმედი ესახებოდა.

ჩვენი აზრით, მეტად საინტერესო და საკმაოდ თამამი მინიშნება იმალება ამ ერთი შეხედვით უბრალო საჩუქრის მიღმა.

პირველი და მოულოდნელი საჩუქარი ქართველებმა პუტინს ოთხიოდე წლის წინ მიართვეს. ყველას გვახსოვს პუტინის რუსეთის პრემიერ-მინისტრად დანიშვნისთანავე ჩვენთან ატეხილი აჟიოტაჟი. ვითომ ის საქართველოში, კერძოდ კი კასპის რაიონის ერთ-ერთ სოფელში იყო დაბადებული და, რომ მისი დედა, საკუთარი შვილისგან მივიწყებული, დღესაც იქ ცხოვრობს. ქართულ პრესაში დაიბეჭდა კიდეც სიმპათიური მოხუცი ქალის ფოტოსურათი -ჭაღარა ქალბატონის თვალებში წლების მანძილზე უნახავი შვილის დიდი სევდა თითქოს მართლაც იხატებოდა.

როგორც მოსალოდნელი იყო, რუსულმა მასმედიამ ირონიულად მიიღო ქართველების მორიგი "პროვინციული ახირება" და ოფიციალურ წყაროებზე დაყრდნობით საკმაოდ მკვახედ უარყო ეს ვერსია.

ბრძოლა ბრეჟნევის უნიტაზისთვის

გასული საუკუნის 70-იან წლებში მსოფლიოს ერთ-ერთ ზესახელმწიფოს საკმაოდ მოხუცი, ერთ დროს ყველა კაცური საიმოვნების მოყვარული კოლორიტული პიროვნება ლეონიდ ბრეჟნევი ხელმძღვანელობდა. ღვინო, დუდუკი, ქალები - ამ ქართულ სამეულს ბრეჟნევმა ავტომობილებით სწრაფი ქროლვა და ნადირობა დაუმატა და ცხოვრება შეუზღუდავ სიამოვნებათა ხუთეულად იქცია. პოლიტბიურო, რომელიც მაშინ პატრონიან მოხუცთა თავშესაფარს უფრო გავდა, ვიდრე ქვეყნის მართვის უმაღლეს ორგანოს, იეზუიტური მოკრძალებით შეჰყურებდა "გენსეკის" ანცობებს და თან ჩუმად მასზე და მისი ოჯახის წევრებზე კომპრომატებს აგროვებდა.

მაგრამ, ცხოვრება წარმავალია და 70-იანი წლების მეორე ნახევარში ბრეჟნევი უკვე იმდენად დაძაბუნდა, რომ დამოუკიდებლად კიბეზე ასვლაც კი არ შეეძლო. ამ დროს კი საბჭოთა ექიმების (აკადემიკოს ჩაზოვის ხელმძღვანელობით) დიაგნოზით, მათ ლიდერს ჯანმრთელობასთან დაკავშირებით სერიოზული პრობლემები არ ჰქონდა და სამედიცინო ტესტების მიხედვით, პიონერივით "ნორჩი" ორგანიზმით გამოირჩეოდა.

ცენტრალური სადაზვერვო სააგენტო (აშშ), მი-6 (დიდი ბრიტანეთი), ისრაელის "მოსადი", საფრანგეთის და დასავლეთ გერმანიის დაზვერვის სამსახურები თავს არ ზოგავდნენ, რათა ხელში ჩაეგდოთ ბრეჟნევის სამედიცინო დოკუმენტაცია, ანალიზის მონაცემები და თუნდაც "ნორჩი" საბჭოთა ლიდერის ჯანმრთელობის ამსახველი "თავდაპირველი მასალები" შემდგომი ანალიზისთვის.

უცხოეთის სპეცსამსახურებს მიზნის განხორციელების მშვენიერი შანსი 1978 წლის მაისს, ბრეჟნევის დასავლეთ გერმანიაში ვიზიტისას მიეცათ. მათი გეგმა გენიალურად მარტივი იყო (რა მოგახსენოთ ამ გეგმის მორალურ მხარეზე): საბჭოთა ლიდერის აპარტამენტებში ტუალეტის ქვემოთ სპეციალური მილებით უნდა მიერთებოდნენ ბრეჟნევის "VIP-უნიტაზს" და ცენტრალური კანალიზაციის და "კგბ"-ს გვერდის ავლით უნდა "ექაჩათ და ექაჩათ" ძალზე "სტრატეგიული" ინტიმური მასალები.

მაგრამ "კგბ", როგორც ყოველთვის, თავის სიმაღლეზე იდგა. დასავლეთ გერმანიის სპეცსამსახურებში დანერგილმა საბჭოთა აგენტმა ეს გეგმა სასწრაფოდ აცნობა თავის პატრონებს. მოსკოვში გამართულ თათბირზე მრავალ კონტრღონისძიებათა შორის საერთო მოწონება დაიმსახურა მე-9 სამმართველოს ერთ-ერთი ხელმძღვანელის წინადადებამ - მოწინააღმდეგე სპეცსამსახურებისათვის "ხელში შეეჩეჩებინათ" ბრეჟნევის რომელიმე პირადი მცველის ახალგაზრდული "მასალები".

ასეც მოიქცნენ. "კგბ" გამარჯვებას ზეიმობდა. თუმცა, როგორც აღმოჩნდა, ნაადრევად.

მრავალი წლის შემდეგ ამ ისტორიას საინტერესო გაგრძელება ჰქონდა. 1994 წელს საფრანგეთის დაზვერვის ყოფილმა ხელმძღვანელმა გრაფ ალექსანდრ დე მარანშმა განაცხადა, რომ 70-იანი წლების მეორე ნახევარში მისმა აგენტებმა შეძლეს ბრეჟნევის ერთ-ერთი საზღვარგარეთული ვიზიტის დროს სპეციალური მილებით მიერთებოდნენ საბჭოთა ლიდერის უნიტაზს და ამ გზით მიეღოთ მათთვის "ძვირფასი" მასალები. ანალიზის შემდეგ დასმული დიაგნოზი ("ალკოჰოლური ღვიძლი") მეტყველებდა, რომ ბრეჟნევს ხანმოკლე დღეები დარჩენოდა.

გვერდი მოამზადა გიორგი აბესაძემ

ორშაბათი 15.12

რუსთავი - 2
07.00 დილა მშვიდობისა 07.10 სერიალი "ჯადოქარი" 09.40 სერიალი "ასულ ტეკილა" 10.20 დოკ. ფილმი "გურმანთა მეგზური" 11.00 ღამის შოუ დ.გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00 კურიერი 12.15 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.30 სერიალი "ასულ ტეკილა" 17.30 სერიალი "ჯადოქარი" 18.00, 21.00, 02.00 კურიერი 18.20 სერიალი "ჯადოქარი" 19.00 ბუნდეს ლიგა 19.45 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 22.00 სერიალი "ჯაშუში" 22.50 ღამის კურიერი 00.10 მხ. ფილმი "მე სემი ვარ". მთ. რ-ში: შონ პენი, მიშელ პფაიფერი

პირველი არხი
07.30 ალიონი 09.45 მულტსერიალი "ახალი თოვლის ბაბუა" 10.10 დოკ. სერიალი "ბუნების სამყარო" 10.25 სერიალი "ფორსაიტების საგა" 11.40 დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" 12.00, 15.00, 20.00 მოამბე 12.15 ტელესერიალი "სოლედადი" 13.00 ნაშუადღევს 14.00 მოამბე ინგლ. ენაზე 14.05 დოკ. ფილმი "ბრიუგე" 15.15 მხ. ფილმი "გონებრივი შემოტევა" 16.50 დოკ. სერიალი "ორიენტირი" მე-5ს. 17.15 რამპა 17.20 50-50 18.00 ვესტნიკი 18.20 ტელესერიალი "სოლედადი" 19.15 მრავალჟამიერ 19.40 ბასტი-ბუბუ 21.00 "იმღერე რამე" 21.35 კრიმინალური ქრონიკა 22.00 "სტუმრად მსახიობთა სტუდიაში" 22.30 რა ხდება 00.00 მხ. ფილმი "ბედის შემოქმედი"

პირველი სტერეო
08.00 მუსიკა 09.00 ტოროლა 12.00 ფილმი 14.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "მოასწრო შუაღამემდე" მთ.რ-ში: რობერტ დე ნირო, ჩარლზ გროდინი. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმატორი 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 20.50 ათი ლექსი 21.15 უცხოური მუსათეული 22.35 პაპარაცი 23.00 აბა გამოიცანი კადრი 00.00 "ბრავო" "უცხო რიგში" მთ.რ-ში ბენ აფლეკი, სამუელ ლ.ჯეკსონი. 01.40 "ღამურა" მხ. ფილმი "ილუზიები". 03.00 პაუზის გარეშე

მზე
09.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" (გან) 10.00 სერიალი "მარია ემილია" 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 11.10 დღის კინოდარბაზი 18.30 მულტსერიალი "ჯადოსნური ტყე" 19.00 სერიალი "მარია ემილია" 20.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 20.45 მხ. ფილმი "დაჩაგრულები" 22.45 საინფ. გამოშვება "ღამის მზერა" 23.45 მხ. ფილმი "მთიელი"

მეორე არხი
19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე 19.10 მულტფილმი 19.30 კინოსეანსი "საუკეთესო საუკეთესოთა შორის-1" 21.00 ვესტე 21.30 მოგზაურობა სასიტყვეთში 22.10 მხ. ფილმი "მარტენ გერის დაბრუნება"

კავკასია
12.00 ინდური მხ. ფილმი " მზიური დინასტია" 15.00 მხ. ფილმი "მახე" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ.ფილმი "ამერიკული ნამცხვარი 2" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "სიმართლე კატებსა და ძაღლებზე" 22.30 "საქმე და ეკონომიკა"

იბერია
08.00 ანონსი, მულტფილმი 08.20, 10.15, 12.30, 17.20, 17.50, 19.30, 23.30, 01.05 მუსიკა 08.30 მხ. ფილმი "ვანდომის მოედანი" 10.20 მხ. ფილმი "ჰუსარი სახურავზე" 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ამბები 13.10, 17.30 მულტსერიალი "კაპიტანი სიმაინი და კოსმიური მაიმუნები" 13.30 დოკ. ფილმი 14.10 დოკ. ფილმი 18.00, 20.00 დოკ. ფილმი 19.45 მუსიკა 20.00 ბურთი და მოედანი 21.00 სერიალი "ლიცეუმი" 22.15, 23.00 დიალოგი 23.45 მხ. ფილმი "ბუდუ"

მეცხრე არხი
08.00 პროგრამა "დილა" 10.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 დღის ამბები 10.10 ანონსი 10.15, 13.15, 14.15, 17.50, 20.15 მუსიკა 10.30 რუს. სერიალი "დეტექტივ დუბროვსკის დოსიე" 11.20 მულტფილმი "სამი მუშკეტერი" 12.15 დოკ. სერიალი "ქალაქი ლუვრი - უდიდესი მუზეუმები" 13.40 "ბელისიმო" - თეთრი ღამეები 14.50 "მსოფლიო ფეხბურთი" 15.20 მხ. ფილმი "ამორძალები და გლადიატორები" 17.00 მხ. სერიალი "სამოდელო სკოლა" 18.00 მულტსერიალი "სიმბა, მეფე ლომი" 18.30 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 19.00 სერიალი "სირინოზები" 20.00 დოკ. სერიალი "მსოფლიო კულტურის საგანძური" მე-5ნ. 21.15 სერიალი "მოჯადოება" 22.15 "ღამის მატარებელი". 00.30 მხ.ფილმი "ტალღის ქიმზე"

იმედი
07.00, 10.00, 11.00, 12.00 ქრონიკა 07.15, 11.25, 13.15, 17.20, 01.20 იმედის მელოდიები 07.45 "იმედის"დილა 10.05 დროება 12.10 სერიალი "კლონი" 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 ქრონიკა 13.30 სერიალი "უკიდურესი ზღვარი" 14.05 სერიალი "კლონი" 15.15 მხ. ფილმი "შემოდგომა ნიუ-იორკში" 17.25 ჩ -კლუბივი 18.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 19.00, 21.00, 22.00, 00.10 ქრონიკა 19.30 სერიალი "კლონი" 30-ე ს. 20.30 "არჩევანი თქვენ" 21.30 სპორტ. პროგრამა "გოლი" 22.50 მხ. ფილმი "შვიდი მოხუცი და ერთი გოგონა" 00.25 სპ. პროგრამა "გოლი სერია "ა"

არხი
08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 08.40 მუსიკა 09.00, 12.00, 16.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 09.20, 12.10, 16.10 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 09.30 მხატვრული ფილმი "ოდისეა" 1 ს. 11.00 მუსიკა 11.10 დოკუმენტური ფილმი 12.20 მხ. ფილმი "წრე" 14.00, 18.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 14.05 მხ. ფილმი "წრე" (გაგრძ.) 14.20 მუსიკა 14.25 კომედია "სპორტლოტო-82" 16.20 მულტფილმი "ჯუნგლების მბრძანებელი" 17.35 სათავგადასავლო ფილმი "წინაპართა ძახილი" 19.00, 22.00, 00.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 19.15, 22.30, 00.20 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 19.30 დრამა "ჯარისკაცები ვიყავით" 21.50, 01.00, 02.50, 05.40 მუსიკა 23.00 საინფ. გამოშვება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე 23.20 დოკუმენტური ფილმი 00.40 საინფ. გამოშვება ინგლისურ და გერმანულ ენებზე 01.20 თრილერი "იდენტიფიკაცია" 03.40 ისტორიული ფილმი "ყელსაბამის ისტორია"

VII არხი
15.12 ორშაბათი 09.15 "აჩიკუდა" 09.35 აუდიო-ვიდეო-ტელე 10.20 მელოდია 10.30 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 11.00 "ტალავერი" - განმეორებით 12.00 ტელესერიალი - "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" 12.45 დისნეი და მისი მეგობრები 13.10 მობილურები 18.20 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 19.00 "აჩიკუდა" 19.25 მელოდია - მოკლე შეტყობინებები 20.25 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი" - საფრანგეთის ჩემპიონატის მიმოხილვა 21.00 "ნა-ნა-ნა" - კარაოკე 22.00 მობილურები 22.30 "კინოკლუბი " - "ზემოდან უკეთესი ხედია ". კომედია . რეჟ. ბრუნო ბარეტო. როლებში: გვინეტ პელტროუ, კელი პრესტონი. 00.05 მელოდია 00.20 ტელესერიალი - "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" 01.00 აუდიო-ვიდეო-ტელე

ОРТ
07.00 "Доброе утро" 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости 10.20 **Михаил Пореченков в фильме "Трио"** 12.20 Ералаш 12.40 Следствие ведет Колобков 13.20 **Владимир Басов в комедии "Нейлон 100 %"** 15.00 Город женщин 16.20 "Угадай мелодию" 16.50 **Сериал "Берег мечты"** 17.50 "Большая стирка" 19.30 "Шутка за шуткой" 20.00 **Сериал "Земля любви, земля надежды"** 21.00 Жди меня 22.00 Время 22.30 **Детектив "Участок"** 23.40 Джордж Клуни в боевике **"Тонкая красная линия"** 02.40 **Чарльз Бронсон в фильме "Побег"** 04.20 **Джон Малкович в фильме "Элени"** 06.20 "Шутка за шуткой"

РТР
06.00 Доброе утро, Россия! 09.45 **Жан Рено в комедии "ПРИШЕЛЬЦЫ В АМЕРИКЕ"** 11.35 В Городке. 11.45, 14.45, 17.30, 01.15 Вести. Дежурная часть. 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Вести. 12.30, 15.10, 17.40, 21.30 Местное время. Вести-Москва. 12.50 "Короткое замыкание". Ток-шоу. 13.50 Вести недели. 15.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу 16.30 **Сериал "ПРАВО НА ЗАЩИТУ"** 18.10 "Частная жизнь". Ток-шоу. 19.05 **Сериал "УНДИНА"** 20.00 **Сериал "РУССКИЕ АМАЗОНКИ"** 21.50 Спокойной ночи, малыши! 21.55 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 23.00 **Сериал "СПАСТИ И ВЫЖИТЬ"** 00.00 Вести+. 00.20 "Мой серебряный шар. Театр Маяковского" 01.30 Синемания. 01.00 Дорожный патруль. 02.15 **Элвис Пресли в комедии "ГОЛУБЫЕ ГАВАЙИ"**

НТВ
07.00 Утро на НТВ 09.50 Вячеслав Тихонов в программе "Растительная жизнь" 10.25 "Без рецепта". Доктор Бранд. 11.00 Сегодня утром. 11.25 "Намедни" 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.15 "Сегодня" 13.35 **Владимир Гостюхин, Петр Бенюк в фильме "ДИКИЙ ТАБУН"** 15.30 По праву. 16.35 Ток-шоу "Принцип домино". 18.25 **Сериал "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО".** 19.35 "Внимание: розыск!" "Квадратные метры обмана". 20.40 **Детек. сериал "МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ"** 21.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО". 1 с.** 23.00 "Страна и мир" 23.35 Красная стрела. 23.50 **Малколм Макдауэлл в фильме "НЕМОЙ КРИК"**

სამშაბათი 16.12

რუსთავი - 2
07.00 დილა მშვიდობისა 07.10 სერიალი "ჯადოქარი" 09.40 სერიალი "ასულ ტეკილა" 10.20 დოკ. ფილმი "გურმანთა მეგზური" 11.00 სერიალი "ჯაშუში" 12.00, 15.00 კურიერი 12.15 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.30 სერიალი "ასულ ტეკილა" 18.00, 21.00, 02.00 კურიერი 18.20 სერიალი "ჯადოქარი" 18.50 ბუნება 19.15 პერეკროსტოკი 19.45 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 22.00 ღამის შოუ დ.გოგიჩაიშვილთან ერთად 22.50 ღამის კურიერი 00.30 სერიალი "სექსი დიდ ქალაქში" 01.00 მხ.ფილმი "გარიყული". მთ. რ-ში: ტომ ჰენკსი, ჰელენ ჰანტი

პირველი არხი
07.30 ალიონი 09.45 მულტსერიალი "ახალი თოვლის ბაბუა" 10.10 მხ. ფილმი "ბედის შემოქმედი" 11.50 კრიმინალური ქრონიკა 12.00, 15.00, 20.00 მოამბე 12.15 ტელესერიალი "სოლედადი" 13.00 ნაშუადღევს 14.00 მოამბე ინგლ. ენაზე 14.05 ლერერის შოუ 15.15 ქართ. მხ. ფილმი "ანგელოზის გადაფრენა" 16.45 დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" 17.00 პალიტრა 17.30 საქართველო და გარე სამყარო 18.00 ვესტნიკი 18.20 ტელესერიალი "სოლედადი" 19.15 და არს მუსიკა 19.40 ბასტი-ბუბუ 21.00 ტელეთამაში "იმღერე რამე" 21.35 კრიმინალური ქრონიკა 21.45 ჩვენი ფეხბურთი 22.30 რა ხდება 00.00 მხ. ფილმი "ქალიშვილები-დედები"

პირველი სტერეო
08.00 მუსიკა 09.00 ტოროლა 12.00 ფილმი 14.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "ჯოჯოხეთური ცათამბჯენი" მთ.რ-ში ერიკ ჟიუდორი, რამზი ბედია. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმატორი 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 20.50 ათი ლექსი 21.15 უცხ. მუსათეული 22.35 მუსიკა 23.00 პოპ. ად. ათეული 00.00 "ბრავო" "მირანდა ყინულით" მთ.რ-ში კრისტინა რიჩი, კაილ მაკლახენი. 01.40 "ღამურა" მხ. ფილმი "გულები ატლანტიდაში" მთ.რ-ში ენტონი ჰოპკინსი, ჰოუპ დევისი. 03.00 პაუზის გარეშე

მზე
09.00 "ღამის მზერა" (გან) 10.00 სერიალი "მარია ემილია" 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 11.10 დღის კინოდარბაზი 18.30 მულტსერიალი "ჯადოსნური ტყე" 19.00 სერიალი "მარია ემილია" 20.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 20.45 მხ. ფილმი "მოძრავი სასაუზმე" 22.45 საინფ. გამოშვება "ღამის მზერა" 23.45 მხ. ფილმი "ჯეკი ბრაუნი"

მეორე არხი
19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე 19.10 მულტფილმი 19.30 კინოსეანსი "საუკეთესო საუკეთესოთა შორის-2" 21.00 ისტორიანი 21.30 ასპარეზი 22.10 მხ. ფილმი "მკვდარი სეზონი" მე-2ს

კავკასია
12.00 მხ. ფილმი "სიმართლე კატებსა და ძაღლებზე" 13.30 "საქმე და ეკონომიკა" 15.00 მხ. ფილმი "ვერტიკალური ზღვარი" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ.ფილმი "გზაჯვარედინი" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "ჯ. ფ. კ."

იბერია
08.00 ანონსი 08.05 დიალოგი 10.00 ბურთი და მოედანი 10.45, 14.50, 19.30, 20.30, 23.30 მუსიკა 11.00 სერიალი "ლიცეუმი" 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ამბები 13.10, 17.30 მულტსერიალი "კაპიტანი სიმაინი და კოსმიური მაიმუნები" 13.30 დოკ. ფილმი 15.15 მხ. ფილმი "ბუდუ" 18.00, 20.00 დოკ. ფილმი 21.00 სერიალი "ლიცეუმი" 22.15, 23.00 დიალოგი 23.45 მხ. ფილმი "მძაფრი მოგონება" 00.55 მუსიკა

მეცხრე არხი
08.00 პროგრამა "დილა" 10.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 დღის ამბები 10.15, 13.35, 17.50, 22.10 მუსიკა 10.30 სერიალი "მოჯადოება" 11.30 მხ. ფილმი "ბრწყინვალე წლები" 14.00 მულტფილმი "სიმბა მეფე ლომი" 14.50 დოკ. სერიალი "მსოფლიო კულტურის საგანძური" მე-5ნ. 15.10 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 15.35 მხ. სერიალი "სირინოზები" 16.35 დოკ. სერიალი "ამოუცნობი ცოცხალი ორგანიზმები" 17.00 მხ. სერიალი "სამოდელო სკოლა" 18.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 18.30 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 19.00 სერიალი "სირინოზები" 20.00 "ევროპის სტადიონებზე" 21.15 სერიალი "მოჯადოება" 22.20 "ტელემეტრი" 22.45 მოკლ. მხ. ფილმი 23.20 "ცხელი ცხრიანი" 00.30 მხ. ფილმი "გველის დღე"

იმედი
07.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 ქრონიკა 07.15, 10.00, 13.15, 16.40, 17.20, 01.50 იმედის მელოდიები 07.45 "იმედის" დილა 10.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 11.05 სპ. პროგრამა "გოლი სერია "ა" 12.10 სერიალი "კლონი" 13.30 სერიალი "უკიდურესი ზღვარი" 14.05 "არჩევანი თქვენ" 15.15 მხ. ფილმი "შვიდი მოხუცი და ერთი გოგონა" 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 22.00, 01.35 ქრონიკა 17.25 სპორტ. პროგრამა "გოლი" 18.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 19.30 სერიალი "კლონი" 20.30 სერიალი "ნეშ ბრიჯისი" 21.30 ლარის მახე 23.00 კონცერტი - "ერისიონი" 00.10 მხ. ფილმი "პროექტი გველგესლა"

არხი
08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 08.40 მუსიკა 09.00, 12.00, 16.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 09.20, 12.10, 16.10 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 09.30 მხატვრული ფილმი "ოდისეა" 1 ს. 11.00 მუსიკა 11.10 დოკუმენტური ფილმი 12.20 დრამა "ჯარისკაცები ვიყავით" 14.00, 18.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 14.05 დრამა "ჯარისკაცები ვიყავით" (გაგრძ.) 14.45 მუსიკა 15.00 დოკუმენტური ფილმი 16.20 მულტფილმი "ქალთევზა 17.35 მხატვრული ფილმი "უდაბნოს ცხელი მზე" 19.00, 22.00, 00.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 19.15, 22.30, 00.20 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 19.30 "დღეს მსოფლიოში" 20.00 ბოევიკი "ცუდი კომპანია" 21.55, 01.00, 02.55 მუსიკა 23.00 "Пресс-папье" 23.10 საინფ. გამოშვება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე 23.30 დოკუმენტური ფილმი 00.40 საინფ. გამოშვება ინგლისურ და გერმანულ ენებზე 01.15 დრამა "ხუთი გრძნობა" 03.40 კომედია "ალიასკის საიდუმლო"

VII არხი
09.10 მელოდია 09.15 "აჩიკუდა" 09.35 "ბედნიერი ერი" 09.30 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 10.00 მელოდია 10.10 მობილურები 10.40 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი" - საფრანგეთის ჩემპიონატის მიმოხილვა (განმეორებით) 11.15 აუდიო-ვიდეო-ტელე 12.00 ტელესერიალი - "აღმოსავლეთ - დასავლეთი" 12.45 დისნეი და მისი მეგობრები 13.05 მელოდია. 18.20 აუდიო -ვიდეო- ტელე 19.00 "აჩიკუდა" 19.25 მელოდია - მოკლე შეტყობინებები 20.10 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 20.35 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი" - ინგლისის ჩემპიონატის მიმოხილვა 21.15 "ავტოტრეკინგი" 22.00 მობილურები 22.30 "კინოკლუბი" - "ვასაბი ". მძაფრსიუჟეტიანი . რეჟ. ჟერარ კრავჩუკი. როლებში: ჟან რენო, კაროლ ბუკე. 00.10 მელოდია 00.20 ტელესერიალი -"აღმოსავლეთ -დასავლეთი" 01.00 კომპიუტერული ტექნიკა

ОРТ
07.00 "Доброе утро" 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости 10.20 **Детектив "Участок"** 11.30, 20.00 **Сериал "Земля любви, земля надежды"** 12.20 "Ералаш" 12.40 Дисней-клуб: "Ким Пять-с-плюсом" 13.20 **Армен Джигарханян в фильме "Игра всерьез"** 15.20 Город женщин 16.20 "Угадай мелодию" 16.50 **Сериал "Берег мечты"** 17.50 "Большая стирка" 19.30 Смехопанорама 21.00 "Кто хочет стать миллионером?" 22.00, 00.30 Время 22.40 **Детектив "Участок"** 23.40 "Кремль-9". "Юрий Андропов. В лабиринте власти". Фильм 1-й 00.50 "На футболе" 01.20 "Сканер" 01.50 "Круги на полях". 2 с. 02.20 **Лоуренс Оливье в боевике "Дикие гуси"** 04.30 **Джонни Депп в комедии "Бенни и Джун"** 06.10 **Сериал "Полтергейст - IV"**

РТР
06.00 Доброе утро, Россия! 09.45 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 10.45 **"Не скуЧАЙ!" с Михаилом Евдокимовым.** 11.45, 14.50, 17.30, 01.15 Вести. Дежурная часть. 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Вести. 12.30, 15.10, 17.40, 21.30 Местное время. Вести-Москва. 12.50 "Короткое замыкание". Ток-шоу. 13.50, 23.00 **Сериал "СПАСТИ И ВЫЖИТЬ" 15.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу** 16.30 **Сериал "ПРАВО НА ЗАЩИТУ"** 18.10 **"Частная жизнь". Ток-шоу** 19.05 **Сериал "УНДИНА"** 20.00 **Сериал "РУССКИЕ АМАЗОНКИ"** 21.50 Спокойной ночи, малыши! 21.55 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 00.00 Вести+. 00.20 **Премьера. "Смерть фигуристки"** 01.30 **Авторитет 02.00 Орсон Уэллс в фильме "УЛОВКА 22"** 04.30 **Дорожный патруль. 04.45 Агентство одиноких сердец. 05.10 Сериал "АНГЕЛЫ ЧАРЛИ"**

НТВ
07.00 Утро на НТВ 09.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО"** 11.00 Сегодня утром. 11.25 "Их нравы" 12.15 Ток-шоу "Страна советов" 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.00 "Сегодня" 13.35 "VIP-дети". "Профессия – репортер". 14.00 **Георгий Жженов в детективе "ОШИБКА РЕЗИДЕНТА" 1 с.** 15.35 По праву. 16.35 Ток-шоу "Принцип домино". 18.25 **Сериал "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"** 19.35 Территория выживания. 20.40 **Сериал "МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ"** 21.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО".** 23.00 "Страна и мир" 23.35 Красная стрела. 23.50 **Джефф Спикман в боевике "РУССКИЙ КИЛЛЕР"** 02.20 Гордон. 03.10 Кома: это правда

ოთხშაბათი 17.12

რუსთავი - 2
07.00 დილა მშვიდობისა 07.10 სერიალი "ჯადოქარი" 09.40 სერიალი "ასულ ტეკილა" 10.20 დოკ. ფილმი "გურმანთა მეგზური" 11.00 ღამის შოუ დ.გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00 კურიერი 12.15 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 ჩემპიონთა ლიგა 17.30 სერიალი "ასულ ტეკილა" 18.00, 21.00, 02.00 კურიერი 18.25 სერიალი "ჯადოქარი" 19.00 სერიალი "მაშველები" 19.45 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 22.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 22.50 ღამის კურიერი 00.30 სერიალი "სექსი დიდ ქალაქში" 01.00 მხ.ფილმი "შიშის ოთახი". მთ. რ-ში: მორგან ფრიმენი, ტიმ რობინსი

პირველი არხი
07.30 ალიონი 09.45 მულტსერიალი "ახალი თოვლის ბაბუა" 10.10 მხ. ფილმი "ქალიშვილები-დედები" 11.45 კრიმინალური ქრონიკა 12.00, 15.00, 20.00 მოამბე 12.15 ტელესერიალი "სოლედადი" 13.00 ნაშუადღევს 14.00 მოამბე ინგლ. ენაზე 14.05 ქართული ენის გაკვეთილი 15.15 მხ. ფილმი "იშვიათი ფრინველები" 16.50 დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" 17.00 დოკ. სერიალი "დინგოების კუნძული" 17.25 50-50 18.00 ვესტნიკი 18.20 ტელესერიალი "სოლედადი" 19.15 ენერგია 19.40 ბასტი-ბუბუ 21.00 ტელეთამაში "იმღერე რამე" 21.35 კრიმინალური ქრონიკა 21.45 "მათი შვილები" 22.30 რა ხდება 00.00 მხ. ფილმი "შავი წერტილი"

პირველი სტერეო
08.00 მუსიკა 09.00 ტოროლა 12.00 ფილმი 14.00 მუსიკა 16.00 კონცერტი "ვუდსტოკი-მშვიდობის და მუსიკის 3 დღე" 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმატორი 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 20.50 ათი ლექსი 21.15 პროფათეული 22.35 პაპარაცი 23.00 სოლო 00.00 "ბრავო" "შეჭრა ღამით" მთ.რ-ში ფრანკა პოტენტე, ტობიას შენკე. 02.00 "ღამურა" მხ. ფილმი "შეშლილი სესილ ბ" მთ.რ-ში მელანი გრიფიტი, ანტონიო ბანდერასი. 03.00 პაუზის გარეშე

მზე
09.00 "ღამის მზერა" (გან) 10.00 სერიალი "მარია ემილია" 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 11.10 დღის კინოდარბაზი 18.30 მულტსერიალი "ჯადოსნური ტყე" 19.00 სერიალი "მარია ემილია" 20.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 20.45 მხ. ფილმი "ეშმაკი ქურდი" 22.45 საინფ. გამოშვება "ღამის მზერა" 23.45 მხ. ფილმი "ფარული მუქარა"

მეორე არხი
19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე 19.10 მულტფილმი 19.30 კინოსეანსი "საუკეთესო საუკეთესოთა შორის" 21.00 და არს მუსიკა 21.20 ჩვენი მისამართია 22.10 მხ. ფილმი "ანგელოზის გადაფრენა"

კავკასია
12.00 მხ. ფილმი "ჯ. ფ. კ." 15.00 მხ. ფილმი "საუკუნის დანაშაული" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ.ფილმი "ფლიუკი" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "ნიკი ეშმაკის შვილი" 22.30 მხ. ფილმი "სერიოზული საქმე"

იბერია
08.00 ანონსი 08.05 დიალოგი 10.00 დოკ. ფილმი 11.00 სერიალი "ლიცეუმი" 12.50, 14.50, 19.30, 23.30, 01.05 მუსიკა 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ამბები 13.10, 17.30 მულტსერიალი "კაპიტანი სიმაინი და კოსმიური მაიმუნები" 13.30, 18.00 დოკ. ფილმი 15.15 მხ. ფილმი "მძაფრი მოგონება" 18.45 ბუნების ფერები 19.45 გადაცემა - მურადა 20.00 დოკ. ფილმი 21.00 სერიალი "ლიცეუმი" 22.15, 23.00 დიალოგი 23.45 მხ. ფილმი "შესანიშნავი გუნდი"

მეცხრე არხი
08.00 პროგრამა "დილა" 10.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 დღის ამბები 10.15, 20.20 მუსიკა 10.30 სერიალი "მოჯადოება" 11.30 მხ. ფილმი "გველის დღე" 13.15 "ცხელი ცხრიანი" 14.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 14.50 "ევროპის სტადიონებზე" 15.10 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 15.35 სერიალი "სირინოზები" 16.35 დოკ. სერიალი "ამოუცნობი ცოცხალი ორგანიზმები" 17.00 სერიალი "სამოდელო სკოლა" 17.50 ტელემეტრი 18.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 18.30 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 19.00 სერიალი "სირინოზები" 20.00 "ევროპის სტადიონებზე" 21.10 სერიალი "მოჯადოება" 22.10 კონცერტი. 23.45 მოკლ. მხ. ფილმი 00.30 მხ. ფილმი "ძარცვა იტალიურად"

იმედი
07.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 ქრონიკა 07.15, 10.00, 13.15, 16.45, 17.20, 00.40 იმედის მელოდიები 07.45 "იმედის" დილა 10.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 11.05 დოკ. სერიალი "ბრძოლა გადარჩენისთვის" 12.10 სერიალი "კლონი" 13.30 სერიალი "უკიდურესი ზღვარი" 14.05 სერიალი "ნეშ ბრიჯისი" 15.15 მხ. ფილმი "პროექტი გველგესლა" 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 22.00, 00.25 ქრონიკა 17.25 ლარის მახე 18.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 19.30 სერიალი "კლონი" 20.30 სერიალი "ნეშ ბრიჯისი" 21.30 არტ-ბულვარი 22.50 მხ. ფილმი "მასქიმალური გადატვირთვა"

არხი
08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 08.40 მუსიკა 09.00, 12.00, 16.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 09.20, 12.10, 16.10 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 09.30 კომედია "გაუმარჯოს შენს სიკვდილს!" 11.05 დოკუმენტური ფილმი 12.20 ბოევიკი "ცუდი კომპანია" 14.00, 18.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 14.05 ბოევიკი "ცუდი კომპანია" (გაგრძ.) 14.20, 21.55 მუსიკა 14.30 მელოდრამა "ვარდების სარეცელი" 16.20 მულტფილმი "სასწაულმოქმედი" 17.45 თრილერი "სატელეფონო ჯიხური" 19.00, 22.00, 00.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 19.15, 22.30, 00.20 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 19.30 დოკუმენტური ფილმი 20.00 მელოდრამა "საკმარისია" 23.00 საინფ. გამოშვება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე 23.20 დოკუმენტური ფილმი 00.40 საინფ. გამოშვება ინგლისურ და გერმანულ ენებზე 01.00 თრილერი "მსაჯული" 03.30 მელოდრამა "მოცეკვავის დრო"

VII არხი
09.10 მელოდია 09.20 "აჩიკუდა" 09.35 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 10.00 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი" - ინგლისის ჩემპიონატის მიმოხილვა (განმეორებით) 10.30 მობილურები 10.50 ავტოტრეკინგი (განმეორებით) 11.50 ტელესერიალი - "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" 12.40 დისნეი და მისი მეგობრები 13.05 აუდიო-ვიდეო-ტელე 18.20 კომპიუტერული ტექნიკა 19.00 "აჩიკუდა" 19.25 მელოდია - მოკლე შეტყობინებები 20.20 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 20.45 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი" - ესპანეთის ჩემპიონატის მიმოხილვა 21.20 "ნა-ნა-ნა" - კარაოკე 22.10 მობილურები 22.35 "კინოკლუბი" - "ცხელი თავები"- 1 სერია. კომედია . რეჟ. ჰიმ აბრაჰამსი. როლებში: ჩარლი შინი, კერი ელვესი. 00.05 მელოდია 00.20 ტელესერიალი - "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" 01.00 აუდიო-ვიდეო-ტელე

ОРТ
07.00 "Доброе утро" 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости 10.20 **Детектив "Участок"** 11.30, 20.00 **Сериал "Земля любви, земля надежды"** 12.20 "Ералаш" 12.40 Дисней-клуб: "Чудеса на виражах" 13.20 **Леонид Броневой в комедии "Небеса обетованные"** 15.20 Город женщин 16.20 "Угадай мелодию" 16.50 **Сериал "Берег мечты"** 17.50 "Большая стирка" 19.30 "Леонид Броневой. Артист поневоле." Док. фильм 21.00 "Магия. Разоблачения" 22.00, 00.30 Время 22.30 **Детектив "Участок"** 23.40 "Кремль-9". "Юрий Андропов. В лабиринте власти". Фильм 2-й 00.50 "Крылья" 01.20 "Формула власти". Президент Чехии 01.50 Фестиваль французского кино в программе "Тихий дом" 02.20 **Шон Коннери в фильме "Большое ограбление поезда"** 04.30 Комедия **"Сестры, братья, соперники и соперницы"** 06.05 **Сериал "Полтергейст - IV"**

РТР
06.00 Доброе утро, Россия! 09.45 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 10.45 Сам себе режиссер 11.45, 14.50, 17.30, 01.50 Вести. Дежурная часть. 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Вести. 12.30, 15.10, 17.40, 21.30 Местное время. Вести-Москва. 12.50 "Короткое замыкание". Ток-шоу. 13.50, 23.00 **Сериал "СПАСТИ И ВЫЖИТЬ"** 15.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу 16.30 **Сериал "ПРАВО НА ЗАЩИТУ"** 18.10 "Частная жизнь". Ток-шоу 19.05 **Сериал "УНДИНА"** 20.00 **Сериал "РУССКИЕ АМАЗОНКИ"** 21.50 Спокойной ночи, малыши! 21.55 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 23.00 **Игорь Ливанов в боевике "30-ГО УНИЧТОЖИТЬ"** 00.00 Вести+. 00.20 **"30-ГО УНИЧТОЖИТЬ".** Продолжение. 02.05 **Анатолий Хостикоев в боевике "ШТЕМП"** 04.00 Дорожный патруль. 04.15 Агентство одиноких сердец. 04.40 **Сериал "АНГЕЛЫ ЧАРЛИ"**

НТВ
07.00 Утро на НТВ 09.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО"** 11.00 Сегодня утром 11.25 Кулинарный поединок: Балаган Лимитед - Мадава. 12.15 Ток-шоу "Страна советов". 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.00 "Сегодня" 13.35 Территория выживания. 14.00 **Детектив "ОШИБКА РЕЗИДЕНТА"** 15.30 По праву. 16.35 Ток-шоу "Принцип домино". 18.25 **Сериал "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"** 19.35 Чистосердечное признание. 20.40 **Сериал "МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ"** 21.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО"** 23.00 "Страна и мир" 23.35 Красная стрела. 23.50 **Арманд Ассанте в боевике "ФЕДЕРАЛЬНАЯ ЗАЩИТА"** 02.25 Гордон 03.10 Ленивая ночь.

ხუთშაბათი 18.12

რუსთავი - 2
07.00 დილა მშვიდობისა 07.10 სერიალი "ჯადოქარი" 09.40 სერიალი "ასულ ტეკილა" 10.20 დოკ. ფილმი "გურმანთა მეგზური" 11.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 12.00, 15.00 კურიერი 12.15 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.30 სერიალი "ასულ ტეკილა" 18.00, 21.00, 02.00 კურიერი 18.25 სერიალი "ჯადოქარი" 19.00 სერიალი "მაშველები" 19.45 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 22.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 22.50 ღამის კურიერი 00.30 სერიალი "სექსი დიდ ქალაქში" 01.00 მხ.ფილმი "ფრიდა". მთ. რ-ში: სელმა ჰაიეკი, ალფრედ მოლინა

პირველი არხი
07.30 ალიონი 09.45 დოკ. სერიალი "ბუნების სამყარო" 10.00 მხ. ფილმი "შავი წერტილი" 11.50, 21.35 კრიმინალური ქრონიკა 12.00, 15.00, 20.00 მოამბე 12.15 ტელესერიალი "სოლედადი" 13.00 ნაშუადღევს 14.00 მოამბე ინგლ. ენაზე 14.05 ინგლისური ენის გაკვეთილი 14.30 დოკ. სერიალი "ორიენტირი" მე-6ს. 15.15 მხ. ფილმი "წითელი დრაკონი" 16.40 დოკ. ფილმი "სტანისლავსკის საუკუნე" 1-ლი ს. 17.40 რამპა 17.45 ერთი თეთრიც ფულია 18.00 ვესტნიკი 18.20 ტელესერიალი "სოლედადი" 19.15 ჯანმრთელობა 19.40 ბასტი-ბუბუ 21.00 ტელეთამაში "იმღერე რამე" 21.45 ეკონომიქსი 22.30 რა ხდება 00.00 მხ. ფილმი "რა იცოდა მიზიმ"

პირველი სტერეო
08.00 მუსიკა 09.00 ტოროლა 12.00 ფილმი 14.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "სიმონა". მთ. რ-ში ალ პაჩინო, კეტრინ კინერი. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმატორი 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 20.50 ათი ლექსი 21.15 უცხ. მუსათეული 22.35 მუსიკა 23.00 აბა გამოიცანი მელოდია 00.00 "ბრავო" "დაღი". მთ. რ-ში ბილი ბობ ტორნტონი, პატრისია არკეტი. 01.50 "ღამურა" მხ. ფილმი "მსოფლიოს სახურავი". მთ. რ-ში პიტერ უელერი, დენის ხოპერი. 03.00 პაუზის გარეშე

მზე
09.00 "ღამის მზერა" (გან) 10.00 სერიალი "მარია ემილია" 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 11.10 დღის კინოდარბაზი 18.30 მულტსერიალი "ჯადოსნური ტყე" 19.00 სერიალი "მარია ემილია" 20.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 20.45 მხ. ფილმი "იამაკასი" 22.45 საინფ. გამოშვება "ღამის მზერა" 23.45 მხ. ფილმი "კლონების შემოტევა"

მეორე არხი
19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე 19.10 მულტფილმი 19.30 კინოსეანსი "საუკეთესო საუკეთესოთა შორის 4" 21.00 შვიდეული 22.10 მხ. ფილმი "ფხიზელი ძაღლი"

კავკასია
12.00 მხ. ფილმი "ნიკი ეშმაკის შვილი" 13.30 მხ. ფილმი "სერიოზული საქმე" 15.00 მხ. ფილმი "ჩემი დედინაცვალი უცხოპლანეტელია" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ. ფილმი "ძვლების მტვრეველი" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "რეგენერატორი" 22.30 მხ. ფილმი "გადამზიდავი"

იბერია
08.00 ანონსი 08.05 დიალოგი 11.00 სერიალი "ლიცეუმი" 12.30 დოკ. ფილმი 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ამბები 13.10, 17.30 მულტსერიალი "კაპიტანი სიმიანი და კოსმიური მაიმუნები" 13.30, 18.00 დოკ. ფილმი 14.50, 17.20, 17.50, 21.55 მუსიკა 15.15 მხ. ფილმი "შესანიშნავი გუნდი" 18.45 ბუნების ფერები 20.00 ტელე-სინე-ვიდეო (განმ.) 21.00 სერიალი "ლიცეუმი" 22.15, 23.00 დიალოგი 23.45 მხ. ფილმი "ცისფერი ჩაფხუტი"

მეცხრე არხი
08.00 პროგრამა "დილა" 10.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 დღის ამბები 10.15, 16.20, 17.50, 22.10 მუსიკა 10.30 სერიალი "მოჯადოება" 11.30 მხ. ფილმი "ძარცვა იტალიურად" 13.30 მოკლ. მხ. ფილმი 14.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 14.50 "ევროპის სტადიონებზე" 15.10 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 15.35 სერიალი "სირინოზები" 16.35 დოკ. სერიალი "ამოუცნობი ცოცხალი ორგანიზმები" 17.00 მხ. სერიალი "სამოდელო სკოლა" 18.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 18.30 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 19.00 სერიალი "სირინოზები" 20.00 "ქართული ფეხბურთი" 21.15 სერიალი "მოჯადოება" 22.20 "ტელემეტრი" 22.30 "ყვითელი კვადრატი" 23.00 მოკლ. მხ. ფილმი 23.20 "ცხელი ცხრიანი" 00.30 რუს. მხ. ფილმი "კოცნა"

იმედი
07.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 ქრონიკა 07.15, 10.00, 13.15, 17.20, 00.50 იმედის მელოდიები 07.45 "იმედის" დილა 10.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 11.05 თამაში "უდაბნოს სამჭედლოები" მე-2 ს. 12.10 სერიალი "კლონი" 13.30 სერიალი "უკიდურესი ზღვარი" 14.05 სერიალი "ნეშ ბრიჯისი" 15.15 მხ. ფილმი "მაქიმალური გადატვირთვა" 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 22.00, 00.35 ქრონიკა 17.25 ერთხელ ჰოლივუდში 18.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 19.30 სერიალი "კლონი" 20.30 სერიალი "ნეშ ბრიჯისი" 21.30 სპ. პროგრამა "ესტაფეტა" 22.50 მხ. ფილმი "რატომაც არა პატარავ"

არხი
08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 08.40 მუსიკა 09.00, 12.00, 16.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 09.20, 12.10, 16.10 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 09.30 ფილმი-კატასტროფა "ბრიტანიკი" 11.05 დოკუმენტური ფილმი 12.20 მელოდრამა "საკმარისია" 14.00, 18.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 14.05 მელოდრამა "საკმარისია"(გაგრძ.) 14.20 მუსიკა 14.35 კომედია "დიდი ტურნე" 16.20 მულტფილმი "მაგიური ტელესკოპი" 17.10 ბოევიკი "გადამზიდი" 19.00, 22.00, 00.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 19.15, 22.30, 00.20 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 19.30 "დღეს მსოფლიოში" 20.00 მხატვრული ფილმი "ოცეული" 23.00 საინფ. გამოშვება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე 23.20 "ექსკლუზივი" 00.40 საინფ. გამოშვება ინგლისურ და გერმანულ ენებზე 01.00, 05.40 მუსიკა 01.15 კომედია "ვირთხების რბოლა" 03.40 მელოდრამა "გულთან ახლოს"

VII არხი
09.10 მელოდია 09.15 "აჩიკუდა" 09.35 მობილურები 10.00 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი" - ესპანეთის ჩემპიონატის მიმოხილვა (გამეორებით) 10.30 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 10.50 მელოდია . 11.30 აუდიო-ვიდეო-ტელე 12.20 ტელესერიალი - "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" 13.05 დისნეი და მისი მეგობრები 13.30 მელოდია 13.45 კომპიუტერული ტექნიკა 18.20 მობილურები 19.00 "აჩიკუდა" 19.30 მელოდია - მოკლე შეტყობინებები 20.25 კომპიუტერული ტექნიკა 21.00 "ღამის კაპრიზი" 21.50 აუდიო-ვიდეო-ტელე 22.30 "კინოკლუბი " - "ცხელი თავები"-მე-2 სერია . 23.50 მელოდია 00.20 ტელესერიალი - "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" 01.00 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა

ОРТ
07.00 "Доброе утро" 10.00, 19.00 Новости 10.20 **Детектив "Участок"** 11.30, 20.00 **Сериал "Земля любви, земля надежды"** 12.20 "Ералаш" 12.40 Дисней-клуб: "Базз и его команда" 13.00 Прямая линия с Президентом Российской Федерации В.В.Путиным 16.20 "Угадай мелодию" 16.50 **Сериал "Берег мечты"** 17.50 "Большая стирка" 19.30 Док. детектив. "Рыбная квота на отстрел" 21.00 "Слабое звено" 22.00, 00.30 Время 22.45 **Детектив "Участок"** 23.50 "Человек и закон" 00.50 Хоккей. Межд. турнир "Кубок "Балтики". Сб. России - сб. Финляндии 02.40 **Коломбо возвращается в детективе "План убийства"** 04.05 **Фильм "Биодом"** 05.40, 06.05 **Сериал "Полтергейст - IV"** 06.20 "Шутка за шуткой"

РТР
06.00 Доброе утро, Россия! 09.45 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 10.45 Аншлаг. 11.45, 17.30, 01.15 Вести. Дежурная часть. 12.00, 15.00, 18.00, 21.35 Вести. 12.30, 15.10, 17.40 Местное время. Вести-Москва. 12.30 "Городок". Дайджест 13.00 Прямая линия с Президентом В. Путиным. 15.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу Елены Яковлевой. 16.30 **Сериал "ПРАВО НА ЗАЩИТУ"** 18.10 "Частная жизнь". Ток-шоу 19.05 **Сериал "УНДИНА"** 20.00 Прямая линия с Президентом В. Путиным. 21.35 Вести. 21.55 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 00.00 Вести+. 00.20 "Исторические хроники". "1911. Петр Столыпин". 01.30 **Джим Керри в фильме "ШОУ ТРУМЭНА"** 03.30 Дорожный патруль. 03.50 Агентство одиноких сердец. 04.10 **Сериал "АНГЕЛЫ ЧАРЛИ"**

НТВ
07.00 Утро на НТВ 09.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО"** 11.00 Сегодня утром. 11.25 Квартирный вопрос: Маша и кровать. 12.15 Ток-шоу "Страна советов". 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.10 "Сегодня" 13.30 Чистосердечное признание. 14.00 **Георгий Жженов в детективе "СУДЬБА РЕЗИДЕНТА" 1 с.** 15.40 По праву. 16.35 Ток-шоу "Принцип домино". 18.25 **Сериал "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"** 19.35 "Моя любимая... машина". "Профессия – репортер" 20.40 **Сериал "МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ"** 21.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО"** 23.00 "Страна и мир" 23.35 Красная стрела. 23.50 "К барьеру!" Ток-шоу Владимира Соловьева. 01.05 Премьера. "Новейшая история: бежать из Гулага" 02.30 Гордон. 03.20 **Сериал "ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО"**

პარასკევი 19.12

რუსთავი - 2
07.00 დილა მშვიდობისა 07.10 სერიალი "ჯადოქარი" 09.40 სერიალი "ასულ ტეკილა" 10.20 დოკ. ფილმი "გურმანთა მეგზური" 11.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 12.00, 15.00 კურიერი 12.15 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.30 სერიალი "ასულ ტეკილა" 18.00, 21.00, 02.20 კურიერი 18.25 სერიალი "ჯადოქარი" 19.00 სერიალი "მაშველები" 19.45 სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" 22.00 ღამის შოუ დ.გოგიჩაიშვილთან ერთად 22.50 ღამის კურიერი 00.20 მხ.ფილმი "ყორანი: ანგელოზების ქალაქი". მთ. რ-ში: ვენსან პერესი, მაია კერშნერი. 02.30 მხ. ფილმი "საბედისწერო ქალი". მთ. რ-ში: რებეკა რომან-სტამოსი, ანტონიო ბანდერასი

პირველი არხი
07.30 ალიონი 09.45 მულტსერიალი "ახალი თოვლის ბაბუა" 10.10 მხ. ფილმი "რა იცოდა მიზიმ" 11.45, 21.35 კრიმინალური ქრონიკა 12.00, 15.00, 20.00 მოამბე 12.10 სერიალი "სოლედადი" 13.00 ნაშუადღევს 14.00 მოამბე ინგლ. ენაზე 14.05 მხოლოდ კლასიკა 15.15 მხ. ფილმი "ფრენის სიჩქარე" 16.45 დოკ. ფილმი "მსოფლიოს ქალაქები" 17.00 დოკ. ფილმი "ჯადოსნური სპექტრი" 17.25 50-50 18.00 ვესტნიკი 18.20 სერიალი "სოლედადი" 19.15 "პალიტრა" 19.40 ბასტი-ბუბუ 21.00 მაგიტრონი 21.10 "იმღერე რამე" 21.45 შეხვედრები ფიქრის გორაზე 22.30 რა ხდება 00.00 მხ. ფილმი "მოხსენიების დღე"

პირველი სტერეო
08.00 მუსიკა 09.00 ტოროლა 12.00 ფილმი 14.00 მუსიკა 16.00 კონცერტი "როლინგ სტოუნზი-ბაბილონის ხიდები" 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმატორი 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 20.50 ათი ლექსი 21.15 უცხ. მუსათეული 22.35 პაპარაცი 23.00 სოლო 00.00 "ბრავო" "მე მომწე ვარ" მთ. რ-ში ჯეფ დენიელსი, ჯეიმს სპეიდერი. 01.40 "ღამურა" მხ. ფილმი "ადამიანი-ფარვანა" მთ. რ-ში რიჩარდ გირი, ლორა ლინი. 03.45 პაუზის გარეშე

მზე
09.00 "ღამის მზერა" (გან) 10.00 სერიალი "მარია ემილია" 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 11.10 დღის კინოდარბაზი 18.30 მულტსერიალი "ჯადოსნური ტყე" 19.00 სერიალი "მარია ემილია" 20.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 21.00 დოკ. სერიალი "ექსტრემალური ამბები" 22.00 საფეხბურთო პროექტი "ჩვენები" 22.45 საინფ. გამოშვება "ღამის მზერა" 23.45 მხ. ფილმი "ახალი იმედი"

მეორე არხი
19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე 19.10 მულტფილმი 19.30 მხ. ფილმი "მეექვსე ელემენტი" 21.00 ენერგია 21.30 აფხაზეთის ტელევიზია 22.10 მხ. ფილმი "მარტოსული გმირი"

კავკასია
12.00 მხ. ფილმი "რეგენერატორი" 13.30 მხ. ფილმი "გადამზიდავი" 15.00 მხ. ფილმი "იტალიური სამსახური" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ. ფილმი "მაიკლი" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "ბოლერო"

იბერია
08.00 ანონსი 08.05 დიალოგი 10.30, 14.50, 17.20, 17.50, 21.55, 23.30 მუსიკა 11.00 სერიალი "ლიცეუმი" 12.30 დოკ. ფილმი 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ამბები 13.10, 17.30 მულტსერიალი "კაპიტანი სიმაინი და კოსმიური მაიმუნები" 13.30, 18.00 დოკ. ფილმი 15.15 მხ. ფილმი "ცისფერი ჩაფხუტი" 18.45, 19.45 მუსიკა 20.00 მიუზიკჰოლი 22.15, 23.00 დიალოგი 23.45 მხ. ფილმი "პატარა უფლისწულმა თქვა" 01.55 მუსიკა

მეცხრე არხი
08.00 პროგრამა "დილა" 10.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 დღის ამბები 10.15, 18.50 მუსიკა 10.30 სერიალი "მოჯადოება" 11.30 რუს. მხ. ფილმი "კოცნა" 13.15 "ცხელი ცხრიანი" 14.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 14.50 "ქართული ფეხბურთი" 15.10 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 15.35 სერიალი "სირინოზები" 16.35 დოკ. სერიალი "ამოუცნობი ცოცხალი ორგანიზმები" 17.00 სერიალი "სამოდელო სკოლა" 17.50 "ტელემეტრი" 18.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 18.30 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 19.00 სერიალი "სირინოზები" 20.00 დოკ. ფილმი "ფურცლები საბ. შაქ. ისტ." 21.15 სერიალი "მოჯადოება" 22.15 "ღამის მატარებელი" (განმ.) 00.30 მხ. ფილმი "1492 წელი სამოთხის დაპყრობა"

იმედი
07.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 ქრონიკა 07.15, 10.00, 13.15, 17.20, 17.55, 01.10 იმედის მელოდიები 07.45 "იმედის" დილა 10.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 11.05 დოკ. სერიალი "ბრძოლა გადარჩენისთვის" 12.10 სერიალი "კლონი" 13.30 სერიალი "უკიდურესი ზღვარი" 14.05 სერიალი "ნეშ ბრიჯისი" 15.15 მხ. ფილმი "რატომაც არა პატარავ" 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 22.00, 00.55 ქრონიკა 17.25 ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის ჟურნალი 18.05 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 19.30 სერიალი "კლონი" 20.30 "თემა" 21.45 სალამის ღიმილი 22.50 მხ. ფილმი "მუსიკალური ზარდახშა"

არხი
08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 08.40 მუსიკა 09.00, 12.00, 16.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 09.20, 12.10, 16.10 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 09.30 მელოდრამა "გულთან ახლოს" 11.30 მუსიკა 12.20 მხატვრული ფილმი "ოცეული" 14.00, 18.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 14.05 მხატვრული ფილმი "ოცეული"(გაგრძ.) 14.25 კომედია "ცხრა იარდი" 16.20 მულტფილმი "სათამაშოების მაღაზია" 17.05 დრამა "ბიჭები" 18.50 მუსიკა 19.00, 22.00, 00.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 19.15, 22.30, 00.20 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 19.30 დოკუმენტური ფილმი 20.00 მხატვრული ფილმი "გაძარცვა იტალიურად" 21.50 მუსიკა 23.00 საინფ. გამოშვება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე 23.20 დოკუმენტური ფილმი 00.40 საინფ. გამოშვება ინგლისურ და გერმანულ ენებზე 01.00 მხატვრული ფილმი "წყალქვეშა ნავი"

VII არხი
09.10 მელოდია 09.15 "აჩიკუდა" 09.35 კომპიუტერული ტექნიკა 10.10 მელოდია . 10.30 მობილურები 10.50 დისნეი და მისი მეგობრები 11.10 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 11.40 "მელოდია" 12.15 აუდიო-ვიდეო-ტელე 18.20 კომპიუტერული ტექნიკა 19.00 "აჩიკუდა" 19.30 მელოდია - მოკლე შეტყობინებები 20.30 მობილურები 21.00 "ტალავერი" 22.00 აუდიო-ვიდეო-ტელე 22.40 "კინოკლუბი " - "ცრუ იაკობი". დრამა. რეჟ: პიტერ კასოვიცი. როლებში: რობინ უილიამსი, ალან არკინი. 00.40 მელოდია 00.50 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა

ОРТ
07.00 "Доброе утро" 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости 10.20 **Детектив "Участок"** 11.30 **Сериал "Земля любви, земля надежды"** 12.20 "Ералаш" 12.40 Детский сериал "Твинисы" 13.20 **Галина Волчек в фильме "Уникум"** 15.00 Город женщин 16.20 "Угадай мелодию" 16.50 **Сериал "Берег мечты"** 17.50 Последний герой 19.20 Премьера. "Личная жизнь". Док. фильм 20.00 "Основной инстинкт" 20.50 "Поле чудес" 22.00 Время 22.30 Валерия. Лучшие песни 23.40 Что? Где? Когда? Финал зимних игр 01.00 **Гленн Клоуз и Кэмерон Диас в фильме "Женские тайны"** 03.10 Реальная музыка 03.40 **Гарри Олдмен в триллере "Адвокат для убийцы"** 05.40 **Брук Шилдс в фильме "Ничто не вечно". 1 с.** 06.20 "Шутка за шуткой"

РТР
19 06.00 Доброе утро, Россия! 09.45 **Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ"** 11.45, 14.45, 17.30 Вести. Дежурная часть. 12.00, 15.00, 18.00, 21.35 Вести. 12.30, 15.10, 17.40 Местное время. Вести-Москва. 12.50 Мусульмане. 13.00 Вся Россия. 13.15 Москва - Минск. 13.30 Колоссальное хозяйство. 13.50 Черный генерал. 15.30 **Сериал "СЛЕДСТВИЕ ВЕДУТ ЗНАТОКИ"** 18.10 В поисках приключений. 19.05 **Сериал "УНДИНА"** 20.00 Комната смеха. 21.50 Спокойной ночи, малыши! 21.55 **Андрей Мягков в комедии "ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!"** 01.35 **Эрик Робертс в триллере "НА ВОЛНЕ СМЕРТИ"** 03.20 Дорожный патруль. 03.35 Горячая десятка. 04.30 Агентство одиноких сердец. 04.55 **Сериал "АНГЕЛЫ ЧАРЛИ"**

НТВ
07.00 Утро на НТВ 09.50 **Сериал "ЧУЖОЕ ЛИЦО"** 11.00 Сегодня утром. 11.25 Галина Волчек в фильме "Своевременная женщина" 12.15 Ток-шоу "Страна советов". 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.10 "Сегодня" 13.30 "Внимание: розыск!" "Квадратные метры обмана" 14.00 **Детектив "СУДЬБА РЕЗИДЕНТА"** 15.30 По праву. 16.35 Ток-шоу "Принцип домино". 18.25 **Сериал "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО".** 19.30 "Национальная безопасность: пояс шахида" 20.35 "Свобода слова" 21.55 **Брюс Ли в боевике "ВЫХОД ДРАКОНА"** 00.15 Супербокс: Майкл Грант против Доминика Гуина. 01.05 Ночные музы. 01.20 "Стиль от..." Ренаты Литвиновой. 01.50 Такая жизнь? 02.20 Ночная афиша. 02.30 **Сериал "ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО"**

შაბათი 20.12

რუსთავი - 2
08.00 კლასიკა 09.00 კურიერი 09.20 მულტფილმი 09.50 დათვების ქალაქის ზღაპრები 10.20 სერიალი "ლუისი და კლარკი" 12.00, 15.00 კურიერი 12.20 სიმფსონები 12.50 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "ველური სამყაროს ამბები" 18.00, 02.00 კურიერი 18.20 სერიალი "განდგომილი" 19.00 ჩემპიონთა ლიგის კვირის მიმოხილვა 19.35 დოკ. ფილმი "თანამედროვე ტექნოლოგიები" 20.05 სერიალი "მაქსი" 21.00 კურიერი ზუთყ 22.00 საოჯახო ტოტო 23.00 ფსიქო. მხ. ფილმი "ღმერთების დალუპვა". რეჟ. ლუკინო ვისკონტი. 02.20 მხ.ფილმი "ლურჯწვერა". მთ. რ-ში: რიჩარდ ბარტონი, რეკელ უელჩი

პირველი არხი
08.00, 20.00, 23.50 მოამბე 08.15 მხ. ფილმი "მოხსენიების დღე" 09.50 კრიმინალური ქრონიკა 10.00 დილის პაემანი 11.05 მხიარული კარუსელი 11.35 მოგზაურობა სასიტყვეთში 12.05 გლობუსი 12.35 პოზიცია 13.25 კვალი 13.55 საქართველო, დრო, მოვლენები 14.30 რაგბი. საქართველოს ჩემპიონატის ფინალური მატჩი. შესვენებისას "მოამბე" 16.15 მხ. ფილმი "გზაჯვარედინზე" 17.45 ტელეზღაპარი 18.00 "ვესტნიკი" 18.45 "თბილისის დროით" 19.05 ისტორიანი 19.35 გინდ დაიჯერეთ, გინდ არა 20.35 ცაიტნოტი 22.00 ფორტუნა 22.40 პროფათეული 23.15 ამბობენ 00.05 მხ. ფილმი "ვნებათა ორომტრიალი" 01.40 ღამის ჯაზი

პირველი სტერეო
09.00 მუსიკა 10.00 ტოროლა 13.00 ფილმი 15.00 მუსიკა 16.00 მულტფილმი "სინდბადი" 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმატორი 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 21.15 ქართული მუსათეული 22.35 კვირის საუკ. ლექსები 23.00 აბა გამოიცანი კადრი 00.00 "ბრავო" "ჩეროკი" მთ. რ-ში გარრი ოლდმანი, დენის ხოპერი. 01.50 "ღამურა" მხ. ფილმი "ფარული მუქარა" მთ. რ-ში ჯონ ტრავოლტა, ვინს ვონი. 03.45 პაუზის გარეშე

მზე
09.00 მულტფილმი "ჯაფარას დაბრუნება" 10.15 საბ. სერიალი "უფლისწული და მათხოვარი" 11.30 დოკ. სერიალი "ტაიმსლოტი" 12.00 ფეხბურთი მზეზე 12.30 დეტექტ. სერიალი "პოლიციელთა ამბები" 13.30 დღის კინოდარბაზი 14.00, 21.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 18.10 სერიალი "შტრაუსების დინასტია" 19.00 ფეხბურთი. პრემიერ ლიგა. 21.30 მხ. ფილმი "კარგი გოგონა" 23.20 მხ. ფილმი "იმპერიის საპასუხო დარტყმა"

მეორე არხი
19.00 მულტფილმი 19.30 ორატორი 20.00 ჯანმრთელობა 20.30 მიზანი 21.00 ახლო ხედი 22.00 წარსულის ტერიტორია 22.00 მხ. ფილმი "წითელი სიცხე"

კავკასია
12.00 მხ. ფილმი "ბოლერო" 15.00 მხ.ფილმი "როგორ გახდე პრინცესა" 17.00 მხ.ფილმი "აკვნიდან საფლავამდე" 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 19.20 მუსიკა 21.00 მხ. ფილმი "ზელა მაფია" 00.20 მხ. ფილმი "მოჩვენება და ბნელეთი"

იბერია
08.00 ანონსი, დიალოგი 10.30 მხ. ფილმი "პატარა უფლისწულმა თქვა" 12.30 დოკ. ფილმი 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 ახალი ამბები 13.10, 17.30 მულტსერიალი "კაპიტანი სიმიანი და კოსმიური მაიმუნები" 13.30 დოკ. ფილმი 14.50, 17.20, 18.30, 21.55, 01.00 მუსიკა 15.15 მხ. ფილმი 18.00, 19.30 მულტფილმი 18.45 ბუნების ფერები 19.30 მულტფილმი 20.30 ლიტერატ. გადაცემა - სილუეტი 21.00 დოკ. ფილმი 23.30 მხ. ფილმი "მეომარი" 02.30 მუსიკა

მეცხრე არხი
08.20 მხ. ფილმი "1492 წელი სამოთხის დაპყრობა" 10.30 სერიალი "მოჯადოება" 11.30 მხ. ფილმი "მანანალა" 13.15, 16.20, 17.50, 22.00 მუსიკა 13.30 დოკ. ფილმი "ფურცლები საბ. შაქ. ისტ." 14.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 დღის ამბები 14.50 "ყვითელი კვადრატი" 15.10 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 15.35 სერიალი "სირინოზები" 16.35 დოკ. სერიალი "ამოუცნობი ცოცხალი ორგანიზმები" 17.00 სერიალი "სამოდელო სკოლა" 18.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 18.30 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 19.00 "საუბრები სტუდიაში" 20.00 დოკ. სერიალი "კუდიანი ამბები" 1-ლი ნ. 21.15 სერიალი "საფრთხის ზღვარს მიღმა" მე-9ს. 22.20 "ტელემეტრი" 22.30 "ოლიმპი" 22.50 მოკლ. მხ. ფილმი 23.20 "ცხელი ცხრიანი" 00.30 მხ. ფილმი "ჰარი პოტერი და საიდუმლო ოთახი"

იმედი
09.00, 13.00, 15.00, 17.00 ქრონიკა 09.15, 12.15, 14.50, 16.40, 01.20 იმედის მელოდიები 09.30 სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" 10.20 ანიმაციური სერიალი "პრინცესას სასახლე" 1-ლი ნ. 10.45 მხ. ფილმი "მძიმე დანაშაული" 12.30 სერიალი "რელიქვიების მაძიებელი" 13.10 სერიალი "რელიქვიების მაძიებელი" 13.40 "თემა" 15.15 მხ. ფილმი "ბედნიერება" 17.05 ეროვნული საკალათბურთო ასოციაცია: სიეტლისან ანტონიო 18.30 ერთხელ ჰოლივუდში 19.00, 21.00, 22.00, 00.20 ქრონიკა 19.30 სერიალი "კლონი" 20.30 ქართ. სერიალი "მშრალი ხიდის სიზმრები", "სიყვარული და კარტოფილი" 21.30 ლარის მახე 22.40 კლიპ-ლოტო 23.30 ფეხბურთი. იტალიის ჩემპიონატი

არხი
08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 08.40 მუსიკა 09.00, 12.00, 16.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 09.20, 12.10, 16.10 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 09.30 კომედია "ფრთოსანი გველის შურისძიება" 11.15 დოკუმენტური ფილმი 12.20 მხ. ფილმი "გაძარცვა იტალიურად" 14.00, 18.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 14.05 მხ. ფილმი "გაძარცვა-იტალიურად"(გაგრძ.) 14.15 მუსიკა 14.25 ისტორიული ფილმი "დაკები" 16.20 მულტფილმი 17.25 თრილერი "შავი არწივი" 19.00, 22.00, 00.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 19.15, 22.30, 00.20 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 19.30 "ჭიტა-ჭიტა" 19.40 მხ. ფილმი "სიზმრების ამხსნელი" 21.50 მუსიკა 23.00 "Слово" 23.30 დოკუმენტური ფილმი 00.40 მხატვრული ფილმი "გლადიატორი" 03.50 მუსიკა 04.15 თრილერი "პირადი მცველი ქალიშვილისათვის"

VII არხი
18.10 მობილურები 18.30 მელოდია 19.00 "აჩიკუდა 19.20 "ბედნიერი ერი" ილიას პუბლიცისტური წერილების მიხედვით 19.35 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 20.05 "ნა-ნა-ნა"-კარაოკე 21.10 მელოდია 21.20 აუდიო-ვიდეო-ტელე 22.10 მელოდია 22.00 კომპიუტერული ტექნიკა 22.35 "კინოკლუბი " - "სამოციანი წლები". მელოდრამა. რეჟისორი: მარკ პიზნარსკი. როლებში: ჰერი ო,კონელი, ჰულია სტაილზი

ОРТ
07.00, 11.00, 13.00, 19.00 Новости 07.10 **Александр Демьяненко в фильме "Сотрудник ЧК"** 09.00 Детский сериал "Твинисы" 09.20 Играй, гармонь любимая! 10.00 Слово пастыря 10.10 Здоровье 11.10 "Смак" 11.30 "Возвращение домой. Сергей Безруков. Москва" 12.10 Дог-шоу 13.10 История с географией. "Звери: внутренний мир" 14.00 Хоккей. Межд. турнир "Кубок "Балтики". Сб. Швеции - сб. России. Прямой эфир 16.10 Дисней-клуб: "Мышиный дом" 16.40 Умницы и умники 17.20 Евгений Миронов в фильме **"Перед рассветом"** 19.10 "КВН-2003". Премьер-лига. Первый полуфинал 21.00 "Кто хочет стать миллионером?" 22.00 Время 22.25 Последний герой 23.30 "Золотой Граммофон" 00.30 **Николь Кидман в фильме "Именинница"** 02.10 Хоккей. Межд. турнир "Кубок "Балтики". Сб. Финляндии - сб.Чехии 03.20 **Триллер "Демон песков"** 05.10 "Ничто не вечно". 2 с. 05.50 **Сериал "Полтергейст - IV"** 06.30 "Шутка за шуткой"

РТР
06.55 **Худ. фильм "ДВА БИЛЕТА НА ДНЕВНОЙ СЕАНС"** 08.30 Кино-истории Глеба Скороходова. 08.45 Золотой ключ. 09.05 Русское лото. 09.35 "Том и Джерри". Мультсериал 10.05 Большая перемена. 10.30 "Ха". Маленькие комедии. 10.45 Утренняя почта. 11.20 "Не скуЧАЙ!" с Михаилом Евдокимовым. 12.20 Сам себе режиссер. 13.15 Крутой маршрут - Юг. 14.15 Клуб сенаторов. 15.00, 21.00 Вести. 15.20 **Александр Демьяненко в фильме "КАРЬЕРА ДИМЫ ГОРИНА"** 17.00 **Худ. фильм "СОКОЛЬНИК ТОМАШ"** 19.00 Премьера. "Шутки юмора". Концерт. 21.25 Зеркало. 21.50 "Честный детектив" 22.20 Аншлаг. 23.20 **Брюс Уиллис в боевике "ГЕРОЙ-ОДИНОЧКА"** 01.20 **Джонни Депп в фильме "ДЕВЯТЫЕ ВРАТА"** 04.00 **Комедия "КУДА ЖЕ ДЕЛАСЬ СЕДЬМАЯ РОТА?"**

НТВ
08.00 Мультфильм "Дикие лебеди". 09.00 Сегодня. 09.15 Детское Утро на НТВ. "Улица Сезам". 09.45 Та-ра-рам! 09.55 "Без рецепта". Доктор Бранд. 10.30 Обозреватель. 11.00 Кулинарный поединок: Ирина Аллегрова - Владимир Квятковский. 11.55 Квартирный вопрос. 12.55 Спорт "Лотто 6 из 49". 13.00, 17.00 "Сегодня" 13.15 "Дикий мир: танцы с песцами". Экспедиция Тимофея Баженова. 14.05 **Говард Гессеман в детективе "АЛМАЗНАЯ ЛОВУШКА"** 16.05 Своя игра. 17.15 "Женский взгляд". "Муза Галины Волчек". 17.55 **Сериал "КОЛЛЕКЦИЯ ДАНИЭЛЫ СТИЛ: СЧАСТЬЕ"** 20.00 "Личный вклад" 21.00 **Ольга Орлова, Гоша Куценко в фильме "ЗОЛОТОЙ ВЕК"** 23.15 **Деми Мур и Алек Болдуин в фильме "ПРИСЯЖНАЯ"** 01.50 Ночные музы. 02.05 "Стиль от..." Ренаты Литвиновой. 02.35 Просто цирк. 03.05 Про дизайн. 03.30 **Сериал "ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО"**

კვირა 21.12

რუსთავი - 2
08.00 კლასიკა 09.00 კურიერი 09.20 მულტფილმი 09.50 დათვების ქალაქის ზღაპრები 10.20 სერიალი "ლუისი და კლარკი" 12.00, 15.00 კურიერი 12.20 სიმფსონები 12.50 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "ველური სამყაროს ამბები" 18.00, 01.00 კურიერი 18.20 სერიალი "განდგომილი" 18.55 მხ. ფილმი "ვიკინგები" 21.00 კურიერი 22.00 ჯეოსელის ლატარია 23.00 "ჯეოსელის კინოკლუბი" - "ბოლო ცისესიმაგრე" 877 45-79-25 რობერტ რედფორდი, ჯეიმს განდოლფინი, "სიმონა" 877 45-79-26 კეტრინ კინერი, ალ პაჩინო, "ძარცვა" 877 45-79-27 ჯინ ხეკმანი, დენი დე ვიტო. 01.10 მხ.ფილმი "როკო და მისი ძმები". მთ. რ-ში: ალენ დელონი, ანი ჟირარდო

პირველი არხი
08.00, 15.00 მოამბე 08.15 დოკ. სერიალი "ბუნების სამყარო" 08.25 მხ. ფილმი "ვნებათა ორომტრიალი" 10.00 დილის პაემანი 11.00 დიდი დასვენება 11.30 ტვ-ლოტო 12.10 სპა 12.35 მოსკოვი-თბილისი 13.05 ღამის ჯაზი 13.35 მეტრო 14.10 საკვირაო გამოფენა 14.25 არაბილისური ამბები 15.15 სპექტაკლი "ჩვენ ქვემორე ხელისმომწერნი" 17.20 საწინდარი 18.00 ტაიმ-აუტი 18.20 ფრაგმენტები სურათისათვის 18.50 დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" 19.05 ტელეზღაპარი 19.15 ჩვენი მისამართია 20.00 ტაიმ-აუტი 21.00 შორეული ახლობელი 21.45 საქართველო არის ესე 22.15 ჩემი მშვენიერი ლედი 22.35 სატ. ფილმი "გზა მაცხოვრისა" 23.40 ტაიმ-აუტი 00.00 მხ. ფილმი "ჰოროსკოპი"

პირველი სტერეო
09.00 მუსიკა 10.00 ტოროლა 13.00 ფილმი 15.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "მამის ანგელოზები" მთ. რ-ში სკოტ ბაკულა, ევა მარია. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმატორი 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 21.15 უცხ. მუსათეული 22.30 პროფათეული 22.55 მუსიკა 23.15 სოლო 00.00 "ბრავო" "დროის მანქანა" მთ.რ-ში გაი პირსი, ორლანდო ჯონსი. 01.40 "ღამურა" მხ. ფილმი "დანსერი" 03.45 პაუზის გარეშე

მზე
09.00 მულტფილმი "ანი მატრიცა" 10.25 საბ. სერიალი "უფლისწული და მათხოვარი" 11.30 დოკ. სერიალი "ტაიმსლოტი" 12.00 ფეხბურთი მზეზე 12.30 დეტექტ. სერიალი "პოლიციელთა ამბები" 13.30 დღის კინოდარბაზი 14.00, 17.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 18.00 სერიალი "შტრაუსების დინასტია" 20.00 ფეხბურთი. პრემიერ ლიგა. 22.00 საინფ. გამოშვება "მზერა" 22.30 მხ. ფილმი "გოგონები ზემოდან" 00.10 მხ. ფილმი "ჯიდაის დაბრუნება"

მეორე არხი
19.00 მხიარული კარუსელი 19.30 ამბები ჩვენზე 20.00 პალიტრა 20.30 დიზაინი 21.00 ტალანტები და თაყვანისმცემლები 21.50 ვარსკვლავები გვამცნობენ 22.00 შვიდეული 23.00 მხ. ფილმი "დიდიე"

კავკასია
12.00 მხ. ფილმი "ზელა მაფია" 15.00 მხ. ფილმი "ბორტს მიღმა" 17.00 მხ. ფილმი "ადამიანი რკინის ნიღაბში" 19.00 ინდ. მხ. ფილმი "საფარი" 22.00 მხ. ფილმი "კლდე" 00.00 მხ. ფილმი "ექვმიტანილი პირები"

იბერია
08.00 ანონსი, მულტფილმი 08.30 ახალი ამბები 09.00 მხ. ფილმი "მეომარი" 10.15, 21.55, 00.50 მუსიკა 10.20 მულტფილმი 12.30 გადაცემა - მურადა (განმ.) 13.00 მხ. ფილმი 15.00 ქიმერიონი 17.00 ოპერა 19.30 დოკ. ფილმი 20.00 მხ. ფილმი "ყასაბი" 22.00 ტელე-სინე-ვიდეო 23.00 მხ. ფილმი "კანონი" 00.50 მუსიკა

მეცხრე არხი
08.10 მხ. ფილმი "ჰარი პოტერი და საიდუმლო ოთახი" 10.30 სერიალი "საფრთხის ზღვარს მიღმა" მე-9ს. 11.30 მულტსერიალი "ტომი და შინა" მე-10ს. 12.00 "საუბრები სტუდიაში" 12.50, 14.50, 17.30, 20.45, 00.00 მუსიკა 13.15 "ცხელი ცხრიანი" 14.00 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 14.30 "ოლიმპი" 15.10 სერიალი "პატარა აინშტაინები" 15.40 ქართ. მხ. ფილმი "მიხა" 17.10 დოკ. ფილმი 17.50 "ტელემეტრი" 18.00 დოკ. სერ. "მსოფლიოს უდიდესი მდინარეები" 19.00 რუს. სერიალი "დეტექტივ დუბროვსკის დოსიე" მე-10ს. 19.50 მულტფილმი "თეთრი ეშვი" 21.00 დოკ. ფილმი 21.30 "მსოფლიო ფეხბურთი" 22.00 "ბელისიმო" - თეთრი ღამეები, მე-3 ნ. 22.30 მხ. ფილმი "ტაქსი". 00.15 მხ. ფილმი ":ანტის სურნელი"

იმედი
09.00 ქრონიკა 09.10, 12.15, 16.35, 20.00, 01.20 იმედის მელოდიები 10.20 ანიმაციური სერიალი "პრინცესას სასახლე" მე-2 ნ. 10.45 მხ. ფილმი "ფირი" 12.30 სერიალი "რელიქვიების მაძიებელი" 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.20 ქრონიკა 13.10 სერიალი "რელიქვიების მაძიებელი" 13.30 თამაში "უდაბნოს სამჭედლოები" მე-3ს. 14.30 ჩ -კლუზივი 15.15 ქართ. მხ. ფილმი "ადამიანთა სევდა" 17.05 დოკ. სერიალი "მსოფლიოს იდუმალი ადგილები" 18.00 სპორტული პროგრამა "ასი" 18.30 დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" 19.30 მულამბი 20.10 მხ. ფილმი "სიყვარული იარაღია" 22.00 დროება 23.30 ფეხბურთი. იტალიის ჩემპიონატი

არხი
08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 08.40 მუსიკა 09.00, 12.00, 16.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 09.20, 12.10, 16.10 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 09.30 Слово 10.00 სათავგადასავლო ფილმი "ვულკანი" 11.20 "ექსკლუზივი" 12.20 "ჭიტა-ჭიტა" 12.30 მხატვრული ფილმი "სიზმრების ამხსნელი" 14.00, 18.00 საინფორმაციო დაიჯესტი 14.05 მხ. ფილმი "სიზმრების ამხსნელი" (გაგრძ.) 14.35 მელოდრამა "ვალსი" 16.20 მულტფილმი "ვუდი ვუდპეკერი" 17.05 კომედია "როგორ მოიცილო ყმაწვილი 10 დღეში" 19.00, 22.00, 00.00 საინფ. გამოშვება "დღეს" 19.15 საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" 19.30 "დღეს მსოფლიოში" 20.00 დოკუმენტური ფილმი 20.50 ქართული ფილმი "შეხვედრა მთაში" 22.30, 00.20 Новости в воскресенье 23.00 დოკუმენტური ფილმი 00.40 მხატვრული ფილმი "ერთხელ ამერიკაში" 05.05 დოკუმენტური ფილმი

VII არხი
18.10 კომპიუტერული ტექნიკა 18.35 მელოდია. 19.00 "აჩიკუდა" 19.20 მობილურები 19.40 მელოდია 20.35 აუდიო-ვიდეო-ტელე 21.30 მელოდია 21.50 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა 22.15 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი" - იტალიის ჩემპიონატის მიმოხილვა 22.30 მელოდია 22.50 "კინოკლუბი " - "8 მილი". დრამა. რეჟ: კერტის ჯანსენი. როლებში: ემინემი, კიმ ბესინჯერი

ОРТ
07.00, 11.00, 13.00 Новости 07.10 "Шутка за шуткой" 07.30 **Худ. фильм "Последняя охота"** 09.00 Детский сериал "Твинисы" 09.20 Армейский магазин 09.50 Дисней-клуб: "Геркулес" 10.10 "В мире животных" 11.10 "Непутевые заметки" 11.30 Пока все дома 12.00 "Угадай мелодию" 12.30 Док. детектив. "Рыбная квота на отстрел" 13.10 "Дело "Аполлон": Были ли американцы на Луне?" Док. фильм 14.00 **Хоккей**. Межд. турнир "Кубок "Балтики". Сб. России - сб. Чехии. Прямой эфир. В перерыве - Новости 16.10 Дисней-клуб: "Микки Маус и его друзья" 16.40 Смехопанорама 17.20 Воскресный "Ералаш" 17.50 Живая природа. "Прогулки с морскими чудовищами", "Следы невиданных зверей" 19.00 Времена 20.00 "Кривое зеркало". 22.00 Время 22.45 Бокс. Владимир Кличко - Дэнелл Николсон 23.40 **Боевик "Детектив Шафт"** 01.40 **Шарлиз Терон в триллере "Ярды"** 03.40 **Кристофер Ламберт в боевике "Почему я?"** 05.10 **Фильм "Ничто не вечно". 3-4 с.** 06.30 "Шутка за шуткой"

РТР
06.55 **Игорь Ясулович в фильме "МАЛЕНЬКАЯ ПРИНЦЕССА"** 08.25 **Сериал "АКАДЕМИЯ КОЛДОВСТВА"** 08.45 Мир на грани. 09.10 "Военная программа" 09.30 Студия "Здоровье". 10.05 Всероссийская лотерея "ТВ Бинго шоу". 10.25 Местное время. Вести-Москва. Неделя в городе. 11.05 "Городок". Дайджест 11.40 "Сто к одному". Телеигра. 12.30 Вокруг света. 13.25 Диалоги о животных. 14.15 "Создать "Группу "А". "Уфимские оборотни". Часть 2-я. 15.00 Вести. 15.20 **Владимир Литвинов в фильме "ЗОЛОТО ПАРТИИ"** 17.00 Премьера. "Никита Михалков. Русский выбор". Генерал Деникин. 17.55 Комната смеха. 18.55 Приключенческий фильм **"КОНГО"** 20.50 В Городке. 21.00 Вести недели. 22.00 Специальный корреспондент. 22.25 **Сергей Бодров-мл. в фильме "БРАТ"** 00.30 **Сэмюэл Джексон в драме "ПЕРЕГОВОРЩИК"** 03.10 **Остросюжетный фильм "УБИТЬ ПСА"** 04.45 **Сериал "СЕМЬ ДНЕЙ"**

НТВ
07.50 **Фильм-сказка "ПО ЩУЧЬЕМУ ВЕЛЕНИЮ"** 08.50 Лотерея Автоваз. 09.00 Сегодня. 09.15 **Сериал "ГОЛУБОЕ ДЕРЕВО"** 10.00 Мультфильм "Рикки-Тикки-Тави". 10.20 Лотерея "Шар удачи". 10.30 "Едим дома" с Юлией Высоцкой. 11.10 Грасский жасмин. "Растительная жизнь" 11.45 Военное дело. 12.20 "Апельсиновый сок" 12.55 Играем в "Кено" 13.00, 17.00 "Сегодня" 13.15 Все сразу! 14.05 **Худ. фильм "ПИРЫ ВАЛТАСАРА, ИЛИ НОЧЬ СО СТАЛИНЫМ"** 15.55 Вкусные истории. 16.05 Своя игра. 17.15 "Их нравы" 18.05 **Елена Яковлева в боевике "ШАЛЬНАЯ БАБА"** 20.00 **Сильвестр Сталлоне в комедии "АНГЕЛ МЕСТИ"** 22.00 "Намедни" 23.30 **Екатерина Редникова в детективе "ВИЗА НА СМЕРТЬ"** 01.30 **Трит Уильямс в боевике "ЗАМЕНА. ПОСЛЕДНИЙ УРОК"** 03.10 Ленивая ночь.

ალიშია კისი კერპთან "გაშავდა"

ალიშიამ სტივი უანდერთან იმღერა

შარშანდელი "გრემის" მფლობელი, ცნობილი მომღერალი ალიშია კისი ამ დღეებში მეტად უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდა მისი კერპის სტივი ვანდერის წინაშე. ალიშას თქმით, იგი ყოველთვის ოცნებობდა საყვარელი მუსიკოსის გაცნობას და როცა სანატრელი შანსი ჩაუვარდა, აღელვებისგან ერთი სიტყვის თქმაც ვერ გაბედა.

ალიშია სტივი ვანდერს ერთ-ერთი კონცერტის შემდეგ შეხვდა. სიმღერებს შორის პაუზის დროს ვანდერმა ალიშიას ერთობლივი სიმღერის შესრულება შესთავაზა. "ამ დროს თავიდან ამომივარდა მისი სიმღერების ყველა სახელწოდება და თავი ნამდვილ იდიოტად ვიგრძენი", - ამბობს მომღერალი. როგორც იქნა, ორივე მომღერალმა გადაწყვიტა კონცერტზე შეესრულებინათ სიმღერა As. "ეს იყო ფანტასტიკური მომენტი. თუმცა, შემეძლო უკეთესადაც მემღერა, მაგრამ ძალიან ვღელავდი და..." , - იხსენებს ალიშია კისი.

ავსტრალიაში რემბრანდტი გაიტაცეს

ერთ-ერთი კერძო კოლექციონერის სახლში შეჭრილმა ქურდებმა რემბრანდტის უნიკალური გრავიურები გაიტაცეს. ერთ-ერთ მათგანზე ჰოლანდიელ მხატვარს საკუთარი თავი ჰყავდა გამოსახული, მეორეზე კი – დედა.

გრავიურები დაახლოებით 518 ათას აშშ დოლარად იყო შეფასებული. ნამუშევართა ზომა კი 10 სმX10 სმ იყო; გამტაცებლებს ალბათ სიჩქარის გამო ნამუშევრების სერთიფიკატის წაღება დაავიწყდათ. როგორც მოგვიანებით გაირკვა, გრავიურები, რომელთა ასაკიც 300 წელიწადს აღემატება, ერთ-ერთ ავსტრალიურ ოჯახში 1700 წლიდან, ოჯახის შვიდი თაობის ცხოვრების განმავლობაში ინახებოდა. ასე რომ, რემბრანდტის გრავიურებს ოჯახისთვის ფინანსურ ღირებულებასთან ერთად ისტორიული მნიშვნელობაც ჰქონდა.

ნადეჟდა ბაბკინა თბილისში

17 დეკემბერს, 18.00, თბილისის სახელმწიფო ფილარმონიაში, ნადეჟდა ბაბკინასა და მისი ანსამბლის, "რუსკაია პესნიას" კონცერტი გაიმართება. გასტროლების ორგანიზატორი გახლავთ რუსეთის ფედერაციის საელჩო საქართველოში.

ცნობილი კოლექტივის ჩამოსვლას დიდი მნიშვნელობა აქვს პოლიტიკური ფონის, რუსეთსა და საქართველოს შორის ურთიერთობის გაუმჯობესების თვალსაზრისით.

ფოლკლორი, განსაკუთრებით, სცენაზე პროფესიულად წარმოდგენილი, მთელს მსოფლიოში დიდი წარმატებით სარგებლობს. ქართულ ხალხურ ჯგუფებს, საცეკვაოსა თუ ვოკალურს, რუსეთში ყოველთვის აღტაცებით ხვდებოდნენ. ვიმედოვნებთ, რომ "რუსკაია პესნიას" ხელოვნება ქართველ მაყურებელს გულგრილს არ დატოვებს. საშემსრულებლო ოსტატობა კოლექტივს და მის ხელმძღვანელს ნებისმიერი ტექნიკური სირთულის პარტიტურის დაძლევის, მობილური და ნაყოფიერი მუშაობის, ახალი რეპერტუარის სწრაფად ათვისებისა და საინტერესო საკონცერტო პროგრამების შექმნის საშუალებას აძლევს. ამასთანავე, შემსრულებლები ეთნოგრაფიული სიზუსტის დაცვას არ ისახავენ მიზნად. მათ გამოსვლებს ყოველთვის შემოქმედებითი, იმპულსური, იმპროვიზაციული ხასიათი აქვს, მათი შესრულებით ხალხური სიმღერები შემოქმედებითი, იმპულსური, იმპროვიზაციული ხასიათისაა, მათში ტრადიციული ელემენტები და ფოლკლორის თანამედროვე ხედვა ნატიფადაა შერწყმული. ანსამბლის ამ თავისებურებას შემსრულებელთა კოსტუმებიც უსვამს ხაზს: თვალსაჩინო, ორიგინალური, ისინი გამოსვლის ტონალობასაც ქმნის.

კოლექტივში განსაკუთრებულ როლს ნადეჟდა ბაბკინა ასრულებს – მომღერალი, დრამატურგი, რეჟისორი, ნიჭიერი მსახიობი და ორგანიზატორი. მისი მიმზიდველობა, გასაოცარი სიცოცხლისმოყვარულობა და ნიჭი ანსამბლის წარმატებას მნიშვნელოვანწილად განაპირობებს.

მაშ, ასე: 17 დეკემბერს თბილისელებს ბრწყინვალე ნადეჟდა ბაბკინა და ანსამბლ "რუსკაია პესნიას" ემოციური და თვალწარმტაცი გამოსვლა ელით. შესანიშნავია, რომ კოლექტივმა, დაძაბული საგასტროლო გრაფიკის მიუხედავად, ხელოვნების ქვეყნის – საქართველოს მონახულება შეძლო, სადაც, ცხადია, მის ცეცხლოვან ნიჭს საუკეთესოდ დააფასებენ.

ინგა ბერუაშვილი

ორდენი პრეზიდენტისგან

პრეზიდენტი პუტინი ცნობილი რუსი როკ-მუსიკოსების დაჯილდოებას აგრძელებს. გრებენშიკოვის კვალდაკვალ რუსეთი ამჯერად ანდრეი მაკარევიჩის იუბილეს აღნიშნავს. ცნობილ რუს მუსიკოსს, კომპოზიტორს, პოეტს, კულინარს, ტელეწამყვანს, ბიზნესმენს, მხატვარს, ლიტერატორსა და მთავარ "მემანქანეს" – ანდრეი მაკარევიჩს პუტინმა 50 წლის იუბილე ორდენით მიულოცა. 9 დეკემბერს პუტინმა ხელი მოაწერა განკარგულებას მუსიკოსის იმ ორდენით დაჯილდოების შესახებ, რითაც პრეზიდენტმა მაკარევიჩს "მუსიკალური ხელოვნების განვითარებაში გაწეული ღვაწლისთვის" დააჯილდოვა; გუშინ კი ანდრეი მაკარევიჩმა მეგობრები და მისი შემოქმედების თაყვანისმცემლები საკონცერტო დარბაზ "როსიაში" შეკრიბა. მუსიკალურ საღამოს მთელი რუსეთი სატელევიზიო ტრანსლიაციის წყალობით ადევნებდა თვალს.

მაკარევიჩის იუბილეს აღნიშვნა მოსკოვში ხუთ დეკემბერს დაიწყო, როდესაც "მანეჟში" მაკარევიჩის გრაფიკული ნამუშევრების ექსპოზიცია "ანდრეი მაკარევიჩის 50 ქალი" გაიხსნა; საიუბილეოდ გამოვიდა მუსიკოსის ექვსი სოლო ალბომისგან შედგენილი ანთოლოგია - "რჩეული".

ანდრეი მაკარევიჩი 50 წლისაა

bp

The Eurasia Foundation

BP-ისა და ევრაზიის ფონდის (USAID-ის სახსრებით) ერთობლივი ინიციატივითა და თანადაფინანსებით, თბილისში ტარდება ორკვირიანი ტრენინგი ბეჭდვითი მედიის წარმომადგენლებისთვის ბიზნეს და ეკონომიკურ ჟურნალისტიკაში.

საქართველოში მიღებული გამოცდილებისა და არსებული ეკონომიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით, BP-ის მიაჩნია, რომ ამ ეტაპზე პრიორიტეტულია ქართული ეკონომიკური ჟურნალისტიკის განვითარება და მზადაა დაეხმაროს ბეჭდვითი მედიის წარმომადგენლებს ამ სფეროში ცოდნის და გამოცდილების გასაღრმავებლად. მონაწილეობას მიიღებენ როგორც თბილისის, ასევე რეგიონალური ჟურნალისტები რომელთა ჩართვასაც უზრუნველყოფს IREX მედია ინოვაციის პროგრამა.

ტრენინგის განმავლობაში უცხოელი და ქართველი ექსპერტები ჟურნალისტებს გაუზიარებენ საკუთარ გამოცდილებას საქართველოს ეკონომიკური განვითარების და მისი პრესაში შესაბამისი ასახვის შესახებ.

ტრენინგის შედეგად მიღებული გამოცდილების საფუძველზე ჟურნალისტები მოამზადებენ სტატიებს, რომლებიც გამოქვეყნდება პრესაში.

ტრენინგი ჩატარდება სასტუმრო თბილისი მარიოტის საკონფერენციო დარბაზში 16 - 26 დეკემბერს. 9 30 დან 14 00 საათამდე.

ორშაბათს 15 00 საათზე BP-ისა და ევრაზიის ფონდის წარმომადგენლები გამართავენ პრეს-კონფერენციას ჟურნალისტებისათვის.

დასწრება შეუძლია ეკონომიკური ჟურნალისტიკით დაინტერესებული ნებისმიერი ბეჭდვითი მედიის წარმომადგენელს.
დამატებითი ინფორმაციისათვის გთხოვთ მოგვმართოთ შემდეგ მისამართზე:

ევრაზიის ფონდის წარმომადგენლობა საქართველოში
კავსაძის 3
ტელ. 2539 42/43
mediacoordinator@eurasia.org.ge
ქეთი ჯიშიაშვილი
მედიის პროექტის კოორდინატორი

წამალი "სალხინო"

თუ გაწუხებთ პროსტატიტი, ცისტიტი, ქალური და შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირებული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვრელის ბაგეთა მიწებება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვილის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმპოტენცია,მიიღეთ წამალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგეხსნებათ.

"სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს.

"სალხინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმბადი ინფექციების სამკურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლეცისტიტი), ჰეპატიტის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალხინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წამალი "სალხინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და გაიუმჯობესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ "სალხინოს" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.